

បុលមួន ទំនាក់ទំនង

“តីវិចិថី” “ស៊ីវិចិថី”

ស៊ីវិចិថី

“គាយកើតឡើងនៃភ្នែកជាមុនក្នុងប្រព័ន្ធ និងការបង្ហាញក្នុងប្រព័ន្ធទាំងអស់”

“បានរួចរាល់នូវការបង្ហាញក្នុងប្រព័ន្ធប្រចាំប្រអប់ ដោយបានបង្ហាញក្នុងប្រព័ន្ធប្រចាំប្រអប់ និងបានរួចរាល់នូវការបង្ហាញក្នុងប្រព័ន្ធប្រចាំប្រអប់”

“បានរួចរាល់នូវការបង្ហាញក្នុងប្រព័ន្ធប្រចាំប្រអប់ ដោយបានបង្ហាញក្នុងប្រព័ន្ធប្រចាំប្រអប់ និងបានរួចរាល់នូវការបង្ហាញក្នុងប្រព័ន្ធប្រចាំប្រអប់”

ស៊ីវិចិថី

“រ៉ាវជាហ្មប់”

គេង កែវ

បុណ្យចុ ទំនាក់ទំនង

ສາທິປະ

ຕັນກລ້າຖໍ່ເບີງແກຮ່ງ

៥

ອຸທືສຕ້ວໃຫ້ກັບກາຣຕຶກຊາ
ມາຫວິທຍາລ້ຍຂຽນສາສົກຮ່ວມມືກອງ

ເຮັ່ນຕັນສັນນາເຊີວະ

๓๑

ນັກບັງລູ້ຜູ້ມືອນາຄດໄກລ
ສໍານັກງານອນາຄາຣາຕີ
ຕັ້ງສໍານັກງານ “ບັງລູ້ອົກຈົກ”

ປະຕິບັດປະນາຄາກໄກຍ

៥៥

ສ້າງ Banking Industry
ວາງຈະບັນບວງກິທາກຈາກກາຍໃນ
ແນວດີດໃໝ່ສໍາຫຼັບອຸດສາທາກຮ່ວມອນາຄາ
ກາຮປະຕິບັດປະນາຄາ
ກາຮພັດນານຸ່ຄລາກ
ກາຮບຸກເບີກງານວິຊາກາຮ
ຜູ້ສ້າງສරັກ ແລະ ຂໍຍາຍບົງກາຮ
ເພີມທຸນອຍ່າງຕ່ອນເນື່ອງບັນພື້ນຈຸນຄວາມເຂົ້ມ້ນ
ສູງທີກາຮເນື່ອງ
ປັ້ງຈົມປາສ່ວຍ

ອຸດນກາຣນົກາຮເນື່ອງ

៥᭔

ຈາກ “ສັງຄມເບີຍມ+ຖຸນເບີຍມ” ດັ່ງ “ຮະບບກົຈສັງຄມ+ວົກວກຮສັງຄມ”

ປັ້ງຈົມປາສ່ວຍ (ກົຈສັງຄມ)
ສູງທີກາຮ

ສາ ຕ ບ ແ

ຮູບາລທີ່ມປະສິກີພາພ
ຄວາມຍຸດທອຣມໃນສັງຄມ
ວິນຍ
ຈຳຮັງຈັກຊາສດາບັນແຫ່ງຫາຕີ

ເລັ້ນກາງການເນື່ອງແລະພລງານໃນຄວາມກຽງຈໍາ

ອ່ານານ

ເສັ້ນທາງການເນື່ອງຂອງ “ບຸລູ້ໆ ໂຈນເສດ්ධිຍර”
ພລງານໂດດເດັ່ນໃນຄວາມກຽງຈໍາ
“ບຸລູ້ໆ” ປະເມີນພລງານຕົນເອງ
ສມລູານານ

ກົຈບັນເຊີ

ນັກບັນເຊີຜູ້ເກີຍໄກຮ
ບຸລູ້ໆກີຈ
ນັກບັນເຊີສ້າງຄວາມເປັນຫຮຣມໃນສັງຄມ

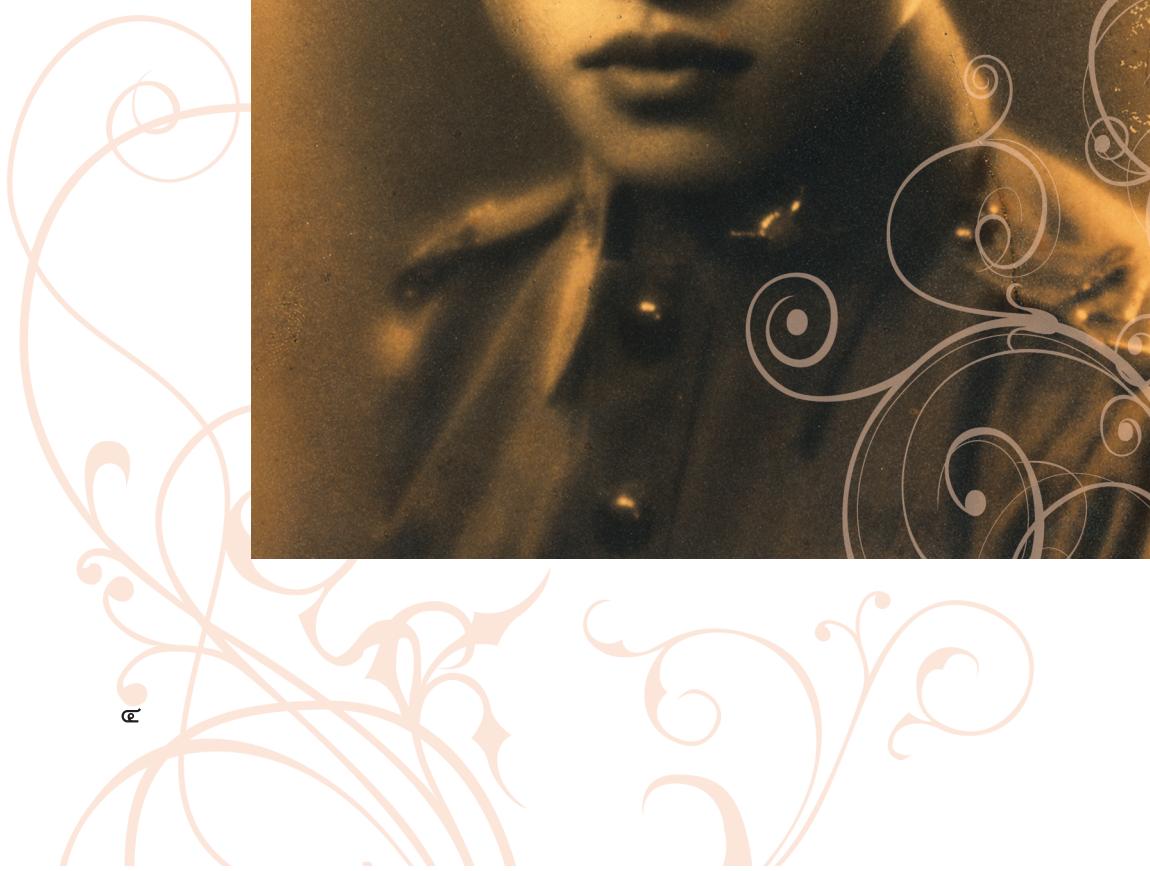
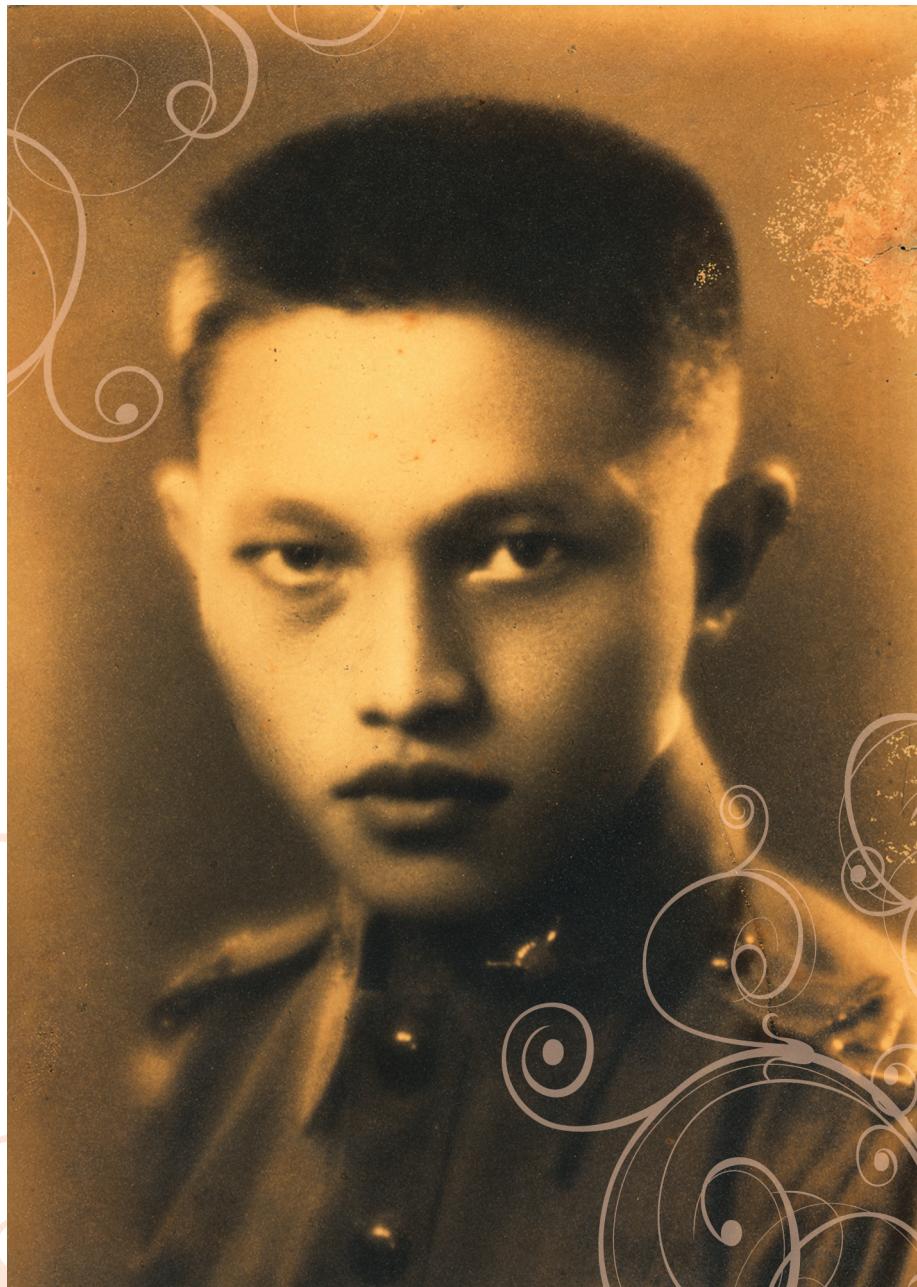
ແນວຄິດກໍ່ລ້ຳໜ້າ : ປຣເຊກຣວບໄກຍ

ບຖມີຕກຣມ “ເຊົາຄຣມ”

ໝົດປະຈຳວັນແລະການພັກຝົອນ
ການພັກຝົອນ ຜູກພັນ “ບຸລູ້ໆ” ກັບ “ຫັວທິນ”
ກວ່າຈະເປັນ Chiva-Som International Health Resort

ປັຈອິນບຖ

ຕັບກລ້າກີ່ຢັງແກຮ່ງ

● ອຸກົກຕັວໃກ້ກັບການສຶກເຫຼາ ●

ເດືອກຂາຍບຸນູ້ງູ້ ຂອງ “ອຸ່ນບຸນໂປ” ວັນ ۱۱ ຂວາບ ຕັດສິນໃຈດ້ວຍຕົວເອງທີ່ຈະບໍາຍຕົວເອງຈາກ ໂຮງເຮືອນກວ່ອງສຳວັດ ໄປເຮືອນທີ່ໂຮງເຮືອນຊື່ນໝົມ ເນື່ອງຈາກເຂົ້າມັນວ່າຮະບບການເຮືອນການສອນທີ່ໂຮງເຮືອນຊື່ນໝົມ ດີກວ່າທັນສນຍັກວ່າ ທີ່ໂຮງເຮືອນກວ່ອງສຳວັດ

ເດືອກຂາຍບຸນູ້ງູ້ເຫັນຄວາມສຳຄັນຂອງການສຶກເຫຼາເປັນອ່າງຍິ່ງ ຈຶ່ງຕັດສິນໃຈເຊັ່ນນັ້ນ ພື້ນຖານການສຶກເຫຼາໃນວັນເດືອກຂອງ ‘ກລ້າໄມ້’ ຕັ້ນນີ້ ທຳໄທ້ ‘ກລ້າໄມ້’ ຕັ້ນນີ້ອາການເຈົ້າລູ່ ເຕີບໃຫ້ຢູ່ຢ່າງມັນຄົງແໜ່ງແກຮ່ງ ແລະກີ່ໄດ້ສ່ວັງຄຸນງາມຄວາມດີໃຫ້ແກ່ຂາດີບັນເມືອງແລະ ປະຊາບຂາວໄທຢານນັ້ນປາກ ສັງດ້ານທີ່ໄດ້ທຸ່ມເທິ່ງເກີດປີເທື່ອ ‘ການສຶກເຫຼາ’

“ບຸນູ້ງູ້” ໃນວັນ ๙๓ ເລົາຄວາມທຽບທຳສຳມັນເຮືອນໜັງສືວ່າ

“ວິທີກາຣໃຫ້ຄວາມຮູ້ນັ້ນ ເພື່ອຄິດ ເພື່ອໂດຍແຍ້ງ ເພື່ອພິຈາລາວີເຄຣະທີ່ໄມ່ໄໝເຮືອນແບບນັກແກ້ວ້າ ນີ້ເຮົາເຫັນຂັດຕັ້ງແຕ່ສົມຍືທີ່ເຮົາອາຍຸ ๙ ລົ້ງ ๑ ຂວາບ ຕອນນັ້ນເປັນຂ່າວງເວລາທີ່ເຮົາໄດ້ຮັບຮູກການເຮືອນແບບ ຈືນເຂາໃນໂຮງເຮືອນຈືນ ເມື່ອເຮົາອອກມາ (ຈາກໂຮງເຮືອນຊື່ນໝົມທີ່ຈົກຮູບາລໄຫຍ່ສັ່ງປິດ) ມາເຂົ້າໂຮງເຮືອນ ໄຫຍມເມື່ອເຮົາອາຍຸ ๑๕ ເຂົ້າໄປເຮືອນທີ່ໂຮງເຮືອນພານີ້ຍກາວວັດສາມພະຍາ-ເຫວາງກຸ່ມູ້ຈົວ ສັງຕ່ອມກົງກີ້ວ່າໂຮງເຮືອນພານີ້ຍກາວພະຍາ-ຫວາງກຸ່ມູ້ຈົວ ແກ້ວຂັດວ່າຕຽບຂ້າມກັນເລີຍ ແນວທາງ ການສອນທຳໄທການສຶກເຫຼາມີລັກຊະນະເປັນເຮືອງການສັ່ງ ການໃຫ້ຈຳ ມາກກວ່າທີ່ຈະໄຫ້ຄິດ ມາກກວ່າທີ່ຈະໄຫ້ ໂດຍແຍ້ງຄຳສັ່ງ ຢ່ອງວ່າທາຄວາມຈຸກຕ້ອງໃນຄຳພຸດຈາກຄູ ຮວມໄປລົງຄຽກບະຕືປິ່ນຍິ່ນໆຈະຕ້ອງເລື່ອງກັນໄດ້

คุณพ่อสันต์-คุณแม่ล้มยัง ใจกลางเมือง

ตอนที่อยู่โรงเรียนกว่างศิ瓦 เข้าสอนกันแบบใบราณ เน้นไปในเรื่องการท่อง แล้วก็เรียน ในสิ่งที่ใบราณ ในเรื่องรำมวย แล้วก็เข้าวัดเพราะอยู่ในวัด เป็นแบบอาจารย์ตินิยม พอมารถึงโรงเรียน ชนบทมิน มันเป็นอีกยุคหนึ่งเลย” (ให้สัมภาษณ์ “ทองแรม นาดจำนำง”, ปี พ.ศ.๒๕๕๙)

ไม่แปลกด้วยที่ “บุญชู” จะประทับใจกับแบบอย่างการศึกษาในโรงเรียนจีนที่มีแนวคิด ก้าวหน้า “บุญชู” เป็นลูกครึ่งจีน บิดาชื่อ “อยู่สุน แซ่คุย” ภาษาหลังใช้ชื่อไทยว่า “สันต์” บิดาของ “บุญชู” อพยพจากเกาะไหหลำ มาตั้งรกรากในสยาม เมื่อ พ.ศ.๒๔๕๙ ในสมัยรัชกาลที่ ๖ ส่วน มารดาชื่อ “ล้มยัง” นามสกุลเดิม “นาคปฐม” เป็นคนบ้านโน้น ตำบลบ้านโน้น อำเภอเมือง จังหวัด ชลบุรี

คุณพ่อสันต์เมื่ออพยพจากเกาะไหหลามาอยู่สยาม ในวัยประมาณ ๑๖-๑๗ ปี ได้มานาคติอยู่ที่บ้านเพื่อนคนไหหลำด้วยกัน และฝึกหัดเป็นช่างไม้ มีฝีมือเชี่ยวชาญขึ้นเป็นลำดับ ต่อมา

ได้พบกับคุณแม่ละมัย นาคปฐม ที่ชลบุรี และได้แต่งงานกัน มีบุตรชายคนโต คือ “บุญชู” หรือ “อุ่ยบุ่นใบ”

“บุญชู” คลอดที่กรุงเทพ เนื่องจากคุณพ่อห่วงใยครอบครัว นำคุณแม่ละมัยมาคลอดกับ “หมออเชี้ยบเหล็ง” ที่กรุงเทพ ซึ่งนับว่าเป็นการตัดสินใจที่ถูกต้อง เพราะ “บุญชู” คลอดในท่าผิดปกติ เอาเท้าออกก่อน แพทย์ต้องใช้เครื่องมือช่วยในการท่าคลอด

ต่อมาครอบครัว “บุญชู” อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในพระนคร ช่วงแรกมีบ้านพักอยู่บริเวณที่เป็นสะพานวันชาติในปัจจุบัน แล้วได้ย้ายมาเข้าห้องแควรอยู่บริเวณป้อมพระสุเมรุ ซึ่งในสมัยนั้นถือเป็นเขตใหม่นอกกำแพงเมือง สภาพห้องแควรแม้มจะดูดีกว่าห้องพักที่เป็นของเพื่อนแม่หลังเดิม เพราะเป็นห้องแควรสองชั้นสร้างใหม่ แต่สภาพแวดล้อมอื่นๆ ก็ไม่ดีเท่ากัน เช่น น้ำประปาไม่มีแต่ประปาสาธารณะ เวลาจะอาบน้ำหรือจะใช้น้ำก็ເກາະขนาดหัวใจไปรองไปบนมาดีแต่เวลาไม่ไฟฟ้าใช้ส่วนใหญ่ที่ตัดฝ่านกเป็นเพียงถนนdin เวลาฝนตก น้ำเจঁงจะองก์ต้องค่อยๆ เดินค่อยๆ ย่าง เพราะเต็มไปด้วยหลุมบ่อ รถراكไม่มี

ห้องแควรนี้เป็นห้องแควรของพระสุรีย์ฯ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่เกี่ยวกับคลังกระเบื้อง ที่สร้างขึ้นให้เข้า โดยสร้างเป็นห้องแควรยาวติดต่อกันหลายห้อง ตรงกลางทำเป็นคุหาสำหรับเข้าบ้านพระสุรีย์ฯ เพราะหลังห้องแควรนี้เป็นบ้านพักของพระสุรีย์ฯ ซึ่งใหญ่โตอ่ามาก จนเด็กชายบุญชูเรียกว่า “วัง”

บ้านพักหรือ “วัง” ของพระสุรีย์ฯ นอกจากจะใหญ่โตสวยงามด้วยสถาปัตยกรรมแบบอิตาลีแล้ว ในบริเวณนั้นยังเต็มไปด้วยโบราณสถาน โรงดนตรีไทย โรงม้า เด็กชายบุญชูที่อยู่ห้องแควรหน้าบ้านพระสุรีย์ฯ และได้เข้าไปเล่นอยู่บริเวณ “วัง” นั้นทุกวัน จึงมีโอกาสสัมผัสถิทิพยวของตนศรีไทย รำไทย มาตั้งแต่เด็กนั้น เพราะตื่นขึ้น เข้าขึ้น ก็ได้ยินเสียงแล้ว ทั้งปีพาทย์ ตะโพนกลอง ฯลฯ

ซึ่งอิทธิพลในเรื่องนี้ ทำให้ในเวลาต่อมา เมื่อ “บุญชู” มีตำแหน่งใหญ่โตเป็นกรรมการผู้จัดการใหญ่องค์การกรุงเทพ จึงได้ตัดสินใจให้มีการก่อตั้งศูนย์สังคิตศิลป์ขององค์การกรุงเทพขึ้น เพื่อให้เป็นหน่วยงานในการเผยแพร่และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย โดยมอบหมายให้นายเนาวรัตน์ พงษ์เพบูลย์ เป็นผู้บริหาร

บริเวณบ้านพระสุรีย์ฯ นอกจากจะมีโรงละคร โรงรถ โรงม้าต่างๆ แล้ว ทางด้านปีกซ้าย พระสุรีย์ฯ ได้สร้างบ้านพักหลังเล็กๆ เป็นบ้านมุงสังกะสีบ้าง มุงกระเบื้องบ้าง ไว้ให้คนเข้า แล้วในบรรดาครอบครัวที่มาเข้า มีครอบครัวหนึ่งที่บุตรชายแห่งครอบครัวนี้ได้เป็นเพื่อนรักของเด็กชายบุญชู ครอบครัวนี้คือครอบครัว “ธรรมศิริ” และเพื่อนรักเพื่อนเกลอของเด็กชายบุญชู ใจไทย จากครอบครัวธรรมศิริก็คือ ดร.ประเสริฐ ธรรมศิริ ซึ่งต่อมาได้เข้าเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ (วิบราขการกองทัพบก ยศพลเอก)

คุณทางเข้าบ้านพระสุรีย์ฯ นั้น นอกจากเป็นที่วิ่งเล่นซุกซนของเด็กชายบุญชูแล้ว ในเวลาต่อมา ก็ยังได้กลายเป็นสนามฟุตบอลน้อยๆ ที่เด็กชายบุญชูชอบชวนเพื่อนๆ มาเตะเล่นกัน แต่หลังจากที่มีอายุเพิ่มขึ้นเป็น ๙ ขวบ ๑๐ ขวบ สนามฟุตบอลจำเป็นแค่ๆ สักๆ แห่งนึงคู่ เหตุเมื่อนั้นไม่มีอยู่ในสายตาอีกด้วยไป ลานวัดบวรนิเวศฯ เป็นสถานที่แห่งใหม่ที่เด็กชายบุญชูชอบไปประลองเพลิงเตะของตนบ่อยๆ

ในด้านการอบรมเลี้ยงดู “บุญชู” เล่าว่า เด็กๆ นั้นแม่จะประคบประหงมากเป็นพิเศษ ไปไหนก็พาไปด้วย ไปเมืองขลกต้องติดแม่ไป เพราะความที่เป็นลูกคนโต ลูกคนแรก แต่เมื่อโตขึ้นหน่อย แม่ก็ค่อนข้างจะเข้มงวดในเรื่องที่ไม่มีอยู่ในโภว

“....เป็นต้นว่า ผมเองเดี่ยว ก็ไปโน่นไปนี่ เมื่อมีโอกาสที่จะไป เช่นเดี่ยว ก็หนีไปวัดบวรฯ แต่เมื่อกำไรถึงกับควบคุมเข้มงวด แต่ว่าเมื่อถึงเวลาต้องทำอะไร หากหายไป กลับมาก็อาจโดนไม้เรียบบ้าง....”

ถึงวัยเรียน เด็กชายบุญชูเริ่มต้นเรียนขั้นอนุบาลที่โรงเรียนอักษรเจริญ ถนนพระสุเมรุ บางลำพู โรงเรียนนี้มีครูใหญ่เป็นลูกครึ่งฝรั่งเชื้อ ครูเฟธ เป็นโรงเรียนเล็กๆ มีนักเรียนไม่กี่คน

จากโรงเรียนอนุบาล “ครูเฟธ” หรือ “อักษรเจริญ” เด็กชายบุญชูได้เข้าเรียนต่อที่โรงเรียนจีน “กว่องศิว” แต่เรียนอยู่ได้ไม่นาน เนื่องจากไม่ชอบวิชาการสอนที่ใบ้ร่าบราน เลยตัดสินใจขอย้าย โรงเรียน ไปเรียนโรงเรียนจีนแห่งใหม่เชื้อ “ชินหมิน”

ประมาณปี พ.ศ.๒๔๗๕ เด็กชาย “บุญโน แซ่คุย” หรือ เด็กชายบุญชูที่เพิ่งมีอายุได้เพียง ๑๑ ปี ได้ตัดสินใจลาออกจากโรงเรียนเก่า “กว่องศิว” เพื่อไปเข้าโรงเรียนใหม่ “ชินหมิน” เหตุผล ที่เด็กชายบุญชูขึ้นเงียบกับเพื่อนฝูงถึงสาเหตุที่ต้องย้ายโรงเรียน เพราะว่าเดินทางไปเรียนที่โรงเรียน ใหม่สะดวกกว่า แต่เหตุผลลึกๆ ที่เด็กชายบุญชูบอกกับพ่อคือ โรงเรียนกว่องศิวนั้นค่อนข้างจะมี ระเบียบวิชาการปฏิบัติรวมทั้งวิชาการสอนโบราณมากไป

การลาออกจากโรงเรียนกว่องศิว สร้างความแปรปักษ์ให้กับครูและเพื่อนๆ ในโรงเรียน และนี่ก็คือมือนจะเป็นการเผยแพร่ของความเป็นนักบริหาร นักจัดการ ผู้มีเชิงในอนาคตอยู่ ในที่ เพราการตัดสินใจเปลี่ยนโรงเรียนของเด็กวัยเพียง ๑๑ ขวบด้วยตนเองนั้น เป็นเรื่องที่ค่อนข้างจะพิเศษเหมือนกับเด็กวัยเดียวกัน ที่ส่วนใหญ่ต้องอาศัยการช่วยตัดสินใจจากพ่อแม่

ที่โรงเรียนใหม่ “ชินหมิน” เด็กชายบุญชูสึกษาระบบที่นี่ในวิชาการสอนและระเบียบวิธีปฏิบัติต่างๆ ที่ค่อนข้างจะให้เสรี และมุ่งส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกทั้งในเรื่องความรู้ความสามารถ และการแสดงความคิดเห็นต่างๆ อย่างเต็มที่ แม้แต่ความคิดเห็นที่แตกต่างจากครู ไม่เหมือนครู หรือกล่าวอย่างง่ายๆ ที่โรงเรียนนี้เปิดโอกาสให้นักเรียน “เลี้ยงครูได้” และนักเรียนคนใดที่มี ความสามารถ มีศักยภาพพิเศษอื่นๆ ก็จะได้วิบการผลักดันสนับสนุนโดยกระบวนการของ ระบบประชารัฐไทย เช่นโดยวิชาการลงประชามติบ้าง วิชาการเลือกตั้งบ้าง ให้ไปยืนอยู่ในจุดที่ เหมาะสมสมกับความรู้ความสามารถของเขา เช่น หัวหน้าขั้น ประธานนักเรียน ประธานกลุ่มโตัวที ประธานกลุ่มนิติศาสตร์ฯ ฯ เป็นต้น

นักเรียนโรงเรียนพ่อนิขายการวัดสามพระยา-เทวราชกุญแจ ("บุญชู" และยืนคนที่ ๓ นับจากด้านขวาไปซ้าย)

ชีวิৎสันต์ แอนโธนี บราวน์ ได้กล่าวไว้ว่าเด่นแหล่นนั้นย่อมมีเด็กชายบุญชูรวมอยู่ด้วย ในฐานะที่เขามีความเด่นเป็นพิเศษ ในเรื่องการเล่าเรียน โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ เขายังเป็นหนึ่งในนักเรียนที่ได้รับการยกย่องมากที่สุดในประเทศไทย ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีอิสระที่จะคิด ที่จะแสดงออกในด้านต่างๆ อย่างเต็มที่ก็ตาม แต่ในอีกด้านหนึ่ง เนื่องจากโรงเรียน "ชินหมิน" เป็นโรงเรียนจีนที่มีเชื้อเลี้ยงมากในระดับเดียวกับ "สวนกุหลาบ" หรือ "เทพศิรินทร์" ในเวลาเดียวกัน เด็กนักเรียนส่วนใหญ่จึงมักจะมาจากครอบครัว "อาเสี่ย" หรือ "เล้าแก่" เกือบทั้งสิ้น จะมีอยู่ก็แต่เด็กชายบุญชูที่มาจากครอบครัวชาวจีนที่รับเหมาเล็กๆ ที่แม้ไม่ถึงกับอัตตี้ดั้งเดือน แต่เมื่อเทียบกับบรรดาอาเสี่ยน้อยเพื่อนร่วมโรงเรียนแล้ว ภาพแห่งความแตกต่างทางด้านความเป็นอยุนั้นช่างชัดเจนเหลือเกิน

ในเรื่องนี้ “บุญชู” เคยเล่าไว้

“.....ครอบครัวฟ่อแม่ผอมแม้จะไม่ใช่เป็นครอบครัวที่ยากจนมาก คือไม่ถึงกับว่าขัดสนปัจจัยต่างๆ เป็นต้นว่าการกินการอยู่ก็ไม่ได้ขัดสน เสื้อผ้าก็ใส่ที่ดีๆ เวลาเจ็บป่วยยังไปหาหมอได้ หมอก็เป็นหมอดีอีก แต่ว่าความขัดสนนั้นก็นั่นว่ามีอยู่ เมื่อเราจำเป็นจะต้องมีรายจ่ายอย่างอื่นๆ เข้ามา เช่น การเล่าเรียน การซื้อหนังสือหนังหา เพราะโดยอุปนิสัยของผม ผมชอบอ่านหนังสือและพยายามที่จะขวนขวยเรียนในเรื่องที่เห็นว่าตัวเองยังอ่อนอยู่ เช่น พยายามจะไปเรียนพิเศษภาษาอังกฤษในระหว่างที่ไปเรียนภาษาจีนอยู่ เพราะเห็นว่าเรายังอ่อนภาษาอังกฤษ

อันนี้แหล่ะที่ผมพบว่าได้เกิดการขาดแคลนเป็นระยะๆ เสมอ คือเมื่อเรามีความต้องการที่จะเรียนพิเศษหรือหาตัวรับตัวรماจากอ่านเพิ่มเติม ซึ่งต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น แต่ก็ไม่มี เกิดการขาดแคลนเป็นระยะ เพราะว่ารายได้ของครอบครัวเป็นรายได้ที่ไม่สม่ำเสมอ เป็นรายได้ที่เกิดจากการรับเหมา ก่อสร้าง แต่ไม่ได้เป็นการก่อสร้างที่ใหญ่โตอะไร

ในสภาพอย่างนี้ ยิ่งเมื่อผมต้องไปเรียนในโรงเรียนจีนชินหมิน ที่เพื่อนนักเรียนส่วนใหญ่ล้วนมาจากครอบครัวอาเสี่ย เถ้าแก่ที่ร่ำรวย ทุกคนล้วนบริบูรณ์ด้วยเงินทองข้าวของเครื่องใช้ ทำให้ผมเกิดความรู้สึกว่าความเป็นครูในสังคมนี้ ข้างมีน้อยเหลือเกิน ทำไม่โอกาสของคนในสังคมเรา จึงแตกต่างกันเช่นนี้

ประกอบกับระบบการศึกษาของโรงเรียนจีนเป็นระบบที่ก้าวหน้ามาก ส่งเสริมสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดความเห็นอย่างเต็มที่ ทำให้ในเวลานั้นผมอดที่จะคิดที่จะหงั้นไม่ได้ว่า ทำอย่างไรสังคมจึงจะมีความเป็นธรรม ที่เปิดโอกาส สร้างโอกาสให้แก่ประชาชนในชาติได้อย่างเท่าเทียมกันได้....”

โรงเรียนใหม่ “ชินหมิน” นับว่าเป็นที่ถูกออกแบบใจเด็กชายบุญชูเป็นอย่างยิ่ง เพราะแนวทางการเรียนการสอนทันสมัยมาก เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะ

ในด้านการแสดงความคิดความเห็นต่างๆ ที่นักเรียนไม่จำเป็นต้องคิดเหมือนครู หรือสามารถมีความเห็นและครุได้ ซึ่งในสมัยนั้นนับเป็นเรื่องแปลกประหลาดของการอยู่สำหรับโรงเรียนทั่วๆ ไป

ในด้านของกฎระเบียบปฏิบัติต่างๆ ก็จะเป็นไปโดยอาศัยวิธีการของประชาธิปไตย คือ กฎระเบียบต่างๆ จะถูกกำหนดขึ้นโดยหลักการของเหตุผล และการมีส่วนร่วมของตัวแทนนักเรียน

โรงเรียนจีน “ชินหมิน” เปิดสอนอยู่ได้ไม่นานก็ถูกปิด ด้วยแรงกดดันทางการเมืองในยุคสมัยของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม

“บุญชู” จึงได้มาระยานต่อทางด้านพัฒนาการ ซึ่งมีหลักสูตรการสอนด้านการค้าและภาษาจีน ที่โรงเรียนพาณิชยการวัดสามพระยา-เทวราชากุญชร หรือโรงเรียนพาณิชยการพระนคร ในปัจจุบัน ที่ขณะนี้มีนโยบายจะข่วยรับกลุ่มนักเรียนจากโรงเรียนจีน “ชินหมิน” ที่ถูกปิด

อันที่จริงเมื่อโรงเรียนจีน “ชินหมิน” ถูกปิด ในกลุ่มเพื่อนๆ ของ “บุญชู” ส่วนใหญ่ได้รักชวนกันไปเรียนต่อเมืองจีน แต่ “บุญชู” ไม่ต้องการไปเรียนต่อเมืองจีน เพราะเห็นว่าไม่เหมาะสมกับอนาคตในการทำงานประกอบอาชีพต่อไปภายหน้า

....ประการหนึ่งก็คือว่า สิ่งที่เราจะไปเผยแพร่ข้างหน้าเมื่อเราเรียนสำเร็จแล้ว เราต้องกลับมาทำมาหากินในประเทศไทย การเรียนที่เราจะใช้ชีวิตข้างหน้าก็เห็นจะต้องเรียนที่เมืองไทย ผนวกตัดสินใจเรียนโรงเรียนในไทยต่อตีกว่า.....ช่วงนั้นรู้สึกว่าครอบครัวอ่อนๆ พ่อแม่เดียวเบื้องหลังไปเรียนต่อเมืองจีนเป็นส่วนมาก เพื่อนพันในวันนั้นที่ไปเมืองจีนมีประมาณ ๘๐% ตอนนั้นผมอายุ ๑๔-๑๕ ผนวกคิดมากอยู่เหมือนกัน คุณพ่อก็ไม่ได้ให้ความเห็นว่าต้องไปหรือไม่ไป แล้วแต่เราจะตัดสินใจเอง.....”

ที่โรงเรียนพาณิชยการวัดสามพระยา-เทวราชากุญชร เมื่อ “บุญชู” เข้าเรียนที่นี่ได้ไม่นาน ก็เริ่มสัมผัสปัญหาซึ่งสร้างความยุ่งยากใจให้ไม่น้อย เพราะพบว่าสังคมที่โรงเรียนนี้ไม่ยอมรับในเรื่องสิทธิการแสดงความคิดเห็น นักเรียนไม่มีสิทธิแย้งครู ใครแย้งครู “เดียงครู” เข้าก็จะถูกเพ่งเลึง

แต่นักเรียนพาณิชยการชื่อ “บุญชู” ก็ไม่awayที่จะได้แย้งหรือหาเหตุผลมาให้ครูในเมื่อมุนที่แตกต่างออกไปบ่อยๆ

“บุญชู” เล่าว่า สมัยนั้นโรงเรียนพาณิชยการวัดสามพระยา-เทวราชกุญแจ มีอาจารย์ใหญ่ชื่ออาจารย์ “เกื้อม” ท่านเป็นนักเรียนอังกฤษ มีความเข้าใจในเรื่องสิทธิเสรีภาพต่างๆ ดี จึงเป็นเกราะค่ายปักป้อง “บุญชู” จากการถูกเล่นงานของครูที่มองการแสดงเหตุผลของนักเรียนแตกต่างออกไปว่าเป็นเรื่องที่ควรร้ายและไม่ควรให้ภัย

ภายหลังอาจารย์ “เกื้อม” ย้ายไปเป็นข้าราชการฝ่ายบัญชีที่กระทรวงไฟฟ้าแห่งประเทศไทย “บุญชู” ได้แวงเวียนไปเยี่ยมเยือน สถานสารทุกชั้นสุดดิบบอยๆ ในฐานะบุคคลที่เคารพและสนิทสนม ขอบอกกันเป็นพิเศษ

ด้านความเป็นอยู่ของครอบครัวและอาชีพการทำงานของพ่อแม่ “บุญชู” เล่าถึงคุณพ่อสันต์ว่า มีนิสัย ขยันขันแข็ง หนักເواءเบาสู้ในการทำงาน เป็นคนช่างสังเกต ช่างจดช่างจำ และชอบໃห้ความรู้สึกตัวอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการช่างไม้และช่างก่อสร้าง ทำให้สามารถดับฐานะตนเอง จากการเป็นช่างไม้chromada มาเป็นผู้รับเหมาเล็กๆ ได้

“พ่อ” ในความรู้สึกของ “บุญชู” ยังเป็นผู้ชายที่มีรสนิยมดีมาก แต่ด้วยติดลอดเวลา แม้แต่ในยามที่ฐานะทางการเงินไม่สู้จะดีนัก

เหล่านี้ เป็นภาพประทับใจที่ดูเหมือนจะหล่อหลอม และประทับอยู่ในความเป็น “บุญชู ใจจริงเสถียร” ด้วย

สำหรับแม่นันแล้ว ก็เป็นความผูกพันในเรื่องความรัก ความอหังการที่อันตรายยิ่ง ในฐานะเด็กชายบุญชูเป็นลูกคนแรก เป็นคนที่แม่ประคบประหงมากที่สุด ไปไหนก็ต้องหอบทิ้งกันไป ไม่เคยทอดทิ้งกัน แต่ในด้านที่เกี่ยวกับการอบรมลูกๆ แม่จะเลี้ยงดูแบบชาวบ้านๆ ไม่ค่อยการดูแล ภาระในการอบรมและเลี้ยงดูน้องๆ ทั้งหมด จึงตกอยู่กับเด็กชายบุญชู ทั้งนี้ เพราะเมื่อ

เด็กชายบุญชูได้ออกไปสูสังคมข้างนอกไปเล่าเรียนหนังสือที่โรงเรียน เท็นสังคมข้างนอกที่แตกต่าง ออกไป เห็นว่าอะไรควรไม่ควร และในฐานะพี่คุณโต จึงสนใจได้ที่จะเห็นน้องๆ อยู่กันแบบอย่างไรก็ได้ ข้อที่ควรปฏิบัติหรือนองคนใดควรเมินห้าที่อะไรบ้าง “บุญชู” จะเป็นผู้ช่วยกำหนดตรวจสอบอย่างเรียบง่าย

ต่อมาพ่อและแม่จึงได้มอบหน้าที่ในการอบรมดูแลน้องๆ รวมทั้งค่าใช้จ่ายต่างๆ ในบ้านให้แก่เด็กชายบุญชูอย่างเต็มที่

งานในบ้านและงานอบรมน้องๆ ที่สำคัญมีอะไรบ้างหรือ

ก็ตั้งแต่ต้องดูแลซักเสื้อผ้าให้น้อง ทำกับข้าวให้น้องๆ กินก่อนไปโรงเรียน และดูแลอบรมในเรื่องความเป็นอยู่ทั่วไป

ในเรื่องทำกับข้าวหุงข้าวนี้ นอกจากจะมี “บุญชู” เป็นตัวหลักแล้ว ยังมีน้าผู้หญิงน้องของแม่มาดูแลอีกด้วย

งานที่สำคัญอีกอย่างของ “บุญชู” ก็คือ การกำหนดค่าใช้จ่ายภายในบ้านให้พอกับเงินที่มีอยู่ เนื่องจากเงินที่พ่อจ่ายให้แต่ละครั้งจะเป็นเงินก้อน และมอบให้เด็กชายบุญชูเป็นผู้กำหนดค่าใช้จ่ายแต่ละวัน ซึ่งต้องให้พอกับระยะเวลาจนกว่าพ่อจะกลับมาจากการหัวหิน หรือที่ใดๆ ก็ตามที่พ่อทำงานรับเหมา ก่อสร้างอยู่

โดยเด็กชายบุญชูจะต้องทำบัญชีการใช้จ่ายเงินไว้ให้พอดูด้วยทุกครั้ง

ในเวลานั้น สำหรับในครอบครัวแล้ว “บุญชู” จึงมีสถานะเป็นทั้งพ่อครัว คนทำบัญชี และพี่ใหญ่ของน้องๆ

ภาระเข่นนึ่งไม่ใช่งานเบาๆ อย่างแน่นอนสำหรับเด็กชายวัยเพียง ๑๒-๑๓ ขวบ

“บุญชู” เคยย้อนอดีตความหลังครั้งนั้นให้ฟังว่า

“.....ช่วงที่ผมเด็กๆ คุณพ่อต้องเดินทางไปทำงานต่างจังหวัดบ่อยครั้ง เวลาคุณพ่อไม่มีอยู่

ผนกยิ่งมีหน้าที่ดูแลบ้าน ดูแลน้อง ค่อยดูเรื่องเงินทองที่ท่านส่งมาให้ ชึ่งบางครั้งก็ขาด เนื่องจาก ว่ากว่าจะได้เงินได้ทองมาในการรับเหมา บางทีทำให้เงินต้องขาดมือ นี่เป็นความทุกข์ที่ต้องสูญ อยู่ในใจของผู้มากกว่าจะระบายน้ำที่อื่น แต่ว่ามันไม่ถึงขั้นที่ว่าอดอย่าง มีบางครั้งที่ไม่มีสดางค์ ไปโรงเรียน บางครั้งครูเดือนให้จ่ายค่าเล่าเรียน แล้วเราไม่มี เพราะพ่ออยังไม่ได้ส่งมา ก็ต้องเดือด ร้อนใจที่ถูกเข้าว่า ถูกขู่ว่าจะให้ออก มีความทุกข์ใจว่าทำไม่เราต้องแตกต่างจากคนอื่นๆ เข้ม รดยนต์กันมา เราต้องเดินไปโรงเรียน เขากินข้าวกินปลา กันกินเต็มที่ แต่เราต้องกระ晦ิด กระแ晦 บางครั้งก็ต้องเล่นของอะไรที่ถูกๆ กินอะไรให้หนักห้อง ต้องอดโดยตั้งใจ ไม่ใช่ไม่มีสดางค์ แต่เราไม่ภาระเรื่องในบ้าน เงินทองไปโรงเรียนของน้องๆ ค่าใช้จ่ายในครัวประจำวัน จะใช้จ่าย อย่างใจต้องการไม่ได้ วิธีอุดกั่ง่าย กินน้ำ บางครั้งเราอยากกินของดีก็อาสองมื้อมาบากัน....”

เวลาผ่านไป เมื่อน้องๆ ทั้งสี่ของ “บุญชู” อันได้แก่ พัฒน์ ใจนันเดียร์, อนงค์ ใจนันเดียร์, พจน์ ใจนันเดียร์ และคำนวย ใจนันเดียร์ เริ่มเติบโตจากเด็กเล็กๆ เป็นวัยรุ่นหนุ่มสาว บ้านห้อง แตรที่ถนนพระสุเมรุก็คับแคบไปเสียแล้ว เพราะห้องที่เคยนอนรวมๆ กันได้หลายคนก็มีอันใจ ไม่ได้อีกต่อไป น้องที่เป็นหนิงคือองค์และคำนวยต้องแยกไปนอนอีกห้องหนึ่งที่เป็นสัดส่วนขึ้น ส่วนพวากผู้ชายนั้นยังพอนอนรวมๆ กันได้ แต่เมื่อนั่นรวมถึงแม่ น้องของแม่ และพ่อซึ่งไม่ได้อยู่ ประจำ บ้านห้องแตรหลังเดิมก็จะคับแคบเกินไปสำหรับ ๔ ชีวิต

ประกอบกับระยะหลังผู้มีอันด้านปั่นและงานรับเหมาของพ่อเป็นที่ยอมรับกันมากขึ้น พ่อเริ่ม เป็นที่ไว้วางใจของเจ้านายขั้นสูง ให้ร่วมงานก่อสร้างที่สำคัญๆ เช่น พระราชวังไกลังวล ที่หัวทิศ ซึ่งพ่อได้ร่วมงานนี้ กับ ม.จ.อิทธิเทพสรร ฤทธากร สถาปนิกมีชื่อเสียงสมัยนั้น โดยได้แสดงฝีมือ คิดเป็น ๓ ใน ๔ ของงานทั้งหมด ส่วนอีก ๑ ใน ๔ เป็นงานที่หันโดยช่างจากอิตาลี

นอกจากนี้ก็มีงานใหญ่ที่สำคัญในกรุงเทพ เช่น ได้ร่วมสร้าง “ศาลาเฉลิมกรุง” ใจนัน ขั้นหนึ่งปรับอากาศแห่งแรกของไทย รวมทั้งตั้งหน้าเจ้านายอีกหลายพระองค์ ทำให้พ่อเริ่มมีฐานะ

การเงินดีขึ้น และการได้รับใช้เจ้านายไกลัชิดเจ่นนี้ ทำให้เจ้านายเกิดเมตตาสงสาร ได้ประทาน ที่ดินให้ปลูกบ้าน เจ้านายของพ่อคุณหนึ่งคือ หมู่่อมเจ้าหญิงจงกลนี ประทานที่ดินแควสุรุวงศ์ให้ ปลูกบ้าน เลยย้ายบ้านจากห้องແດວของพระสุริย์ฯ มาอยู่บ้านหลังใหม่ที่สุรุวงศ์

ซึ่งการย้ายบ้านครั้งนี้ถือเป็นการย้ายครั้งที่สามหลังจากอพยพมาจากเมืองชลบุรี แต่ภายใน หลังหมู่่อมเจ้าหญิงจงกลนีได้เอาที่ดินแปลงนี้คืน ก็เลยต้องย้ายบ้านอีกครั้งมาอยู่แควังไซยา ซึ่งปัจจุบันนี้คือบริเวณที่เป็นสำนักงานจดทะเบียนประชานน กระทรวงมหาดไทย

บ้านแควังไซยาหลังนี้ ถือเป็นช่วงบันปลายก่อนที่ “บุญชู” จะแต่งงานมีครอบครัว ในเรื่องที่คุณพ่อสันต์ไปรับใช้เจ้านาย มีส่วนที่เกี่ยวข้องในด้านแนวคิดและพฤติกรรม ภายในครอบครัวไม่น้อย ที่สำคัญคือ เกี่ยวกับพิธีกรรมหรือรวมเนียมโดยของชาวจีน ที่เห็นว่าไม่ เหมาะสมกับสังคมและไม่มีความจำเป็น พ่อได้เลิกล้มเสียแบบทั้งหมด เนื่อง การไหว้เจ้า หรือพิธี กรรมอื่นๆ ที่ต้องทำในประเพณีจีนนั้นก็ไม่มี ทำให้มีผลสืบทอดมาถึงรุ่นลูก ที่ไม่รู้ไม่ได้ปฏิบัติตาม ประเพณีเหล่านั้น

“.....ถึงแม้ว่าจะเป็นคนจีน แต่พ่อคงไม่ได้ยกมือให้ดีมั่นในชนบทรวมเนียมจีน ภาษาที่พูด ลักษณะวิถีการปฏิบัติและขนบทรัตน์รวมเนียมประเพณีต่างๆ ของบ้าน กลับไม่มีริ้วรอยของ คนจีนเหลืออยู่เลย ภาษาที่ใช้ก็เป็นภาษาไทย

อาจจะเป็นเพราะว่า พ่อสันต์มีความใจดีกับบรรดาพระบรมวงศานุวงศ์ต่างๆ เป็น จำนวนมาก เนื่องจากพ่อเป็นข้างไม้และผู้รับเหมาที่สร้างที่มีฝีมือ จึงได้มีโอกาสสรับจ้างก่อสร้าง บ้านและวังของเจ้านายในสมัยนั้นเป็นส่วนใหญ่....”

ประการต่อมา ที่มีอิทธิพลมาถึงลูกๆ โดยเฉพาะ “บุญชู” ก็คือในเรื่องจะเปลี่ยนปฏิบัติ ของเจ้านายขั้นสูง ราชดรากุลต่างๆ รวมทั้งการใช้ราชศัพท์ ซึ่งพ่อได้นำมาสอนให้จนสามารถ เกี่ยวนหนังสือถึงเจ้านายขั้นสูงได้

“บุญชู” เคยพุดถึงเรื่องเหล่านี้ว่า

“.....การอบรมที่ผมได้จากคุณพ่อมากกว่าหนึ่ง ผมได้มีโอกาสติดตามคุณพ่อไปในสถานที่ทำงาน ได้มีโอกาสเข้าเฝ้าเจ้านาย ได้เรียนรู้ ได้เห็นขนบธรรมเนียมประเพณี เข้าใจจิตความเป็นอยู่ของบุคคลในราชศรัฐลุงต่างๆ ว่าเข้าแตกต่างจากคนธรรมชาติทั่วไปอย่างไร”

อย่างไรก็ตาม ในช่วงวัยเด็กนี้ “บุญชู” ยอมรับว่าสิ่งที่มีอิทธิพลต่อเขามากที่สุด ไม่ว่าจะเกินกว่าหนังสือ ซึ่งหนังสือที่อ่านมากันนั้นแยกได้เป็น ๒-๓ ประเภทคือ

ประเภทแรก หนังสือวิชาการ ดำรับดำริ อ่านมากเป็นพิเศษ โดยเฉพาะช่วงที่ออกจากโรงเรียนจีน “ชนบทมิน” มาเรียนที่โรงเรียนพาณิชยการรัตน์สามพระยา-เทวราชกุญชร ได้อ่านหนังสือวิชาการ เฉพาะวิชาการทางด้านภาษาไทยและภาษาอังกฤษอ่อนโยนเป็นบ้าเป็นหลัง ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถเรียนทันเพื่อนักเรียนคนอื่นๆ เพราะโรงเรียนจีนในสมัยนั้นไม่มีการสอนวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ประเภทที่สอง หนังสือวิชาการ ความรู้ทั่วไป และหนังสือเก่า พวกระแวงแนวข้อสอบต่างๆ อ่านหนังสือประเภทนี้เพื่อყาระดับตัวเองสู่ความเป็นหนึ่งในทางวิชาการและการเล่าเรียน

ส่วนประเภทที่สาม ที่ติดตามอ่านอย่างต่อเนื่อง และถือเป็นหนังสือที่มีอิทธิพลต่อ “บุญชู” ไม่น้อยในยุคหนึ่งคือ หนังสือพิมพ์ชื่อ ประมวลวรรณ ซึ่งมีสารคดีเชิงปีกินภะ เจียนโดย น.ม.ส. เป็นที่นิยมชอบของ “บุญชู” มาก

และยังเป็นแฟนคนสำคัญของ “กุหลาบ สายประดิษฐ์” นักเขียน นักหนังสือพิมพ์ลือนาม ในยุคหนึ่ง

“บุญชู” มีความผูกพันกับหนังสือตลอดทั้งชีวิต “บุญชู” เจียนหนังสือไว้มากมายหลายเล่ม เคยเข้าไปช่วยงานด้านบัญชีใน “โรงพิมพ์” แห่งหนึ่ง ในสมัยที่เรียนธรรมศาสตร์ เมื่อได้เป็นนายคณาจารย์แล้ว ก็ได้ช่วยเหลือสนับสนุนหนังสือพิมพ์ และนักหนังสือพิมพ์ ตลอดถึงนักประพันธ์ อีกมากมาย พฤติกรรมความเป็น “นักอ่าน” ตัวยงของเขายังคงติดตัวเขาจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต

● มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง ●

จากโรงเรียนพานิชยการ ขนะนันอยู่ได้ ๑๙ ปี “บุญชู” ตัดสินใจ เข้าเรียนต่อที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง ในคณะพานิชยศาสตร์และการบัญชี เหตุผลที่เลือกเรียน ธรรมศาสตร์ เพราะว่า

ประการแรก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง เป็นมหาวิทยาลัยเปิดเพียงแห่งเดียว ที่การเรียนการสอนไม่ได้เน้นให้นักศึกษาต้องเข้าห้องเรียน หรือนั่งฟังครู-อาจารย์บรรยายมากนัก แต่เน้นให้นักศึกษาเรียนเอง ค้นคว้าเอง นักศึกษาที่นี่จะสามารถเรียนไปทำงานหารายได้ไปด้วยได้

ประการที่สอง เพราะชื่นชมคำขวัญที่มีมนต์ขลังของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง ที่ว่า “.....นั้นรักธรรมศาสตร์ เพราะธรรมศาสตร์สอนให้นั้นรักประเทศไทย.....”

ส่วนเหตุผลที่เลือกเรียนในคณะพานิชยศาสตร์และการบัญชี ก็เพราะตอน那一เมื่อพื้นฐานการเรียนมาทางด้าน “พานิชย์” การค้าการขายและการบัญชี

เริ่มเรียนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ “บุญชู” ก็เริ่มทำงานหารายได้ไปด้วย โดยทำงานเป็นสมมิชนักชุดให้กับโรงเรียนเล็กๆ แห่งหนึ่ง ได้รับเงินเดือนค่าเหนื่อยเดือนละ ๑๗ บาท ต่อมามีเพื่อนชวนไปช่วยงานด้านบัญชีในโรงพิมพ์แห่งหนึ่ง ซึ่งโรงพิมพ์แห่งนั้นรับพิมพ์หนังสือของนักเขียนจำนวนมาก ในนั้นมีนักเขียนฝ่ายซ้ายอยู่ด้วย

ส่วนการทำงานที่โรงเรียนชี้งดังอยู่แล้วบางลำพู นับว่าสะดวกมากกับการที่ “บุญชู” จะไปเรียนที่ธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ วันใดเวลาใดที่มีข้าวโมงเรียน หรืออาจารย์มีการเลือกเชือกพิเศษ เพียงแต่นักศึกษานักชุดจะรับจำได้ไม่เกิน ๒๐ นาที จากโรงเรียนเลือยไปตามถนนพระอาทิตย์ ก็สามารถมานั่งอยู่ในห้องเรียนได้แล้ว

หรือในตอนเย็นๆ โรงเรียนเลือยปิดการทำงาน ก็ใช้เวลาเพียงเล็กน้อย ๒๐-๒๕ นาทีเดินถึงหอสมุดแห่งชาติ ซึ่งเดินดังอยู่บริเวณติดกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง

“บุญชู” เเล้วว่า เรียนธรรมศาสตร์สมัยนั้น ก็ได้อาศัยหอสมุดแห่งชาติเป็นที่ค้นคว้าหาความรู้ต่างๆ อย่างเต็มที่ อ่านมันทุกเรื่องทุกอย่างที่เกี่ยวกับวิชาการความรู้

นอกจากหอสมุดแห่งชาติแล้ว ที่ซึ่งสามารถพบเห็นนักศึกษาหนุ่มนุ่มน่ารักๆได้บ่อยๆ ก็มักจะเป็นแ夸ๆ เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย

ที่นั่นเขามักจะเดินท่องๆ ไปตามร้านหนังสือเก่า เพื่อเลือกหาตัวรับสำราญที่เกี่ยวกับวิชาที่เรียน หรือไม่ก็เกร็งความรู้ทั่วไปที่น่าสนใจ รวมกระทั้งนวนิยายฝรั่งมาอ่าน

ผลจากการที่เป็นคนชอบเช้าเสาะหาตัวรับสำราญต่างๆ มาอ่าน และการที่เป็นคนอ่านมากอ่านหนน ทำให้ผลการเรียนของ “บุญชู” ดีเด่นมาตลอด

และยังได้เคยสร้างความเชื่อว่าเป็นตำนานในหมู่เพื่อนร่วมชั้นที่เล่าขานกันมานานถึงทุกวันนี้ สมัยนั้น ก่อนที่นักศึกษาจะนิยมมาศึกษาศาสตร์และการบัญชีจะจบการศึกษาปริญญาตรีได้ทุกคนจะต้องสอบวิชาตรวจสอบคือ หลวงดำริอิสรานุวรត (หม่อมหลวงดำริ อิศรารงกุ ท่านผู้นี้เป็นมหาดเล็กพิเศษ ในสมัยรัชกาลที่ ๖ ได้เป็นรองอำมաตย์เอก ในสมัยรัชกาลที่ ๗ แล้วได้เป็นประธานคณะกรรมการตรวจสอบเงินแผ่นดิน เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๔๗๙) เป็นอาจารย์ที่ลูกศิษย์ทุกคนกล่าวขวัญถึงในความเชี่ยวชาญทางวิชาการของท่าน ที่จะไม่ยอมปล่อยให้ลูกศิษย์คนใดผ่านวิชานี้ไปได้ง่ายๆ หากลูกศิษย์ผู้นั้นยังไม่มีความรู้ขานนี้ถึงขั้นดีพอหรืออย่างไม่เก่งจริง

นักศึกษาคนใดสอบผ่านวิชานี้ได้ ย่อมแสดงถึงความรู้ความสามารถในการเป็นนักตรวจสอบคืออย่างเต็มภาคภูมิ

ปรากฏว่าในการสอบครั้งนั้น เมื่อประกาศผลออกมาน มีรายชื่อผู้สอบได้เพียงคนเดียวคือนักศึกษาหนุ่มน้ำ “บุญชู ใจดี”

บุญชู โรจนเสถียร

ไม่มีครูนอกจากตัว “บุญชู” เอง จะรู้ว่าข้อสอบที่อาจารย์หลวงดำริฯ นำมาออกห้องทดลองนั้น ได้ฝ่านสายตาของตนมาแล้วทั้งสิ้น ในตำราฝรั่งเล่มหนึ่งที่เขียนโดย นร.คัดฟอร์ด ที่ขอมาได้ จากเว็บไซต์

การเป็นผู้สอบได้เพียงคนเดียว หนึ่งเดียวเข่นนี้ ทำให้ข้อ “บุญชู โรจนเสถียร” ลือลั่นใน หมู่เพื่อนักศึกษา

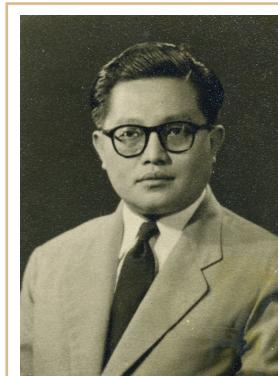
อาจารย์หลวงดำริอิศรา努วรรต เป็นนักวิชาการทางการบัญชีที่มีชื่อเสียงมาก เพราะท่าน นับเป็น CHARTERED ACCOUNTANT ของประเทศไทย หรือผู้ได้รับอนุญาตให้มีอาชีพคราว สอบบัญชีของประเทศไทยในยุคนั้นเพียงไม่กี่คน

และท่านยังมีบทบาทในฐานะประธานคณะกรรมการตรวจสอบเงินแผ่นดินแห่งชาติ ถือเป็น บุคคลที่มีอำนาจจำนำสมนาคายเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับและเชื่อถือสูงจากจอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี

นอกจากนี้ ท่านยังเป็นคนเก่งแบบผู้ดีอังกฤษทุกประเบียดนิ้ว คือแต่งตัวดี ผุมผ้าหิว เรียนแปล สุภาษีภาษาอังกฤษเป็นชุดที่ออกแบบตัดเย็บอย่างประณีต เป็นชุดที่เข้ากันตั้งแต่เสื้อ การเงง เนคไท ผ้าเข็มหน้า จนถึง รองเท้า และสมาร์ท มีส่วนราชการ ที่สำคัญที่สุด ท่านนั่นเอง

“บุญชู” ยอมรับว่าบุคคลิกรีอิศรา努วรรต เป็น “หลวงดำริอิศรา努วรรต” ในเวลาหนึ่น เป็นบุคคลิกรีอิศรา努วรรต ที่มีส่วนบัน្តแต่งบุคคลิกความเป็น “บุญชู โรจนเสถียร” ออยด้วย เพราจะด้วยจิตใจที่นิยมชอบ ท่านนั่นเอง

และยังเป็นแรงบันดาลใจ ให้ไฝรู้ไฝเรียนในวิชา ตรวจสอบบัญชีที่ท่านสอนอย่างเต็มที่

“...ความที่ผมทั้งในบทบาทของท่าน มีความรู้สึกอยากเก่ง อยากเป็นอย่างท่านบ้าง ทำให้ ผมต้องศึกษาด้านคัว หนังสือตำรับตำราของต่างประเทศที่พาก CHARTERED ACCOUNTANT เข้าเรียนกัน พวknักเรียนอังกฤษ หรือ A.C.A. เข้าเรียนกันอย่างไร ผมก็หามาเรียนมาอ่านหมัด นี่คือเหตุผลที่ทำให้ผมสอบบวชานี้ได้ที่นี่ แล้วก็ด้วยเหตุผลที่ผมสอบได้ที่นี่ ท่านก็เลี้ยເເພມ มาใช้เลย คือให้ไปทำงานเป็นมือตรวจสอบบัญชีภาคเอกชนในสำนักงานของท่าน ให้เงินเดือน สูงด้วย...”

“บุญชู” ถือว่าการได้เข้าไปทำงานในสำนักงานตรวจสอบบัญชีของหลวงดำริฯ ในครั้งนั้น นับเป็นโอกาสที่มีคุณค่ามากในการสั่งสมประสบการณ์การตรวจสอบบัญชี เพราะนอกจากได้ฝึกฝน การทำงานตามวิชาที่เรียนมาโดยตรงแล้ว ยังมีครุਆจารย์ที่ได้ชื่อว่าเก่งที่สุดในยุคนั้นอยู่เช่นกัน และนำ ทำให้มีการตรวจสอบบัญชีของท่านดีวันดีคืน และมีความมั่นใจจนกล้าเปิดสำนักงานตรวจสอบบัญชีของตนเองขึ้นหลังจากการศึกษา

นอกจากหลวงดำริศรนวุรรถแล้ว ครุਆจารย์ที่ “บุญชู” รู้สึกประทับใจเป็นพิเศษอีก ท่านหนึ่งคือ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช

“บุญชู” เผยนเล่าไว้ในบทความเรื่อง “จากความทรงจำ” (หนังสือ “คึกฤทธิ์ ๘๐”) ว่า “ชายผู้นั้นเป็นหนุ่มหล่อ สมาร์ท รูปร่างสูงใหญ่ แต่งกายงามประณีต อย่างเป็นผู้ดีอังกฤษ... นี่เป็นความรู้สึกแรกที่ผมบอกตัวเองเมื่อได้พบอาจารย์ “หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช” ยังจำได้ดีว่า เรายับกันครั้งแรกในปี พ.ศ.๒๕๒๓ ขณะที่ผมศึกษาอยู่มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ในคณะบัญชี ซึ่งเป็นคณะใหม่ เป็นวิชาการใหม่ในบ้านเรา คนที่มาเรียนคณะนี้ส่วนมากจะมีพื้นภัณฑ์จากการเรียนทางพานิชย์ ผมเองก็เช่นกัน

ขณะนั้นผมเรียนอยู่ปี ๒ grammang อาจารย์คึกฤทธิ์เข้ามาสอนวิชาบัญชีอนาคต ซึ่งเป็น วิชาใหม่ที่ยากมาก น่าประหลาดว่าท่านมาสอนได้โดยไม่ได้เรียนบัญชีแต่อย่างใด หากแต่สอนจาก

ประสบการณ์ที่ท่านเคยเป็นผู้จัดการธนาคารไทยพาณิชย์ที่ลำปางมาก่อน สอนเก่งมากเสียด้วยสามารถทำให้วิชาที่ว่ายากต่อการเรียนรู้นั้นกลายเป็นที่เข้าใจ สอนให้รู้ว่าเวลาเข้ามาฝึกเงิน ถอนเงิน หรือให้กู้เงิน เข้าต้องทำอย่างไร และรายการบัญชีทั้งหมดจะนำมาประกอบเป็นรูปแบบดุลของธนาคาร งบนั้นจะอุดมเป็นรูป่างหน้าตาอย่างไร สอนให้ลูกศิษย์จับต้นชนปลายได้ครบถ้วนไม่ขาดตกบานพร่องเลยแม้แต่น้อย

ความที่ท่านสอนเก่งดังที่กล่าวมาแล้ว ทำให้มีอีสิ่งขึ้นมาของอาจารย์ ลูกศิษย์จะแห่มาเรียนกันเต็มห้อง ใครที่มักจะหายหน้ายาทาก็จะโผล่มาให้เห็นกันในขั้วโมงนี้แหละ

โดยส่วนตัวผมเองนั้น ความสนใจในตัวอาจารย์คึกฤทธิ์มีมาตั้งแต่รูป่างหน้าตา ท่านหล่อรูปร่างดี ไม่หวนหวนอย่างบ้าบูบ รวมๆ แล้วเรียกได้ว่าเป็นหนุ่มรุ่งปัจจุบัน เตาะตา แต่งตัวก็งาม ประณีต ทันสมัย อกักษะเป็นผู้ดี พวknักศึกษาชายอย่างเราๆ ในครั้งนั้น ต่างนึกอิจฉาในความหล่อของท่าน เพราะพวknักศึกษาหญิงให้ความสนใจท่านกันมากเหลือเกิน

ในแต่ละช่วงชีวิตของคนเรา ผมเชื่อว่าคนส่วนใหญ่จะต้องมีแบบอย่างในการดำเนินชีวิต เพื่อพัฒนาตัวเองให้เดิมโตเป็นหลักเป็นฐานในอนาคต ซึ่งแบบอย่างดังว่า้นก็จะเปลี่ยนไปตามวัยวันที่ผ่านเลย ผมเองก็มีแบบอย่างของผมเรื่อยมา และในช่วงเวลาสำคัญของวัยหนุ่มนั้นเอง ผมได้รับ影响อาจารย์คึกฤทธิ์มาเป็นแบบอย่างเต็มทว่าใจ

ผมเฝ้ามองดูและจำจำรายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่านไว้ เพื่อให้เป็นแบบที่เห็นง่าย ๆ ก็คือ ความประทับใจในตัวอาจารย์ ทำให้ผมตั้งความหวังจะไปเรียนเมืองนอกอย่างท่านบ้าง และทำให้ผมกลายเป็นคนพิถีพิถัน แต่งกายด้วยความระมัดระวังเสมอมา

ความประทับใจของผมที่มีต่ออาจารย์คึกฤทธิ์ ลูกเก็บงำไว้อย่างเงียบๆ ไม่เคยเอ่ยหรือเผยแพร่ความกับท่านเป็นพิเศษแต่อย่างใด

เวลาผ่านไป ผมไม่ได้เรียนกับท่านอีก ท่านเองก็ไปเกี่ยวข้องกับการเมือง ไปตั้งพรรค

และออกหาเสียง ผมยังติดตามข่าวคราวของอาจารย์อยู่ท่างๆ ด้วยความรู้สึกประทับใจ ผูกพัน ดังนั้น เมื่อท่านหาเสียง ผมจึงตกลงใจเขียนไปสเตอร์สนับสนุน ก็ไม่ทราบเหมือนกันว่าทำไม่ผิด จึงอยากจะเขียนนัก

ผมเขียนของผมเอง ด้วยทุนตัวเองไม่ได้เกี่ยวข้องกับใคร เพราะผมทำงานไปพร้อมกับ เรียนไปด้วย จึงพอมีสถานศักดิ์กระดาษ ชื่อสีได้โดยไม่ได้อดครอง ผมเขียนไปสเตอร์สนับสนุนอาจารย์ ทั้งที่ไม่เคยไปติดต่อกับทางพรรคหรือเจ้าหน้าที่คนใดเลย

เขียนเอง แล้วก็เอาไปติดเองแผละพานขาว เพราะนั่งทำงานอยู่แวนนั้น บางครั้งบางคราว จะมีเพื่อนๆ ที่ชอบพอกันมากว่ายบ้าง แต่ส่วนใหญ่แล้วก็ทำเอง

แสดงว่าแบบอย่างที่ผมรับเขามาในช่วงวัยหนุ่มไฟแรงนี้ มีอิทธิพลต่อจิตใจผมมากจริงๆ ทั้งที่จนถึงเวลานั้น ผมก็ยังไม่เคยไปพบอาจารย์เป็นส่วนตัวแม้สักครั้ง คิดดูก็น่าแปลก”

บุญชู ஜรูดีสกี้ยร

“บุญชู” เรียนที่ธรรมศาสตร์ในระยะเริ่มต้นนี้ ผลการเรียนฝ่าทุกวิชา และมีคะแนนดี มาตลอด

แม้กระถั่งการสอบขั้นปีที่ ๓ ซึ่งเป็นขั้นสุดท้ายในหลักสูตรปริญญาตรี “บุญชู” ก็สามารถสอบได้เป็นที่หนึ่ง (หลักสูตรปริญญาตรี “ธรรมศาสตร์บัณฑิต” ในระยะแรกเป็นหลักสูตร ๓ ปี และต่อมาเปลี่ยนเป็นหลักสูตร ๔ ปี) หากเทียบกับสมัยนี้ก็คือได้รับปริญญาตรีเกียรตินิยม อันดับหนึ่ง

ผลจากการสอบปริญญาตรีได้เป็นที่หนึ่ง ทำให้ “บุญชู” ได้รับคัดเลือกไปทำงาน ที่สำนักงานธนาคารชาติ หรือธนาคารแห่งประเทศไทยในเวลาต่อมา

ขณะเดียวกัน “บุญชู” ก็ได้เข้าเรียนต่อในระดับปริญญาโท (สมัยนี้เรียกว่า ประกาศนียบัตร วิชาการบัญชีขั้นสูง) ไปพร้อมๆ กันด้วย

แต่การเรียนในระดับปริญญาโทของ “บุญชู” มีอุปสรรคมาก

อุปสรรคสำคัญในการเล่าเรียนก็คือ ภัยแห่งมหาสงเคราะห์ครั้งที่สอง ที่แฝงอยู่ลูกค้าม ถึงประเทศไทย เมื่อรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ร่วมมือเป็นวงไฟบุญลักษณ์กันญี่ปุ่น ในเดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๘ และเพียงเดือนเดียวๆ ต่อมา คือในวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๙ รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ก็ได้ประกาศสงเคราะห์กับฝ่ายสัมพันธมิตร อังกฤษ สหราชอาณาจักร

เครื่องบินฝ่ายสัมพันธมิตร จึงมาโจมตีทิ้งระเบิดประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระนคร- ถนนบุรี ถูกทิ้งระเบิดไม่เว้นแต่ละวัน

ภารกิจในช่วงนั้นจึงไม่ส่งเสริมต่อการเรียนการสอนเลย เพราะมีสิ่งแวดล้อมดี นักศึกษา หลายคนเลิกเรียนไป

“บุญชู” พื้นความหลังช่วงนี้ให้ฟังว่า

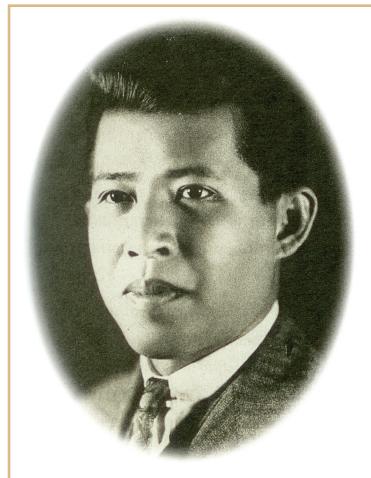
“.....ระยะนั้นการเรียนลำบากมาก ต้องดูหนังสือในหลุมหลบภัย เพราะธรรมศาสตร์ไม่

เคยหยุดสอน ผนึกคิดว่า ถึงอย่างไรเราต้องเรียนให้จบ ต้องบีบบีน อดทนมากเป็นพิเศษ ต้องขวนข่ายเรียนรู้ ตั่รับตำรา ก็ไม่มีการซื้อขายกันในตลาด เนื่องจากถูกตัดขาดจากโลกภายนอก ภาระจะได้หนังสือหนังมาอ่านก็ต้องไปค้นคว้าไปหาตามแหล่งต่างๆ ที่เป็นแหล่งความรู้ ข้างนั้น พอก็เริ่มปล่อยสมุดแล้ว ไม่ต้องมานั่งทำครัวทำอะไรอีก ผนจึงมีเวลาที่จะเรียนรู้ ที่จะอ่านมาก ส่วนใหญ่ก็ต้องพึ่งหอสมุดแห่งชาติอีก หมากนุ่นอยู่ที่นั่น

อีกประการหนึ่งที่ผนยังคงจำได้คือ ช่วงสงกรานต์ เราต้องผ่อนชีวิตที่ยากลำบากมาก ขาดแคลนไปเกือบทุกสิ่ง ความเกลียดสงกรานต์มีมาก ผนเริ่มคิดเห็นว่า การก่อสงกรานต์เป็นความมักใหญ่ไฟแรงของบุคคลบางกลุ่มเท่านั้น ไม่ใช่ความประณานาของประชาชนส่วนใหญ่เลย ผนเริ่มหาเหตุผลว่า ทำไมญี่ปุ่นต้องเข้ามาวุ่นวายมาครอบครองบ้านเราเพื่ออะไรกัน...."

ประกอบกับวัยที่สูงขึ้น การได้อ่านมากขึ้นมากทำให้ “บุญชู” เริ่มเข้าใจถึงภาระที่ต้องรับ ที่เกิดขึ้น เริ่มรู้และเข้าใจถึงภัยพิบัติที่ประเทศไทยและประชาชนพึงจะได้รับหากญี่ปุ่นเป็นฝ่ายแพ้สงคราม รู้และเข้าใจว่า ฝ่ายใดคือผู้รุกราน และฝ่ายใดคือฝ่ายที่ต้องการสันติภาพ

ในทางลึกแล้ว ระยะนั้นเป็นเวลาเดียวกับที่คนไทยกลุ่มเล็กๆ นำโดย นายปรีดี พนมยงค์ ผู้สำเร็จราชการแผ่นดิน นายดิเรก ขัยนาม อดิศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ และลูกศิษย์ลูกหาของนายปรีดี พนมยงค์ เป็น สงวน ตุลารักษ์,

ปรีดี พนมยงค์

บุญชู ஜูเนสเดียร์

จำกัด พลางกูร ฯลฯ ได้คิดกันที่จะ gob กับประเทศไทยให้พ้นจากภัยพิบัติของสังคมรำ จึงได้จัดตั้งกลุ่มเสรีไทยขึ้นเพื่อดำเนินการติดต่อ กับฝ่ายสัมพันธมิตร และประกาศให้การกระทำของรัฐบาล คอมพล. พ. พิบูลสังคม เป็นโมฆะ

มีปัญญาชน นักคิด นักการเมือง และประชาชนผู้รักชาติ ร้าวประชาติ ไปโดย เข้าร่วมมากมาย เช่น ในต่างประเทศมี ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช เอกอัครราชทูตไทยประจำสหรัฐอเมริกา ดร.ป้าย อั่งภากรณ์ นักเรียนไทยในประเทศไทยอังกฤษ เป็นต้น

“บุญชู” เท็นว่าเป็นโอกาสดีที่จะได้ทำงานรับใช้ประเทศไทยในนามยาก จึงไม่ลังเลใจ ที่จะเข้าร่วมขบวนการเสรีไทยต่อต้านญี่ปุ่น

เมื่อคุณฉบับขั้ย พลางกูร ภราษฎร์ จำกัด พลางกูร มิตรสนิทของท่านผู้หญิงพุนศุ พนมยงค์ มาติดต่อขวนให้ช่วยงานในช่วงนั้น

แม้จะเป็นเสรีไทย “ตัวเล็กๆ” หรือ “ลูกนีอ์” ไม่มีรหัสนาม และนัมเบอร์เหมือน หัวขบวนคนอื่นๆ แต่ “บุญชู” ก็พร้อมที่จะทำหน้าที่ทุกอย่างตามที่ได้รับมอบหมาย

คืนหนึ่งจึงได้รับมอบหมายภารกิจให้ไปขย้ำอาชุดเป็นจากบ้านนักการเมืองฝ่ายเสรีไทย แฉะวนนราชาติไว้ไปเก็บยังที่แห่งใหม่ ในระหว่างปฏิบัติงาน “บุญชู” ถูกตำรวจน้ำจับ แต่ศาลตัดสินเพียงโทษปรับ

ปี พ.ศ.๒๔๘๘ สหรัฐอเมริกาได้รับข้อแนะนำในสังคมโลกครั้งที่สองแบบเด็ดขาด เมื่อคิด ประดิษฐ์ระบบปรมาณสำเร็จ

โลกทั้งโลกไฟสังคมلامไห้ม นับจากปี พ.ศ.๒๔๘๘-๒๔๙๙ รวมระยะเวลา ๕ ปี ก็กลับสู่ความสงบและสันติอีกครั้ง

ยังความปิติมาสู่ประชาชนชาวโลกทุกถิ่นหน้า และทุกซอกมุมของแผ่นดิน
ไม่ยกเว้นแม้แต่ภายในอาณาบริเวณตึกโถมอันสูงสง่า

“สังจะลูกพูเบย”

และโดยเฉพาะ “บุญชู” เสรีไทยขันปลายแผล ย่อมมีความรู้สึกภูมิใจและดีใจเป็นพิเศษ
ภูมิใจที่ยามส่งครรภ์ แผ่นดินคุณเป็นไฟทุกหย่อมหญ้า เขา ก็ได้เป็นส่วนหนึ่งที่นำความสงบ
สันติกลับคืนมาสู่แผ่นดินเกิดนี้อีกครั้ง

ดีใจที่ไฟสองครรภ์ หรือในความเป็นจริงคือไฟแห่งความโกลาโหมโถสัน ไฟแห่งความคิดແ劈
ขยายอำนาจของคนเพียงไม่กี่คนซึ่งก่อความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนชาวโลกทุกถ้วนหน้าได้สงบลง

“บุญชู” กลับมาเล่าเรียนด้วยความคึกคัก และเต็มเปี่ยมด้วยกำลังใจอีกครั้ง

ผลการเรียนที่เคยดีเด่นมาตลอด ก็ยิ่งดีเด่นยิ่งขึ้น

ผลการสอบในขั้นปริญญาโทของ “บุญชู” จึงยังคงมีคะแนนดีไม่แพ้การเล่าเรียนใน
ระดับปริญญาตรีเลย

(เนื้อความส่วนใหญ่เรียบเรียงจากบทที่หนึ่ง บทที่สอง ของหนังสือเรื่อง “ผืนและหวังของ
บุญชู ใจนนเสถียร” โดย นาวี รังสิราภรณ์ และจากเรื่องที่คุณบุญชู ใจนนเสถียร ให้สัมภาษณ์
นายทองแรม นากจำนำ พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๕๐)

บุญชู ใจดี

๒๘

“หากเปรียบเป็นต้นไม้ คุณบุญชูคงมิใช่นักเลี้ยงต้นไม้หรือนักลงต้นไม้เท่านั้น แต่คุณบุญชูเป็นต้นไม้ทั้งต้น คือเป็นหัวใจ ลำต้น เรือนยอดรวมทั้งผลิตออกอกรผลได้สมบูรณ์ชนิดแท้จริงของจริง

ต้นไม้ที่ขอบุญชู ใจน眷เสถียร ได้หยิ่งรากแก้วลึก ลำต้นแข็งแรง กิ่งก้านสาขาไว้ทางไทรศาสตร์ ผลิตออกอกรผลบริบูรณ์ เป็นที่พึงแก่ไม่啻ไร้เดียว พร้อมแพร่ร่มเงาให้แผ่นดินร่นเย็นและอุดมสมบูรณ์เป็นวัฏจักรสืบเนื่องไปเป็นหน้าที่ให้เราเรียนศึกษาว่า พื้นดิน อุณหภูมิ อากาศ สิ่งแวดล้อม สภาวะใดหรือ? ที่ให้ความคงก่อการแก่ไม้ต้นนี้ นอกไปจากเมล็ดพันธุ์ จำเพาะอันเป็น ‘ชาตุแท้’ ของคนที่ขอ ‘บุญชู ใจน眷เสถียร’

แม้จะล่วงลับ แต่ก็เป็นอมตะท้าทายให้ได้ศึกษาและควรรู้”

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

ศิลปินแห่งชาติสาขาวรรณกรรม

๓๐

เริ่มต้นสัปดาห์

● นักบัญชีพูเมือนภาคตากล ●

เมื่อย้อนมองวิวัฒนาการของหนุ่มน้อย “บุญชู ใจกลางเมือง” ในช่วงวัยหนุ่ม ประเมินได้ว่า หนุ่มน้อยคนนี้จะมีอนาคตไกล มีหวังว่าชีวิตจะเจริญก้าวหน้า เนื่องจากเป็นคนมีวินัย มีความรับผิดชอบสูง มีใจใฝ่การศึกษาอย่างจริงจัง แต่กระนั้นก็ตาม จะด่วนสรุปว่าเขามีมีอนาคตสดใสรึเปล่า ก็คงยังไม่ได้ นั่นเป็นเพราะโลกอยู่ในภาวะสงคราม และรัฐบาลไทยเข้าร่วมทางไปบุคคลยกับรัฐบาลญี่ปุ่น สถานการณ์เมืองไทยยังเอ็นเอ่อนไม่ได้ ความก้าวหน้าในชีวิต จึงกับนิสัย ความประพฤติ และการตัดสินใจของหนุ่มสาวแต่ละคนเป็นสำคัญ

เมื่อคุณฟ่อสันต์ ต้องไปทำงานที่สร้างพระราชนิเวศน์ในกรุงเทพฯ ที่หัวทิศ “บุญชู” บุตรชายคนโตต้องรับผิดชอบดูแลชีวิตความเป็นอยู่ในบ้านแทน “บุญชู” บริหารการเงินในครอบครัว ทำอาหาร ดูแลน้อง ฯลฯ ซึ่งเขาทำได้อย่างดี และก็ยังมีผลการเรียนที่ดีด้วย สะท้อนว่า “บุญชู” มีความรับผิดชอบสูง มีวินัยต่อตัวเอง รักการศึกษา

เมื่อ “บุญชู” เรียนจบจากโรงเรียนพาณิชยการแล้ว ได้เข้าศึกษาต่อในคณะพาณิชศาสตร์ และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง อันเป็นมหาวิทยาลัยเปิดเพียงแห่งเดียวในเมืองไทยขณะนั้น

บุญชู โจนเลสเดียร์

สำนักงานธนาคารชาติ

พระราชนัดลักษณ์เจ้าวิรพันไขยไชยอันด์

● สำนักงานธนาคารชาติ ●

พ.ศ.๒๔๘๕ เมื่อ “บุญชู” จับธรรมศาสตร์ด้วยผลการเรียนดีเป็นอันดับหนึ่ง จึงถูกคัดเลือกตัวเข้าทำงานที่สำนักงานธนาคารชาติ

สำนักงานธนาคารชาตินั้น มีนายเล้ง ศรีสมวงศ์ เป็นผู้อำนวยการ นายประยูร วิญญูรัตน์ เป็นรองผู้อำนวยการ ที่นั่น “บุญชู” ได้พบกับอาจารย์คนที่เขาเคยชื่นชม คือ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช อีกครั้ง เขากล่าวว่า

“ผมมีโอกาสได้เข้าทำงานที่สำนักงานธนาคารชาติ ซึ่งต่อมากลายเป็นธนาคารแห่งประเทศไทย พอดีกับขณะนั้นอาจารย์ (หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช) ได้เข้าไปเป็นผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ส่วนผมเป็นเจ้าหน้าที่คนหนึ่ง

ข้ามมาจากการสำนักงานธนาคารชาติโดยยังเรียนหนังสืออยู่ ความรู้ขณะนั้นเทียบเท่าปริญญาตรีจริงทำงานได้แล้ว

เจตนาที่เข้าไปทำงานของผมคือ คิดว่าคงมีโอกาสได้ทุนไปนอก ก็เกี่ยวกับอาจารย์คึกฤทธิ์อีกเหละ ว่าอย่างมีความรู้ความสามารถเท่าระดับบุคคลผู้นี้ ด้วยในช่วงเวลานั้น ผู้คนต่างก็เห็นว่าการไปเรียนเมืองนอกก็เหมือนการไปฝึกในสำนักทิศปาไมร์ถ้าได้ไปเรียนกลับมาคงมีสิทธิ์เป็นใหญ่เป็นโตได้

แต่แล้วความหวังของผมมีอันเป็นไปเมื่อเกิดสิ่งครามโอกาสไปเรียนนอกเป็นอันหยุดชะงัก ผมต้องเรียนในเมืองไทยต่อไปเพื่อจะให้ได้ปริญญาโท

ต่อมานำมาออกจากการแห่งประเทศไทยด้วยรัฐสิทธิ์ถึงความไม่เป็นธรรมบางอย่าง และเป็นเหตุให้ขึ้นต่อคณะกรรมการคึกฤทธิ์ (หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช) ห่างกันออกไปอีกวาระหนึ่ง (เรื่อง “จากความทรงจำ” จากหนังสือ “คึกฤทธิ์ ๘๐”)

หน้าที่หลักของ “บุญชู” ที่สำนักงานธนาคารชาติ ได้รับมอบหมายให้ทำงานในส่วนบริหารดูแลชีวิตนักเรียน ในการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่ประชาชนส่งไปเมืองนอก เนื่องจากเวลานั้นประเทศไทยมีเงินสำรองน้อยมาก จึงจำเป็นต้องสร้างเงินตราต่างประเทศไว้ให้มากที่สุด ระยะนั้นมีปัญหาที่สำคัญคือ คนจีนที่อยู่ในเมืองไทยพยายามลักลอบส่งเงินไปให้ญาติ ในประเทศจีนโดยวิธีที่เรียกว่า “โพยก้วน” ส่งผ่านทางย่องงง เป็นกลไกที่มีผลทำให้เงินตราต่างประเทศของไทยลดน้อยลง รัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องพยายามควบคุมตลาดมืด

ดังนั้น งานหลักของ “บุญชู” จึงได้แก่การคิดหาวิธีควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา คิดออกแบบค่าข้อ และคิดวิธีการติดตามควบคุมเงินที่จะส่งออก

นอกจากนี้ “บุญชู” ยังได้เคยร่วมกับเจ้าหน้าที่ในหน่วยอื่นๆ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจสอบและควบคุมกิจกรรมของธนาคารต่างประเทศที่เป็นคู่สัมภาระ เพื่อระยะนั้นเกิด

บุญชู โรงพยาบาล

ส่งความโกลาครั้งที่สอง รัฐบาลไทยเข้ายึดและตรวจสอบทรัพย์สินของชาติต่างๆ ที่ถือเป็นชาติศัตรู การที่มีโอกาสได้เข้าไปตรวจสอบ ควบคุมกิจการของธนาคารต่างประเทศเข่นนี้ นับเป็น ประสบการณ์ที่มีค่ามาก เพราะคณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจหน้าที่ในการเข้าดูแลการทำบัญชี แยกประเภทของธนาคารต่างๆ อย่างละเอียด ถ้าหากไม่เข้าใจในสิ่งใด ก็สามารถยื่นคำร้องให้ รัฐบาลปล่อยตัวผู้จัดการสาขาของธนาคารต่างชาติออกจากที่คุณซึ่งข้าราชการที่มีภาระด้วย ครอบคลาสตร์ฯ เพื่อขอขยายให้คณะกรรมการชุดนี้เข้าใจจนแจ่มแจ้ง หลังการตรวจสอบเสร็จสิ้นแล้วก็ สมบูรณ์แล้ว ให้รัฐบาล โดยกระทรวงการคลังควบคุมไว้จนส่งความสงบ ทรัพย์สินเหล่านี้ จึงถูกส่งกลับคืนสู่เจ้าของอย่างครบถ้วนทั้งหมด

แต่สิ่งที่ไม่ได้ส่งกลับคืนก็คือ ความรู้ในการทำธุรกิจธนาคารพาณิชย์ของฝรั่ง ชาวตะวันตก ซึ่งในสมัยนั้นล้วนเป็นความลับไม่มีใครมีโอกาสได้รับรู้ ความรู้เหล่านั้น คนไทยหลายคนรวมทั้ง “บุญชู” ได้นำมาใช้อย่างคุ้มค่า

งานสำคัญอีกประการหนึ่งของ “บุญชู” คือแนะนำความคิดเห็นแก่บุคลระดับผู้บริหาร ในการตรวจสอบภาระงานสำนักงานธนาคารชาติขึ้นเป็นธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งแม้ “บุญชู” จะเป็นแค่ “เสมียนอันดับหนึ่ง” เมื่อแรกบรรจุ แต่ด้วยความสามารถทางวิชาการทำให้ผู้บริหารยอมรับ

● ตั้งสำนักงาน “บุญชู” ●

เมื่อสำนักงานธนาคารชาติยกฐานะเป็นธนาคารแห่งประเทศไทย มีพระ wang เชื้อ พระองค์ เจ้าวิรัฒนไชยไชยยันต์ ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการ

“บุญชู” ทำงานที่นั่นเพียง ๗ เดือนก็ลาออก

โดย “บุญชู” มาร่วมงานกับ นายประสิทธิ์ กัญจนวัฒน์ ชื่อขณะนั้นเรียนจบวิชากฎหมาย จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมืองแล้ว นายประสิทธิ์ เปิดสำนักทนายความ “มนูกิจ” ที่ห้องแควรตงหัวโถงจักรวรรดิ สีแยกสะพานดำเนิน “บุญชู” เปิดสำนักงานตรวจสอบข้ออ้าง “บัญชีกิจ” อุบัติขึ้นสองของตึกแควรบริษัทไทยภูมิพานิชฯ จำกัด ตรงบริเวณสีแยกราชวิถี มีห้องทำงานสองห้องเล็กๆ

เริ่มต้นการทำมาหากินอิสระของสองหนุ่มเป็นไปด้วยดี มีลูกค้ามาใช้บริการไม่ขาดสาย โดยเฉพาะด้านสำนักทนาย “มนูกิจ” เนื่องจากนายประสิทธิ์พูดไทยและจีนคล่อง (เคยไปศึกษาในประเทศไทย) ลูกค้าที่เป็นคนไทยเชื้อจีนใช้ภาษาจีนจึงมาใช้บริการมากเป็นพิเศษ หนึ่งในลูกค้าสำคัญของนายประสิทธิ์ก็คือ นายชิน สถาณพนิช หุ้นส่วนและคุณป้าโดร์คันสำคัญของธนาคารกรุงเทพ จำกัด

และเมื่อสำนักงานบัญชีกิจของ “บุญชู” มีงานที่เกี่ยวข้องกับทางด้านกฎหมาย ก็จะส่งให้สำนักงาน “มนูกิจ” เป็นผู้ดำเนินการ ทั้ง “มนูกิจ” และ “บัญชีกิจ” จึงเหมือนสำนักงานคู่แฝด เพราะเจ้าของทั้งคู่เคยร่วมงานกัน รู้จักยาศัยใจคอซึ่งกันและกัน งานของทั้งสองสำนักงานก็ประสานสอดคล้องกันด้วยดีมาตลอด

เมื่อการทำมาหากินด้านบัญชีราบรื่น มีรายได้พอสมควรแล้ว “บุญชู” จึงจัดงานแต่งงานกับ “เรณุ ปวัสดาทร” คุรุกิจซึ่งเป็นเพื่อนนักศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ธรรมศาสตร์ โดยทำพิธีรดน้ำมนต์คลสมรสที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นั่นเอง แขกผู้ใหญ่ที่มาร่วมงานก็เข่นท่านผู้หญิงพุนศุ พนมยงค์, ดร.เดือน บุนนาค เป็นต้น

ชีวิตคู่ของบุญชู-เรณุ ใจน眷เสดียร ราบรื่นมีความสุขสมบูรณ์มาก ครอบครัวนี้มีบุตร-ธิดา ๒ คน บุตรชายคนโต คือ นายกฤป ใจน眷เสดียร เกิด พ.ศ.๒๕๔๗ เรียนเข้ามัธยมศึกษาที่โรงเรียน Bedales เมือง Hampshire ประเทศอังกฤษ, จบปริญญาตรี BA. (รัฐศาสตร์) จาก

ครอบครัวโภจนเลสเดียร์

“สังจะลูกพูเบย”

New School for Social Research, New York, USA จบวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
(รุ่น ๔๓๑) ชิตาคนรองคือ นางสาวอร ใจจนเสถียร เกิดปี พ.ศ.๒๕๐๙ จบการศึกษาวิทยาศาสตร์
บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล และปริญญาโท จาก AIT

“บุญชู-เรณู ใจจนเสถียร” ช่วยกันทำงานสร้างความเจริญก้าวหน้าให้สำนักงานบัญชีกิจ
เป็นลำดับ

นายประเสริฐ กาญจนวนวัฒน์

นายกิน ไสววนพนิช

ต่อมานายประเสริฐ กาญจนวนวัฒน์ ได้แนะนำให้ “บุญชู” รู้จักกับนายกิน ไสววนพนิช นายประเสริฐรู้จักสนใจที่สนใจกับนายกินมาเป็นเวลานาน และเป็นผู้ที่นายกินให้ความไว้วางใจในงานที่เกี่ยวกับกฎหมายมาโดยตลอด เมื่อนายกินต้องการผู้ตรวจสอบบัญชีให้ไปช่วยที่บริษัท เอเชียทรัสต์ จำกัด บริษัทค้าเงินตราต่างประเทศที่เข้าและเพื่อนๆ ร่วมกันก่อตั้งขึ้นในปี ๒๕๑๓ นายประเสริฐจึงแนะนำ “บุญชู ใจจนเสถียร” ผู้ตรวจสอบบัญชีฝีมือดีให้นายกินรู้จัก นี่คือ

จุดเริ่มต้นของ “สายสัมพันธ์ ๓ ประสาน” อันแน่นแฟ้นของบุคคลทั้งสาม ที่ต่อมาได้ร่วมงานกัน ที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด

เริ่มจากจุดนี้เอง ต่อมาเมื่อธนาคารกรุงเทพเกิดปัญหาทำท่าไว้ซุกซ่อนไปไม่รอด นายจิน ไสเกณพนิช ก็ใช้บริการของ “บุญชู” อีก คราวนี้กล้ายเป็นลักษณะชีวิตเรื่องยา เพราทำให้ “บุญชู” ต้องผันตัวเองเข้าไปทำงานธนาคารเต็มตัว

“บุญชู” เล่าว่าแต่เดิมไม่เคยคิดมาทำธนาคาร

“...ไม่ได้คิดว่าจะมาทำงานธนาคารเลย เพราะมีความคิดในทางอิสระ อยากจะเป็น Auditor เนื่องจากไปเพชญกับความไม่เข้าเรื่องเข้าราวในระบบราชการ ที่เพียงเป็นลูกจ้าง แห่ๆ ก็ทนไม่ได้ หนีออกมาก ตั้งใจว่าจะดำเนินงานของตัวเองโดยอิสระ ตั้ง auditing firm ชื่อสมัย ก่อนไม่มีใครตั้ง ก็ตั้งกันมาทำงาน จู่ๆ เข้าจ้างมาตรวจสอบ bank เข้ามาก็ติดปั๊บเลย....

แต่ก่อนนี้ผมเคยตรวจสอบต่างๆ มา เกี่ยวกับบัญชีของพากธนาคาร ก็เคยตรวจ .....ก็รู้ เรื่องธนาคารบ้างนิดหน่อย แล้วในมหาวิทยาลัยของเรา แผนกของเรา วิชาของเรามาเรียน banking ด้วย คนที่มาสอน banking นั้นคือ อาจารย์ทมมราชวงศ์ศักดิ์ฤทธิ์ ในฐานะที่ท่านเป็น banker ..... แล้วก็มาสาธิตกันทางด้าน banking ในมหาวิทยาลัยนั้นเอง เปิด bank มีวันเปิด bank มีการ deposit กัน มีการ pay in มีอะไรร้อยแปด มี note ด้วย มีหมวด สาธิต กันเลย นั้นคือ banking background ของผม noknannไม่มีอะไร.....

เขาขอให้ไปตรวจเช็คที่แรกก่อน ๖ เดือน พอกครบ ๖ เดือน ผมก็ present report ของ ผู้ว่า ควรจะทำอย่างไร แล้วเขาก็ขอว่าอย่าไปเลย ข่วยกันหน่อย เขายังให้เป็นผู้ตรวจการทั่วไปก่อน มีสำนักตรวจการ หลังจาก present report แล้วก็ให้ suggestion เขาก็ว่าขอให้ทำเอกสาร ทำต่อ ไปตามที่ suggest นี้โดยตั้งให้เป็นสมุหบัญชีเลย ปีที่สองปีที่สามก็ตั้งเป็นผู้ช่วยผู้จัดการ แล้วอีกที่เป็นกรรมการเลย ที่นี่เสร็จเลย ไปไหนไม่ได้เลย.....” (สัมภาษณ์ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑)

“สังจะลูกพูเบย”

“บุญชู ใจนเสถียร” ทำงานกับธนาคารกรุงเทพ จำกัด รวมเวลาถึง ๒๗ ปี
มีบทบาทสำคัญในการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้ธนาคาร ผลงานความสำเร็จในการปฏิรูปธนาคารกรุงเทพ นับเป็นผลงานด้านเศรษฐกิจที่ยิ่งใหญ่และโดดเด่น เป็นประวัติศาสตร์หน้าสำคัญหนึ่งของประวัติเศรษฐกิจไทย

“...ทั้งนายขินและนายบุญชูต่างก็เป็นคู่บุญที่เข้ามาช่วยกันเสริมสร้าง

ฐานะให้แก่ธนาคารกรุงเทพ ด้วยการทุ่มเทสติบัญญา ความรู้ความสามารถ
ทุกอย่าง โดยไม่เห็นแก่ความเห็นอิยยากระตือรือยได เป็นการผสมผสาน
ที่เหมาะสมอย่างยิ่ง ระหว่างนายขินผู้มีสายตาอันยาวไกล ผู้รักลิเกของ
ตลาดเงิน และสามารถใช้สติบัญญานำกลไกนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้าน^๑
การค้าต่างประเทศด้วยสัมภาษณ์ของการรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์
ที่เป็นความเปลี่ยนแปลง กับนายบุญชู ผู้กำหนดแผนการดำเนินงานต่างๆ
ทำให้ธนาคารเกิดผลกำไรและมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว .....

ต้องยกให้เป็นความโชคดีของนายขิน ที่สามารถผูกน้ำใจนายบุญชู
ให้อยู่กับธนาคารกรุงเทพมาได้ยาวนานกว่า ๒๕ ปี ซึ่งถ้าหันคูไม่เป็น “คอกหอย
กับลูกกระเดือก” หรือพร้อมที่จะร่วมหัวใจท้ายกันแล้ว โอกาสทองของ
ธนาคารกรุงเทพย่อมยากที่จะเกิดขึ้นได้”

จากหนังสืองานประรายท่านเพลิงศพ นายขิน สถาณพนิช

หน้า ๑๕๐-๑๕๑

“สังจะลูกพูเบย”

ปฏิรูปนาการไทย

“เราเป็นนายแบบก์ แต่เราไม่มีโอกาสที่จะเป็นคนกำหนดนโยบาย (รัฐ) เรายังแสดงความคิดเห็นในรายงานประจำปีของเรามาเรื่อยๆ เพื่อให้รู้ว่าแนวโน้มนโยบายของรัฐที่จะส่งเสริมให้เอกชนก้าวหน้า เดินเข้าชนะคณอื่นเขาได้เรื่อยไปเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง แนวความคิดเกี่ยวกับนโยบายก็ขึ้นอยู่กับผู้ที่อยู่ในอำนาจบริหารแผ่นดินนั้นคือรัฐบาล....

ตอนนั้นเราเป็นนายแบบก์ เรายังได้แต่แสดงความคิดเห็น แต่ว่าในระหว่างที่เราอยู่ทำหน้าที่รวบรวมทุนมาใช้ประโยชน์กระจายไปให้ประชาชน ผมเป็นคนอาคารแรกที่กระจายทุนให้กับเกษตรกร เป็นตัวอย่าง ศ.ก.ส. เอกอุปแบบของผมไปทำ

สิ่งที่เราทำให้กับประเทศไทยในระหว่างที่เป็นนายแบบก์คือพยายามที่จะรวบรวมทุนแล้วกระจายไปสู่ประชาชนในทางกว้าง ไม่ไปอยู่กับทุนใหญ่ ทุนใหญ่ ก็ไปเหมือนกัน แต่ก็ปังคับให้ไปอีกทางหนึ่งด้วย”

(บุญชู ใจนเสถียร : พ.ศ.๒๕๔๘)

● สร้าง Banking Industry ●

ในช่วง พ.ศ.๒๕๔๘-๒๕๔๙ ธนาคารกรุงเทพซึ่งมีทุนจดทะเบียนสี่ล้านบาทเกิดปัญหาขาดสภาพคล่อง และธุรกิจทำท่าจะไปไม่รอด

ธนาคารกรุงเทพจึงเชิญนายบุญชู ใจดี ขึ้นมาทำหน้าที่ตรวจสอบบัญชีและเรื่องราวต่างๆ ของผู้บริหารชุดเดิมตามคำแนะนำของนายประเสริฐ ภานุวนัทน์

“บุญชู” ตระหนักดีว่าภารกิจที่ได้รับมอบหมายครั้งนี้ หนักหนาสาหัสกว่าทุกครั้ง ทั้งยังจำเป็นต้องพยุงและต้องสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นให้ได้ในเวลาที่กำหนด

แต่ก็เป็นงานที่ท้าทายความสามารถของ “นักบัญชีมืออาชีพ” เขาอย่างที่สุดเข่นกัน และที่สำคัญเขาคุ้นเคยด้วยการเป็นอย่างดีกับนายจิน โสภณพนิช

“บุญชู” ได้ใช้ความรู้ความสามารถของนักบัญชี ทำการสะสางปัญหาต่างๆ พร้อมทั้งสร้างระบบควบคุมและตรวจสอบการทำบัญชีให้มีประสิทธิภาพ

เพื่อเป็นการเสริมทึมงานชุดใหม่ให้สามารถทำงานได้ลุล่วงโดยเร็ว เขายังได้ขักขวนนักบัญชีที่มีความรอบรู้และประสบการณ์ทำงานเข้ามาร่วมงานกับธนาคารอีกหลายคน เช่น นายประยุรวิษณุรัตน์ (อดีตผู้บริหารและกรรมการธนาคาร) นายดำรงค์ กฤษnamระ (อดีตรองประธานกรรมการบริหาร) นายสหัส มิลินทสุต อดีตผู้จัดการฝ่ายการบัญชี เป็นต้น

เมื่อนายจิน โสภณพนิช ตัดสินใจเข้ามารับผิดชอบเป็นผู้บริหารธนาคารกรุงเทพ (เดิมเป็นหุ้นส่วนและคอมประโตร์) จึงได้มอบความไว้วางใจให้ “บุญชู” เป็นผู้ควบคุมดูแลระบบบริหารภายในอย่างเต็มที่ ด้วยความเชื่อมั่นและยอมรับในฝีมือของนักบัญชีมืออาชีพและทีมงาน หน้าที่ของ “บุญชู” ที่ได้รับมอบหมายในระยะแรกจึงได้แก่ ผู้สอบบัญชีของธนาคาร

● วงศ์ระบบบริหารกิจการภายใน ●

งานที่ “บุญชู” ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกคือ การศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เป็นต้นเหตุทำให้ธนาคารกรุงเทพไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ซึ่งได้พบว่า เพาะภารกิจการยังขาดระบบควบคุมที่รัดกุมเพียงพอทั้งในด้านที่เกี่ยวกับการบันทึกผลงานที่ได้กระทำ การติดตามผล และการควบคุมการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงาน เป็นผลให้การประกอบการของธนาคารเกิดการรั่วไหล โดยเฉพาะการยกย้ายถ่ายเงินฝากไปใช้ในทางที่ไม่ถูกไม่ควรของผู้บริหาร จึงจำเป็นที่ธนาคารจะต้องมีหน่วยงานสำหรับทำหน้าที่ควบคุมดูแล และรายงานผลการดำเนินงานต่างๆ ให้ฝ่ายบริหารทราบถึงสภาพการณ์ต่างๆ ตามที่เป็นจริง หากมีปัญหาหรือเรื่องไม่ชอบมาพากลเกิดขึ้นจะได้แก้ไขได้ทันท่วงที

“บุญชู” ได้เข้ามาเป็นผู้จัดวางระบบการควบคุมกิจการภายในใหม่ จัดตั้งหน่วยงานสำหรับรองรับการทำงานในทุกขั้นตอนที่ริเริ่มขึ้น และหน่วยงานด้านการควบคุมประเมินผลการปฏิบัติงาน ต่อจากนั้นได้วางพื้นฐานระบบการบัญชีใหม่ เพื่อให้เข้ากับมาตรฐานของนานาชาติ

ในฐานะนักบัญชี “บุญชู” มีความเห็นว่า ระบบบัญชีที่ถูกต้องคือ หัวใจของการบริหารองค์กรธุรกิจ เพราะระบบบัญชีจะสะท้อนให้เห็นถึงผลงานได้อย่างชัดเจนในรูปของตัวเลข ทำให้ผู้บริหารสามารถทราบความเคลื่อนไหวของกิจการว่ามีลักษณะก้าวหน้าหรือล้าหลังเพียงใด และตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

หลังจากการวางระบบควบคุมกิจการภายใน และจัดวางระบบบัญชีใหม่ให้เรียบร้อยรัดกุมแล้ว งานที่ “บุญชู” ให้ความสำคัญในอันดับต่อมาคือ การกำหนดกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และระเบียบปฏิบัติต่างๆ เพื่อให้การบริหารงานเป็นระบบที่ดีและมีความเหมาะสมในการปฏิบัติงานอันจะเป็นเครื่องมือให้ผู้บริหารใช้เป็นหลักการในการพิจารณาเรื่องต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง เป็นต้นว่าการจัดระบบการรับพนักงานเข้ามาทำงาน การปรับปรุงโครงสร้างองค์กร รวมทั้งการขยายขอบเขต

บุรพา โรจน์เสถียร

ความรับผิดชอบของงานให้เป็นหมวดหมู่ได้มีการร่างระเบียบงานของธนาคารขึ้นใช้ใหม่ในลักษณะที่จะเอื้ออำนวยให้การควบคุมและการบริหารงานภายในมีความคล่องตัวสูงแต่ก็ต้องอยู่ในกฎเกณฑ์ที่ธนาคารจะไม่ได้รับความเสียหาย

● แนวคิดใหม่สำหรับอุดหนุนธนาคาร ●

“บุญชู” เป็นผู้เข้ามาเปลี่ยนปรัชญาในการทำงานของธนาคาร จากเดิมที่อาศัยความสนใจเชื่อของเครือญาติ และเพื่อนฝูงขักจุกันเข้ามา เรียกว่าพนักงานส่วนใหญ่ล้วนเป็น “คนใน” ใกล้ชิดที่ไว้ใจได้และรู้จักดีของผู้บริหาร ซึ่งปรัชญาหรือลักษณะการทำงานแบบนี้ อาจใช้ได้ดีสำหรับธุรกิจขนาดเล็กหรือธุรกิจระดับครอบครัว ที่ไม่ต้องการขยายตัวเดิบโตออกสู่สถาuracionชน แต่สำหรับธุรกิจธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นธุรกิจระดับประเทศ จำเป็นต้องเปิดตัวให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางของมหาชนผู้ใช้บริการ แนวความคิดนี้น่าจะไม่เหมาะสม

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับตัวเขามาก่อนแล้ว ถือว่างานธนาคารคืองานเปิดตัวของต่อสังคม โลกภายนอก เป็นธุรกิจบริการที่จะต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้คนทุกรายดับชั้นและอาชีพ หากจะ พัฒนาให้ธนาคารกรุงเทพเติบโตต่อไปในแนวทางที่ก้าวหน้าทันสมัยจำเป็นที่จะต้องเปิดทางให้ “คนนอก” ที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาร่วมงานด้วยมากขึ้น มิใช่อาศัยเพียงคนรุ่นเก่าที่เขี่ยวชาญ ในเชิงธุรกิจการค้าเก็งกำไร แต่ขาดความรู้ความเข้าใจในวิทยาการสมัยใหม่ ดังที่เข้าเดยกล่าวแสดง ความคิดเห็นในเรื่องนี้ไว้ว่า

“banking Industry” นั้นผูกพันที่จะต้องเดินไปกับภาระณ์ต่างๆ เราจะต้องทำความ เข้าใจ มีความรู้ คือ ทำตัวให้ทันกับเหตุการณ์ต่างๆ ออยู่ตลอดเวลา ต้องศึกษาวิเคราะห์ นั้นเป็น จุดที่เปลี่ยน concept ของ banking industry ใหม่ แต่เดิมคนเราไว้เมื่อโน่นโรงจำนำ คือ นั่งอยู่กับที่..... ไม่ได้ออกไปสัมผัสกับภาวะต่างๆ เราแก้เป็น concept ที่เราต้องการปลูกฝังขึ้น ใหม่ ที่จริง แต่ก่อนนั้นเขาถือว่าไม่ถูกเรื่องที่แบงก์จะเข้าไปป่วนราย ออกไปโฆษณา ไปทำอะไร เข้า ไม่ให้ทำทั้งนั้น เราไปแพร่แวงเข้าหมด เพราะเราเชื่อว่าแบงก์ยุคใหม่ ควรมีลักษณะเป็นผู้ช่วย ก้าวไปหาตลาดคือ ไปบริการ ไปขาย จะต้องออกไป ไม่ใช่นั่งอยู่กับที่.....

เพราะเรารู้เองว่า จริงๆ กับที่เราทำอยู่ขณะนี้ มันมีความเกี่ยวพันหรือมีบทบาทสำคัญ ในสังคม ในการเปลี่ยนแปลงของบ้านเมืองอย่างไร เราเห็นว่าที่ทำกันไปในลักษณะนั้น มันไป ไม่รอด ไม่ถูกเรื่องที่แบงก์ลายเป็นคล้ายๆ เจ้าบุญนายคุณของคนอื่นเขา เรารู้ว่าสิ่งที่เราทำ มีความ เกี่ยวพัน หรือมีบทบาทสำคัญในสังคม ในการเปลี่ยนไปของบ้านเมือง แบงก์ไม่ใช่เจ้าบุญนายคุณ ของคนที่เข้ามาพึงพาอาศัยมายืนยมสถาบัน ความคิดอย่างนี้ไปไม่รอด ไม่มีทาง .....คนที่เหยียบย่าง เข้ามาในแบงก์ ไม่จำเป็นจะต้องรู้จักกับคนในแบงก์ หรือมี connection กันเท่านั้น เราต้อง การกระจายความคิดเห็นที่เป็น Concept ใหม่ๆ ให้ประชาชนทั่วไปได้รู้ว่า ธุรกิจธนาคาร ไม่ได้จำกัดอยู่ในวงแคบๆ เพื่อผลประโยชน์ของคนกลุ่มนั่นเท่านั้น แต่ควรจะต้องให้ กับทุกกลุ่มในสังคม “จึงจะถูกต้อง” (บทสรุปภาษาญี่ปุ่น ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑)

นับเป็นโชคดีที่แนวคิดนี้ได้รับการยอมรับด้วยดี เนื่องจากนายอิน โสภณพนิช เป็นคนที่เปิดรับสิ่งใหม่ๆ ได้ง่าย จึงเท่ากับเปิดโอกาสให้ธนาคารกรุงเทพสามารถระดมบุคลากรที่มีวิชาความรู้หลากหลายสาขา เข้ามาเป็นกำลังสำคัญในการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ธนาคารกรุงเทพได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในเรื่องระบบการธนาคารสาขาของธนาคารที่ “บุญชู” มุ่งขยายฐานธุรกิจ ด้วยการบุกเบิกงานสาขาทั้งภายในและต่างประเทศ ธนาคารได้จัดตั้งฝ่ายอ่านวิเคราะห์สาขาในปี ๒๕๔๙ เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการก้าวทะยานสู่การประกอบการที่มีขนาดใหญ่โตขึ้น

ด้วยนโยบายระบบการธนาคารสาขาที่ “ปูพรอม” ไว้ทั่วในย่านการค้าสำคัญทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด รวมทั้งในเมืองใหญ่ที่เป็นศูนย์กลางธุรกิจของภูมิภาค เช่น ตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนนครสำคัญที่เป็นศูนย์การเงินของโลกด้วย ทำให้ธนาคารสามารถเพิ่มจำนวนลูกค้าได้อย่างมากน้อย ทั้งลูกค้าเงินฝาก และลูกค้าที่มาติดต่อขอสินเชื่อเพื่อประกอบธุรกิจการลงทุนประเภทต่างๆ

● การปฏิรูปธนาคาร ●

“บุญชู” ได้รับการยกย่องว่าเป็นนักวิชาการและนักวางแผน ที่มีบทบาทสำคัญในการเข้ามาปฏิรูปงานของธนาคารในหลาย ๆ ด้าน ให้เกิดความทันสมัย เป็นระบบ และระบบตามมาตรฐานของธนาคารสากล

ด้วยภูมิหลังที่แข็งแกร่งทางด้านการตรวจสอบบัญชี การนำเอารัฐธรรมเนียมธุรกิจเข้ามาใช้ การวางแผนควบคุมที่มีประสิทธิภาพ การริเริ่มเสนอบริการใหม่ๆ และเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการที่ก้าวหน้าทันสมัย สิ่งเหล่านี้ได้เป็นปัจจัยให้ธนาคารกรุงเทพในยุคของ “บุญชู” สามารถเปิดประตูออกสู่โลกธุรกิจสมัยใหม่ได้นับแต่นั้น

หลังจากเข้ามาช่วยสะสางและวางแนวทางแก้ไขปัญหาของธนาคารกรุงเทพอย่างเป็นขั้นเป็นตอนตามวิธีการสมัยใหม่เพียงแค่ ๖ เดือน นายอิน ไสวณพนิช ก็ขึ้นมาทำหน้าที่หัวหน้าทีมร่วมทำงานที่ธนาคารกรุงเทพด้วยกัน โดยเริ่มจากตำแหน่งผู้ติดต่อ (ผู้สอบบัญชี) และใน พ.ศ.๒๕๔๙ เมื่อสมุห์บัญชีคืนเดิม (นายทองคำ ลีลานุช) ลาออกจากธนาคารได้แต่ตั้งให้ “บุญชู” ดำรงตำแหน่งสมุห์บัญชี นั่นคือจุดเริ่มของเส้นทางนายธนาคาร ซึ่งนับแต่นั้นมา “บุญชู” ก็ได้อุทิศชีวิตการทำงานให้ธนาคารอย่างเต็มที่ ตลอดระยะเวลา นานกว่า ๒๗ ปี

“บุญชู” ได้รับมอบหมายภารกิจสำคัญในด้านการควบคุมและบริหารงานภายในและกิจการธนาคารในประเทศไทย ด้วยผลงานการบริหารที่มีประสิทธิภาพ และนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่ธนาคารอย่างเห็นได้ชัด เขายังได้รับความไว้วางใจจากนายอิน ไสวณพนิช และคณะกรรมการธนาคารแต่ตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นตามลำดับ คือ ผู้ช่วยผู้จัดการใหญ่ (พ.ศ.๒๕๔๗), กรรมการธนาคาร, กรรมการรองผู้จัดการใหญ่ และขึ้นสู่ตำแหน่งสูงสุดในการบริหาร คือ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ในปี ๒๕๖๐ ขณะที่มีอายุได้ ๕๖ ปี

การปฏิรูปงานธนาคารที่เด่นชัด คือ การจัดવาระระบบงานภายใน จัดระบบการรับพนักงานใหม่ ปรับปรุงโครงสร้างองค์กร ขยายขอบเขตความรับผิดชอบของงานในแต่ละหน่วยงานให้เป็นหมวดหมู่ ริเริ่มจัดทำเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีประสิทธิภาพสูงมาช่วยในการทำงาน เช่น เครื่องจักรลงบัญชีเพื่อบันทึกบัญชีเงินฝากแทนการลงบัญชีด้วยมือ โดยแยกบัญชีออกเป็นประเภทธุรกิจและบุคคล ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความรวดเร็วและแม่นยำยิ่งขึ้น

ปี ๒๕๖๙ ที่ “บุญชู” เข้ารับตำแหน่งสมุห์บัญชี ยังเป็นปีแรกที่ธนาคารได้ริเริ่มการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานในรอบหนึ่งปีของธนาคาร ในรูปของการจัดทำรายงานประจำปีขึ้น เป็นครั้งแรก อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงฐานะที่แท้จริงด้วยตัวเลขทางบัญชีตามแบบสากล ซึ่งทำให้ธนาคารเป็นผู้นำในเรื่องนี้สำหรับวงการธนาคารและวงการอื่นๆ อีกด้วย

จากรายงานประจำปีฉบับนี้ ได้สะท้อนให้เห็นถึงการปฏิรูปงาน ตลอดจนการเตรียมตัว
ขยายงานของธนาคารที่ขัดเจน ดังข้อความตอนหนึ่งว่า

“ในระหว่างปี ๒๔๙๖ เรามีการปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมทางด้านระบบแบบแผนการบริหาร
ของธนาคารใหม่ทุกหน่วยงาน จนนับได้ว่า ระเบียบควบคุมและการติดต่อกับผู้เดย์ค้าของ
ธนาคารได้ก้าวหน้าดีขึ้นมาก ถึงแม้จะยังไม่สมบูรณ์ แต่ก็อยู่ในสภาพที่น่าพอใจ

ธนาคารได้เพิ่มพนักงานขึ้นอีก ๑ ใน ๓ ของจำนวน
พนักงานที่มีอยู่เดิมและได้ซื้อเครื่องจักรรวม ๘ เครื่อง
ไว้ใช้บันทึกบัญชีเงินฝาก”

ด้วยผลงานและความสามารถ
ที่เด่นขัดเป็นรูปธรรม ทำให้ “บุญชู”
ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยผู้จัดการใหญ่
และกรรมการของธนาคารในปี ๒๔๙๗
นับเป็นผู้ที่มีตำแหน่งสูงรองจากนายчин
ไสภานพนิช และในปีนี้เอง ธนาคารได้
ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงงานต่างๆ
อย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ด้านโครงสร้าง
องค์กร ด้านบุคลากร ด้านการบัญชี ตลอดถึง
ด้านการอำนวยสินเชื่อ

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กรนั้น ได้มีการจัดแบ่งหน้าที่
การทำงานและความรับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆ ขึ้นใหม่อีกครั้ง เพื่อให้สามารถดำเนินการได้เป็น
สัดส่วน และหวังขวางมากขึ้นจากเดิมที่ตั้งไว้ ๘ หน่วยงานในปี ๒๔๙๖ อันประกอบด้วยกองกลาง

เครื่องใช้ในการทำงานที่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ใช้ในยุคแรก

กองการเงิน กองต่างประเทศ กองบัญชีกรรประเทศ กองเงินฝากพิเศษ กองติดต่อธนาคารชาติ และ กองสาขา เพิ่มใหม่เป็น ๙ หน่วยงาน ได้แก่ ฝ่ายการบัญชี ฝ่ายการต่างประเทศ ฝ่ายการเงิน ส่วนเลขานุการ ส่วนตรวจสอบ ส่วนสาขาต่างประเทศ กองสถิติและค้นคว้า กองค้าเงินตราต่างประเทศ และกองธุรการ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานมีความรวดเร็วแม่นยำ และมีกลไกรองรับ การดำเนินงานที่กำลังขยายตัวเติบโต ทั้งกิจกรรมภายในและต่างประเทศอย่างเป็นระบบยิ่งขึ้น

ในระยะต่อมาเมื่อบริษัทของธนาคารขยายตัวมากขึ้น หน่วยงานระดับส่วนเหล่านี้ ก็ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นฝ่าย เก็บ ฝ่ายตรวจสอบ และฝ่ายอำนวยการสาขา เป็นต้น

ปี ๒๔๘๗ ยังมีความสำคัญ เนื่องจากเป็นปีที่ธนาคารสามารถพื้นตัวได้ และเป็นวาระครบรอบ ๑๐ ปี ของการประกอบการ ธนาคารจึงได้เพิ่มบทบาทการดำเนินงาน ด้วยการให้ความสำคัญกับภาคธุรกิจอุตสาหกรรมมากขึ้น โดยทำหน้าที่สนับสนุนและอำนวยสินเชื่อเพื่อการลงทุน ให้แก่อุตสาหกรรม ซึ่งส่วนหนึ่งก็คือ ลูกค้าเก่าของธนาคาร ทำให้ยอดสินเชื่อที่อำนวยให้แก่ลูกค้ากลุ่มนี้มีสัดส่วนในสินเชื่อทั้งหมดสูงถึงกว่าร้อยละ ๑๗ ดังปรากฏในรายงานประจำปี ๒๔๘๗ ว่า

“บทบาทของธนาคารในการส่งเสริมเศรษฐกิจภายในประเทศ มิได้จำกัดอยู่เฉพาะการช่วยเหลือผู้ค้าเท่านั้น แต่ธนาคารได้มีส่วนช่วยเหลืออุตสาหกรรมต่างๆ ให้ได้รับทุนรองในการขยายกำลังผลิตด้วยตลอดมา เหตุนี้ผู้เดย์ค้าของธนาคารจึงมีอุตสาหกรรมอยู่ด้วยไม่น้อย”

ดังที่นายชิน ສิกวนพนิช ได้เคยกล่าวถึงบทบาทของธนาคารในด้านนี้ไว้

“พ่อค้าของเรายอดการทำเรื่องสินค้าเข้าสินค้าออกมาก ๆ เข้าก็มีความชำนาญเลยคิดตั้งโรงงานเอง วิธีตั้งโรงงาน เงินที่ลงทุนมากมายอยู่ที่เครื่องจักร เครดิตธนาคารเราดี ต่างประเทศเชื้อใจ เครื่องจักร ๕ ปี ๘ ปี ๑๐ ปี เรายังผ่อนส่ง พ่อค้าเพียงเริ่มต้นตั้งโรงงาน ซื้อที่ดิน และเครื่องจักรต่างประเทศ เข้าขายผ่อนส่งมาให้ ธนาคารทำหน้าที่ค้ำประกัน เปิด Letter of guarantee, Letter of credit ไปให้เขา โรงงานก็อาศัยธนาคารเราที่มีเครดิตที่จะเปิดเพื่อซื้อเครื่องจักรมาทำ”

ธนาคารกรุงเทพ สาขาโตเกียว

อนึ่ง เหตุการณ์สำคัญที่ต้องจารึกไว้ในประวัติศาสตร์การประกอบการของธนาคารในวาระครบรอบ ๑๐ ปี อีกประการหนึ่ง คือ การที่ธนาคารสามารถออกไปเปิดสาขาต่างประเทศ เป็นแห่งแรกที่ยื่องง ได้เป็นผลสำเร็จ ซึ่งนอกจากจะเป็นการออกไปดำเนินกิจธุรกิจและแสดงถึงความมั่นคงที่ก้าวหน้าในการก้าวสู่พื้นที่แล เพื่อการเป็นธนาคารระหว่างประเทศ ก่อนหน้าการธนาคารพาณิชย์ไทยถึง ๒๐ ปี ในฐานะที่เริ่มต้นก่อนทำให้ธนาคารมีโอกาสได้ติดต่อกลุ่มค้าและห้าผู้ร่วมงานที่ดี มาช่วยกันสร้างความเป็นปึกแผ่นให้กับสาขาต่างประเทศอย่างมาก ซึ่งกลุ่มค้าเหล่านี้ได้กลายเป็นผู้มีบทบาททางเศรษฐกิจในภูมิภาคนี้อย่างสูงในเวลาต่อมา

การประชุมสามมนา ผู้จัดการสาขาในประเทศไทย ครั้งที่ ๕

● การพัฒนาบุคลากร ●

การเติบโตก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของธนาคาร จนได้รับยกย่องว่าเป็นธนาคารพาณิชย์ชั้นนำนั้น เกิดจากปัจจัยหลายประการด้วยกัน แต่ที่นับว่าสำคัญประการหนึ่งก็คือ การที่ธนาคารมี พนักงานที่ “ยอมทุ่มกายถวายชีวิต” ให้ธนาคารมาทุกสุขทุกสมัย

“ความจริงรักภักดีต่องค์กร” คือ วัฒนธรรมในการทำงาน ที่มาจากการได้รับอ้อมในสาย เลือดของชาวบ้านหลวงตั้งแต่อดีต เป็นการทำงานด้วยใจ ไม่ได้อือว่าเป็นภาระหน้าที่ หากแต่ทำ อย่างเต็มที่ด้วยความเต็มใจ และด้วยความมุ่งหวังให้เกิดผลสำเร็จของงานตามเป้าหมาย หรือเกิน เป้าหมายที่ตั้งไว้

บุญชู โรงพยาบาล

“บุญชู” กล่าวใน “ปัจฉิมปราศรัย” กับพนักงานธนาคารกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๖๕ ว่า

“ประการที่สอง เรายังคงงานที่จริงรักภักดีต่องาน การ เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า คนเป็นผู้สร้างสถาบัน ฉะนั้นการที่ธนาคารกรุงเทพฯ พร้อมเพราะบริบูรณ์ด้วยพนักงานที่รักและผูกพัน กับความเป็นไปของธนาคารอย่างแน่นแฟ้น ธนาคารกรุงเทพฯ จึงย่อมประสบความสำเร็จ มีความก้าวหน้าในกิจกรรมตลอดมา”

ด้วยความเข้มข้นในศักยภาพของธนาคารว่าจะสามารถขยายตัวเติบโตต่อไป ควบคู่กับ การเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมไทย ที่กำลังได้รับการเร่งรัดพัฒนาให้ก้าวหน้าไปสู่ความ “เพื่อโลกยุ่งเรื่อง ธนาคารจึงขยายงานในด้านต่างๆ ให้มีการดำเนินงานที่กว้างขวางขึ้น พร้อมๆ กับเร่งรับพนักงานรุ่นใหม่ๆ จำนวนมากเพิ่มขึ้นทุกปี เพื่อพัฒนาบุคลากรเหล่านี้ให้เป็นกำลังสำคัญของธนาคารต่อไป

การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของจำนวนพนักงานนับแต่ธนาคารเข้าสู่คิม่า การเติบโตอย่างมีแผนภายใต้การบริหารงานของนายชิน โสภณพนิช และ “บุญชู” จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงที่น่าสนใจ ประการหนึ่ง เพราะจากระยะ ๘ ปีแรกของ “หลวงรอบรู้กิจ” (นายทองดี ลีลานุช หนึ่งในผู้ร่วมก่อตั้งธนาคารกรุงเทพ จำกัด) ที่เริ่มต้นด้วยพนักงานชายล้วน จำนวน ๒๓ คน ในปี ๒๔๙๗ จนมาถึงยุคพนักงาน จำนวน ๗๒ คน ในปี ๒๕๗๕ เท่ากับว่าธนาคารรับพนักงานเพิ่มใหม่เพียง ๔๙ คนเท่านั้น แต่หลังจากนั้นเพียง ๕ ปี เพิ่มเป็น ๖๖๐ คน ในปี ๒๕๐๐ เพิ่มเป็น ๒,๔๗๓ คน ในปี ๒๕๐๘ นับแต่นั้นมาจำนวนพนักงานได้เพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวทุก ๕ ปี ติดต่อกันถึง ๓ ครั้ง คือ ปี ๒๕๑๓ มีพนักงาน ๕,๐๕๐ คน ปี ๒๕๑๘ มีพนักงาน ๑๐,๐๐๐ คน และปี ๒๕๒๓ มีพนักงาน ๑๕,๘๗๐ คน

ธนาคารกรุงเทพจึงเป็นหนึ่งในธุรกิจภาคเอกชน ที่ได้มีส่วนช่วยสร้างโอกาสในการทำงานให้ประชาชนได้เป็นจำนวนมาก และจากการที่จำนวนพนักงานได้ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ฝ่ายบริหารของธนาคาร จึงได้จัดตั้งฝ่ายการพนักงานขึ้นในปี ๒๕๓๐ เพื่อทำหน้าที่คุ้มครองดูแลสวัสดิการ ผลประโยชน์ การบริหารเงินเดือน การฝึกอบรมพัฒนาความรู้ และอำนวยการในด้านต่างๆ เพื่อผลประโยชน์ของพนักงานโดยตรง อันจะส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

“บุญชู” ให้ความสำคัญต่องานพัฒนาบุคลากรเป็นอย่างมาก เนื่องจาก การใช้ทรัพยากรบุคคลให้บังเกิดประสิทธิภาพ ให้สามารถรองรับธุรกิจใหม่ๆ ที่กำลังได้รับการพัฒนาให้ขยายตัวออกไป รวมทั้งภาระการแข่งขันของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ที่เริ่มเข้มข้นมากขึ้น เป็นความจำเป็นที่ธนาคารต้องเร่งพัฒนาบุคลากรด้วยการเพิ่มพูนความรู้ให้ในทุกทาง การจัดหลักสูตรฝึกอบรม และการจัดประชุมสัมมนา จึงเป็นกิจกรรมสำคัญของธนาคาร ดังจะเห็นได้ว่าธนาคารได้เริ่มจัดสัมมนาผู้จัดการสาขาและผู้ช่วยผู้จัดการสาขาภายในประเทศทั้งหมดเป็นครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๓๐ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกคนได้รับฟังข้อคิดเห็นนานาทัศนะ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับการกำหนดนโยบายและการวางแผนกลยุทธ์ เพื่อนำไปปรับปรุงการประกอบการของธนาคารให้ดียิ่งขึ้นในอนาคต

ความสำเร็จของการสัมมนาครั้งแรก ทำให้ธนาคารกำหนดเป็นนโยบายจัดการประชุมในลักษณะนี้ขึ้นทุกๆ ๒ ปี และนอกจากจะเป็นการระดมความรู้ สร้างความเข้าใจในแนวโน้มนโยบายต่างๆ ให้ผู้จัดการสาขาได้ทราบอย่างทั่วถูปูรุ่งแล้ว “บุญชู” ได้ถือโอกาสสืบทอดภารกิจเช่นเดิมที่ประชุมทุกครั้ง เพื่อเสริมความรู้และปลูกเร้าให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนเกิดความหวังเกิดกำลังใจมองเห็นจุดหมายและความสำเร็จที่ขัดเจนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

นอกจากการจัดสัมมนาเพิ่มความรู้ให้ระดับผู้จัดการสาขา ธนาคารยังได้จัดหลักสูตรการฝึกอบรมและสัมมนาทั้งภายในและนอกธนาคาร เพื่อเปิดโอกาสให้พนักงานทุกระดับขึ้นและ

คุณวุฒิได้เพิ่มพูนความรู้ สร้างเสริมประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและแก่งานของธนาคารต่อไป โดยเริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๑๑ จัดให้มีการอบรมบุคลากรด้านสินเชื่อ และปีต่อๆ มา หลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ด้านการธนาคาร ก็ได้รับการจัดขึ้นอีกมากมายปีละหลาย สิบหลักสูตร เช่น ความรู้ด้านการบริหาร ด้านการตลาด การเงินการคลัง การบัญชีบริหาร การภาษีอากร และงานด้านอื่นๆ อีกมาก หลักสูตรที่ธนาคารจัดได้เพิ่มขึ้นทุกปี พร้อมๆ กับจำนวน พนักงานผู้เข้ารับการอบรมที่เพิ่มทวีคูบคู่กันไป จากแรกๆ ปีละ ๔๐-๕๐ หลักสูตร พนักงาน เข้าอบรมปีละ ๑,๐๐๐ กว่าคน เพิ่มเป็นปีละ ๗๐-๑๐๐ หลักสูตร และผู้เข้าอบรมปีละหลายพันคน เพื่อพัฒนาบุคลากรของธนาคารให้มีความรู้กว้างไกล และพร้อมสร้างสรรค์สำหรับความเปลี่ยนแปลง ของโลกธุรกิจยุคใหม่ ธนาคารยังได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปฝึกอบรม เข้าร่วมสัมมนาและฝึกงาน รวมทั้ง sling ไปศึกษาต่อต่างประเทศอีกปีละหลายสิบคน

● การบุกเบิกงานวิชาการ ●

บทบาทของธนาคารธุรกิจในฐานะผู้บุกเบิกและสร้างสรรค์งานด้านวิชาการนั้นเป็นที่ รับรู้โดยทั่วโลกนับแต่อดีตถึงปัจจุบัน ฝ่ายวิชาการของธนาคารได้รับยกย่องว่าเป็นแหล่งหนึ่งที่ สามารถให้ข้อมูลที่เป็นความรู้ ตลอดจนการวิเคราะห์วิจัยทางเศรษฐกิจที่แม่นยำ เชื่อถือและ สามารถอ้างอิงได้ ทั้งนี้โดยมี “บุญชู” ผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับงานด้านนี้เป็นพิเศษ เป็นผู้จุด ประกายให้บังเกิดขึ้น

กล่าวได้ว่า งานบุกเบิกด้านวิชาการครั้งแรกของธนาคาร คือ การริเริ่มจัดทำรายงาน ประจำปีขึ้นเป็นครั้งแรกในปี ๒๔๙๖ ต่อมาในปี ๒๕๐๕ ได้จัดตั้งหน่วยงานวิจัยและวางแผนขึ้น ด้วยเจตจำนงที่จะให้หน่วยงานนี้ ทำหน้าที่ค้นคว้าหาความรู้และความเข้าใจในสาเหตุแห่งการ

เปลี่ยนแปลง หรือการเคลื่อนไหวของภาวะเศรษฐกิจในทุกๆ ด้านอย่างละเอียดและิกัดขึ้น เพื่อที่จะได้นำผลจากการศึกษาค้นคว้ามาเป็นมูลฐานในการวิเคราะห์ปรับปรุงและประเมินความรู้ เพื่อใช้ในการวางแผนงานธนาคารต่อไป ซึ่งถือได้ว่านี้คือการเริ่มนักข้อมูลข่าวสารของธนาคาร เป็นการเปิดตัวสู่โลกแห่งวิชาการสมัยใหม่ ด้วยระบบการจัดการหันสมัยที่ต้องการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และศึกษาเรื่องราวต่างๆ ทุกด้าน เพื่อการทั่วจักรภัณฑ์ในการตัดสินใจดำเนินการตามโครงการ ทำให้ ภาพลักษณ์ของธนาคารอยู่ในระดับธนาคารสากลที่มีความรู้

“บุญชู” เล่าไว้ว่า “....นั้นเป็นยุคหนึ่งที่เราเริ่มใหม่ว่า ควรจะมี Economist ทำงานวิจัยให้ กับฝ่ายบริหาร และนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงรายงานประจำปีของผม เราเริ่มแสดง ความคิดเห็นเดียวกับภาวะเศรษฐกิจ และเปลี่ยนรูปของรายงานให้มากขึ้น มี study ต่างๆ รวมทั้ง ตามด้วย monthly review ซึ่งจะทำให้เราต่างประเทศรู้ถึงสภาพการณ์ของบ้านเมืองเรา นั้นเป็นจุด ทำให้ standard ของธนาคารเปลี่ยน credit standing ของเรามีอัตราพรวดขึ้นไป เพราะเรา เริ่มหันเข้าให้ธุรกิจบริหารที่ใกล้เคียงได้มาตรฐานกับที่อื่นๆ...” (สัมภาษณ์ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑)

รายงานประจำปีที่ “บุญชู” วิเคราะห์เปลี่ยนแปลง
มีเนื้อหาเข้มข้น วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจของโลกและ
ประเทศไทย ซึ่ง “บุญชู” ใช้โอกาสนี้นำเสนอวิสัย
ทัศน์ของตนไว้มาก รายงานประจำปีของธนาคาร
กรุงเทพบางปิกเป็นที่อ้างอิงกันมาก เก็บรายงานประจำปี
พ.ศ.๒๕๑๑ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ถึงกับ
ต้องนำเอกสารนี้ออกความในรายงานฉบับนี้ไปกล่าวในคลิปนี้
“สยามรัฐหน้า ๕” ฉบับวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๑๒
มีเนื้อความบางตอนดังนี้

บุญชู โรจนเสถียร

“บทความที่มีคุณค่ามากที่สุดในรายงานฉบับนี้ ได้แก่บทความเรื่อง สถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศไทย

บทความนี้ได้ชี้ให้เห็นตั้งแต่แรกว่า เป้าหมายของการพัฒนาที่คาดไว้ว่า อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจจะได้ร้อยละ ๘.๕ ต่อปีนั้น ได้หดไปเหลือร้อยละ ๗ ในปี ๒๕๑๐ และในปี ๒๕๑๑ เหลือเพียงร้อยละ ๖ เท่านั้น

ผลผลิตทางด้านเกษตรนั้น ออกจะน่าวิตกอยู่มาก ต้นเหตุก็อยู่ที่ภาวะฝนน้อยในปี

พ.ศ.๒๕๑๐-๒๕๑๑

การผลิตข้าวคงอยู่ในระดับเดิมคือ ๑๒.๔ ล้านตันข้าวเปลือก ทั้งๆ ที่เนื้อที่เพาะปลูกขยายมากขึ้นกว่าปีก่อน

บนเนื้อที่ทำนา ๔๕ ล้านไร่ เป็นเนื้อที่นาที่ได้รับความเสียหายถึง ๕.๑ ล้านไร่ หรือประมาณ ๑๒ % ของเนื้อที่เพาะปลูก เหตุแห่งความเสียหายนั้นคือ ๙๗ % เกิดจากความแห้งแล้งฝนไม่พอ ๘ % เนื่องจากน้ำท่วมตอนฝนตกชุด ๕ % เนื่องจากโรคและแมลงรบกวน.....

รายงานของธนาคารกรุงเทพมิได้มี “มิตยคติ” อย่างที่ผู้มี จึงได้เสนอวิธีแก้ไขอย่างสมเหตุสมผลที่สุด

คือการปรับปรุงและเสริมสร้างการคลประทานให้ดีขึ้นให้กวางขวางขึ้นกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน และให้ถือว่าการปรับปรุงและการขยายยcretionประทานนั้นเป็นการพัฒนาที่มีความสำคัญมาก

ด้วยเหตุผลที่ว่า ในจำนวนครอบครัวคนไทยทั่วประเทศ ๔.๖๒ ล้านครอบครัวนั้น เป็นครอบครัวเกษตรเรียบ ๓.๔๑ ล้านครอบครัว ซึ่งเท่ากับร้อยละ ๗๔ ของจำนวนครอบครัวทั้งสิ้น

รายได้ของครอบครัวซึ่งอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาลอันเป็นครอบครัวเกษตรกร ทั้งสิ้นนั้น จะถือเป็นครอบครัวที่ยากจน เหล่านี้ มีที่มีรายได้ต่ำกว่าปีละ ๓,๐๐๐ บาทถึงร้อยละ ๕๖.๗

ตัวเลขที่แสดงไว้ในรายงานฉบับนี้เกี่ยวกับรายได้ของคนไทยในปัจจุบันเป็นตัวเลขที่ค้นไทยด้วยกันอ่านแล้วແທບไม่อาจน้าได้

ในเมืองไทยเรานี้ คนมีรายได้สูงมีเพียง ๐.๒ %

รายได้ปานกลางมีเพียง ๒.๒ %

ที่เหลือเป็นคนยากจนซึ่งมีถึง ๘๗.๙ %

สังคมของเราเป็นสังคมที่ตั้งอยู่บนฐานอันใหญ่ที่มีแต่ความจนและความทุกข์ยาก

รายงานของธนาคารกรุงเทพ ได้เสนอให้ตั้งเป้าหมายให้สังคมของเรา มีรูปอิกรอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

คนมีรายได้สูง ๑๕ %

คนมีรายได้ปานกลาง ๗๕ %

คนยากจน ๑ %

ถ้าเป็นไปได้อย่างเป้าหมายนี้จริง สังคมไทยจะเป็นสังคมที่ปราศจากความขัดแย้งรุนแรง มีความยุติธรรมมากขึ้น มีสติปัญญามากขึ้น และมีความช่วยเหลือเกื้อกูลกันมากขึ้น”

รายงานประจำปี พ.ศ.๒๕๑๑ ของธนาคารกรุงเทพ (รวมถึงคำวิจารณ์ของ หม่อมราชวงศ์ คึกฤทธิ์ ปราโมช ชั้นนี้) นับว่ามีความหมายในแง่ “สื่อสะท้อน” ความเป็น “บุญชู” ออกมайдี ขัดเจน

อะไรคืออุดมคติ? อะไรคือความประณาทางสังคม? จะช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความยากจน ของเกษตรกรอันเป็นคนส่วนใหญ่ได้อย่างไร? “บุญชู” แสดงไว้ขัดเจนในรายงานประจำปีของธนาคาร กรุงเทพฉบับนี้ และในปัจจุบันฯ ในช่วงนั้น เป็นต้นว่า ปัจจุบันเรื่อง “ความเป็นธรรมทางสังคม กับความเจริญทางเศรษฐกิจ” บรรยายที่ໂටารีคลับ วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๑๑ อันรวมตີพิมพ์ อุปในหนังสือ “สัจจะลูกผู้ชาย” หนังสือเล่มแรกของ “บุญชู” (พิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.๒๕๑๑)

อุดมคติที่เป็นสัจจะของลูกผู้ชายซึ่งบุญชู ได้ตอกผลีแล้ว และไม่เคยโอนเขียง ผันแปร
อีกเลยตราบวาระสุดท้าย

เนื้อหาในเรื่อง “อุดมการณ์การเมือง” จะได้อธิบายอย่างละเอียดต่อไป
ย้อนกลับมาสู่เรื่องราวเกี่ยวกับธนาคารกรุงเทพ อีกครั้ง
หน่วยงานวิจัยและวางแผนที่ “บุญชู” ตั้งขึ้น ไม่เพียงทำหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสารทางวิชาการ
ตลอดจนรายงานความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจการเงินที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจของ
ธนาคารแก่ผู้บริหารเท่านั้น หากยังเผยแพร่ความรู้ให้บังเกิดประโยชน์กว้างขวางออกไปถึง
พนักงานและประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจด้วย โดยธนาคารได้จัดพิมพ์นิตยสาร “ข่าวสาร
เศรษฐกิจ” ขึ้นเป็นครั้งแรกในปี ๒๕๐๗ ซึ่งต่อมา นิตยสารรายเดือนฉบับนี้ของธนาคารได้ตีพิมพ์
ถึง ๓ ภาษา คือ ไทย อังกฤษ และจีน

ธนาคารยังได้ริเริ่มจัดตั้งห้องสมุดขึ้นเป็นครั้งแรกในปี ๒๕๐๘ ด้วยวัตถุประสงค์ที่จะให้
เป็นแหล่งรวมข้อมูลและตัวรับตำราทางวิชาการแขนงต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้าน
เศรษฐกิจการเงินและการธนาคาร เพื่อประโยชน์ในการศึกษาด้านควาประกอบการทำงานของ
พนักงาน และเป็นการให้บริการทางด้านวิชาการแก่นิสิตนักศึกษาและประชาชนที่สามารถเข้ามา
ใช้ห้องสมุดได้ทุกวันทำการของธนาคาร

“บุญชู” ได้กล่าวถึงบทบาทด้านนี้ของธนาคารด้วยความภาคภูมิใจว่า

“จากความกล้าหาญของธนาคารกรุงเทพ ที่ได้เข้าไปสนับสนุนบทบาทของพ่อค้า
ผู้ประกอบธุรกิจอุตสาหกรรม ทำให้เรามีความสัมพันธ์และผูกพันกับเศรษฐกิจของประเทศมาก
มาก จนเป็นต้องมีการวิเคราะห์มีการวิจัยศึกษาสภาพการณ์ของเศรษฐกิจ หน่วยวิเคราะห์วิจัย
ของธนาคาร จึงกลายเป็นจุดเด่นของสถาบันการเงินไทย คือสามารถที่จะแสดงข้อคิด หรือมีการ
คาดการณ์ทางเศรษฐกิจ ขึ้นนำความคิดเห็นให้กับธุรกิจได้ว่า ควรทำอย่างไร ควรแก้ไขอย่างไร
นับเป็นสิ่งที่แบงก์กรุงเทพควรภาคภูมิใจ เราเป็นคนนำแล้วคนอื่นก็ตามมาติดๆ”

ขยายงานและพัฒนามิตรในต่างประเทศ

● พัสรังสรรค์และขยายบริการ ●

ดูเหมือนว่าเหตุการณ์และสภาพแวดล้อมต่างๆ นับตั้งแต่ปี ๒๕๐๐ เป็นต้นมา ได้สนับสนุนเป็นใจ ให้ “บุญชู” ได้ทำงานปฏิรูปและพัฒนาอนาคตกรุงเทพ จากจุดที่ยังล้าหลัง ไปสู่จุดหมายใหม่ของความรุ่งโรจน์ได้อย่างรวดเร็ว

เนื่องจาก “บุญชู” ได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจจากนายจิน โสภณพนิช มาโดยเฉพาะในระหว่างที่นายจิน โสภณพนิช ได้ออกไปพำนักอยู่ต่างประเทศเป็นการชั่วคราว “บุญชู” เปรียบเสมือนผู้บริหารที่มีอำนาจสูงสุด เพราะได้รับมอบอำนาจให้ทำหน้าที่บริหารกิจการธนาคารรายใหญ่ในประเทศไทยทั้งหมด ในขณะที่นายจิน โสภณพนิช ก็ได้ใช้ช่วงเวลานี้ให้บังเกิดประโยชน์อย่างยิ่งแก่ธนาคาร ด้วยการใช้ช่องเป็นฐานปฏิบัติการด้านกิจการสาขาต่างประเทศ ดังที่ “บุญชู” ได้กล่าวถึงเหตุการณ์ในช่วงนี้ของธนาคารว่า

“การเขื่องกันในระหว่างเรา ๒ คน ที่จะทำงานร่วมกัน ก็เป็นประเด็นที่สำคัญ เพราะว่า ถ้าขาดความเชื่อถือแล้ว ก็คงจะทำให้งานการไม่ราบรื่น เพราะว่าในขณะที่ผมทำหน้าที่ใช้อำนาจ บริหารทั้งหมดในประเทศไทย ในขณะที่คุณชินอยู่ข้างนอก ถ้าไม่เขื่องกันไม่รักกันจริง ไม่มีความตั้งใจในความมุ่งหมายที่กำหนดเอาไว้ก่อนที่จะลงมือกันว่า เราจะทำอะไรให้เกิดความสำเร็จ มันก็คงจะมีการเปลี่ยนแปลง เพราะว่าคนมันมีกิเลส ถ้าหากว่าไม่สามารถระับกิเลสนั้นได้ มันก็อาจจะแย่งชิงอำนาจกัน คือ แย่งชิงความเป็นเจ้าของกัน ดังที่ปรากฏในธนาคารอื่นๆ แต่ที่นี่ ถึงแม้มีคนคิด มีคนจะทำก็ถูกขัดขวาง ผิดคือผู้ขัดขวาง ไม่ให้เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น ต้องขัดขวาง ต่อสู้ทุกรายละเอียดเพื่อให้ผ่านพ้นมาสู่ความอุปสรรคเป็นไปได้”

ย้อนกลับไปเมื่อปี ๒๕๐๕ หลังจากที่รัฐบาลประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๐๔-๒๕๐๘) ตามแผนนี้รัฐบาลมีนโยบายมุ่งพัฒนาด้านการเกษตร เป็นสำคัญ แต่ยังมีข้อจำกัดเรื่องเงินทุนสำหรับให้เกษตรกรภูมัลทุน ธนาคารกรุงเทพ ตระหนักรู้ว่าเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทย ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก การที่เกษตรกรต้องพึ่งพาแหล่งเงินทุนของระบบที่เสียดออกเบี้ยในอัตราสูงมาก ย่อมจะเป็นอุปสรรคในการพัฒนาอาชีพนี้ ระบบงานสินเชื่อเกษตรจึงได้ริเริ่มนี้มาเป็นครั้งแรกของประเทศไทย โดยมีเป้าหมาย

สำคัญ ๓ ประการ คือ

- (๑) เพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑
- (๒) เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีแหล่งเงินทุนในระบบที่เสียดออกเบี้ยในอัตราที่เป็นธรรม
- (๓) เพื่อสร้างนิสัยการออมให้กับเกษตรกร

เนื่องจากเกษตรกรยังไม่คุ้นเคยกับระบบสินเชื่อของธนาคาร รูปแบบการดำเนินงานในระยะแรก จึงเป็นสินเชื่อประเภทกลุ่ม เพื่อให้เกษตรกรดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายใต้กลุ่ม ในส่วนของธนาคารเองก็จะมีเจ้าหน้าที่คอยประดับประดับทำตัวเสมอหนึ่งเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา แนะนำเรื่องการลงทุนและวิชาการควบคู่กันไป

จากปริมาณสินเชื่อ ๙.๕๗๑ ล้านบาทในปี ๒๕๐๙ ขยายเพิ่มขึ้นเป็น ๒๗๓.๕๒๗ ล้านบาท ในปี ๒๕๑๗ หลังจากที่รัฐบาลได้กำหนดนโยบายสินเชื่อเกษตร เป็นสินเชื่อภาคบังคับที่ธนาคารพาณิชย์จะต้องอำนวยให้กับเกษตรกรตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเมื่อปี๒๕๑๔ ปริมาณสินเชื่อที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ปล่อยให้กับเกษตรกรมียอดรวมถึง ๑,๐๙๙.๑๖๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๑๗ ถึง ๓๗๙.๖๑ เปอร์เซ็นต์ และเพิ่มขึ้นติดต่อ กันทุกปีต่อdoma

การสร้างสรรค์และขยายบริการด้านสินเชื่อเกษตรนี้แสดงให้เห็นว่า ธนาคารกรุงเทพที่ “บุญชู” บริหารได้ให้ความสำคัญแก่ทุกภาคของเศรษฐกิจไทย ไม่ใช่เฉพาะพาณิชยกรรมหรือ อุตสาหกรรม ด้วยการริเริ่มให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรแก่เกษตรกรซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของ ประเทศไทย โดยจัดตั้งหน่วยงานสินเชื่อเพื่อการเกษตรขึ้นในปี ๒๕๐๙ เพื่อรับผิดชอบงานด้านนี้ โดยเฉพาะ ได้เริ่มให้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรตั้งแต่เดือน ม.ค. ๒๕๐๙ ธนาคารตระหนักรู้ว่า เกษตรกรชาวไร่ชาวนาไทยนั้น เป็นผู้ทำงานหนัก หลังสูฟ้าหน้าสูดิน แต่ถึงกระนั้นก็ยังมีปัญหา และภาระหนี้สินมากมาย เป็นคนยากจนที่ต้องโอกาส และปราศจากผู้ช่วยเหลือเกื้อกูลอย่างจริงจัง และด้วยความเป็นธรรม

แบบอย่างของธนาคารกรุงเทพเป็นการสร้างแนวคิดใหม่ให้เกิดความตื่นตัวในเรื่องนี้ ซึ่งต่อมาเมื่อ “บุญชู” ผันตัวเป็นนักการเมืองได้ผลักดันให้รัฐบาลโดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้ กำหนดเป็นมาตรการให้ธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ต้องปล่อยสินเชื่อเพื่อการเกษตร เป็นสัดส่วน กับยอดเงินฝากของธนาคารในแต่ละปีเพิ่มขึ้นทุกปี

นอกจากนี้เพื่อความแปลกลใหม่ในการเป็นผู้นำของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ไทย และเพื่อ แสดงให้เห็นว่า พนักงานหญิงของธนาคาร ก็มีความสามารถไม่แพ้พนักงานชาย ในปี ๒๕๑๗ ซึ่งเป็นการฉลองอายุครบ ๒๐ ปีของธนาคารกรุงเทพ สาขาราชเทวี ได้ถือกำเนิดขึ้นและเพื่อให้ สมกับความหมายของชื่อสาขา ธนาคารจึงกำหนดให้สาขาแห่งนี้เป็นสาขาที่มีพนักงานหญิงล้วน

ความสำเร็จของสานาราชาเทวี ทำให้อีก ๑๑ ปีต่อมา ธนาคารกสิกรไทยได้จัดให้มีสาขาใหญ่ล้วน
แห่งที่สองขึ้น คือ สาขาสยามสแควร์ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๑๘

เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดสร้างสรรค์ในการทำให้ธนาคารกรุงเทพเป็นธนาคารของทุกคน
และให้ลูกค้าประชาชนรายย่อยได้มีโอกาสใช้บริการของธนาคารมากขึ้น ธนาคารกรุงเทพจึงริเริ่ม
บริการสินเชื่อขนาดใหม่ เพื่อให้ผู้ที่สนใจการลงทุนประกอบธุรกิจการค้าแต่ขาดทุนทรัพย์หรือ
อาจจะมีธุรกิจเล็กๆ น้อยๆ อยู่แล้วแต่ขาดเงินทุนที่จะขยายกิจการให้ดีขึ้น ได้มีโอกาสกู้เงินจาก
ธนาคารได้ง่ายขึ้น “บริการสินเชื่อเพื่อธุรกิจขนาดเล็ก” จึงเกิดขึ้นในปี ๒๕๐๘ ซึ่งนับว่าธนาคาร
ได้เข้าไปมีบทบาทส่งเสริมธุรกิจให้แก่ผู้มีอาชีพอิสระและช่วยสร้างงานให้ประชาชนได้อีกทางหนึ่งด้วย

ความมุ่งมั่นของ “บุญชู” ที่จะสร้างสรรค์ธนาคารกรุงเทพ ให้เดิบโตก้าวหน้าและสามารถ
อำนวยประโยชน์แก่สังคมประเทศไทยอย่างแท้จริงนั้น ปรากฏให้เห็นเด่นชัดทั้งด้วยการกระทำที่
ทุ่มเทเต็มที่ และด้วยคำกล่าวจากใจจริงทุกครั้งที่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ดังเช่นที่เขาเคยกล่าว
ในการอบรมเจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้าส่วนส่วนครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๑๔ ว่า

“เป้าหมายที่คิดไว้ จะต้องจัดให้ธนาคารกรุงเทพ จำกัด เป็นธนาคารที่อำนวยบริการ
การเงินที่พร้อมบริบูรณ์ที่สุด และใหญ่ที่สุด คือไม่ว่าจะเป็นเงินเล็กๆ น้อยๆ หรือว่าใหญ่โตสัก
เท่าใดก็ตาม ธนาคารนี้จะต้องอำนวยให้ได้ครบถ้วนบริบูรณ์ทุกกรณีและหมายรวมถึง ไม่ว่าจะเป็น
กิจการประเภทไหนก็ได้ในสังคมนี้ ไม่ว่าจะเป็นจุดใดที่ธนาคารประกอบอยู่ ธนาคารจะเข้าไป
ช่วยได้ทั่ว ไม่ใช่เฉพาะเงินอย่างเดียว ธนาคารจะเข้าไปช่วยทั้งความรู้ที่สติปัญญาเมื่อยู่
จะช่วยให้งานทุกแขนงที่ธนาคารรวมจากสังคมหรือจากนักประเทคโนโลยีได้ก่อประโยชน์สูงสุด
ต่อสังคม นอกจากนั้นบริการที่พร้อมและกว้างใหญ่ที่สุดของธนาคารจะต้องเป็นบริการที่กระจาย
ทั่วไปทุกจุดไม่ว่าที่ใดในประเทศไทยนี้ กิจการที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับภายนอก ไม่ว่าจะเป็นจุดใด
ในพื้นที่ ธนาคารจะเข้าช่วยได้ครบ คือธนาคารจะใช้สายใยที่มีอยู่ nok ประเทศไทยเป็นเครื่องมือ

ข่าวกิจการงานต่างๆ ให้ครบถ้วนที่สุด การอำนวยบริการการเงินที่พร้อมที่สุดและใหญ่ที่สุดนี้ ก็จะต้องถูกที่สุด และรวดเร็วสะดวกที่สุดด้วย”

● เพิ่มทุนอย่างต่อเนื่องแบบพื้นฐานความเชื่อมั่น ●

ด้วยความเชื่อมั่นในเศรษฐกิจไทย ที่กำลังได้รับการเร่งรัดพัฒนาให้ขยายตัวก้าวหน้า ธนาคารจึงมุ่งปรับแผนและพัฒนาองค์กร ตลอดจนธุรกิจบริการต่างๆ ให้สอดคล้องกับแผน พัฒนาประเทศที่วางไว้ โดยเฉพาะการให้ความสนับสนุนด้านสินเชื่อ เพื่อการลงทุนประกอบ ธุรกิจและอุดสาหกรรมแก่ผู้ประกอบการทั้งหลาย

ดังนั้น เพื่อให้ธนาคารสามารถขยายบริการอำนวยสินเชื่อได้อย่างเต็มที่ ธนาคารจึงได้ ตัดสินใจเพิ่มทุนจดทะเบียนอีกครั้ง หลังจากที่วางเงินมาถึง ๘ ปีเต็ม

ธนาคารได้เพิ่มทุนจดทะเบียนอีกหนึ่งเท่าตัวเป็น ๐๐๐ ล้านบาท ในปี ๒๕๐๗ และนับ แต่นั้นมาเพื่อให้เพียงพอต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย การเพิ่มทุนจดทะเบียนก็ถูกยกเป็น กิจกรรมหลักที่ธนาคารต้องกระทำต่อเนื่องแบบทุกปี และในวงเงินที่เพิ่มทวีขึ้นอย่างรวดเร็ว คือ ภายในระยะเวลา ๑๕ ปีต่อมา จนถึงปี ๒๕๒๒ ธนาคารได้เพิ่มทุนจดทะเบียนถึง ๑๔ ครั้ง ทำให้ ทุนจดทะเบียนเพิ่มขึ้นเป็น ๑,๕๐๐ ล้านบาท ซึ่งนับเป็นธุรกิจเอกชนที่มีทุนจดทะเบียนสูงสุดในขณะนั้น

ผลจากการเพิ่มทุนจดทะเบียนอย่างรวดเร็วทำให้อัตราการเติบโตเฉลี่ยของธนาคารสูง ถึงปีละเกือบ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ และเมื่อสิ้นสุดปี ๒๕๒๒ สินทรัพย์ของธนาคารก็ได้เพิ่มสูงถึงหลัก ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาทที่เดียว

ถ้าจะว่าไปแล้วทั้งนายชิน โซกานพนิช และนายบุญชู ใจนเสดายร ต่างก็เป็น “คู่บุญ” ที่เข้ามาช่วยเสริมให้แก่ธนาคารกรุงเทพ ด้วยการทุ่มเทสติบัญญา ความรู้ความสามารถทุกอย่าง

โดยไม่เห็นแก่ความเห็นอย่างใด เป็นการสมมติที่เหมาะสมอย่างยิ่งระหว่างนายขิน
ສกวนพนิช ผู้มีสายตาดีกว่าไกลผู้อื่น ของตลาดเงิน และสามารถใช้สติปัญญานำกลไกนั้นให้เกิด[†]
ประโยชน์ทางด้านการค้าในประเทศไทย ด้วยสัญชาตญาณของการรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่
เปลี่ยนแปลง กับนายบุญชู ใจเสถียร ผู้กำหนดแผนการดำเนินการต่างๆ ทำให้ธนาคารเกิด[‡]
ผลกำไร และมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ประกอบกับความโชคดีที่มีเข้ามาเป็นระยะๆ ท่ามกลาง
สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่พลิกผันขยายตัวอย่างรวดเร็ว สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยเอื้ออำนวยต่อ[§]
ความเติบโตของธนาคารกรุงเทพทั้งสิ้น

● สู่เวกิการเมือง ●

ต่อมาเมื่อภาระณ์ทางการเมืองในประเทศไทยมีความเปลี่ยนแปลงภายหลังเหตุการณ์[¶]
“๑๗ ตุลา” (พ.ศ. ๒๕๑๖) ความไฟแรงตามสัจจะของ “บุญชู” ก็มีโอกาสที่จะผลักดันให้เกิดขึ้นได้
โดยการเข้าไปมีบทบาททางการเมืองผ่านระบบเลือกตั้งผู้แทนราษฎร “บุญชู” ตัดสินใจขอลาออกจาก
จากตำแหน่งกรรมการรองผู้จัดการใหญ่เพื่อไปร่วมก่อตั้งพรรคการเมือง (พรรคกิจสังคม) แล้วลง^{**}
สมัครับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๙
“บุญชู” ได้รับเลือกเป็น ส.ส. และพรรคกิจสังคม ก็ได้เป็นรัฐบาลด้วย โดยมี หม่อมราชวงศ์^{**}
คึกฤทธิ์ ปราโมช หัวหน้าพรรคได้เป็นนายกรัฐมนตรี ส่วนเลขานุการพรรคนี้คือ “บุญชู” ได้ดำรง^{**}
ตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคลัง

เมื่อเกิดการรัฐประหาร “คณะปฏิวัติการปกครองแผ่นดิน” ตุลาคม พ.ศ.๒๕๑๙ เส้นทาง^{**}
การเมืองถูกปิดกั้นอีกครั้ง นายขิน สกวนพนิช ได้ขอให้ “บุญชู” กลับคืนสู่ธนาคารกรุงเทพอีก
ครั้งหนึ่ง โดยตمنวังมีจากตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่

นายบุญชู ใจดี ได้เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของธนาคารกรุงเทพเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

ข้อเสียงของ “บุญชู” และผลงานในธนาคารกรุงเทพฯ และในช่วงทำงานการเมืองในพรบกิจสังคม เป็นที่ประจักษ์เจ้งแก่สังคม และเป็นที่เรียกร้องต้องการของวงการเมืองด้วย ในปี พ.ศ.๒๕๖๓ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้เขียน “บุญชู” เข้าร่วมรัฐบาลดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ “บุญชู” ได้ลาออกจากตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๓

“บุญชู” ได้ลาออกจากภาระเป็น “นายธนาคารอาชีพ” ที่เขาได้พิสูจน์ฝีมือและแนวคิดในการบริหารตลอดระยะเวลา ๒๗ ปีที่ธนาคารกรุงเทพฯ ไปสู่เส้นทางใหม่ในฐานะ “นักการเมืองอาชีพ” ภายหลังจากที่มั่นใจว่าภารกิจของเขาราบรื่นสมบูรณ์สมความตั้งใจแล้ว สมควรที่เขาจะไปเริ่มภารกิจใหม่อันท้าทายความสามารถของนักบริหารอาชีพเช่นเขา ภารกิจที่เขาต้องการจะทำต่อไปตาม “สัจจะลูกผู้ชาย” เพื่อความเป็นธรรมและความอยู่ดีกินดีมั่งมีศรีสุขของคนส่วนใหญ่ ในประเทศไทย โดยผ่านเส้นทางถนนการเมืองสายประชาริปไตยที่เขาเชื่อมั่น

นายชิน ไสวณพนิช ฝากถ้อยคำมติไว้ว่า

“ผมร่วมงานกับคุณบุญชูตลอดเวลามาประมาณ ๒๗ ปี ผมไว้ใจทุกอย่าง และคุณบุญชูได้ช่วยเหลือผมมากเหลือเกิน แม้ในช่วงที่ผมไม่อยู่เมืองไทยเป็นเวลา ๔-๕ ปี คุณบุญชูก็ได้บริหารธนาคารในนามของผมทุกประการและประสบความสำเร็จอย่างดีเยี่ยม ซึ่งท่านทั้งหลายคงทราบดีแล้ว ยิ่งไปกว่านั้นทุกวันนี้ธนาคารเรามีชื่อเสียงจริงๆ ไปทั่วโลกในยุคโลปแลกเอเชีย เป็นที่ไว้วางใจของวงการธุรกิจทั่วไป ทั้งนี้ด้วยความสามารถของคุณบุญชู”

(กล่าวในที่ประชุมคณะกรรมการธนาคาร ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๓)

● ปัจฉิมปราศรัย ●

เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมสำนักงานใหญ่ ธนาคารกรุงเทพ ถนนสีลม “บุญชู” ซึ่งขณะนั้นอยู่ในตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี รัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้กลับมาอังธนาคารกรุงเทพอีกครั้ง ตามคำเชิญของผู้บริหารระดับสูงของธนาคาร ที่ขอให้เขามาเพื่อกล่าวคำปราศรัยในที่ประชุมของผู้จัดการสาขาของธนาคารทั่วโลก ที่เดินทางมาประชุมใหญ่ประจำปีครั้งแรก และร่วมฉลองพิธีเปิดอาคารสำนักงานใหญ่แห่งใหม่ คำปราศรัยของเขานั้นคือ ทั้งหมดของความรู้สึกนึกคิด ความรัก ความปราณາดี ที่เขามีต่อธนาคารกรุงเทพ และโดยเฉพาะเป็นครั้งแรก ที่เขาได้เหยียบย่างเข้ามาในอาคารสำนักงานใหญ่แห่งใหม่ของธนาคาร อาคารที่เกิดจากการริเริ่มด้วยสายตาที่มองการณ์ไกลของผู้บริหารอย่างเขา

คำปราศรัยประจำศาสตราจารย์ครั้งนั้นมีข้อว่า “อนาคตของธนาคารกรุงเทพ จำกัด” และต่อไปนี้ คือ ปัจฉิมปราศรัย ของเขากล่าว

“ลิงแม้จะเป็นวาระแรกที่ผมได้เหยียบย่างเข้ามาในอาคารแห่งใหม่ อันสูงเด่นที่สุดของพระมหานคร อาคารที่นำภาคภูมิใจของพวกราษฎรคน แต่ผมก็ยังรู้สึกเหมือนได้ย่างกลับคืนสู่เหย้า ไม่รู้สึกแปลกลิ่นแปลกลิ่นที่แต่อย่างใดเลยแม้แต่น้อย อีกเรื่องหนึ่งที่ผมอยากรอกให้รู้ไว้ด้วย คือ ผมรู้สึกตัวว่าได้มีส่วนสร้างให้ธนาคารกรุงเทพ มีบทบาทเป็นปากเสียงสำคัญของภาคเอกชน จนเดียวันนี้คนทั่วไปก็ยังยอมรับว่าธนาคารเราเป็นปากเสียงที่ควรจะสัดส่วนรับฟัง และในการเป็นปากเสียงของประชาชนนั้น เราได้กระทำการทดสอบด้วยวัตถุประสงค์ จะให้ประชาชนมีโอกาสได้รู้และเข้าใจเรื่องที่ถูกต้องที่เป็นความจริงให้มากที่สุด ไม่ปล่อยให้คำพูดหรือคำแกล้งของข้าราชการ หรือรัฐบาล ครอบงำความคิด ความเข้าใจ ของประชาชนแต่ฝ่ายเดียว ผมจึงตระหนักรู้เสมอว่า พวกราษฎรจะไม่ค่อยครั้งหากับคำพูดคำจาของนักการเมืองนัก ฉะนั้นในฐานะที่ขันวนี้ผมยังเป็นนักการเมืองเต็มตัว จึงขอบอกกล่าวเสียแต่

ดันว่า การแรมมาสู่เหย้าครั้งนี้มาโดยได้ดอดคราบของนักการเมืองทิ้งไว้ที่หน้าประตู การคุยของพวกรewanนี้จึงเป็นการคุยกันเหมือนอย่างเมื่อยังเป็นข้าราชการรุ่งเทพอยู่ครับถ้วนทั้งกายและใจ ความจริงพวกเรารู้ดีว่า งานธนาคารหมายถึงอะไร แต่คนอื่นเข้ามายังเข้าใจว่าเป็นอย่างอื่น เช่น บางคนคิดว่าธนาคารก็เป็นแต่เพียงธุรกิจของเศรษฐีเงินล้านหรือเป็นธุรกิจที่จะทำให้เจ้าของเป็นเศรษฐีเงินล้าน หรือเป็นธุรกิจที่จะทำให้เจ้าของเป็นเศรษฐีได้เร็วกว่าธุรกิจอื่น บางคนก็คิดว่า ธนาคารก็คือ ที่ที่ฝากเงินกันแล้วธนาคารก็ใช้เงินนั้นทำหน้าที่เป็นโรงรับจำนำนาดใหญ่ บางคนก็คิดว่าธนาคารไม่มีอะไรมากไปกว่ากิจการที่มีต้นทุนต่ำๆ อะไรๆ ต่อมีอะไรเทือนี้ ซึ่งล้วนแต่แสดงว่าเป็นการมองธนาคารด้วยอุดมสิตเสียแทนทั้งนั้น ความจริงเนื้อแท้ของงานธนาคาร ก็คือการรับฝากเงินโดยให้กู้ยืมเพื่อหาดอกเบี้ยให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และต้องทำให้มีหนี้สุญน้อยที่สุดด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่ง ธนาคารเป็นผู้พิทักษ์รักษา และหาประโยชน์ให้กับเงินทุนของประชาชน ในการทำหน้าที่ดังกล่าวธนาคารมุ่งที่จะทำให้เงินทุนของประชาชนขยายตัวต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง ทั้งนี้ เพื่อให้ทุนที่ธนาคารได้รับฝากมีก้อนโต มีโอกาสเพิ่มการลงทุน หาประโยชน์ได้มากขึ้นไปเรื่อยๆ ซึ่งโดยการดำเนินการตามจุดหมายนี้ จะมีผลทำให้เศรษฐกิจขยายตัวก้าวหน้าพร้อมกันไปด้วย

ที่พูดมาแล้วนี้เป็นงานและจุดหมายพื้นฐานของกิจการธนาคาร แต่งานของธนาคารได้รับการพัฒนาตามความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ ด้วยเหตุนี้ธนาคารจึงมีบริการใหม่ๆ เกิดขึ้น ระยะหลังๆ มากมาย อย่างเช่น การฝากเงินในรูปโอมทรัพย์ รายเล็กรายน้อย การขายบีบเดินทาง การโอนเงินและแลกเงิน การคำประกัน การเปิดแอคชี และบริการอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งทำให้ธนาคารไม่เป็นแต่เพียงผู้พิทักษ์รักษาและหาประโยชน์ให้กับเงินออมเท่านั้น แต่ธนาคารได้กลายเป็นสถาบันการเงินที่สำคัญและผูกพันอย่างแน่นแฟ้นกับชีวิตเศรษฐกิจของสังคมหลายแห่งหลายมุม

บุราภัพ โรงพยาบาล

ธนาคารกรุงเทพของเรา ก็ได้พัฒนาขยายบทบาท ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจตลอดมา แต่การพัฒนาของธนาคารเราในด้านบทบาทและบริการต่างๆ เราสามารถสร้างผลสำเร็จแสดงความก้าวหน้าที่รวดเร็วแตกต่างจากธนาคารอื่นในภูมิภาคนี้อย่างเห็นได้ชัด ภายในช่วงเวลาเพียง ๑๕ ปี นับแต่เราเริ่มต้นเข้าปรับปรุงการบริหารตามแนวทางใหม่ เรา ก้าวหน้ามาได้อย่างรวดเร็วจนเหลือธนาคารอื่นได้ด้วยเหตุใด มีเหตุที่ผู้คนเข้ามาหันมาพูดถักกัน ซึ่งพากเราก็ได้ยิน เช่น ธนาคารเรามีการบริหารงานที่ดีมาก มีคนเก่งมากบ้าง บางครั้งเราก็ได้ยินว่า เรายิ่อดีบ้าง เราเข้ามาดำเนินงานในช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจເອົ້ານ້າຍบ้าง รามืออธิพลการเมือง หຸ້ນบ้าง อันที่จริงความสำเร็จของธนาคารเรารึ่งแม้จะมีสาเหตุมาจากสิ่งที่คุณเข้าหันมาพูดถักกันมากล่าวอ้างบ้างเหมือนกัน แต่ความสำเร็จของเราย่อมต้องขึ้นอยู่กับความสามารถ ความเฉลียวฉลาดในการบริหารเป็นหลัก แต่ก็ยังต้องอาศัยปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วย ถ้าพากเรามองย้อนไปสู่อดีตอันไม่ไกลนี้เอง แล้วพิจารณาโดยใจเป็นกลาง ไม่เข้าข้างตัวเองเลย เราก็จะมองเห็นว่าอะไรทำให้ธนาคารกรุงเทพ แตกต่างจากธนาคารอื่น ซึ่งเห็นจะพอกลุ่มเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

ประการแรก ธนาคารกรุงเทพเป็นธนาคารที่บุกเบิก และเริ่มบริการและแนวความคิดในการบริหารใหม่ๆ อยู่เสมอ เราศึกษาภาวะและมองเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในภายหน้าและเตรียมตัวเพื่อรับเหตุการณ์ใหม่ๆ ด้วยการปรับปรุงตัวเราให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป และนำเอาสิ่งใหม่ๆ มาใช้ดำเนินการก่อนผู้อื่นอยู่เสมอ เช่น

เราเป็นธนาคารแรก ที่เปิดสาขาในต่างประเทศ

เราเป็นธนาคารแรก ที่ตั้งหน่วยวิจัยเศรษฐกิจ ซึ่งช่วยในการวิเคราะห์ภาวะการณ์เพื่อการวางแผนงานล่วงหน้าให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เราเป็นธนาคารแรกที่เริ่มอ่านวิสินเชื้อเพื่อการเกษตรอย่างมีโครงการและเป้าหมายเฉพาะ

เราเป็นธนาคารแรกที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เข้าช่วยงานบริหารของเรา

เหล่านี้เป็นเพียงตัวอย่างบางประการของการเป็นผู้นำ เป็นผู้เริ่มงานใหม่ๆ ของธนาคาร เมื่อเราเริ่มก่อตั้งและวิ่งนำหน้าอยู่เสมอ ก็ย่อมทำให้คุณแข่งขันได้ตามที่ตั้งใจ

ประการที่สอง เราไม่พนักงานที่จะรักภักดีต่อธนาคาร เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าคนเป็นผู้สร้างสถาบัน จะนั้น การที่ธนาคารกรุงเทพพร้อมบริบูรณ์ด้วยพนักงานที่รักและผูกพันกับความเป็นไปของธนาคารอย่างแน่นแฟ้น ธนาคารกรุงเทพจึงยอมประสบความสำเร็จมีความก้าวหน้าในกิจการตลอดมา

ประการที่สาม ธนาคารกรุงเทพมีกลยุทธ์ที่พร้อมจะใช้ช่วงชิงโอกาสที่เกิดขึ้นในทุกท้องที่ ด้วยการติดตามศึกษาความเปลี่ยนแปลงของภาระน้ำหนักของประเทศ และชิงโอกาสเปิดที่ทำการสาขาเข้ารอบรับการเปลี่ยนแปลงนั้น ได้อย่างทันการณ์ ขั้นที่จริงแล้วเรามีกลยุทธ์ในการช่วงชิงโอกาสทางธุรกิจทุกด้านก่อนคุณแข่งเสมอจนยากที่คุณจะตามได้ทัน

ประการที่สี่ เนื่องจากเราได้เริ่มสร้างสายใยทางธุรกิจกับสถาบันการเงินนานาประเทศก่อนธนาคารอื่น กิจการธนาคารซึ่งต้องอาศัยการสนับสนุนของเพื่อนธนาคารระหว่างประเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกอย่างสมบูรณ์แก่ธุรกิจทุกขนาดนั้น เมื่อธนาคารใดมีช่องทางสนับสนุนครบถ้วนบริบูรณ์ทั่วทุกจุด ก็ย่อมทำให้ธนาคารนั้นก้าวขึ้นสู่ระดับหน้าธนาคารอื่นได้อย่างที่เห็นกันอยู่ขณะนี้ ธนาคารกรุงเทพ มิใช่แต่เพียงจะนำหน้าอยู่แต่เพียงวัยในประเทศไทยของเราเท่านั้น แต่เป็นธนาคารที่มีบทบาทนำหน้าในอาณาเขตประเทศไทยลุ่มอาเซียน

ประการที่ห้า ก็เห็นจะเป็นเรื่องระบบควบคุม เราได้พัฒนาระบบควบคุมที่มีประสิทธิภาพสูง สามารถนำมาชี้ช่องทางสถานะและข้อมูลจำเป็นในการบริหารอย่างสมบูรณ์และถูกต้อง จึงให้เห็นความเป็นไปและผลของงานที่เกิดขึ้นในแต่ละหน่วยได้อย่างเจ้มชัด นำมาใช้พิจารณาแก้ไขปรับปรุงข้อผิดพลาดข้อบกพร่องได้อย่างทันการณ์ รวมทั้งนำมาใช้ในการวางแผนดำเนินการในช่วงเวลาต่อไปด้วย ระบบการควบคุมที่มี

ประสิทธิภาพของเรา ได้ช่วยให้เราสามารถจัดการงานต่างๆ ได้อย่างกว้างทั่วถึงจุดที่อยู่ที่สุด โดยไม่เสียเวลาทางด้านการควบคุม การปฏิบัติงานของทุกๆ หน่วยงาน ตามเป้าหมาย สามารถรับผิดชอบและขับเคลื่อนที่เกิดขึ้นในหน่วยต่างๆ ได้ทั่ว ทำให้ผู้รับผิดชอบระดับ เหนือขึ้นไปทุกระดับ มีโอกาสเข้ามายังและแก้ไขได้ทันการณ์

คุณลักษณะของธนาคารกรุงเทพเท่าที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนี้ แหล่งที่เป็นองค์คุณลักษณะ ทำให้ธนาคารกรุงเทพสามารถเจริญก้าวหน้า ประชาชนให้ความเชื่อถือฝ่าเงินกับธนาคารเพิ่มขึ้น ในอัตราสูงตลอดมา ทำให้ธนาคารกรุงเทพนำมายิ่งเป็นสินทรัพย์ในการกู้ยืมมากขึ้นทุกปี สินทรัพย์ ของธนาคารจึงขยายใหญ่โตอย่างรวดเร็ว ดีอ จำกัดจำนวน ๑,๗๐๐ ล้านบาทเศษ ในปี ๒๕๖๘ เป็น ๑๔๖,๐๐๐ ล้านบาทเศษ ในปี ๒๕๗๔ เมื่อเฉลี่ยอัตราความเจริญเติบโตของสินทรัพย์ในช่วง ๒๐ ปีที่ผ่านมาออกเป็นรายปี ก็ตกราวปีละประมาณร้อยละ ๒๕ เป็นความเติบใหญ่ที่น่าภูมิใจ สมกับที่จะต้องมีตึกที่ทำการอันสูงใหญ่เป็นส่วนของกรุงเทพมหานครอย่างที่ปรากฏอยู่นี้ และมี คุณค่าความภาคภูมิที่จะสร้างไว้ในประวัติศาสตร์การเงินของประเทศไทย ซึ่งจะเป็นเยี่ยงอย่างที่อนุชน รุ่นหลังใช้ศึกษาต่อไป

เอกสารแล้วต่อจากนี้ไปเราจะเดินหน้า เราจะเดิบโดยอย่างที่ผ่านมาได้อีกใหม?

คำถามท้าทายอย่างนี้ หากใครเรื่อยตามกับคุณชาตรี ผมแน่ใจว่า คุณชาตรีจะต้องตอบ ด้วยความมั่นใจว่า “ต้องได้” และผมเชื่อว่าคุณชาตรีรวมทั้งพวกราษฎรที่นี่ก็ต้องพร้อมใจ เทินพ้องกันที่จะช่วยคนละไม้คนละมือเสริมสร้างความก้าวหน้าความเติบโต เพื่อช่วยเหลือความเป็น เอกในภูมิภาคนี้อย่างที่เคยนำมาแล้วได้แน่นอน มันไม่ใช่เป้าหมายที่เหลือบากว่าแรงที่พวกรา ใจบรรลุแล้ว ถ้าหากพวกราชร่วมใจกันรักษาและเสริมสร้างคุณลักษณะที่เรามีอยู่ตามที่ผมได้กล่าว มาแล้วได้ครบถ้วนทุกประการ เพราะถึงแม้ภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมา จะอยู่ในเกณฑ์ที่严寒 แต่ในส่วนของประเทศไทย ยังคงมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม แต่ต้องมีการปรับตัวอย่างต่อเนื่อง ให้适应 สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

เราก็มองเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในภูมิภาคที่อนาคตกรุงเทพครอบครองความเป็นหนึ่งอยู่นี้จะต้องเปลี่ยนไปในทางก้าวหน้าขยายตัวรวดเร็ว ประชาชนจะมีรายได้สูงขึ้นกว่าที่ว่า ทศวรรษก่อน ทั้งนี้ก็เนื่องจากทรัพยากรด้านพลังงานและแร่ธาตุอื่นๆ ซึ่งมีอยู่อย่างสมบูรณ์ในภูมิภาคนี้จะถูกใช้อย่างเต็มที่ ก่อรายได้เสริมสร้างฐานะทางเศรษฐกิจให้แก่ภูมิภาคอย่างผิดหูผิดตา นอกจากนั้นพื้นดินของภูมิภาคนี้เหมาะสมกับการเพาะปลูกอัญมณีมากก็จะถูกใช้อย่างถูกต้องเพิ่มขึ้น การขยายตัวทางการผลิตด้านเกษตร ซึ่งในระยะเวลาที่ผ่านมา ก็แสดงผลดีตามสมควรนั้น ระยะต่อจากนี้ไปด้วยความรู้ใหม่ๆ ที่ได้รับเพิ่มขึ้นจะช่วยให้การปลูก การแปรสภาพ ก้าวหน้าทันสมัยกว่าก่อน ทั้งปริมาณและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรจะเพิ่มพูนขึ้นเรื่อยๆ ประชาชนในภูมิภาคนี้ได้อ่อง่างบริบูรณ์ อีกทั้งยังจะมีเหลือขายให้ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอื่นได้เพิ่มมากกว่าเดิม

ส่วนการอุดสาหกรรมที่เกิดจากการใช้แร่ธาตุภายในภูมิภาคก็ดี อุดสาหกรรมการแปรสภาพพืชผลเกษตรก็ดี จะขยายตัวตามความต้องการ อันเนื่องมาจากมาตรฐานการครองราชูปถัมภ์ของประชาชนจะถูกยกให้สูงกว่าระดับปัจจุบัน ทั้งนี้ เพราะฐานะทางรายได้ของประชาชนทั่วไปจะดีขึ้น กำลังซื้อของประชาชนทั่วไปราว ๒๕๐ ล้านคน ย่อมก่อให้เกิดตลาดที่กว้างใหญ่ พอยังเป็นพลังผลักดันให้มีการลงทุนทางอุดสาหกรรมเพื่อผลิตสินค้าที่จำเป็นต่อการเสริมสร้างความเป็นอยู่ที่สอดคล้องกับความต้องการของคนในภูมิภาคนี้เอง โดยเฉพาะเมืองแนวความคิดที่จะร่วมมือกันสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของประเทศไทยและประเทศภายนอกในภูมิภาค ได้รับการปฏิบัติอย่างจริงจังด้วยการตัดสินใจเปิดพร้อมดำเนินการค้าที่ทำกันภายในหมู่บ้านชิกของสมาคมอาเซียนดำเนินกันอย่างเสรี ปลอดภาระภาษี ซึ่งขณะนี้ถึงแม้จะกำลังอยู่ในขั้นเริ่มต้น ก็ตาม แต่ก็เชื่อแน่ว่าคงตกลงกันได้ภายในเวลาไม่นานนัก

บุญชู ใจดี

สรุปได้ว่า ในช่วงทศวรรษนี้โอกาสของธนาคารกรุงเทพที่รักษาไว้จะเดินหน้าเจริญเติบโตต่อไปในอัตราเฉลี่ยนก่อนๆ ยังอยู่ดี จึงไม่มีเหตุผลใดที่ธนาคารกรุงเทพจะห้ามความเป็นเอกในภูมิภาคนี้ต่อไปไม่ได้ โดยเฉพาะในส่วนการประกอบการภายในประเทศเราเองนั้น บทบาทของธนาคารเราก็เห็นจะต้องเด่นเป็นพิเศษแน่ เพราะการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจทุกแขนงจะเป็นไปในทางที่มีการประสาน ระหว่างกิจกรรมทางภาครัฐและภาคเอกชนอย่างจริงจัง และแน่นแฟ้นกว่าก่อนๆ มา กที่ผูกกล้ามด้วยกันนี้ก็เนื่องจากขณะนี้แรงผลักดันให้มีการประสานงานภาครัฐและภาคเอกชนให้สอดคล้อง ให้เกิดผลสำเร็จในทางแก้ไขภาวะล้าหลังทางเศรษฐกิจได้เกิดขึ้นแล้วในทุกส่วนของสังคมเรา และต่างก็เห็นพ้องต้องกันว่าเป็นทางเดียวที่จะนำความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจมาสู่ประเทศไทยได้

ฉะนั้น ธนาคารกรุงเทพของเราจึงย้อมจะมีบทบาทในการเสริมสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจทุกแขนงได้มาก และดีที่สุดอย่างไม่มีปัญหา ให้แก่งานทุกแขนงได้อย่างบริบูรณ์ เราอยู่ในวิสัยจะใช้วิชาการ ประสบการณ์และความรอบรู้ในการบริหารของพนักงานเรา เข้าช่วยอำนวย บริการด้านการวิเคราะห์ และวางแผนให้แก่โครงการลงทุนด้านต่างๆ ได้ครบถ้วนทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นงานในภาคเอกชนหรือในภาครัฐ

อย่างไรก็ตาม การที่ธนาคารเราราจะห้ามความพร้อมและความเด่น ในด้านความสามารถ ที่จะรับบทบาทเป็นองค์กรนำในภาคเอกชนได้นั้น พวกรากเห็นจะต้องยอมรับว่าแนวทาง ประกอบการของเราราจะต้องกำหนดให้สอดคล้องกับประโยชน์ของชาติบ้านเมืองหรือของรัฐและ

ประชาชน หรือตระตามความต้องการของสังคมให้มากที่สุด หากแนวทางของเราผิดเพี้ยนไปจาก เป้าดังกล่าว呢แล้ว นอกจากฐานะของการเป็นผู้นำทางบทบาทภาคเอกชนจะลดต่ำลงแล้ว ธนาคาร จะถูกมองด้วยสายตาที่ไม่เป็นมิตรและก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในเจตนาและบทบาทของ ธนาคารอย่างที่ได้เกิดขึ้นแล้วในช่วงเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา จนถึงกับได้กล่าวเป็นความคิดที่จะ ยับยั้งความเจริญเติบโตของธนาคารลง ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเสียดายน่าวิตก และควรที่พวกราจะต้อง ช่วยขัดจักรให้ความคิดนี้จางลง หรือช่วยกันปักป้อมกันอย่างสุดกำลัง ไม่ให้เกิดเป็นการกระทำได้ ทั้งนี้ด้วยการกำหนดแผนประกอบการของเราในระยะจากนี้ไปให้ดำเนินในแนวทางที่สอดคล้อง กับประโยชน์ของชาติบ้านเมืองเป็นสำคัญและกระทำให้เห็นเจตนาอีกอย่างเด่นชัดตลอดไปด้วย

เพื่อให้ชุดหมายนี้สำเร็จ ธนาคารเราต้องไม่ละทิ้งบทบาทในการเป็นปากเสียงของ ประชาชน ด้วยการหมั่นติดตามน้ำพุติกรรมและการรณรงค์ทางเศรษฐกิจที่ปราฏขึ้นทุกช่วงมา วิเคราะห์และวิจารณ์แสดงความเห็นอย่างสุจริตใจและกล้าหาญ เพื่อมุ่งรักษาประโยชน์ของชาติ บ้านเมืองเป็นสำคัญ ธนาคารเราจะต้องส่งเสริมให้พนักงานระดับบริหารออกแสดงความคิดเห็น แสดงเจตนาและแผนงานของธนาคาร ในส่วนที่กำลังดำเนินอย่างสอดคล้องกับประโยชน์ของ ชาติบ้านเมืองในทุกด้าน ตั้งแต่ด้านเศรษฐกิจทางสังคมทุกแขนง ทั้งการศึกษา ศาสนา ตลอดจน ศิลปวัฒนธรรม เพื่อย้ำให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าได้ทราบว่า ธนาคารกำลังดำเนินการอะไรที่จะ อำนวยประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองอยู่อย่างไร และงานที่กำลังดำเนินอยู่แต่ละกรณีนั้นมุ่งหมายที่ จะให้เกิดผลสำเร็จในประการใด การเผยแพร่เจตนาและความคิดอย่างที่ได้ชี้แนะนี้ จำเป็นต้องทำ เป็นประจำต่อเนื่องกันเป็นนิจและอย่างมีแผน จึงจะบังเกิดผลในทางสร้างความเข้าใจเจตนาของ ที่ธนาคารเรามี และผูกพันอยู่กับประโยชน์ของสังคมประเทศาติอย่างแน่นแฟ้น เด่นชัด เป็นที่ ยอมรับว่าเป็นองค์กรที่ควรได้รับการส่งเสริม ให้มีบทบาทในการพัฒนามากขึ้น ไม่ควรที่จะคิดยับยั้ง บทบาทหรือทำลายอย่างที่เคยคิดกันต่อไปอีก

บุญชู โรจนเสถียร

ผู้จัดการสาขาทุกคนมีส่วนเป็นกำลังสำคัญในการเผยแพร่บทบาทของธนาคารเราที่ดำเนินด้วยจุดหมายอันสอดคล้องกับประโยชน์ของประเทศไทย และผู้จัดการสาขาสามารถที่จะปรับความเข้าใจ อันถูกต้องให้เกิดขึ้นในชุมชนต่างๆ ในท้องที่ที่แต่ละคนรับผิดชอบอยู่ เพราะโดยฐานะทางสังคมผู้จัดการสาขาของเราก็ได้รับการยกย่องให้เป็นผู้นำของชุมชนอยู่แล้ว ฉะนั้นด้วยการปฏิบัติตามให้เป็นที่ยอมรับว่า เป็นผู้นำทางความคิดของชุมชน ผู้จัดการสาขาของเราย่อมมีโอกาสสร้างความสำเร็จสร้างความนิยมในบทบาทของธนาคารที่มีต่อสังคมได้โดยดีที่สุด ถ้าธนาคารส่งเสริมให้ผู้จัดการเพียรฝึกพูด ฝึกแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะนักน้อย่างเป็นการเป็นงาน จนมีความสามารถอยู่ในเกณฑ์จัดเจน พร้อมที่จะสื่อความได้อย่างชัดแจ้ง น่าเชื่อ นาเลื่อมใสในทุกโอกาสแล้ว ภาระหน้าที่ที่ผ่านมาแน่นอนคงจะไม่เหลือปากว่าแรงพากเพียรทุกคน ในที่นี้จะรับไปปฏิบัติให้สำเร็จได้

ผมได้ใช้ชีวิตอยู่กับงานในธนาคารกรุงเทพร่วมกับพากเพียรนานาภัย ๓๐ ปี ไม่ว่า ผมจะอยู่ ณ แห่งไหนใดหรือในฐานะใดจิตของผมก็ผันอยู่กับธนาคารนี้อย่างไม่มีทางจะจีดจาง เสื่อมคลายลงได้ จึงเป็นธรรมชาติที่ผมต้องติดตามความเปลี่ยนแปลง ความเจริญก้าวหน้าของธนาคารเรารอย่างใจจดใจจ่อเสมอ ผมตระหนักรู้ว่าผมคงจะไม่มีชีวิตอยู่คู่และชื่นชมความเจริญเติบโตของธนาคารกรุงเทพต่อไปในอีก ๓๐ ปีข้างหน้าเป็นแน่ แต่อย่างไรก็ตามผมเชื่อมั่นว่า ตราบเท่าที่ประเทศไทยยังดำรงอยู่ ธนาคารกรุงเทพก็จะอยู่คู่ประเทศไทยของเราตลอดไปอย่างแน่นอน เพราะธนาคารกรุงเทพเป็นสถาบันที่ผูกพันอย่างแน่นแฟ้น จนเป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย แล้ว ถึงแม่ธนาคารเรายังมีฐานะเป็นกิจการเอกชนในรูปนิติบุคคลที่มีเจ้าของก็จะเปลี่ยนแปลง กันอยู่ตลอดไปตามภาระณ์ และตามอายุขัยของบุคคล ส่วนตัวสถาบัน ตัวธนาคารที่ประกอบด้วยบุคคลผู้อยู่ในองค์การนี้ ในฐานะผู้ปฏิบัติงานก็จะเปลี่ยนหน้ากันรับฟังมารดกงานสืบท่อไป เป็นทอดๆ อย่างไม่รู้จบโดยธนาคารก็จะไม่มีวันเปลี่ยนแปลงการเป็นองค์กรส่วนหนึ่งของสังคม

การที่ผมซึ่งให้เห็นความจริงในประการนี้ก็เพื่อให้ทุกคนที่มีส่วนในการบริหารงานของธนาคารในปัจจุบัน ตระหนักถึงภาระหน้าที่ในการสร้างอนาคตของธนาคารว่า อนาคตนั้นขึ้นอยู่กับบุคลากรที่เราจะสร้างสมชื่นรับมารดกงานต่อไปได้อย่างไม่ขาดสายและไม่ต้องถอยหลัง และเพื่อเราระจะได้มีโอกาสสั่งดูดบุคลากรที่มีความสามารถรุ่นใหม่ ให้เข้ามาร่วมงานในธนาคารเราให้มากให้บริบูรณ์หนึ่อกว่าธนาคารอื่นๆ พากเราควรจะต้องดำเนินการทุกทางที่มีผลเน้นให้สังคมเห็นได้อย่างเด่นชัดว่า ธนาคารเราเป็นสถาบันที่มีความเป็นอยู่ของประเทศไทยอย่างแน่นแฟ้น เราต้องหลีกเลี่ยงที่จะแสดงให้เห็นว่า ความผูกพันอยู่กับบุคลากรหรือครอบครัวเป็นเงื่อนไขสำคัญ และจำเป็นต่อความสำเร็จของธนาคารเรา

หากพากเราที่กำลังบริหารงานอยู่ในขณะนี้ มุ่งบริหารงานด้านการเตรียมบุคลากรในลักษณะที่ผมแนะนำนี้ และยึดมั่นอยู่ในแนวทางบริหารที่สอดคล้องกับประโยชน์ของประเทศไทยตีสีบตอกันไปโดยตลอดไม่มีการเปลี่ยนแปลงทิศทางแล้ว ธนาคารเราจะได้รับการยอมรับให้มีบทบาทในสังคมมากขึ้นต่อไป รวมทั้งจะเป็นองค์กรที่ได้รับการสนับสนุนอย่างล้นหลามจากประชาชนให้ก้าวหน้ายิ่งยื่นอยู่กับความเจริญความมั่นคงของประเทศไทยติดตลอดไปอย่างไม่เสื่อมคลาย

ฉ้าจะถือว่าการพูดครั้งนี้เป็นการสั่งเสีย ก็ขอให้เข้าใจว่าเป็นการสั่งเสียจากใจรักของเพื่อนร่วมงานคนหนึ่ง ที่แม่ตัวจะได้ลาจากเหย้านี้ไปสู่แดนที่อ้างว้างและไกล แต่ใจยังผูกพันกับลูกสาวอ

ลาก่อนเพื่อนชาวธนาคารกรุงเทพที่รัก...

เนื้อความส่วนใหญ่ในบทนี้เรียบเรียงจากบทที่ห้าในหนังสือ “๕๐ ปี บัวหลวง” ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ถ้ามองขึ้นต้นของ ‘บุญชู ใจรุณเสดียิร’ โดยองค์รวมแล้ว ก็ต้องยอมรับว่า ‘งาน’ ที่ “บุญชู” ประสบความสำเร็จสูงสุดคือ “งานธนาคาร” แนวคิด หลักการทำงาน การสร้างสรรค์ของ “บุญชู” ในส่วนนี้จึงมีคุณประโยชน์อย่างยิ่งต่อชนรุ่นหลัง

การบริหารจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

“คุณบุญชู ใจดี” มีความรู้ทางการบัญชีอย่างดี โดย
ขณะเดียวกัน ท่านยังมีความรู้ในทางการบริหารจัดการอย่างดีเยี่ยม ทั้งกว้าง
และลึกซึ้งในทางวิชาการบริหารจัดการ กับที่สำคัญคือเป็นนักปฏิบัตินิยม
ที่ไม่ใช่ผู้ดูเพ้อฝัน เป็นผู้ที่สามารถเอาวิชาการมาใช้ให้เกิดผลได้จริง และ
สามารถใช้วิชาการมาประยุกต์กับการบริหารอย่างแนวโน้มและมีมนุษยภาพ
อย่างดี ความรู้ทั้งการบัญชี เศรษฐศาสตร์ การเงินการคลัง การธนาคาร
และการจัดการ อย่างมาก ไอที สไตล์การจัดการของคุณบุญชู โดยพื้นฐาน

ที่เป็นนักบัญชีซึ่งน่าจะลงรายละเอียด ท่านกลับเก่งบัญชีบริหารตัวเองที่ก้าว
นำไปใช้กับการวางแผนกลยุทธ์และการควบคุมในทางการจัดการได้อย่างมี
สาระและแก่นสาร

ถ้าจะอย่างมากถึงการจัดการสมัยใหม่ คุณบุญชู ใจนันเดียร์ คือผู้มี
วิสัยทัศน์ (หรือทัศนวิสัย) ที่มองได้กว้างไกล โดยจุดเด่นที่ตามมาคือ ท่านจะ^{ให้บริหารโดยให้มีการคิด วิเคราะห์ และวางแผน หรือใช้แผนเป็นเครื่องมือ}
และจะไม่ปล่อยนิ่งเหมือนคนอื่น แต่จะติดตามผลการปฏิบัติแบบจี้ติดอย่าง
เป็นระบบ โดยมีข้อมูลสนับสนุนขั้นเด่น.....

ผลงานเด่น ๒ ด้านที่คุณไทยควรทราบคือ

ด้านแรก คือดำเนินการบริหารแบบที่ขาวแบบกรุงเทพถือเป็น^{ดำเนิน จากสิ่งที่ท่านได้ทำไว้ให้กับแบงก์ คือการวางแผนยุทธศาสตร์ในฐานะ}
^{แบงก์ชั้นนำของประเทศไทย และการเปลี่ยนแปลงการบริหารและการทำงาน}
รวมถึงการยกเครื่ององค์กรครั้งใหญ่ ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๒๐-๒๕๒๕

ด้านที่สอง คือการนำเอาประสบการณ์ของท่านออกนำไปใช้กับระบบ
ราชการกับธุรกิจ ในยุคที่ท่านตัดสินใจเล่นการเมือง”

คงจัย สันติวงศ์

อดีตคณบดี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“สังจะลูกพูเบย”

อุดมการณ์การเมือง จาก “สังคมนิยม+ทุนนิยม” ถึง “ระบบกิจสังคม+วิศวกรรมสังคม”

“ดอกไม้ที่สวยงามที่สุดในโลก	ยังไม่บาน
บทกวีเพราะที่สุดในโลก	ยังไม่ได้เขียน
ภาพเขียนที่งามที่สุดในโลก	ยังไม่ได้วาด
รัฐบาลที่ดีที่สุดในโลก	ยังไม่เกิด
สังคมที่มีความเป็นธรรม ที่น่าอยู่ที่สุดในโลก	ยังไม่ปรากฏ”

๒๐๖ กันยายน

ความไฟแรงสุดของ “บุญชู” คือการสร้างสังคมที่มีความเป็นธรรม สร้างสังคมที่นำอยู่ อุดมการณ์นี้ฝังลึกอยู่ในตัวเขาตั้งแต่วัยเยาวชน

จนเมื่อเข้าประสบความสำเร็จ เป็นผู้บริหารระดับสูงของธนาคารใหญ่อันดับหนึ่งในประเทศไทยแล้ว อุดมการณ์นั้นก็เริ่มแปรเป็นการปฏิบัติตามขึ้นเรื่อยๆ “บุญชู” เมยแพร์แนวคิด เสนอขอเรียกร้องต่อสังคมและรัฐผ่านสื่อมากมายหลายอย่าง เป็นต้นว่า ข้อเขียนในแถลงการณ์ ประจำปีของธนาคารกรุงเทพ, คำบรรยายในการอบรมพนักงานระดับผู้บริหารธนาคารกรุงเทพ, ปาฐกถาต่างๆ, เขียนในคอลัมน์ “ตาพรชอพุดด้วยคน” ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ประจำหน้า ๓ ฉบับวันอาทิตย์ในยุคที่ “อุทธรัณ พลกุล” เป็นหัวหน้ากองบรรณาธิการ ฯลฯ

บุญชู ใจสุด

อย่างน้อยที่สุด ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๑๑ อุดมการณ์สร้างความเป็นธรรมในสังคมของ “บุญชู” ได้อกผลึก เป็นระบบขัดเจนแล้ว (ดูป้าจูกาเรื่อง “ความเป็นธรรมทางสังคมกับความเจริญทางเศรษฐกิจ” ๒๑ ธันวาคม ๒๕๑๑)

การผลักดันอุดมการณ์ของเข้าให้เกิดผลทางปฏิบัติยังขัดเจนขึ้น เมื่อ “บุญชู” ได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภาติดบัญชี เมื่อ พ.ศ.๒๕๑๔ ในสมัยรัฐบาล จอมพลถนอม กิตติขจร และเมื่อบรยการศทางการเมืองเปิดโอกาสให้พัลประชาธิปไตยได้เป็นบ้าน หลังเหตุการณ์ “๑๐ ตุลา ๒๕๑๐” “บุญชู” ขึ้นสู่เทือกเมือง เริ่มจากเป็นสมาชิกสภาติดบัญชี ที่เลือกสรรจากสมาชิกสามัญชาแห่งชาติ (สภาพานามม้า) ต่อมาเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งพรรคกิจสังคม มีหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นหัวหน้าพรรครัฐบาล

แล้วพรรคกิจสังคมก็ได้แก่นนำจัดตั้งรัฐบาลผสม “บุญชู ใจสุด” ได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง แม้ว่าระยะเวลาการเป็นรัฐบาลชุดนี้จะไม่นาน แต่ก็นับเป็นช่วงจังหวะที่ “บุญชู ใจสุด” ได้สร้างผลงานตามอุดมการณ์ของตนได้มากที่สุด หากกว่าการทำงานในรัฐบาลชุดอื่นๆ

หลังจาก “ยุคทอง” รัฐบาลคึกฤทธิ์แล้ว “บุญชู” ก่อตั้งพรรคกิจประชาติ ต่อมากรุ่วมก่อตั้งพรรคเอกภาพ เป็นหัวหน้าพรรคพลังธรรม เข้าร่วมพรรคประชาธิปัตย์ แล้วจึงวางมือจากวงการเมือง

แต่เส้นทางการเมืองที่ผ่านหลายพรรคการเมืองเหล่านี้ มิใช่เรื่องแก่นสำคัญของความเป็น “บุญชู”

อุดมการณ์ แนวคิด ของเขาที่เมื่อตกผลึกแล้ว ก็เป็นหลักยึดมั่นของเขาตลอดชีวิตนั้นต่างหาก ที่เป็นแก่นชีวิตของ “บุญชู ใจสุด” ที่เป็นแบบอย่างให้อุณหุ่นรุ่นหลัง ศึกษาและควรรำ

อะไรคืออุดมการณ์ทางเศรษฐกิจการเมืองของเขา?
ตอบว่า “สังคมนิยม+ทุนนิยม”
อุดมการณ์ “สังคมนิยม+ทุนนิยม” แสดงออกเป็นรูปธรรมอย่างไร? จะนำมาปฏิบัติใน
สังคมไทยได้อย่างไร?

ตอบว่า ปฏิบัติได้ตามหลัก “ระบบกิจสังคม+วิศวกรสังคม”

เป็นไปได้หรือที่อุดมการณ์สังคมนิยมกับทุนนิยมจะนำมาปฏิบัติร่วมกันได?

เรามาทำความเข้าใจ ผ่านข้อเขียนของ “บุญชู” เอง เริ่มต้นจากคำเรียกร้องให้สร้าง
ความเป็นธรรมทางสังคม คำอธิบายถึงความจำเป็นที่สังคมไทยจะต้องใช้สังคมนิยมร่วมกับทุนนิยม
เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๓๑ “บุญชู ใจจนเสียฯ” ได้บรรยายเรื่อง “ความเป็นธรรมทางสังคม
กับความเจริญทางเศรษฐกิจ” ที่ໂටารีคลับ มีเนื้อความดังนี้

“ผมต้องขอร้องท่านผู้ฟังไว้เสียตั้งแต่แรกเริ่มว่า หากหัวข้อสนทนาก็จะเน้น
เกินไปในมีเพียงที่จะพูดกันหลังอาหารกลางวันละก็ โปรดเห็นใจและกรุณาให้อภัยด้วย เพราะ
จากส่วนลึกของใจผม มันรู้สึกว่าถึงเวลาที่เราจะต้องหยิบยกปัญหาความเป็นธรรมทางสังคมและ
ความเดิบโตทางเศรษฐกิจของเรามาขึ้นพิจารณา กันอย่างจริงจังเสียที ขณะนี้บ้านเมืองก็มีความนุ่น
นวล การปกครองแล้ว จึงควรกำหนดเป้าหมายกันลงไว้ให้ชัดแจ้งว่า เราจะปรับปรุงสังคมของเราไปสู่
รูปแบบใด

ถ้าถามว่า ทุกวันนี้ในบ้านเรามีความเป็นธรรมทางสังคมหรือไม่? ผมต้องตอบ
ด้วยใจเป็นธรรมว่า ไม่มี และยังไคร่ขอเสริมต่อไปอีกว่า การพัฒนาเศรษฐกิจที่เราทุ่ม
สติปัญญาและเงินทองทำกันอยู่ทุกวันนี้ เมื่อไม่เป็นผลให้เกิดความเป็นธรรมทางสังคม
ขึ้นในบ้านเราแล้ว การพัฒนานั้นก็ป่วยการ

แล้วอะไรเล่าคือ “การพัฒนาเศรษฐกิจ” และอย่างไรคือ “ความเป็นธรรมทางสังคม” ฉ้าจะให้ผนนิยาม การพัฒนาเศรษฐกิจต้องไม่หมายเพียงแค่ผลิตผลรวมประเทศชาติ หรือรายได้ของประชากรต่อหัว หรือระดับของทุนสำรองในต่างประเทศ ซึ่งเป็นสิ่งโปรดปรานกันนักหนาในหมู่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังแต่ไหนแต่ไรมา ส่วนผมกลับเห็นว่า แสงอันเรืองรองของทองคำ หรือเงินตราที่สะสมไว้ในบ้านอื่นเมืองอื่นนั้น ถ้านำมาใช้แก่ความเหลื่อมล้ำและสร้างความเสมอภาคทางเศรษฐกิจให้กับคนในบ้านเราได้ ก็จะเป็นประโยชน์และมีความหมายต่อเรามากกว่า เพราะความเจริญทางเศรษฐกิจที่ปราศจากความเป็นธรรมทางสังคมนั้น ทำให้ความเจริญทางเศรษฐกิจ ที่ถูกต้องไม่ อนึ่ง อย่างการเปลี่ยนชื่อจาก “สภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ” หลังจากที่ได้มีการวางแผนดำเนินงานทางเศรษฐกิจกันมากกว่าสิบปีนั้น ก็หาได้มีความเกี่ยวข้องกับความเป็นธรรมทางสังคมอย่างที่ผมหมายถึงแต่อย่างใดไม่

เมื่อเป็นเช่นนั้น ความในใจของผมเป็นใจแล้ว เมื่อผมเล่ายัง “ความเป็นธรรมทางสังคม” ชวนให้คิดไปได้ต่างๆ นานา คงจะมีผู้เข้าใจว่าผมคิดถึงการจัดสรรโภคทรัพย์ให้ดีธรรมขึ้นและซึ่ หรือไม่ก็คงคิดให้ทุกคนได้ส่วนแบ่งโภคทรัพย์เท่าๆ กัน gramm

ความเพ้อฝัน ซึ่งมีกันอยู่อย่างน่าอัศจรรย์อย่างหนึ่ง คือ เพ้อกันว่า มนุษย์ทุกรูปแบบ เท่าเทียมกัน สมว่าไม่จริง คนเราเกิดมาไม่เสมอ กัน บางเกิดเป็นกษัตริย์ บางเกิดเป็นยาจากเข็ญ ใจ บางคนเกิดมาสติปัญญาเบรื่องปราดเป็นอัจฉริยะ แต่บางคนเกิดมาพิกลพิการหั้งร่างกายและจิตใจ ไม่เง่าเด่าตุ่น

แต่ถึงอย่างไรก็ยังมีความเท่าเทียมกันอยู่ สามประการ ซึ่งผมมั่นใจว่าเป็นสิทธิอันมนุษย์ ทุกคนพึงมีนั่นคือ สิทธิที่จะเกิดอย่างเป็นไท ประการหนึ่ง สิทธิที่จะได้รับโอกาสอย่าง เท่าเทียมกัน เป็นประการที่สอง และประการที่สามได้แก่ สิทธิที่จะมีความเสมอภาค ทางกฎหมาย

สิทธิข้อแรก แม้คนเราจะเกิดมาไม่เท่ากัน แต่ต่างก็เกิดอย่างเป็นไท ทั้งนี้หมายความว่า ไม่มีใคร สถาบันใด ระบบ หรือสังคมใด จะบังคับหรือกำหนดข้อเรียกร้องอะไรกับการเกิดอย่าง เป็นไทยของมนุษย์ทุกรูปแบบอย่างใดทั้งสิ้น สิทธิที่เกิดอย่างเป็นไทยนี้จึงกล่าวได้ว่าเป็นบุริมสิทธิอัน ถูกส่งที่สุดของมนุษย์

แต่เจ้ากรรมมนุษย์แบบทุกหน้าต่างก็ถือปฏิสูตรขึ้นท่ามกลางสังคม ไม่สังคมใดก็สังคมหนึ่ง และแล้วอนิจจา ความเป็นไทยของมนุษย์มันเริ่มถูกลิดรอนหายไปทีละน้อยๆ เริ่มแต่ภาวะที่เกิด หมอนนักดองไปขึ้นทะเบียน ซึ่งก็จะได้รับกระดาษแผ่นเล็กๆ กลับมาเก็บรักษาไว้ประดุจสมบัติ อันสำคัญ กระดาษแผ่นนั้น มีชื่อเรียกว่า “สูติบัตร” และต่อจากนั้นก็ภูเกณฑ์อะไรต่ออะไรต่าง ก็ทยอยกันเข้ามานับบ้างดับเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เป็นลำดับ จนกระทั่งถึงตอนเติบใหญ่เต็มที่ หลังจากได้ ตั้งหน้าชำราด่าส่ายสากราตรลดข้าทั้งชีวิตแล้วก็บรรลุถึงวาระสุดท้าย ซึ่งหมอนนั้นยังถูกบังคับ ให้ต้องขอใบผ่านที่เรียกว่า “นرنนบัตร” อีก อย่างกว่าสิ้นสุดและกลับเป็นไทได้เสียที ยัง! เพราะ ภาระที่ต้องจัดส่งท้ายก่อนที่สังขารจะล่วงสู่พรายนี้ในอนุญาตให้แพผีไปเล่า!

ดังนั้น จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่สังคมซึ่งหลังจากได้ฉกฉวยความเป็นไทยของมนุษย์ไป จันແບงจะไม่เหลือหrovแล้ว อย่างน้อยที่สุดก็ต้องขาดเชยสิทธิอีกสองประการให้แก่มนุษย์อย่างเต็ม ที่ที่สุด นั่นคือ สิทธิที่จะได้รับโอกาส และสิทธิเสมอภาคทางกฎหมาย

แต่คราวนี้ ผู้ใดไม่เอ่ยถึงสิทธิแห่งความเสมอภาคทางกฎหมาย เพราะอุกอาจอื้อฉาว มากจนเด็กต้องช่วยกันขวางสำเร็จไปแล้ว จะเอ่ยก็แต่เฉพาะเรื่องสิทธิเสมอภาคในด้านโอกาส

ความเข้าใจของผู้ “ความเสมอภาคทางโอกาส” กับ “ความเป็นธรรมทางสังคม” นั้น เกือบจะหมายตรงกัน กล่าวคือ หมายถึงเรื่องที่รู้มีหน้าที่ให้การศึกษา ให้โอกาสในการประกอบอาชีพแก่บุคคลทุกรูปทุกนาม เพื่อบุคคลจะได้ประสบความก้าวหน้าในชีวิตได้อย่างสมบูรณ์เต็ม ตามสติปัญญาและความสามารถของแต่ละบุคคลโดยทั้ดเที่ยมกัน คำที่สำคัญที่สุดสองคำที่ใช้

เกี่ยวกับความหมายของ “ความเป็นธรรมทางสังคม” ในที่นี้ เท็นจะได้แก่ “การศึกษา” และ “โอกาสในการประกอบอาชีพ”

คราวนี้ลองมาดู “ความเป็นธรรมทางสังคม” ในแบบไทยๆ เรา กันบ้าง

เราพูดกันอย่างสุจริตใจได้หรือว่า ทุกวันนี้เราทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกัน เราพูดได้เต็มปากให้เห็นว่า ระบบการศึกษาของเรานะเป็นระบบที่ให้โอกาสแก่เยาวชนของเราแสดงความคิดอ่านของตนได้เต็มที่ เป็นต้นว่าเปิดให้ซักใช้เพื่อฝึกความจิงหรือเหตุผลจากครูบาอาจารย์ หรือปล่อยให้เด็กศึกษาวิชาการต่างๆ ที่ได้รับการถ่ายทอดจากผู้สอนด้วยจิตใจที่พร้อมจะวิพากษ์วิจารณ์อย่างอิสระเสรี หรือว่าที่แท้ระบบการศึกษาของเรานำเสนอคร่าวพัฒนามัย โดยเราเอาแต่ฝึกป้อนความรู้ให้แก่เด็กถ่ายเดียว เราไม่ถือเอกสารอบรมบ่มนิสัยให้เด็กมีมาตรฐานที่ มีความเคารพครูบาอาจารย์ ว่าสำคัญกว่าการสอนให้เด็กรู้จักคิด รู้จักรู้เหตุผล และกล้าซักใช้ไปเรียน

ข้อที่ร้ายที่สุดก็คือ ความอับเจา ความเป็นพิษที่เกิดจากการศึกษาอันล้ำสมัยของเราทำให้คนของเรามีได้ถูกสร้างให้เป็นนักคิด นักประดิษฐ์ หรือเป็นผู้นำ ตรงกันข้าม คนของเราถูกสร้างให้เป็นผู้ตามกันไปหมด จะมียกเว้นอยู่บ้างก็น้อยตัวเหลือเกิน ผลเห็นว่า เราต้องลงมือเปลี่ยนระบบการศึกษาที่สร้างแต่ผู้ตามกันอย่างจิงจังเสียที เพราะว่าในศตวรรษที่ ๒๐ นี้ ไม่มีประเทศชาติใดที่มีแต่ผู้ตามจะอยู่รอดต่อไปได้

ที่นี่ ลองมามองส่วนที่เกี่ยวกับโอกาสสอนเท่าเทียมกันในการประกอบอาชีพดูบ้าง ปัจจุบันเราทำงานทำกันได้ตามใจชอบ และหาได่ง่ายหรือ? เรา มีทางทำงานที่พอดูมน้ำสมเนื้อกับความมานะพากเพียรที่เราได้ลงไปเพื่อการศึกษาหากความรู้ความเข้าใจนั้นก็หรือ เราต่างได้รับรางวัลตอบแทนหยาดเหงื่อและความเมื่อยล้าอย่างคุ้มค่าจริงหรือ เรา มีอะไรเป็นหลักประกันว่าจะไม่ถูกไล่ออกจากงานอย่างไม่เป็นธรรม ถ้าเราเป็นผู้ใช้แรงเพื่องานของเรางาน เราจะวางใจได้แค่ไหนว่า พีซผลที่เราเก็บเกี่ยวได้จะขายได้ในราคานี้ไม่ถูกโภง

เปิดโรงเรียนในชนบท

คำถ้ามเหล่าນี้ รวมทั้งคำถ้ามอื่นๆ ทำนองเดียวกันนี้อีกเยอะ ล้วนเป็นคำถ้าที่เกี่ยวกับความเป็นธรรมทางสังคม ซึ่งเรายังไม่มีคำตอบที่กระจาดซักขั้ดทั้งนั้น

เมื่อพูดว่า ประเทศไทยยังขาดความเป็นธรรมทางสังคมนั้น ผมหมายจะเน้นให้เห็นกันว่า ความเจริญทางเศรษฐกิจที่รัดด้วยผลิตผลรวมประชาชาติซึ่งอ้างกันว่าได้บรรลุผลสำเร็จดีตลอดระยะเวลากว่า ๑๐ ปีที่ผ่านมาแล้วนั้น มีคุณค่าต่อประเทศไทยเราอย่างไรก็เป็น เพราะความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจที่ไม่เข้าใจให้เกิดความเป็นธรรมทางสังคมด้วยนั้น หากใช้การพัฒนาเศรษฐกิจที่เราควรจะรับไม่ ด้วยว่าการพัฒนาเศรษฐกิจในลักษณะนี้ มิเพียงแต่จะทำให้โภคทรัพย์ซึ่งมักจะสร้างสมขึ้นได้ด้วยภูมิรู้ทางการศึกษาและโอกาสในการทำมาหากิน ล้วนตกไปอยู่ในมือผู้มั่งมี ให้มั่งมียิ่งขึ้น ส่วนผู้ยากไร้กลับยิ่งยากไร้หนักเข้าไปอีก ยังเป็นผลให้ความไม่

บุญชู โรจนเสถียร

พอใจนานาประการเพาะตัวขึ้นในสังคมอีกด้วย และถ้าเศรษฐกิจยิ่งรุ่ดหน้าต่อไปในลักษณะที่ขาดความเป็นธรรมรวดเร็วมากเท่าใดโครงสร้างของสังคมก็จะยิ่งสั่นคลอนและโคนลงเร็วขึ้นเท่านั้น

ผู้จึงเห็นว่า การจัดให้มีความเป็นธรรมทางสังคมนั้น สำคัญกว่าความเจริญทางเศรษฐกิจ และเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ที่จะบรรลุสู่ความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว โดยก่อให้เกิดความเป็นธรรมทางสังคมขึ้นบ้างเพียงเล็กน้อย และก็เป็นไปได้เมื่อก่อนกันที่เราจะก้าวไปสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างช้าๆ โดยสร้างความเป็นธรรมทางสังคมได้มากขึ้น แต่สังคมจะตกลอยู่ในลักษณะพิกัดพิกัด น่าอันตรายอย่างยิ่ง หากเราแต่เร่งให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างรวดเร็วโดยไม่นำพาต่อความเป็นธรรมทางสังคมเลย ประเทศเราทุกวันนี้ก็กำลังดำเนินอยู่ในอบายวิถีแหละ เศรษฐกิจของเรากำลังเติบโตขึ้นบนความไม่เป็นธรรมทางสังคมนานม哉แล้ว

เพิ่งจะเมื่อเร็วๆ นี้เอง ที่นักเศรษฐกิจเริ่มมองขบวนการพัฒนาเศรษฐกิจที่ดำเนินในแต่ละประเทศด้วยความไม่แน่ใจว่าจะถูกต้องกันแล้ว เพราะขณะนี้ ระบบเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็นระบบใด ต่างก็เริ่มวางแผนดุจหมายให้สังคมเกิดความเป็นธรรมทั้งนั้น แต่แล้วนักเศรษฐกิจเองนั้น แหลกที่ต่างก็พากันละเลยต่อป้ามายนั้นปลายที่ตั้งกันไว้นั้นมากขึ้นทุกที เพราะมัวงุ่นแต่จะให้บรรลุผลด้านพัฒนาเศรษฐกิจด้านเดียว ผลก็คือระหว่างที่ก้าวอย่างรีบเร่งไปสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจนั้น ก็เกิดเรื่องฉุกเฉินและไม่แน่ใจในผลที่มีต่อเนื้อแท้หรือคุณค่าของชีวิตขึ้นมากันแล้ว ก็อย่างที่เห็นกันอยู่ตามดาวในประเทศไทยที่รุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ ประชาชนพากันแอกดယัดเยียดอยู่ในเมืองใหญ่ๆ ต่างก็เอาแต่เฝ้าอยู่กับโทรศัพท์และตู้เย็น ล้วนดำรงชีวิตอย่างเปล่าเบื่อยาดีวยาดี ยิ่งกว่าก่อนๆ ยิ่งขึ้นทุกวัน “คุณค่าของชีวิต” ของผู้ชนเหล่านั้น ดูจะถูกบันทอนลดน้อยลงด้วยความเจริญทางเศรษฐกิจ ทุกวันนี้ในประเทศไทยที่ก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ปัญหาทางสังคมกำลังเป็นปัญหารุนแรงเร่งร้อนยิ่งเสียกว่าปัญหาทางเศรษฐกิจ ผสมไม่อยากเห็นประเทศไทยของเราเดินเข้าสู่อบายวิถีนี้เลย

แล้วเราพอจะทำอะไรกันได้บ้างเล่า?

เบื้องต้น เราต้องปฏิรูประบบการศึกษาของเราระบบที่เปลี่ยนไปใหม่ทั้งระบบ เพราะระบบ
ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นสมือนแท่นพิมพ์ที่หล่อได้แต่ตัวเหมือน คือมีสมรรถภาพผลิตได้แต่เพียง
“ผู้ดาม” เท่านั้น ระบบการศึกษาที่ดีแล้วใช้การได้ จะต้องเป็นระบบที่สามารถผลิตคนให้เป็นผู้นำ
ได้ด้วย นับประสาอะไร อินเดีย ทั้งๆ ที่ทุกตะยาจากว่าเราในหลายสถาน ยังสามารถสร้างนัก
ประชานุรักษ์บัณฑิตและผู้นำที่สามารถในแขนงต่างๆ ขึ้นได้ปอยๆ แล้วเราล่ะ จะพา กันดูด้วยยอม
ด้วยกันว่าชาติอื่นเมืองอื่นขนาดลดไประนั้นหรือ?

ประการที่สอง บรรดาผู้ทรงอำนาจราชวงศ์ในแผ่นดินทั้งปวง ซึ่งมีหน้าที่
กำหนดนโยบายของชาติ จะต้องขัดเกลาโมฆะออกเสียบ้าง เพื่อจะได้สร้างทัศนคติที่
ถูกต้องขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดที่ว่าประชาชนส่วนใหญ่ของชาติพอยู่ในสภาพความ
เป็นอยู่ในปัจจุบันแล้วก็ดี ความยากจนของคนเป็นผลกระทบสืบเนื่องมาแต่ชาติปางก่อน ช่วยอะไร
ไม่ได้ก็ดี เหล่านี้ต้องตัดออกอย่าให้เหลือติดค้างอยู่ในจิตใจเลยแม้แต่น้อย เพราะความคิดพิเรนทร์
เช่นนี้เป็นที่มาลัยแห่งอุปสรรคที่กั้นห่วงมิให้เจตนาที่จะสร้างความเป็นธรรมทางสังคมสถาบันขึ้น
ในใจอย่างมั่นคง และถ้ายังขึ้นปล่อยทิ้งไว้ ผลก็คือ ผู้ควรแก่การช่วยเหลือตาดำๆ ทั้งหลายจะถูก
ปล่อยไปละเลยเหมือนเช่นที่ได้เคยถูกทอดทิ้งมาแล้วหลายชั่วคนแล้ว แต่กลับไปช่วยเหลือผู้ที่
ไม่สมควรจะต้องได้รับการช่วยเหลืออยู่รำไร

ประการที่สาม ความร่วมมือจากภาคเอกชน เมื่อเห็นพ้องกับคำนิยามที่ว่า ความเป็น
ธรรมทางสังคม หมายถึงความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้งานทำ ธุรกิจในภาคเอกชนก็มีหน้าที่
ที่จะให้ความร่วมมือในการสร้างและอำนวยงานให้มากที่สุดเท่าที่พึงจะกระทำได้ ไม่พึงมุ่งแต่จะ
กอบโภยผลกำไรเพื่อกิจการของตนถ่ายเดียว ทั้งต้องพร้อมที่จะเสียสละแบ่งผลกำไรบางส่วนเพื่อ
เกื้อกูลแก่การสร้างความเป็นธรรมทางสังคมบ้าง ในประเทศที่เจริญแล้วหลายแห่ง เช่น สหรัฐอเมริกา

เป็นต้น บริษัทธุรกิจการค้าของเขากว่าร้อยละห้าสิบ ต่างได้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ขึ้นดำเนินการวางแผนงานด้านข่าว'yแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ในสังคมให้แก่บริษัทกันแล้วทั้งนั้น ซึ่งน่าจะถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชนในบ้านเราน่า

ประการที่สี่ การปฏิรูปโครงสร้างขององค์การต่างๆ ในสังคมเรา ความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคมตามคติดั้งเดิมของไทยนั้นมักจะเกาะติดอยู่กับตัวครัวท่าเพื่อการบุญกุศลเป็นสำคัญ จึงไม่อำนวยในทางสร้างสรรค์ความเป็นธรรมแก่สังคมอย่างแท้จริง ดังนั้น ผู้จึงมีความเห็นว่า หากบรรดาผู้มีจิตครรภ์และประณีตต่อสังคมเหล่านี้ จะรวมกลุ่มในรูปของพร罗คการเมือง สมาคม หรือองค์กร อย่างหนึ่งอย่างใดขึ้น ก็เชื่อว่าพลังสามัคคีนั้นจะมีอำนาจในการต่อรอง เพื่อให้ได้มาซึ่งความเป็นธรรมทางสังคมที่ดีที่สุด แต่เป็นที่นาเลี่ยดายว่า สมรรถนะในการจัดตั้งและบริหารองค์การของเราเท่าที่เป็นมายังด้อยมาก อย่างไรก็ดี บัดนี้หากมีธรรมนูญใหม่กันแล้ว จึงหวังว่าบรรดาผู้ทรงสติปัญญาและมีภาวะรับผิดชอบต่อสังคมทั้งโดยหน้าที่และโดยความเป็นไทย คงจะได้หล่อหลอมรวมตัวกันเดินไปสู่เป้าหมายที่ถูกต้องขึ้น

หากจะถือว่าเป็นศูนย์มิติบทบาทของสังคมไทย ก็เห็นจะไม่ผิดที่มีป่าแพร่สะพัด ออกมามีเรื่องๆ นี้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ของเราราได้ทรงมีพระราชดำรัส แนะนำให้ใช้ “ระบบสังคมนิยม” เป็นเครื่องมืออำนวยความเป็นธรรมทางสังคมของชาติ เมื่อองค์พระประมุขผู้เต็มเปี่ยมด้วยศรัทธาขอรวมทรงเลิงเห็นความจำเป็นที่จะต้องปฏิรูป งานการของบ้านเมือง พระราชประราเว่นนี้ไม่เพียงแต่จะทรงชี้ทางอันเหมาะสมให้พวกเรา เท่านั้น หากยังได้ทรงเปิดเผยและยืนยันถึงความไม่สมประกอบของสังคมในปัจจุบัน ของไทยอีกด้วย

ดังนั้น เห็นจะไม่ผิดถ้าผมจะพูดว่า ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องข่วยกันตรวจสอบคุณค่าพื้นฐาน ทางสังคมของเรา และนำมาแยกแยะวิเคราะห์วิจัยโดยเหตุโดยผลอย่างครบถ้วนถ่องแท้ เพื่อขจัด

ความบกพร่องและสิ่งพิการที่มีอยู่ให้หมดไป อะไรเล่าจะร้ายเท่ากับการปล่อยให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างชนในชาติซึ่งมีอยู่มากให้คงอยู่โดยไม่ได้รับการแก้ไขโดยรีบด่วน ผนเมื่อว่าพวกเราทุกคนในที่นี้ต่างก็ประจักษ์อยู่แล้วใจว่า ในขณะที่พวกเราเหล่า “มั่นเมี” ทั้งหลายกำลังนั่งรับประทานกันอย่างหรูหราภายในห้องโถงนี้ เพื่อนร่วมชาติของเรารือกามาภัยกำลังเอาหลังตากฟ้าເຫหน້າ ฉุດินหาภินอย่างลำบากยากเข็ญอยู่ในห้องถินแสนทุกข์กันดารในนั้น แล้วเราจะใจแจ้งปล่อยให้ความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มนحنในสังคมของเรางเป็นอยู่เข่นนี้ตลอดไปหรือ เราจะนึงคุดายอย่างนั้นไม่ได้จะต้องแก้ไข และต้องแก้ก่อนที่จะสายเกินแก้

ขณะนี้ บ้านเมืองเราก็ได้คณารัฐบาลชุดใหม่เข้ามาบริหารแล้ว จึงหวังว่าคงจะได้มีการจัดงานนโยบายการบริหารไปสู่จุดหมายที่ถูกต้องและเหมาะสมสมกับสภาพสังคมของเรา ภาระของเราทุกคนในขั้นต่อไปก็คือ การช่วยกันเสริมสร้างความเป็นธรรมทางสังคมให้มีมากขึ้นทุกวิถีทาง เพราะสังคมที่ผมเอ่ยถึงมาตลอดนั้น มีใจอะไรของใครอื่นดอก ที่แท้ก็คือ ชาติและธิรัชไทยที่รักของเรานั้นเอง”

และเมื่อวันโอกาส “บุญชู” ก็ไม่เคยท้อถอยที่จะอธิบายถึงความตั้งใจ ประสานใจ สังคมนิยมร่วมกับทุนนิยม ไม่เคยหัวนเกรงว่าจะถูกตราหน้าว่าเป็นนักสังคมนิยม แล้วในอีกด้านหนึ่ง “บุญชู” ก็ถูกมองว่าเป็นนายทุน

เป็นไปได้หรือที่คุณฯ เดียวจะครับท่านในสองระบบพร้อมๆ กันได้ งานเขียนเกี่ยวกับคุณธรรมของ “บุญชู” ที่ตอบคำถามเหล่านี้เจ้มขัดมากขึ้นหนึ่ง คือ เอกสารคำบรรยายเรื่อง “ทุนนิยม และ สังคมนิยม ดีข้าตรงไหน?” ในการอบรม “วิศวกรสังคม” ตามโครงการฝึกอบรมการเมืองของพระคริสต์สังคม พ.ศ.๒๕๑๘ มีเนื้อความดังนี้

“การเลือกตั้งเมื่อ ๔ เมษายน ๒๕๑๙ ที่ผ่านมา เราชงหันกันแล้วว่า กลุ่มที่ได้ขอว่า สังคมนิยม ไม่ว่าหน้าไหนต่างกูกล่นงานเสียบเงินทั่วทั้งหมด ปรากฏการณ์อย่างนี้ อาจจะเป็น การเปลี่ยนแปลงที่ถือได้ว่า เป็นคราวเคราะห์ร้ายของกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมใน บ้านเรา เพราะว่ากันตามความเป็นจริงแล้ว สิ่งที่บ้านเรารากลังจำเป็นต้องยึดปฏิบัติให้มั่นคงมาก ขึ้นในยามนี้ หาใช่ระบบทุนนิยมหรือระบบอนุรักษ์นิยมไม่ แต่เป็นระบบสังคมนิยมนั่นเอง

เหตุใดจะมีจึงหาญกล่าวว่าอุดมการ์ด อย่างนี้ คำตอบก็คือ กระผมเห็นว่า สังคมไทย เราต้องการความเปลี่ยนแปลงมานานนักหนาแล้ว และความเปลี่ยนแปลงที่เราต้องการนั้น จะบังเกิดขึ้นได้ก็ตัวการรับเอาแนวคิดแบบสังคมนิยมมาพนักไว้ ควบเข้ากับระบบดั้งเดิมใน สังคมของเราเท่านั้น

พูดอย่างนี้ ถ้าใครจะย้อนถามว่า กระผมสนับสนุนระบบสังคมนิยมใช่ไหม? คำตอบ ก็คือ ใช่แล้ว กระผมสนับสนุนระบบสังคมนิยม และถ้าคำตอบนี้มีผลทำให้ตัวกระผมต้องถูกตรา ยื่ห้อใหม่ว่าเป็นนักสังคมนิยม กระผมก็ยอม แต่ต้องขออภัยนั่นว่า กระผมไม่ใช่คอมมิวนิสต์แน่ๆ

เอกสาร ถ้าเราจะมาเริ่มพะยี่ห้อให้กันละก็ กระผมก็ยื่อมจะถูกพะยี่ห้อว่า เป็นนายทุนได้อีกด้วยเหมือนกัน และโดยปกติในสายตาของคนทั่วไป เขาถือกระผมเป็นนายทุนอยู่แล้ว เพราะ ตัวกระผมเองก็ยังศรัทธาและเห็นคุณค่าของระบบทุนนิยมอยู่ ดังนั้น ถึงแม้กระผมจะ อภัยนั่นว่า กระผมสนับสนุนระบบสังคมนิยม กระผมก็ยอมจะยังถูกตราหน้าว่าเป็น นายทุนได้ด้วยเสมอ ในเมื่อตัวกระผมยังเห็นประโยชน์ของระบบทุนนิยม และยังเวียน ว่ายอยู่ในสังคมระบบบัณฑิตตลอดมา

เป็นไปได้หรือที่คุณฯ เดียวศรัทธาในระบบทุนนิยมและสังคมนิยมพร้อมกัน เป็นได้ ทุกวันนี้ประเทศไทยมีอัตราภัยทางเศรษฐกิจและประชานอยู่ดีกินดี มีมาตรฐานการครองชีพ ในระดับสูงอย่างสม่ำเสมอถ้วนหน้า ล้วนเป็นประเทศที่เขามากให้จ่ายกันว่า ประเทศไทย

สังคมนิยม ฉะนั้น การที่กระผมกล่าวว่า กระผมศรัทธาในระบบทุนนิยมพร้อมๆ กันศรัทธาในระบบสังคมนิยมด้วยนั้น ก็เท่ากับหมายว่า กระผมไฟแรงใจจะได้เห็นประเทคโนโลยีของเราอุดมสมบูรณ์ และเจริญก้าวหน้าเข่นเดียวกับประเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความรุ่งเรืองทั้งหลายนั้นแหล่ ศรัทธาและความไฟแรงอย่างนี้ ไม่ผิด ไม่เสีย มิใช่หรือ?

เมืองไทยเรานี้ ออกจะโชคไม่ดีอยู่สักหน่อย ตรงที่ประชาชนส่วนใหญ่ของเรามาไม่ค่อยมีพื้นความรู้ในทางทฤษฎี หรือปรัชญาทางการเมืองกันเลย ที่กระผมตั้งข้อสังเกตไว้อย่างนี้ ก็มิใช่ว่าเจตนาจะดูหมิ่น หรือเหยียดหยามมุ่งปัญญาของประชาชนคนไทยด้วยกันแต่อย่างใด แต่มันเป็นความจริงที่เราต้องยอมรับกัน เพราะแม้แต่บุคคลผู้มีภูมิปัญญาสูงอย่างท่านนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน ก็ยังไม่varyพ'r'a'ding “สังคมนิยมอ่อนๆ” ซึ่งกระผมได้ยินแล้วรู้สึกอ่อนใจ และทำให้หัวชัดว่า ท่านไม่เคยเข้าใจว่าสังคมนิยมนั้นเป็นเช่นไร

นี่แหล่ เรายังพูดกันไปพูดกันมา โดยไม่ค่อยได้ศึกษาอะไรให้รู้ชึ้นถึงแก่นกันเท่าไหร่ แล้วเรายังสรุปทุกอย่างเองจ่ายๆ ไม่ว่าจะเป็นแนวความคิดหรืออุดมการณ์แบบไหน เราขอบใจวิธีการรับหัวรับทางตามสบาย ตอกหน้าตีตรา กันลงไปเลยว่า นี่ขาว นีช้ำ เข่นเราขอบเหมากันว่า ลงขันขื่อว่า “นิสิตนักศึกษาแล้วเป็นคอมมิวนิสต์ทั้งกระบี” หรือเรามักจะรับหัวรับทางว่า “โครงสร้างที่บังอาจรวมหัวกันเรียกว่าองค์ความเป็นธรรมในสังคม” หรือที่ต้องการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงสังคมให้ดีขึ้น เหล่านี้ล้วนเป็นพวกสังคมนิยมทั้งเพ แล้วเมื่อเราลงความเห็นว่า โครงสร้างในสังคมนิยม ในสายตาที่เต็มไปด้วยอดีตของเรา เรายังเหมาเข้าว่าพวกนั้นมันก็คอมมิวนิสต์นั่นเอง

นี่คือปัญหาใหญ่ที่ทำให้เราตกอยู่ในอาการลีนไม่เข้าคายไม่ออกในระยะนี้ เรา秧งแยกไม่ออกบอกไม่ถูกว่า โครงสร้างในสังคมนิยม คุณไหนดีนิยม และคุณไหนเป็นคอมมิวนิสต์ ในยุคที่ทหารครองเมือง โครงสร้างที่ประพฤติดนเป็นปฏิบัติที่อ้วนบาล คุณนั้นจะถูกตีตราคอมมิวนิสต์ลงไปในทันที หลัง ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๙ ระยะที่ยังใหม่ๆ สดๆ อุ่นๆ

ในครั้งตามที่เป็นหัวเรื่อใหญ่ จัดการเดินขบวนประท้วง หรือจัดกิจกรรมทางการเมือง “ไม่ว่าจะเป็นกรณีใดก็ตาม จะได้ขอว่าเป็นนักปลุกระดมมวลชน และกล้ายเป็นพระเอกของประชาชนไปที่เดียว แต่เมื่อตอกมาถึงวาระนี้นักปลุกระดมมวลชนกล้ายเป็นคนที่ไม่มีใครเข้าเหลียวแล และไม่มีใครเข้าพิสูจน์ต้องการอีกต่อไป เพราะถูกมองว่าเป็นนักก่อการความสงบสุขของปวงชนไปเสียแล้ว

สิ่งที่กระผมอยากรู้ซึ่งให้เห็น ณ ที่นี้ประการหนึ่งก็คือ ถ้อยคำที่เราใช้กันรวมทั้งแนวความคิดของคนเรานั้น ย่อมผันแปรเปลี่ยนไปตามยุคสมัย สมัยเมื่อก่อนสังคมโลกครั้งที่ ๑ ถ้าจะเอ่ยถึงสิ่งเดียวกับเรื่องนั้นคง เอกภัจจุบุคเปรียบสิ่งนั้นว่า “แข็งแกร่งยังกับปอนด์สเตอร์ลิง” แต่เดียวนี้ถ้าใครเอ่ยถึงปอนด์สเตอร์ลิง ก็กลับจะหมายถึง “สิ่งที่ปากเปียกไร้ค่าหมดราคาก” ไปเสียแล้ว ในทำนองเดียวกัน ศัพท์แสงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นคำว่า “ทุนนิยม” หรือ “สังคมนิยม” ก็ตาม ถ้าเราจะใช้ให้ถูกต้องตรงกับความหมายอันแท้จริงของคำแล้ว ก็จำเป็นต้องรู้ให้ลึกซึ้งพอที่จะเข้าใจ ความหมายที่แท้จริงของหลังทุกแผ่นมุน เรายังจะไม่หลงเข้าใจอย่างผิดๆ ได้ง่าย ฉะนั้น เพื่อที่พວกเราจะได้ไม่หลงเข้าใจผิดตามคนอื่นเขาไปได้ง่ายๆ กระผมจะขอเริ่มตีแผ่ความหมายของคำว่า “ทุนนิยม” เป็นเบื้องต้นก่อน

คำว่า “ทุนนิยม” มีความหมายแยกออกได้สามอย่างคือ ความหมายในฐานะที่เป็นระบบเศรษฐกิจอย่างหนึ่ง ความหมายในฐานะที่เป็นระบบสังคมอย่างหนึ่ง และ ความหมายในฐานะที่เป็นระบบการเมืองอีกอย่างหนึ่งก็ได้

ในฐานะระบบเศรษฐกิจนั้น “ทุนนิยม” หมายถึงระบบที่สนับสนุนให้ประกอบวิสาหกิจอย่างเสรีหรือจะหมายถึงสิทธิเสรีภาพทางเศรษฐกิจก็ได้ กล่าวคือ ภายใต้ระบบนี้ สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลจะได้รับความเคารพและปกป้อง ยอมให้มีการสะสมทุนรอบส่วนบุคคลได้ เมื่อจากทุนเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต ฉะนั้น เมื่อเปิดโอกาสให้บุคคลใช้ทุนรอบเพื่อหาผลกำไรหรือดอกผลตามความพอดิจของแต่ละบุคคลแล้ว การสะสมทุนจากผลกำไรหรือดอกผลให้พอกพูนขึ้นจึง

ย่อมจะต้องเกิดตามมาด้วย ยกตัวอย่างเช่น ถ้ากระผมมีเงินเป็นทุนเดิบไว้ในธนาคาร ๑,๐๐๐ บาท กระผมก็จะได้ดอกเบี้ยจากธนาคารทุกปี หากกระผมทิ้งเงินนั้นไว้ในธนาคาร เป็นเวลา หลายปี กระผมก็อาจจะมีเงินทุนเพิ่มขึ้นอีกเท่าตัวเป็น ๒,๐๐๐ บาทก็ได้ เพราะเดียวเนื่องจากเรา ให้ดอกเบี้ยสูง หรือถ้ากระผมไม่เก็บเงินจำนวน ๑,๐๐๐ บาท นั้นไว้กับธนาคารแต่เอาไปปั้ช้อข้าว มากายเพื่อหากำไรภายนอก ให้ระบบทุนนิยม กระผมย่อมมีอิสรภาพที่จะทำได้ตามความเห็นดีเห็นชอบ ของกระผมเอง และหากกระผมค้าขายข้าวได้กำไร เงินทุนเดิมของกระผมจำนวน ๑,๐๐๐ บาท อาจจะเพิ่มพูนขึ้นเป็น ๒,๐๐๐-๓,๐๐๐ บาทก็ได้ หากกำไรที่กระผมได้รับจากการค้าข้าวสูงมาก แต่กระผมก็อาจจะหมดทุนเลยก็ได้ หากว่าการค้าข้าวขาดทุนอย่างยับ ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องของ กระผมที่กระผมริบเองทำการด้วยตนเองอย่างเสรี และเป็นอำนาจเต็มของกระผมซึ่งกระผม เท่านั้นที่จะเป็นผู้รับผลของการริเริ่มและการกระทำดังกล่าวของทุกประการนี้แหละ คือลักษณะ อันเป็นเนื้อแท้ของ “ทุนนิยม” ในฐานะระบบเศรษฐกิจ

ส่วนในฐานะที่เป็นระบบสังคม นั้นก็คือ เมื่อ “ทุนนิยม” ส่งเสริมให้บุคคลมีทุนรอบและ สามารถจัดการกับทุนรอบให้เพิ่มพูนขึ้นได้โดยอิสระเสรีแล้ว ผลที่ปรากฏก็ย่อมจะมีแนวโน้มไปใน

ทางที่ คนรายจะรายยิ่งขึ้น ในขณะที่คนจำนวนอยู่อย่างเดิม หรือไม่ก็จนลงไปอีก ซึ่งก็หมายความว่า ปรากฏการณ์ทางสังคมที่ระบบ “ทุนนิยม” บันดาลให้ปรากฏนั้น คือความแตกต่างเหลื่อมล้ำระหว่างชนชั้นหรือระหว่างคนมีและคนจำนวนมากขึ้น แต่ในความแตกต่างเหลื่อมล้ำดังกล่าวใน “ทุนนิยม” ก็ยังอำนวยโอกาสให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวภายในตัวองค์ประกอบของชนชั้นได้ด้วยเหมือนกัน ถึงแม้การเปลี่ยนแปลงจะมีจำนวนน้อยก็ตาม เนื่องจาก คนจนที่ขยันขันแข็งหม่นเพียรทำงาน และกระเเมดกระแหน่งเก็บหอมรอมริบไว้ที่ละน้อยก็อาจจะรำรวยกล้ายเป็นนายทุนได้เช่นกัน

ที่นี่มาถึงด้านที่เกี่ยวพันกับการเมือง ความหมายของ “ทุนนิยม” ในด้านนี้ ความจริงเพียงจะปรากฏเด่นชัดขึ้น เมื่อ картล มาร์กซ์ เผยแพร่ข้อคิดเห็นของเขาว่า “ได้จากการวิเคราะห์ภารการณ์ต่างๆ อันไม่เป็นธรรมในสังคมยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นผลของระบบ “ทุนนิยม” นั่นเอง ดูเหมือนว่า ก่อนที่ картล มาร์กซ์ จะอุดมคุณความล Era ที่ระบบ “ทุนนิยม” ได้ก่อขึ้นในสังคมอย่างเช่น การใช้แรงงานเด็กในเหมืองถ่านหิน สมัยคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ ซึ่งเป็นการทำลายที่น่าสลดใจมาก ผู้คนในสมัยนั้นไม่มีใครเคยรู้หรือเคยได้ยินคำว่า “ทุนนิยม” ด้วยซ้ำ แต่พอหลังจากนั้น ใครก็ตามที่อกรับแทนฝ่ายนิยมความเป็นอิสรภาพเรื่องการประกอบวิชาชีวิตรู้ดูถูกตราหน้าว่าเป็น “นายทุน” ผู้ดู不起ทางธุรกิจ ส่วนพวกที่โง่ติดด้านการประกอบวิชาชีวิตรู้โดยเสรี ก็จะได้ชื่อว่าเป็นคอมมิวนิสต์ พวกรัฐมนตรีหรือสังคมนิยม อนึ่ง ความผูกพันอย่างแยกกันไม่อกรระหว่างสังคมนิยมและ คอมมิวนิสต์ ทั้งๆ ที่สิ่งหนึ่งเป็นเรื่องของระบบเศรษฐกิจ อีกสิ่งหนึ่งเป็นเรื่องของลัทธิการเมืองนั้น ก็ เพราะทั้งสองสิ่งนี้มีความสอดคล้องกัน ผสมผสานกันได้ดีนั่นเอง ซึ่งก็เป็นทำงดียกันกับ ระบบทุนนิยมผูกพันกับระบบการเมืองประชาธิปไตย เพราะทั้งสองสิ่งมีเสรีภาพและความเป็นอิสรภาพของบุคคลเป็นหลักการร่วมกัน

ว่ากันตามจริงแล้ว ตั้งแต่มีการต่อสู้และขัดแย้งกันระหว่างกลุ่มชน ๒ ฝ่ายที่มีความเชื่อ

ถือศรัทธาต่างกันในสมัยโน้นมาจนถึงสมัยนี้ หากพิจารณา กันตามทฤษฎีการเมือง การต่อสู้ยังไม่เคยเปลี่ยนแปลงผิดแปลงแต่อย่างใด คือกลุ่มชนที่รักเสรีภาพท้องที่ใน “ทุนนิยม” พยายามต่อสู้เพื่อป้องกันระบบนี้ให้ห่างๆ ที่ใช่ว่าทุกคนในกลุ่มจะพากันเห็นดีเห็นงามกับปรากฏการณ์อันไม่เป็นธรรมที่ระบบทุนนิยมสร้างขึ้นทั่วโลกไปหมดทั่วโลกไม่ส่วนอีกกลุ่มนึงนั้น ก็ต้องด้านคัดค้าน “ทุนนิยม” โดยเพ่งมองเฉพาะด้านที่เป็นปรากฏการณ์อันฟอนแฟรงส์ในสังคม ซึ่ง “ทุนนิยม” บันดาลให้เกิดขึ้นด้านเดียว ไม่ยอมรับส่วนดีที่ยังมีอยู่ในระบบ “ทุนนิยม” เลย การต่อสู้และขัดแย้งกันก็เป็นในลักษณะนี้มาตลอดดังต่อต้น หาได้เปลี่ยนแปลงเลยไม่

นี่แหล่ะครับ ความสับสนของหม่านที่ปรากฏในโลกเรา นี้ อันที่จริงนั้น ก็เป็นเพราะความไม่ยอมเข้าใจกันนั้นเอง กระผมคิดว่า ถ้าเราพยายามหาทางให้เกิดความเข้าใจแทนแทนของ “ทุนนิยม” ว่าหมายถึงอะไร แค่ไหน “สังคมนิยม” หมายถึงอะไร แค่ไหน เรา ก็จะได้ไม่ผลอย่างเดียวใจผิดตามผู้อื่นๆ ซึ่งอาจจะต้องใจทำให้เราเข้าไป เพราะเจตนาอันไม่สุจริตก็ได้

กระผมได้พูดแล้วว่า “ทุนนิยม” หมายได้ถึง ๓ อย่างคือ

๑. ความหมายในฐานะที่เป็นระบบเศรษฐกิจ

๒. ความหมายในทางสังคม

๓. ความหมายที่เกี่ยวพันกับการเมือง

ซึ่งกระผมโครงสร้างของความเห็นของตัวกระผมเองไว้ดังนี้

“ทุนนิยม” ในฐานะที่เป็นระบบเศรษฐกิจนั้น กระผมเห็นว่าเป็นระบบที่ดีตรงที่ส่งเสริมให้ปัจเจกชน หรือบุคคลแต่ละคนมีบทบาทของตนเอง ซึ่งจะมีผลให้แต่ละคนเกิดพลังกำลังสูงที่จะต่อสู้ แข่งขันเพื่อความอยู่รอด เพราะตามทฤษฎีของดาวินชินน์ ผู้ที่เข้มแข็งที่สุดเท่านั้นที่จะอยู่รอดทฤษฎีนี้ความจริงก็อาศัยกิเลสของมนุษย์เป็นตัวการเร่งเร้าให้เกิดพลังต่อสู้เพื่อความอยู่รอด และผลแห่งการแข่งขันกันอย่างสุดเหวี่ยงนี้แหล่ะที่จะนำความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจมาสู่สังคมได้รวดเร็ว

ข้อพิสูจน์ก็มีอย่างเด่นคนที่มีกิจการเป็นของตนเองก็มักจะทำงานหนักกว่า และทำงานได้ผลดีกว่าผู้จัดการที่เป็นลูกจ้างในรัฐวิสาหกิจ แม้แต่คนขายก้าวเดียวซึ่งอาจจะมีทุนเพียง ๒-๓ ร้อยบาท ก็ย่อมจะทุ่มตัวทำงานอย่างขยันขันแข็ง ซึ่งผลงานอาจจะมากกว่าผู้บริหารรัฐวิสาหกิจที่มีทุนรองที่ต้องรับผิดชอบนับเป็นล้านๆ ก็ได้

ส่วนในด้านสังคมนั้น ทุนนิยมไม่ใช่วงจรที่ดี เพราะคนที่เริ่มต้นขึ้นด้วยเงินทุน ๑,๐๐๐ บาท อย่างที่กระผมยกขึ้นเป็นตัวอย่างในตอนต้นนี้ โดยปกติแล้ว ย่อมจะมีโอกาสรายรื่นขึ้น และหนี้หักคนไม่มีเงินทุน ๑,๐๐๐ บาทออกไปเรื่อย ทำให้เกิดข้อง่วงระหว่างคนมีและคนจนมากขึ้น คือที่ร้ายก็จะรายหนักขึ้น และที่จนนั้นก็ยิ่งจนหนักลง ระบบทุนนิยมมีจุดนี้เป็นจุดอ่อนที่ยังแก้ไม่ได้ ผลเท่าที่ควร ถึงแม้หลายประเทศที่ใช้วงจรเศรษฐกิจแบบทุนนิยม จะได้แก้โดยการเก็บภาษีมรดกบ้าง เก็บภาษีประเภทต่างๆ โดยตรงจากผู้มีฐานะมั่งมี เพื่อยับยั้งมิให้คนรวยอาศัยทุนที่สะสมไว้มาก สร้างกำไรให้ร่ำรวยมากต่อไปอีก ขณะเดียวกันก็ให้เงินภาษีที่เก็บมาได้จากการรายเหล่านี้ แจกจ่ายออกทำนุบำรุงคนยากจน ให้คนเหล่านี้มีโอกาสทัดเทียมกับคนรวย ทั้งในด้านการทำมาหากินและการดำเนินชีพเพื่อสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม แล้วก็ตาม

ในด้านความหมายที่เกี่ยวพันกับการเมืองนั้น กระผมเห็นว่า “ทุนนิยม” ดูจะมีภาษาเชิงมากอยู่ เพราะ “ทุนนิยม” เป็นระบบเศรษฐกิจที่ส่งเสริม วิสาหกิจเสรี ซึ่งหมายความว่าเสรีภาพในการถือกรรมสิทธิ์ทรัพย์สิน เสรีภาพในการวินิจฉัยตัดสินใจ ของส่วนบุคคลจะต้องได้รับการเคารพและคุ้มครอง

ด้วยเหตุนี้ “ทุนนิยม” จึงมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยดี ในทางตรงกันข้าม ลักษณะการเมืองที่เดินคนละทางกับ “ทุนนิยม” นั้น รัฐจะเป็นผู้ควบคุมทุกสิ่งทุกอย่าง กล่าวคือรัฐเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ปัจจัยการผลิต คือทุนทุกชนิดตั้งแต่ที่ดิน เงินทอง เครื่องจักร เครื่องมือต่างๆ แนวความคิดที่มุ่งรวมรวมทรัพย์สินต่างๆ เป็นของกลางและรัฐเข้าจัดการกับงานเศรษฐกิจทุกแห่งมุ่งอย่างนี้ บุคคลย่อมขาดอิสระ เสรีภาพ ในครุภารกิจงานการอย่างสื้นเชิง ออกจะขัดต่อความรู้สึกอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งรักความมีอิสระเสรีเป็นอย่างยิ่ง

เมื่อได้พยายามค้นหาสาระและความหมายทุกด้านของ “ทุนนิยม” มาพอสมควรแล้ว ก็จะขอทันมาทำความเข้าใจในเนื้อหาและความหมายของ “สังคมนิยม” รวมทั้งพิจารณาว่า “สังคมนิยม” มีคุณลักษณะ หรือมีส่วนดีประการใดต่อไป

“สังคมนิยม” ก็มีความหมายแยกออกเป็น ๓ อย่าง เข่นเดียวกันกับ “ทุนนิยม” ขอให้เราเริ่มพิจารณาความหมายในฐานะที่เป็นระบบเศรษฐกิจก่อน

ในฐานะที่เป็นระบบเศรษฐกิจ “สังคมนิยม” หมายถึง “การรวมกรรมสิทธิ์ในทุนทั้งมวล เพื่อสร้างความเป็นธรรมในการแจกจ่ายผลได้ในสังคม” กล่าวคือ ภายใต้ระบบสังคมนิยมจะไม่มี โควมิกรรมสิทธิ์ในทุนรอบนี้ใด ๆ ทั้งสิ้น แต่ทุกคนจะเป็นเจ้าของทุนในชาติร่วมกัน และจะร่วมกันใช้ทุนนั้น ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพซึ่งจะมีผลให้เกิด ความเจริญเพื่อพุทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ที่เชื่อกันเข่นนี้โดยการคำนึงถึงเหตุและผลของ การที่รัฐเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตทั้งหมดแล้ว รัฐก็ย่อมวางแผนและอำนวยการให้ทุกสิ่งเป็นไปตาม ความต้องการของสังคมได้ตลอดทุกด้าน การรวมทุนและแผนงานอย่างครบถ้วนบริบูรณ์เข่นนี้ ผลได้ย่อมจะสูง และทำให้ทุนที่จะสะสมขึ้นในรัฐเพิ่มพูนได้รวดเร็ว เมื่อทุนเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย การผลิต ก็จะขยายตัวมีเหลือกินเหลือใช้มากขึ้น ซึ่งผลทั้งหมดนี้ก็จะตกเป็นประโยชน์สุขของส่วนรวมทั่วโลก ฟังกันแต่ในด้านจุดหมายทางเศรษฐกิจ ซึ่งกำหนดได้ในรูปดังกล่าวนี้แล้ว ก็ควรแก่การ

สนับสนุนสรรเสริญยกย่องอย่างยิ่ง แต่ก็ยังมีปัญหาชวนให้เกิดความไม่แน่ใจเมื่อตนกันว่าการเดินไปสู่จุดหมายนั้นจะสำเร็จได้จริงอย่างที่คาดไว้หรือ ในเมื่อระบบนี้ไม่ได้สนใจดีกับปัจจัยสำคัญที่สุด ประการหนึ่งของชีวิตมนุษย์ปุถุชนนั้นคือ ความอิสระเสรี เพราะการที่มนุษย์ขาดอิสระเสรีต้อง ดำรงชีพอยู่เหมือนจักกลทำภารทุกอย่างก็เพื่อส่วนรวมไม่ได้เพื่อตน ก็ยอมขาดแรงกระตุนความ ขยันขันแข็งเอาจริงเอาจังกับงานก็ยอมจะหย่อนลง นี่แหลกคือจุดอ่อนของ “สังคมนิยม” ซึ่งยังแก้ไม่ตก เพราะมนุษย์ปุถุชนยังหนาด้วยกิเลส ยังรักความเป็นอิสระ เสรี และยังถือประโยชน์ตนเป็นสำคัญอยู่

ส่วนความหมายในทางสังคมนั้น “สังคมนิยม” มีลักษณะที่เป็นเสน่ห์ดึงดูดใจได้มาก ทั้งปัญญาณและมวลชนทั่วไป เพราะจุดประสงค์ด้านสังคมของ “สังคมนิยม” คือการกระจายโภคทรัพย์อย่างเป็นธรรม การที่ “สังคมนิยม” ดึงดูดใจปัญญาณได้มากก็เพราะโดยพื้นฐานแล้ว ปัญญาณจะใจว่างมีจิตเอื้อเพื่อเพื่อแผ่เพื่อเพื่อนมนุษย์ มีความเชื่อนั่นในราดรภาพแห่งมนุษยชาติ สำหรับมวลชนทั่วไปนั้น “สังคมนิยม” ก็มีเสน่ห์แรง เพราะสามารถจัดความเหลื่อมล้ำต่ำสูง ในสังคมได้หมด และตามทฤษฎี เมื่อรู้สึกเป็นเจ้าของทุนแท้ผู้เดียว คนทุกคนก็ยอมจะอยู่ในฐานะที่ เสมอหน้ากันในทางเศรษฐกิจ ปวงชนนั้นส่วนใหญ่ก็มิได้เกิดบนกองทรายจึงย่อมจะพอใจใน ระบบนี้อย่างแน่นอน

แง่คิดในเรื่องการกระจายโภคทรัพย์อย่างเป็นธรรม และการที่จัดให้ชีวิตทุกชีวิตมีจุดเริ่มต้น ที่เสมอเมื่อกันนี้แหลกที่ทำให้ “สังคมนิยม” มีเสน่ห์รุนแรงทั่วโลก มิใช่เฉพาะปวงชนทั่วไป เท่านั้นแต่รวมถึงทุกคนที่มีมโนธรรมอันดีงามด้วย และด้วยเหตุที่ต้องใจคนมากนี้แหลก “สังคมนิยม” จึงได้เริ่มมีความหมายทางการเมือง และกลายเป็นทฤษฎีการเมืองไปในที่สุด เพราะต่างก็เชื่อกัน ว่าถ้ายอมรับสังคมนิยมเข้าเป็นระบบเศรษฐกิจในบ้านเมืองแล้ว จะเกิดรูปสังคมแบบใหม่ที่มีความ เป็นธรรม มีความเสมอภาคอย่างแท้จริง ผู้ที่ถ่ายทอดความหมายของสังคมนิยมในฐานะเป็น

ระบบการเมืองอุดมได้อย่างเด่นชัดที่สุดนั้น ก็เห็นจะได้แก่ เลnin และเข้าผู้นี้นี่แหล่ที่เผยแพร่ความเชื่อมั่นที่ว่า โดยอาศัยอำนาจเผด็จการของชนชั้นผู้ใช้แรงงานเท่านั้น จะสามารถเปลี่ยนรูปสังคมจากทุนนิยม มาเป็นกระบวนการสังคมนิยมได้อย่างรวดเร็ว ความเชื่อที่เลninเผยแพร่ตั้งแต่วันนี้แหล่ คือ “ลัทธิคอมมิวนิสต์” และจากจุดนี้เหมือนกันที่เราจะเห็นความแตกต่างระหว่าง “สังคมนิยม” กับ “คอมมิวนิสต์” กล่าวคือลัทธิคอมมิวนิสต์หมายถึงอำนาจเผด็จการของคนกลุ่มนี้ในคนกลุ่มอื่นๆ เพื่อสร้างระบบสังคมนิยมขึ้นในสภาพโซเวียต เลninได้พูดถึง “อำนาจเผด็จการของสามัญชน” ซึ่งหมายถึงกรรมกรในโรงงานอุตสาหกรรม ตามทฤษฎีคอมมิวนิสต์แบบของมาเซตุนน์ มาสั่งสอนว่า จะต้องสร้างระบบสังคมนิยมขึ้น โดยอาศัยอำนาจเผด็จการของเกษตรกร อำนาจเผด็จการนี้ ไม่จำกัดมาจากการ “เกษตรกร” ของมา หรือ “ชนชั้นแรงงาน” ของเลnin ล้วนเป็นเนื้อแท้ของลัทธิคอมมิวนิสต์ทั้งสิ้น ซึ่งหมายความว่า ลัทธิคอมมิวนิสต์ คือเครื่องมือของสังคมนิยมนั่นเอง เพราะใช้อำนาจเผด็จการของชนชั้นเดียวมาทำลายล้างสังคมดังเดิม คือสังคมทุนนิยมเสียทั้งหมด และอาศัยเครื่องมือคือลัทธิคอมมิวนิสต์ก้าวเข้าสู่จุดประสังค์ขั้นสุดท้ายของรัฐสังคมนิยมอันบริสุทธิ์ เท่าที่จะแจ้งมากทั้งหมดนี้ คงจะทำให้พอเห็นชัดแจ้งขึ้นแล้วว่า “คอมมิวนิสต์” นั้นแตกต่างจาก “สังคมนิยม” อย่างไร

เราเข้าใจกันแล้วว่า “สังคมนิยม” ซึ่งเน้นเรื่องความเสมอภาคของชนทุกชั้นนั้น มีจุดประสงค์ที่จะปรับปรุงสังคมให้มีความเป็นธรรม สังคมนิยมจึงเป็นสิ่งดี และจุดประสงค์ในการกระจายผลได้อย่างเสมอหน้ากัน ก็เป็นเจตนาที่วิเศษสุด ส่วน “คอมมิวนิสต์” นั้นตรงข้าม เพราะถึงแม้จะอ้างว่า เป็นเครื่องมือที่จะนำความสำเร็จมาสู่ “สังคมนิยม” แต่ก็เป็นเครื่องมือที่ก่อความทุกข์ยากลำเค็ญให้แก่ประชาชนพลเมืองเป็นอนาคตต่อไป ซึ่งถ้าจะยกอุทาหรณ์ขึ้นเปรียบเพื่อให้เข้าใจง่าย ก็อย่างเข่นว่าเรารู้ว่าคนไข้คนหนึ่งจำเป็นต้องได้รับการผ่าตัด เราไม่ทางจัดการผ่าตัดได้สองทาง ทางหนึ่งโดยวิธีให้ยาสลบ และตัดเอาส่วนเสียของคนไข้ผู้นั้นออกด้วยมีดที่คมกริบ

บุรีรัมย์

ทางคนໄข້ຈະໄມ່ໄດ້ຮັບຄວາມທຽມານເຈັບປວດຈາກການຝ່າດັ່ນແລຍ ແຕ່ອີກທາງໜຶ່ງ ເປັນທາງທີ່ໄມ່ໄຊ້
ຢາສລບ ຕັດກັນຍ່າງສດໆ ທີ່ອໆ ຂຶ້ງຄນໄข້ຈະເຈັບປວດຈາດຮ້າວທຽມານຍ່າງຍິ່ງ ແລະອາຈີ່ງຕາຍເສີຍ
ກ່ອນທີ່ຈະຝ່າດັ່ນສໍາເຮົາໄດ້ ລັກທີ່ຄອມມິວນິສົດກີ່ເໝືອນການພຍາຍາມເປັ້ນສັງຄມໂດຍກາຣຝ່າດັ່ນກັນ
ຍ່າງສດໆ ທີ່ອໆ ນັ້ນແລ້ວ

ເມື່ອທາງທີ່ຈະບຽບຄວາມທີ່ອີກດ້ວຍໄມ່ຕ້ອງເຈັບປວດທຽມານມາຈຸນອາຈີ່ງລົ້ມຕາຍກາລາງ
ດັ່ນຍັ້ງມີຢູ່ກົຫຼວດໃຫ້ເຮົາຈຶ່ງຈະຍັ້ງມັງມາຍເລືອກທາງທີ່ເຈັບປວດທຽມານລົ້ມຕາຍໄດ້ນັ້ນເລ່າ ແລະທາງ
ສໍາເຮົາທີ່ໄມ່ເຈັບປວດລົ້ມຕາຍໄດ້ນັ້ນກີ່ອີກທາງຂອງ “ກົງສັງຄມ” ນັ້ນເອງ”

ແນວທາງຈຸ່ງປະກອບທີ່ຈະບຽບຄວາມການຝ່າດັ່ນຂອງ “ບຸນູ້” ກົດ້ອ ມີພວກຄາມເມືອງທີ່ດີ່ງມາ
ມີນັກການເມືອງ ແລະນະລັບນີ້ທີ່ດີ່ງມາເປັນ “ວິສະວະກົງສັງຄມ” ຂ່າຍກັນສ້າງສຽງສັງຄມໄທຍ໌ໃຫ້ເປັນອົງຮ່ວມ
ເນື້ອ “ບຸນູ້” ວ່າງກ່ອດຕັ້ງພຽບກົງສັງຄມຂຶ້ນ ຈຶ່ງເຮັດວຽກແນວທາງນັ້ນວ່າ “ຮະບບກົງສັງຄມ”

ແມ່ນກາລເວລາຈະຜັນຜ່ານນາກວ່າສາມທົວຮຽນແລ້ວ ແຕ່ເນື້ອຫາຂອງສິ່ງທີ່ເຮັດວຽກວ່າ “ຮະບບກົງສັງຄມ”
ຍັງເປັນສິ່ງດົກນາມ ທີ່ສັງຄມໄທຍ໌ກວ່າມກັນຈັງສຽງໃຫ້ເກີດເປັນຈິງ ຂໍ້ອ “ຮະບບກົງສັງຄມ” ນັ້ນມັນໄມ່
ສຳຄັນເທົ່ານີ້ຫາ ອຍ່າເຂົ້າຂໍ້ອ “ກົງສັງຄມ” ທີ່ຮະຍະຫລັງໄມ່ເຫຼືອອຸດົມຕິກາມເມືອງທີ່ດີ່ງມາອະໄຮກິນ້ນ
ມາທຳໃຫ້ເກີດຄວາມສັບສນໃນສມອງ ເຮົາຈະເຮັດວຽກສິ່ງທີ່ເຄີຍຫຼຸດຕັ້ງຂໍ້ອ່າວ່າ “ຮະບບກົງສັງຄມ” ໃນຄັ້ງນີ້ນ
ວ່າອະໄຮກິດໄດ້ ຂອດແຕ່ໃຫ້ມີເນື້ອຫາເປັນຕາມທີ່ “ບຸນູ້” ໃຟັ້ນໄວ້

ເນື້ອຫາເຫັນນັ້ນ ບຽບຍໍໄວ້ຂັດເຈນໃນຄຳນະຍາຍເຮືອງ “ຮະບບກົງສັງຄມ” ໃນກາຮອບຮມ
“ວິສະວະກົງສັງຄມ” ຕາມໂຄຮງການຝ່າກອບຮມການເມືອງຂອງພຽບກົງສັງຄມ ພ.ສ.ເມ.ຂ.ຂ. ດັ່ງນີ້

“ໃນກາຮອບຮມຍັງຄັ້ງທີ່ແລ້ວ ເຮົາໄດ້ພິຈານາລົ້ງສ່ວນດີສ່ວນເສີຍຂອງທຸນນິຍມແລະສັງຄມນິຍມ
ກັນໄປແລ້ວ ຂຶ້ງສຽງໄດ້ວ່າທຸນນິຍມນັ້ນ ໃນຈຸນະເປັນຮະບບເສຽບຊູກິຈ ນັບວ່າເປັນຮະບບທີ່ມີພັບພັດດັ່ນ

ให้เกิดความเจริญก้าวหน้าได้เห็นอกว่าระบบอื่น ส่วน “สังคมนิยม” นั้น ในฐานะระบบสังคมก็เป็นระบบที่เป็นธรรมน่าพิสมัยที่สุด

แต่ก็ไม่ทราบว่าเป็นเพราะเหตุใด ความเข้าใจของพวกรากับระบบการเมืองต่างๆ ของโลกจึงมักจะบิดๆ เป็นๆ ไม่ตรงต่อความเป็นจริงกันอยู่เรื่อย เช่น เข้าใจผิดว่าระบบสังคมนิยมทุกรูปแบบก็คือ ระบบคอมมิวนิสต์ หรือคอมมิวนิสต์ก็คือสังคมนิยมนั้นเอง แม้ระบบทุนนิยมเองก็ถูกฝ่ายตรงข้ามมองอย่างบิดเบือนว่า เป็นระบบที่เอารัดเอาเปรียบและชูครีดทางเศรษฐกิจ และไม่ยอมมองถึงส่วนดีของระบบนี้ในฐานะเป็นระบบเศรษฐกิจที่มีพลังผลักดันให้เกิดความเจริญก้าวหน้าเห็นอกว่าระบบอื่นเลย ความเข้าใจผิดๆ เพียบๆ รวมทั้งไม่ยอมรับความเป็นจริงเสียเลยอย่างนี้ขอกำชีเป็นอุปสรรคและเป็นอันตรายต่อการศึกษาวิเคราะห์ตลอดจนการวินิจฉัยปัญหาและเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจการเมืองไม่น้อยที่เดียว

อันที่จริงก็ประจักษ์กันแล้วว่า โลกสมัยนี้ได้วัดนาการแปรเปลี่ยนไปมากแล้ว ความคิดและความเชื่อก็ในครั้งกระโน้น ไม่ว่าจะเป็นความคิดความเชื่อเกี่ยวกับทุนนิยม หรือสังคมนิยมล้วนเป็นความคิดความเชื่อที่คล้ายทั้งนั้น เพราะมนุษยชาติได้สำนึกระและได้เลิ่งเห็น สังคมของกรุงร่วมกันดีขึ้น และมากขึ้นกว่าก่อนๆ “การเอารัดเอาเปรียบ” หรือ “การตักตวงประโยชน์” ซึ่งเคยเป็นนโยบายหลักของประเทศทุนนิยมที่ใช้ปฏิบัติต่อประเทศด้อยพัฒนามาบั้นนี้ก็ได้จากหายไปกับอดีตมากแล้ว ท่าทีในการอยู่ร่วมกันได้แปรเปลี่ยนมาเป็นถ้อยที่ล้อຍ อាមัยกัน ความคิดที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ดูจะมีมากกว่าก่อนๆ

สำหรับประเทศไทยเราอีกนั้น แม้จะได้ประจักษ์กันดีว่า เราได้รับการช่วยเหลือเกื้อกูลจากมิตรประเทศหลายต่อหลายกรณีด้วยกัน รวมทั้งยังได้มีส่วนรับการอนุเคราะห์จากองค์กรต่างๆ ของสหประชาชาติ แต่ก็ยังไม่awayที่จะมีคนในบ้านเรามีคนได้ว่า ประเทศที่ให้ความช่วยเหลือต่างก็ตั้งใจจะชูครีดประเทศเราอยู่เสมอ กระนั้นเห็นว่า ความคิดหรือความเห็นที่ไม่ยอมรับข้อเท็จจริง

อย่างนี้นักจากจะทำให้พวกราเราเท็นพิดเป็นขอไปได้อย่างง่ายๆ และ บางครั้งก็อาจทำลายโอกาสที่ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการอนุเคราะห์ไปด้วย

ถ้าวิเคราะห์ถึงมูลเหตุที่ทำให้พวกราบงกลุ่มบางเหล่ายังไม่ยอมเข้าใจสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในโลกนี้แล้ว เรายังจะพบว่าความล้าหลังในด้านการศึกษานั้นแหละเป็นตัวเหตุสำคัญที่สุด การทำความรู้จักมัคคุนกับกระบวนการประขาธิปไตยดี การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับส่วนดีส่วนเสียของทุนนิยม สังคมนิยม หรือคอมมิวนิสต์ดี เรายังเพิ่งจะทำกันอย่างจริงจังและแพร่หลายขึ้นเมื่อไม่นานมานี้เอง ขณะนี้แม่โลกจะได้วัดนาการไปมากแล้ว แต่ความรู้และความเข้าใจของนักศึกษาและปัญญาชนไทยยังก้าวอยู่ข้างหลังคนอื่นเขามากมาย บางกลุ่มก็ยังมีความคิดเห็นอย่างที่เบรียบเหมือนย่าท้าอยู่กับที่และเป็นความคิดเห็นที่ผูกพันอยู่กับรูปแบบของระบบเดียวกันส่วนใหญ่ ความจริงเราน่าจะก้าวไปถึงขั้นที่จะวินิจฉัยผลลัพธ์ในทางปฏิบัติของระบบเหล่านั้น ทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมแล้วว่าได้ผลดีจริงตามสรุปคุณที่คาดอ้างหรือไม่ โดยพิจารณาจากประสบการณ์และผลที่ปรากฏเป็นสำคัญ เพราะประเทศไทยประกอบด้วยระบบต่างๆ นั้นล้วนมีปรากฏการณ์ทั้งส่วนดีและส่วนเสียให้เราศึกษามากมาย หากเราสนใจกันอย่างจริงจังก็ยอมติดตามศึกษาได้ไม่ยาก สรุปได้ว่า ถ้าเราใช้ความฉลาด มองดูรอบตัวเรา เรายังทราบทันที่ว่าคนอื่นเขากำลังทำอะไรกันอยู่ ทำแล้วเกิดอะไรขึ้น และผลที่เกิดขึ้นนั้น ดีเลวอย่างไร และเรายังเลือกเอาสิ่งที่ดีที่สุดในแต่ละระบบนั้นมาประยุกต์ใช้ในบ้านเมืองของเรา คนฉลาดนั้นไม่เพียงแต่จะต้องเรียนรู้ว่าสิ่งใดดีสิ่งใดชั่วเท่านั้น หากจะต้องสามารถประยุกต์เอาสิ่งที่ดีทั้งหลาย มารวมกันเข้าแล้วประกอบเป็นสิ่งที่ดีที่สุดของเรางเอง ซึ่งวิธีการเข่นนี้ ศาสตร์ต่างๆ ในอดีตได้กระทำการรวมมาแล้ว เราจะเห็นได้ว่าศาสตร์ธรรมของทุกศาสตร์นั้น ความจริงก็คือปีกแห่งการรวมรวมสัจธรรมจากทิศนั้นๆ เอง และเราจะทำเข่นนั้นบ้างมิได้หรือ?

ปัจจุบัน รัฐบาลในประเทศไทยที่ปกครองกันตามระบบประชาธิปไตยส่วนมากพากันสนใจ

และต่างยึดเอาระบบเศรษฐกิจ “แบบผสม” เป็นแนวทางในการบริหารงานด้านเศรษฐกิจและสังคม ระบบเศรษฐกิจ “แบบผสม” นี้ รัฐจะเป็นผู้ควบคุมการผลิตและแนวอุดสาหกรรมเพื่อรักษาบังประกษา โดยรัฐเป็นเจ้าของกิจการ ในขณะเดียวกันก็อนุญาตให้เอกชนประกอบกิจการต่างๆ อย่างเสรีตามระบบทุนนิยมด้วย ถึงแม้ระบบเศรษฐกิจแบบผสมจะอำนวยผลสำเร็จให้แก่หลายประเทศมาแล้ว ก็ตาม แต่เราชาววิศวกรสังคมก็ยังเห็นว่าระบบเศรษฐกิจแบบผสมนี้หากไม่ระบบที่ดีที่สุดสำหรับบ้านเราไม่ พวกราชาชาววิศวกรสังคม ได้ศึกษาภาวะบ้านเมืองเรา และได้เพ้นหาส่วนดีของระบบต่างๆ นารวมเข้าเป็นระบบของเราโดยเฉพาะเรียกว่า “ระบบกิจสังคม”

เรากำหนดให้คำว่า “ระบบกิจสังคม” หมายถึงระบบเศรษฐกิจที่ยอมให้ทุนนิยม มีบทบาทอย่างสมมูลน์ ในขณะเดียวกันก็รับเอาดุหนาแน่นของระบบสังคมนิยมไว้เป็นเปลือกภายนอกการดำเนินการกระจายจ่ายจากภาคทรัพย์ในสังคมด้วย “ระบบกิจสังคม” เป็นปรัชญาทางการเมืองใหม่สุด ของวิศวกรสังคมในพระคริจสังคมซึ่งได้ร่วมกันศึกษาและค้นคว้า รวมทั้งได้ทดสอบอย่างรอบคอบ ถัดไปนั้นแล้วเห็นว่าบ้านเมืองของเรานั้นมีเอกลักษณ์เป็นของตนเองมาตลอด ควรจะมีระบบเศรษฐกิจ เป็นของตนเองโดยเฉพาะ “ระบบกิจสังคม” เป็นระบบเฉพาะที่เหมาะสมกับภาวะของบ้านเรา และเราชาววิศวกรสังคมจะยึดเป็นหลักในการบริหารบ้านเมืองของเราต่อไป

ข้อแตกต่างสำคัญระหว่าง “ระบบกิจสังคม” กับ “ระบบเศรษฐกิจแบบผสม” อยู่ตรงที่ สิทธิของบุคคลในการถือกรรมสิทธิ์ทุนทรัพย์ต่างๆ กล่าวคือใน “ระบบเศรษฐกิจแบบผสม” นั้น กำหนดเป็นทฤษฎีไว้ว่ารัฐต้องเป็นผู้ดำเนินการอุดสาหกรรมหลักบางประเทศ ส่วน “ระบบกิจสังคม” ไม่กำหนดให้รัฐต้องเป็นผู้ดำเนินวิสาหกิจใดๆ ทั้งสิ้น เพราะเราเห็นว่า ข้ารัฐการเมืองไม่ได้มีส่วนในผลได้ผลเสียโดยตรงในกิจการแล้ว ย่อมจะดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงได้มาก ผิดกับเอกชน ซึ่งมีผลได้เสียโดยตรงจากการที่ดำเนิน ประสิทธิภาพในการบริหารมักจะดี และบันดาลให้กิจการเจริญก้าวหน้าได้มาก ดังนั้นเราจึงเชื่อว่า การที่รัฐเข้าเป็นจ้าของวิสาหกิจนั้น เป็นเรื่องไม่จำเป็น

และจะไม่ใช่เรื่องใหม่หรือสำคัญแต่อย่างใด ในการก้าวบรรลุเป้าหมายคือความเป็นครรมในสังคม เพราะทราบได้ที่รัฐยังมีอาชญากรรมอยู่ในเมืองคือ ภัยอาชญา การรักษาสิทธิของบุคคลให้มีอิสรภาพที่จะเป็นเจ้าของวิชาชีพ กิจกรรมทางการค้าและเกิดความสำเร็จความก้าวหน้าได้มากกว่า ทั้งนี้ก็เนื่องจากวิชาชีพเอกชนดำเนินงานมีประสิทธิภาพสูงกว่า และเปิดทางให้บุคคลใช้ความสามารถในทางผลิตอย่างเต็มที่ โดยอาศัยแรงผลักดันที่เกิดจากประโยชน์ได้เสียที่จะตกเป็นของบุคคลนั้นๆ เข้าช่วยเสริม ผลได้ย่อมจะมากจะดี ส่วนรัฐก็ตามเก็บผลได้นั้นด้วยระบบภาษีอากรที่ ก้าวหน้าเหมาะสมกับบุคคลที่มีความสามารถจ่าย赋เพื่อประโยชน์ต่อไป ซึ่งเมื่อผลได้ขยายตัวมากขึ้น กระบวนการเปิดทางดังกล่าว ภัยอาชญากรรมที่เก็บมาจากการจ่ายก็จะมากตามไปด้วย

เราเชื่อว่า ระบบกิจสังคมมีคุณค่าเหนือระบบทุนนิยม สังคมนิยม คอมมิวนิสต์ หรือแม้กระนั้น “ระบบเศรษฐกิจแบบผสม” เพราะสามารถตัดทางลัดไปสู่จุดหมายได้โดยไม่ต้องมัว徘徊อยู่กับความเชื่อที่ว่า จะต้องเข้าครอบครองเป็นเจ้าของกิจการอุดสาหกรรมบางประเภทให้สำเร็จครบถ้วนเสียก่อน จึงจะมีทางกระจายมาจากจ่ายโภคทรัพย์อย่างเป็นครรมได้ อีกอย่างหนึ่ง เราเห็นข้อดีของวิชาชีพที่รัฐเข้าดำเนินการนั้น น้อยแห่งเหลือเกินที่ประสบความสำเร็จ และถึงจะได้รับความสำเร็จก็เป็นความสำเร็จที่ต่ำต้อยน้อยกว่าที่เอกชนเข้าประกอบกัน ฉะนั้นการมอบปัจจัยการผลิตทั้งปวงให้ตอกย้ำในกำเนิดของข้ารัฐฯ จึงหาใช่วิถีทางที่จะกระตุ้นให้เศรษฐกิจเติบโตในอัตราสูงไม่ แต่กลับจะเป็นตัวถ่วงความเติบโตเสียมากกว่า

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือ วิชาชีพต่างๆ ในสหรัฐอเมริกา ยกเว้นกิจการอุดสาหกรรมเหล็กกล้า กิจการขนส่งและกิจการเหมืองถ่านหินยังอยู่ในความควบคุมของรัฐบาลนั้น ปรากฏว่า กิจการเหล่านี้ประสบผลขาดทุนอย่างยับ แต่พอเปลี่ยนมือให้เอกชนเข้าดำเนินการ ก็กลับมีผลกำไรอย่างงาม กิจการโทรศัพท์ในสหรัฐอเมริกาซึ่งทรงประสิทธิภาพสูงสุดในโลกนั้น ก็เป็นที่รู้กันดีว่า เป็นกิจการที่มิใช่ดำเนินการโดยรัฐบาล แต่ดำเนินการโดยบริษัทเอกชนเข่นกัน อีกด้วยที่นี้ก็คือกิจการ

ผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าในญี่ปุ่น ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีทั่วไปว่าผลิตภัณฑ์ไฟฟ้าได้สูงที่สุด และมีผู้ใช้กระแสไฟฟ้ามากที่สุดในเอเชียผลิตและจำหน่ายโดยองค์กรของเอกชน

ตัวอย่างในลักษณะนี้มีอิทธิพลอย่างมากที่ขึ้นให้เห็นว่า วิสาหกิจที่ดำเนินโดยเอกชนมีประสิทธิภาพ ประสบความสำเร็จสูงเด่นดีกว่าวิสาหกิจที่ดำเนินโดยรัฐ เหตุที่ทำให้ประสิทธิภาพและความสำเร็จแตกต่างกันคือ วิสาหกิจเอกชนมีตัวกำไรมากกว่าให้ผู้ดำเนินการขยันแข็งในการทำงาน มีความเพียรพยายามที่จะจัดปัญหาและอุปสรรคเพื่อเข้าใจและแก้ไข เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีกว่า เพื่อขยายกิจการให้ใหญ่โตเข้มแข็งกว่า ส่วนรัฐวิสาหกิจนั้นไม่มีแรงเร่งร้าวย่างที่มีในธุรกิจเอกชน และการดำเนินงานมักจะหนักไปในด้านการบริหารงานบุคคลซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจนั้น และโดยปกติหากผู้บริหารงานในรัฐวิสาหกิจไม่ได้ทำอะไรผลผลิต พหรือที่เรียกว่า “ข้าไม่มี ดีไม่ปรากฏ ก็จะไม่มีวันถูกไล่ออก แต่ในวิสาหกิจเอกชน ผู้รับผิดชอบในกิจการจะต้องดำเนินงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ถ้าพลาดก็จะต้องถูกเล่นงานถูกไล่ เพื่อมิให้ผลของการเกิดผิดพลาดจากเป้าได้ ด้วยเหตุนี้เอง ในขณะที่ผู้จัดการของรัฐวิสาหกิจทำงาน วันละ ๙ ชั่วโมง หรือน้อยกว่านั้น ฝ่ายผู้จัดการวิสาหกิจเอกชนจะทำงานเกินกว่าวันละ ๙ ชั่วโมง และแม้แต่ต้องทำอย่างหนาทึ่งมากค้ำก็จะไม่เกี่ยงนอนแต่อย่างใด

ส่วนดีงามของ “ระบบกิจสังคม” อยู่ที่ผลของการปล่อยให้กิจการผลิตทุกประเภทเป็นผลของความวิริยะอุดสาหะของเอกชนอย่างเสรีโดยตลอด ทำให้เกิดการระดมสติปัญญาความสามารถของบุคคลทั่วทั้งประเทศให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ประเทศชาติอย่างเต็มที่ และอย่างทั่วถึง ซึ่งผลได้ย่อมจะสูง ขณะเดียวกันรัฐบาลก็จะมีส่วนได้รับผลได้นั้นโดยไม่ต้องค้าทุนลงเงิน และไม่ต้องเสียต่อการขาดทุนทั้งสิ้นด้วย รัฐบาลเพียงแต่ค่อยนั่งเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ ด้วยระบบภาษีอากร และภายใต้ระบบกิจสังคมการสับเปลี่ยนกรรมสิทธิ์ในทุนระหว่างรัฐบาลกับเอกชนอย่างที่ปรากฏในระบบเศรษฐกิจแบบผสมก็จะไม่มี ความพัวพันใจของบุคคลซึ่งเกิด

จากความไม่แน่ใจว่าวิสาหกิจที่ตนริเริ่มใหม่ หรือที่กำลังประกอบอยู่จะถูกโอนเปลี่ยนเป็นของรัฐ หรือไม่ก็จะหมดไปอย่างเด็ดขาด เมื่อก็ต้องมั่นใจได้เข่นนี้ การขยายตัวของวิสาหกิจก็เกิดอย่างไม่หยุดยั่ง

หากเรามองไปรอบ ๆ บ้านเรา ด้วยการพินิจพิเคราะห์อย่างถี่ถ้วน เราจะเห็นและเข้าใจได้ว่า ประเทศที่กำลังเจริญอย่างรวดเร็วของบ้านเราทุกวันนี้ ล้วนเปิดทางให้วิสาหกิจดำเนินการโดยเอกชนอย่างเสรีทั้งนั้น เช่น ในส่องคง หรือสิงคโปร์ ธุรกิจเพื่อปูมาก ผู้คนมีงานทำกันสมบูรณ์ดี แม้แต่เกาะเล็ก ๆ อย่างเกาะเดมินในหมู่เกาะอินเดียตะวันตก เมื่อเปิดประตูให้เอกชนประกอบธุรกิจได้อย่างอิสระ ก็สามารถดึงดูดธุรกิจจากทั่วโลกให้เข้ามาปิดดังดำเนินกิจการอยู่ที่นั่นมากมาย จนเศรษฐกิจของ国度น้อยๆ นี้เจริญรุ่งเรืองอย่างไม่น่าเชื่อ ตัวอย่างที่น่าสนใจอีกเรื่องหนึ่งก็คือ เรื่องเรือเดินทะเลขนส่งสินค้าทั่วโลก ส่วนใหญ่พากันจดทะเบียนว่าเป็นเรือของปานามา เพราะว่า ถ้าขังลงปานามาขึ้นแล้วก็เท่ากับมีใบเบิกทางพิเศษ เพราะกฎหมายปานามาให้สิทธิเสรีภาพมากที่สุดในการลำเลียงสินค้าทางเรือในรูปแบบของวิสาหกิจเสรี รัฐบาลปานามาคิดค่าทะเบียนเรือประจำปีในอัตราต่ำมาก แต่ก็ได้เงินมาจุนเจืองประมาณแผ่นดินเป็นก้อนใหญ่จากการซื้อขายอัตราต่ำที่เก็บจากเรือสินค้าจำนวนมากเหล่านั้น ซึ่งแท้ที่จริงแล้วก็เป็นของตนต่างชาติทั้งสิ้น

จากตัวอย่างดังๆ ที่ยกมาให้พิจารณาแล้วทั้งหมด ย่อมจะพอเป็นหลักฐานยืนยันได้ว่า การเปิดทางให้เอกชนรับบทบาทในวิสาหกิจนานาชนิดอย่างเต็มที่นั้น โอกาสแห่งการก้าวหน้าทางเศรษฐกิจจะมีมาก แนวความคิดอย่างนี้เป็นส่วนดีของระบบทุนนิยมซึ่งเราชาวิศวกรสังคมได้นำมา奉นากไร้ในระบบกิจสังคม ฉะนั้นระบบกิจสังคมจึงเป็นระบบเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพสูงสุดอย่างแน่นอน

ระบบกิจสังคมในฐานะเป็นระบบสังคม ก็มีคุณค่าเหนือระบบเศรษฐกิจแบบผสมอย่างเทียบกันไม่ได้เข่นกัน เพราะเมื่อวิสาหกิจเสรีมีโอกาสเจริญรุ่งเรือง รัฐก็อยู่ในฐานะที่จะเรียกเก็บ

ภาชีได้สูงชี้เป็นประโยชน์ที่รู้สึพึงได้ และการปล่อยใหบุคคลใชสติปัญญาความสามารถเข้าดำเนินงานธุรกิจ ผลได้ก็ย่อมจะเต็มเม็ดเต็มหน่วย ภาชีที่รู้สึพึงเก็บก็จะพอใจเก็บได้มากขึ้นด้วย โดยไม่จำเป็นต้องเพิ่มอัตราภาชีใหสูงขึ้น จึงเห็นได้ชัดอย่าง practical ข้อโต้แย้งอันใดทั้งสิ้น ในระบบ กิจสังคมนี้รู้สามารถเก็บภาชีจากภาคเอกชนได้มากกว่าระบบอื่น ส่วนภายใต้ระบบสังคมนิยมล้วนๆ หรือในระบบเศรษฐกิจแบบผสมนั้น ก็ยากที่จะหวังอย่างนั้น เพราะโดยปกติแล้ว เมื่อรู้วิสาหกิจ หย่อนประสิทธิภาพ ก็ย่อมจะผลิตออกมาน้อยไปตามเป้า รู้ก็จะมีผลิตผลออกแจกจ่ายให้ประชาชนได้น้อย ไม่พอกินไม่พอใช้ ในที่สุดการกระจายจ่ายจากโภคทรัพย์อย่างเป็นธรรมในสังคม แทนที่จะเป็นการกระจายความมั่งมี ความผาสุก กลับกลายเป็นกระจายความยากจน ความทุกข์ ไปเสียจน

ที่กระผมอธิบายมาขึ้นนี้ ก็เพื่อใหเข้าใจแจ่มแจ้งทุกแห่งทุกมุมว่า ระบบกิจสังคมที่ พรรคกิจสังคมได้สร้างขึ้นนี้คืออะไร และมีเป้าหมายในทางปฏิบัติประการใดบ้าง

ตามขั้นตอนดังเดิมเรามักจะเขื่อว่า ถ้ารู้บาลถือรวมสิทธิ์ในสิ่งใด สิ่งนั้นก็จะผลิตออกผล เป็นเงินเป็นทองกลับไปสู่ท้องพระคลัง แต่ปัจจุบันนี้โลกเปลี่ยนแปลงไป ความเชื่อและความเข้าใจ เกี่ยวกับนักการเมืองลักษณะนี้ไปโดยสิ้นเชิง เพราะประจักษ์ความจริงว่า ธุรกิจที่รู้เป็นเจ้าของนั้น ส่วนมากก็รังแต่จะสร้างความขาดทุน หรือความเสื่นเปลืองใหแก่คนและทรัพยากรของแผ่นดิน เสียมากกว่า ตัวอย่างที่เห็นง่ายๆ ก็คือ กรณีบริษัทเหมืองแร่เหมืองโกชีรู้บาลได้สั่งการถอนสันป่าท่าน และเข้าดำเนินการเอง จริงอยู่เป็นเรื่องยากที่จะมาติดแย้งว่า ใครผิดใครถูก เพราะเมื่อคนเรา ใช้อารมณ์เป็นเครื่องตัดสินใจ และอ้างความรักชาติเป็นใหญ่ จนครอคก์ตามที่พูดว่า “ให้ฟรังทำ จะได้ผลดีกว่า” จะถูกกล่าวหาในทันทีว่าเป็นคนขายชาติ ซึ่งถ้าจะพูดความจริงกันสักนิดก็ต้อง ยอมรับว่า เทมโก้เป็นบริษัทใหญ่มีความสามารถมากไม่เพียงแต่สร้างคุณอันมหาศาลเท่านั้น แต่ยัง สามารถคิดประดิษฐ์ชิ้นดูดแร่ในทะเลลึกซึ่งยังไม่เคยมีประเทศใดในโลกทำได้สำเร็จอีกด้วย การที่

เราแสดงความว้าวุ่นของเราออกไบในลักษณะนั้น แล้วมันได้อะไรขึ้นมา? บริษัทเทมโก้เขาก็ต้อง
หยุดกิจการไป ผลก็คือคนไทยเป็นจำนวนมากต้องตกงาน รัฐบาลก็ขาดรายได้ ตรงกับข้ามหากเรา¹
อนุญาตให้บริษัทเทมโก้ดำเนินการชุดแร่ต่อไป รัฐบาลก็ย่อมมีอำนาจที่จะเรียกเก็บภาษีจาก
กิจการลงทุนจากต่างประเทศรายนี้ได้

ที่กระพรมบรรยายมาทั้งหมดนี้ ก็ด้วยความปราณາที่จะให้ท่านทุกคนได้เข้าใจซึ่งถึง
คุณประโยชน์อันเศรษฐกิจระบบกิจสังคมจะอำนวยให้ต่อสังคมเรา เพราะเราเชื่อมั่นว่าสิ่งที่
ประเทศไทย ต้องการอย่างยิ่งขณะนี้คือ ผู้ที่รู้แจ้งในวิธีการปฏิรูปสังคมตามระบบใหม่ของเรา ซึ่งหาก
มีจำนวนยิ่มมากเท่าใด ก็ยิ่งจะมีผลดีต่อการเผยแพร่และปฏิบัติการเท่านั้น และทั้งนี้ก็เพื่อให้พร้อมที่
พวกราจะนำออกใช้ปฏิบัติการเมื่อเราชนะเลือกตั้งได้เข้าบริหารงานของประเทศ....."

"บุญชู ใจสุนเสียง" ไฟฟันปราณາให้ "การเมืองไทย" เป็นอย่างไร? ไฟฟันปราณາให้
"นักการเมืองไทย" เป็นอย่างไร? หากตอบได้จาก "ปรัชญาของพระคิจสังคม" ซึ่งได้อธิบาย
เรื่องนักการเมืองควรเป็น "วิศวกรสังคม" ไว้อย่างแจ่มชัดด้วย (ท่านผู้อ่านกุณามาตำแหน่ง "วิศวกร
สังคม" ที่เสนอในปรัชญาของพระคิจสังคม กับที่ถูกนำไปใช้กันภายหลังในพระคพลังธรรมด้วย)

● ประชญาของพศสค (กิจสังคม) ●

ตลอดระยะเวลา ๔๐ ปีที่แล้วมานี้ สังคมไทยได้ตั้งความปราถนาที่จะเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงตนเองให้เป็นรัฐแห่งยุคใหม่ เป็นชาติที่ทันสมัย แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมี ก็หาได้บังเกิดขึ้นไม่

ด้วยความสำนึกดังนี้ คนกลุ่มนั้นซึ่งมีความรักษาดินบ้านเมืองจึงได้ตกลงพร้อมใจกันตั้งพระราชการเมืองขึ้น เพื่อลงมือปฏิบัติการให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ทันสมัยสมดังความปราถนาข้างต้น ชาติที่ทันสมัย คือชาติที่ได้สร้างสมคุณงามความดี ศิลปวัฒนธรรม และความเจียรวลاد รอบคอบไว้ในอดีต และอาศัยคุณความดีเหล่านั้นก่อให้เกิดความศรัทธา คือความเชื่อถือขึ้นในจิตใจของชนส่วนใหญ่ในสังคมว่า หลักการบางอย่างจะก่อประโยชน์ให้เกิดแก่สังคมได้ หลักการที่พระคันธรathanan ได้แก่

- เสรีภาพส่วนตัวของบุคคล
- ความเสมอภาคในกฎหมาย
- ความเสมอภาคในโอกาส
- การกระจายเจ้าจ่ายโดยทรัพย์อย่างเป็นธรรมในสังคม

ถ้าหากว่าหลักการทั้ง ๔ นี้ เป็นที่เข้าใจกันได้ว่าเป็นสาระสำคัญของสังคมนิยมแล้ว สมาชิกของพระคันธรเรียกตนเองว่าเป็นนักสังคมนิยมได้ แต่ถ้าเข้าใจกันว่า สังคมนิยม หมายถึงการรวมเอาทุกสิ่งทุกอย่างเข้าเป็นของรัฐแล้ว สมาชิกของพระคันธรย่อมจะรับไม่ได้เป็นแน่นอนว่าเป็นนักสังคมนิยม เพราะเมื่อเราเข้มมั่นในเสรีภาพส่วนตัวของบุคคลแล้ว เรายังต้องให้เสรีภาพแก่บุคคลที่จะมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินส่วนตัว

และด้วยเหตุแห่งการนิยามศัพท์ว่า สังคมนิยมซึ่งอาจแตกต่างกันได้ดังนี้ พระคันธรจึงอาจไม่ใช้สังคมนิยมในสายตาหรือแนวความคิดของคนบางคน แต่ถ้าหากว่าสังคมนิยมหมายถึงปรัชญาซึ่งมุ่งที่จะเหลือมนุษย์ให้ได้รับความเป็นธรรมในสังคมแล้ว พระคันธรเป็นสังคมนิยมโดยไม่มีปัญหา

อันที่จริงคนที่มาร่วมกลุ่มกันตั้งพรุคนี้ขึ้น น่าจะเรียกตนเองว่า ‘วิศวกรสังคม’ จะเหมาะสมกว่า วิศวกรสังคมเป็นผู้ที่เอาใจใส่ และเอาใจดีต่อสภาพสังคมของตน และต่อสภาพความเป็นไป ในสังคมมนุษยชาติ เป็นส่วนรวมอย่างหนักแน่นและมั่นคงเข้ายกอุ่นถือว่าต้องใส่ใจต่อสังคมก่อนสิ่งอื่น วิศวกรสังคมเอาใจใส่ต่อสังคมด้วยความห่วงใยและเอาใจดีต่อสังคม ด้วยการใช้กำลังปัญญาและกำลังกายเข้าแก้ไขปัญหาของสังคม ตลอดจนปรับปรุงสังคม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ขึ้นในสังคมในทางที่ดี

วิศวกรสังคมย่อมมีความเชื่อมั่นว่า สังคมนั้นไม่ว่าจะเป็นอยู่ในรูปใดล้วนปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นได้ทั้งนั้น

เดย์มีคุณพุดกันมาแล้วมากและบ่อยๆ ว่า บุคคลจำต้องมีปัจจัยสี่ในการครอบครองชีพ คือ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยาบำบัดโรค หลายคนนึกไปว่า เมื่อบุคคลมีปัจจัยสี่เหล่านี้แล้วก็คงจะเพียงพอ ไม่จำต้องวนเวียนอย่างเดือด แต่ในทرسคนละของวิศวกรสังคมนั้น การที่บุคคลมีอาหารรับประทาน ๓ มื้อด้วยวัน มีหลังคาคุ้มหัวกันแดดฝน มีเสื้อผ้าสวมใส่ และมีหยกยาไว้บำบัดโรคในนามเจ็บไข้ นั่นจะเรียกว่าเพียงพอแล้วยังไม่ได้ เพราะมนุษย์ยังต้องการปัจจัยด้วยๆ ที่จะทำให้เกิดความเจริญทางจิตใจและทางปัญญาอีกมากมายหลายอย่าง จนกว่ามนุษย์จะเข้าสู่สภาพที่เรียกว่าเป็นคนโดยบวบวน

ด้วยเหตุเหล่านี้ วิศวกรสังคมจึงเชื่อว่าราบใดที่เพื่อนมนุษย์ในสังคมยังไม่ได้รับปัจจัยขึ้น มูลฐานแห่งชีวิต คือ อาหาร ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า และยารักษาโรค อย่างเพียงพอและทั่วถึง เขาจะต้องอุทิศตนต่อสู้และฝ่าฟันอุปสรรคทั้งปวง เพื่อปรับกลไกในสังคมและหรือสร้างกลไกขึ้นใหม่ในสังคมให้เกิดผล อย่างน้อยที่สุดก็ต้องทำให้เพื่อนมนุษย์ในสังคมได้ปัจจัยขึ้นมูลฐานแห่งชีวิตอย่างเพียงพอโดยถ้วนหน้า ส่วนบุคคลที่ได้รับปัจจัยเหล่านั้นครบแล้ว วิศวกรสังคมก็ยังปราวนาที่จะยกกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคลเหล่านั้นให้สูงขึ้นไปอีก รวมทั้งต้องก้าวท่วงไปในอันที่จะสร้างสรรค์สังคมให้ดีกว่าเดิมต่อเนื่องกันตลอดไปโดยไม่มีที่สิ้นสุด

ว่าโดยสรุป วิศวกรสังคม เป็นผู้ที่แสวงหาสิ่งที่ประเสริฐสุดในสังคมและให้แก่สังคม วิศวกรสังคมจะอยู่เป็นปกติสุขมีได้ในเมื่อสังคมยังบกพร่องหรือหยุดอยู่กับที่ และเพื่อนมนุษย์ยังทุกข์ร้อนขาดแคลน วิศวกรสังคมจึงต้องต่อสู้ดันหนันทำความดี เพื่อให้เกิดผลเป็นความประเสริฐสุดแก่เพื่อนมนุษย์ในสังคม วิศวกรสังคมจึงเป็นกิจกรรมที่อำนวยความสะดวกความพึงพอใจให้แก่วิศวกรสังคมเหล่านี้อีกด้วย ไม่ว่าวิศวกรสังคมถือว่าการกระทำเพื่อสังคมให้เกิดประโยชน์แก่สังคมเป็นการกระทำที่ถูก ที่ชอบทางศีลธรรมและมีความสำคัญเหนือสิ่งอื่นใดแล้ว วิศวกรสังคมจึงมีความเห็นพ้องต้องกันว่า ภารกิจการเมืองที่จะได้ร่วมกันดังขึ้นนั้นจะต้องมีข้อว่า

“พรรครักสังคม”

เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า Social Action Party (SAP)

การกระทำต่างๆ ของ “พรรครักสังคม” นั้น จะต้องคำนึงถึงผลที่จะมีต่อสังคมเป็นส่วนใหญ่ ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือของคนอื่นใดทั้งสิ้น รวมทั้งพร้อมที่จะเสียสละกิจ ส่วนตัว อันจักทำให้เกิดประโยชน์ส่วนตนนั้นโดยสิ้นเชิง เพื่อกระทำการสังคมให้เกิดประโยชน์ต่อ สังคมแต่ทั้งเดียว

พรรครักสังคม จะยึดถือว่าการกระทำเพื่อสังคมหรือกิจสังคมนั้น มีความสำคัญเหนือภารกิจ ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนตัว ทั้งนี้เนื่องจากจะเป็นปรัชญาของพรรครักแล้ว ยังจะถือได้ว่าเป็นหลัก ศีลธรรมของพรรครักอีกด้วย

พรรครักสังคม จะตัดสินใจกระทำการในหน้าที่การงานของคนในพรรคด้วยหลักการนี้แต่ อย่างเดียว

หากการกระทำได้เป็นการกระทำเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม เป็นการกระทำเพื่อ สังคมโดยไม่คำนึงถึงเหตุผลส่วนตัวแล้ว การกระทำนั้นถือว่าเป็นกิจสังคม เป็นการกระทำดี เป็นการ กระทำการชอบ และเป็นการกระทำที่ถูกต้อง

แต่ถ้าการกระทำในหน้าที่การงานนั้น เป็นไปเพื่อประโยชน์ตนก็ดี หรือแม้แต่เจ้อแห่งอยู่ด้วยประโยชน์ตนก็ดี การกระทำนั้นถือว่ามิใช่กิจสังคม เป็นการกระทำที่ไม่ชอบและเป็นการกระทำผิด

ว่ากันตามความจริงแล้ว พระคิจสังคมจะไม่มีนักการเมืองทั้งที่เป็นพราศการเมือง เพราะเรา มีเจตจานที่จะคงความเป็นวิศวกรสังคมของเราว่าตลอดไป และวิศวกรสังคมนั้น มีประสิทธิภาพ และยึดถือในคุณค่าต่างๆ ที่ไม่ตรงกับนักการเมืองโดยทั่วไป วิศวกรสังคมไม่ถือว่าการเมืองเป็นการขยายโอกาสเพื่อที่จะเข้ามารองรับงานบริหารราชการแผ่นดินเพื่อสร้างสมบaramี และความยิ่งใหญ่ ให้แก่ตนเองเป็นสำคัญ ซึ่งนักการเมืองมักจะทำกันอยู่เป็นอาชีลน ดังที่ประชาชนชาวไทยก็ได้ ตรวจสอบดีอยู่แล้ว

ในทางตรงกันข้าม เราคือกลุ่มวิศวกรสังคมผู้มีศรัทธาดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ศรัทธาของเรามิได้อยู่ที่คำลงท้ายว่า “นิยม” ทั้งหลาย เนื่อง คอมมูนิสต์ สังคมนิยม หรือนายทุนนิยม แต่อยู่ที่ ความดึงดูดของสถาบันต่างๆ ที่คนไทยเดินทางบ้านถือ อยู่ที่คุณความดีและความสามารถของปวงชน ชาวไทย และอยู่ที่การเชื่อว่าตัวเราจะต้องทำสังคมให้ดีขึ้น ประการสุดท้ายนี้เนื่องจากสมาชิกใน พรรครุ่งเรืองประกอบด้วยบุคคลซึ่งได้ประสบความสำเร็จมาแล้วในชีวิตและในอาชีพของตน สิ่งที่ เรายังต้องการเป็นผลตอบแทนนั้นจึงมิใช่ขอเสียง เกียรติยศ หรือความมั่งคั่ง แต่มีอยู่เพียงอย่างเดียว เท่านั้น คือความสำเร็จในการได้มีโอกาสสรับใช้สังคม เพื่อให้สังคมได้รับประโยชน์ต่างๆ ที่เรา ประ遑นาร่วมกับเพื่อนคนไทยทั้งปวง

พระคิจสังคม จึงขอให้สัตย์ปฏิญาณว่า จะรับใช้สังคมจนสุดความสามารถ
พระคิจสังคม สัญญาว่า จะไม่ปล่อยให้มีการทุจริตเกิดขึ้นในพรรคนี้เป็นอันขาด พรรคนี้ จะพยายามอย่างสุดความสามารถที่จะกำจัดความทุจริตเหลาเหลาให้หมดสิ้นไปจากสังคมของเรา ด้วยเหตุนี้ หากปรากฏว่าสมาชิกของพรรคนี้ได้ทุจริตต่อหน้าที่ กระทำผิดศีลธรรมของพรรคดัง

ที่ได้กล่าวถึงมาแล้ว เราจะขับไล่ออกจากพรรคและเอาโทชิให้ประจักษ์ทั่วทั้ง เพราพรรคนี้เขื่อว่า พรรคจะรับใช้สังคมอย่างสัดย์ซึ่งมีได้หากคนในพรรคทุกจิตเสียเอง

ความทุจริตในสังคมเป็นโรคร้ายแรงซึ่งต้องรักษาให้หายอย่างเด็ดขาด มีจะนั้นสังคมไทย จะมีขีดจำกัดต่อไปไม่ได้ สาเหตุที่ทำให้ชาติไทยมิได้เจริญก้าวหน้าเป็นชาติที่ทันสมัยหลังจาก ผ่านช่วงระยะเวลาถึง ๔๐ ปีมานี้ ก็คือความทุจริตที่ได้เกิดขึ้น สังคมไทยได้ปล่อยให้มีการฟุ่มฟัก สนับสนุนระบบการเมืองและสังคมที่ก่อให้เกิดการทุจริต อีกทั้งวางแผนโดยการฉ้อราษฎร์บังหลวง จนการกระทำเข่นั้นลงรากและเจริญของมามเป็นเนื้อร้าย ซึ่งทำลายวิชาชีวิตของสังคมลงไปทุกขณะ ข้าราชการและลูกจ้างจะดำเนินชีพอยู่ได้อย่างไรด้วยเงินเดือน ซึ่งไม่พอจะครอบครองชีพ?

ข้าวนำจะอยู่ได้อย่างไร ในเมื่อรายได้จากการจำหน่ายพืชผลต่ำกว่ารายจ่ายในการลงทุน และการดำเนินชีพ?

แม้นักธุรกิจซึ่งมีคนเรียกทั่วไปว่า เป็น “นายทุน” นั้นเอง จะประกอบการหากำไรอย่าง พอดีสมพอดีตามกำหนดของคลองธรรมได้อย่างไร ในเมื่อต้องเสียเบี้ยน้ำยารายทาง หรือแบ่ง ประโยชน์ให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องอยู่ทุกระยะของการงาน?

วัฏจักรแห่งความชั่วร้าย ได้หมุนเวียนดังนี้มาตลอดในสังคมของเรา

ถ้าประเทศไทยต้องการที่จะมีขีดจำกัดต่อไปและเติบโตเป็นรัฐที่ทันสมัยอย่างแท้จริงแล้ว เรายังต้องตัดวัฏจักรแห่งความทุจริตนั้นให้ขาด

๑. เรายังต้องเลิก ระบบพวกพ้อง ให้สิ้นเชิง

๒. เรายังต้องเลิกระบบร่วมสัมพันธ์ทางประโยชน์ระหว่างบุคคลผู้ครอบครองอำนาจ และบุคคลในวงการธุรกิจเอกชนอย่างไม่ทิ้งร่องรอยไว้ให้หลงเหลืออยู่เลย

๓. เรายังต้องเลิกระบบที่ทำให้ข้าวนา ผู้อภิพ้อบัวสนาต้องตกอยู่ในจานะลูกເสาวัด เขายังเปรียบอยู่ตลอดเวลา

๔. เรายังต้องเลิกรอบที่ให้การศึกษาอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา เพื่อเตรียมให้เข้าสู่สังคมจริงแห่งความชั่วต่อไป

๕. เรายังต้องเลิกรอบที่ยกย่องข้าราชการว่าเป็น “เจ้านาย” และถือตนเองว่าเป็น “เจ้านาย” อุปถัมภ์หนึ่งในหลาย แต่ต้องได้รับสิทธิพิเศษต่างๆ

เมื่อเราได้ก้าวเดินระบบเหล่านี้จนหมดสิ้นไปแล้ว เราจึงจะสร้างชีวิตใหม่ขึ้นในสังคมของเราราได้

พรรคกิจสังคม ขอเชิญชวนว่าเรามุ่งกระทำจริงในการภาครัฐลังสิ่งต่างๆ เหล่านี้เพื่อสร้างชีวิตใหม่ขึ้นในสังคมของเรา

ชีวิตใหม่ที่เราประณญาจะให้เกิดขึ้นนั้นเป็นอย่างไร?

สิ่งต่างๆ ต่อไปนี้เป็นสิ่งที่ พรรคกิจสังคม ประณญาจะให้เกิดขึ้นอย่างแน่นอนในประเทศไทย โดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ทั้งสิ้น

พรรคกิจสังคม ประณญาจะให้ประเทศไทยปราฏแก่สายตาโลกด้วยคุณสมบัติต่างๆ

ต่อไปนี้

● สุจริตธรรม ●

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วว่า พรรคนี้มีความประسنศร้อนแన่แน่ที่จะภาครัฐลังความทุจริตให้หมดสิ้นไปจากบ้านเมืองของเรา พรรคนี้จึงมีความต้องการอันไม่มีเงื่อนไขใดๆ ที่จะให้เกิดความสุจริตในทุกทางขึ้นในสังคมไทย สุจริตธรรมในทุกหน้าที่ของพรรคนี้คือความสุจริตในไตรතัวร กล่าวคือ สุจริตด้วย กาย วาจา และใจ หมายความว่าการกระทำทุกอย่างจะต้องเป็นการกระทำที่สุจริต ปราศจากเลเท็กลหรือมีเหตุจุจิไปในทางคิดร้ายทำลายหรือเอาเปรียบผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นในทางการเมือง หรือในทางใดๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องไม่เป็นการกระทำที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อสังคม

ความสุจริตทางวิชาชีวนั้น นอกจากจะไม่กล่าวเท็จหรือกล่าวส่อเสียดายยังแล้ว ยังหมายถึง การพูดโดยสุจริตใจด้วยเหตุด้วยผล โดยไม่หันเกรงต่ออำนาจหรืออิทธิพลใดๆ อีกด้วย ผู้ที่มีวิชา สุจริตในที่ระคนของพรรคันนี้คือ ผู้ที่มีความกล้าหาญที่จะพูดความจริง กล่าวพากษ์วิจารณ์ในเรื่อง ที่ตนเห็นว่าจะเสียประโยชน์บ้านเมือง หรือไม่เป็นธรรมต่อกันในสังคม ไม่ยอมนิ่งให้แก่ผู้ที่มีอำนาจ แล้วใช้อำนาจในทางที่ผิด กล้าที่จะกล่าวโดยเปิดเผยว่าเด็ดจากการเป็นผิดๆ แต่ไม่สมยอมด้วย

ส่วนมโนสุจริต หรือความสุจริตทางใจนั้น หมายถึงใจที่คิดถึงแต่ประโยชน์ส่วนรวมเป็น สำคัญ รวมทั้งใจที่ซื่อตรงต่อตนเอง ค่อยพากษ์วิจารณ์ตนเองอยู่เป็นนิจ ยอมรับผิดในเมื่อตนเองผิด และตั้งใจที่จะแก้ความผิดหรือความไม่ดีให้หมดไปจากใจตน ไม่ลุ่มหลงในตนเองหรือความคิดเห็น ของตนเอง เห็นว่าถูกทุกอย่างหรือประเสริฐเลิศอย่างกว่าความคิดเห็นของผู้อื่น ขณะเดียวกันก็พร้อม ที่จะรับฟังคำพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น และเมื่อปรากฏว่าตนมีความผิดจริงตามที่ผู้อื่นกล่าวหา ก็ยอมรับโดยสุจริตใจว่าตนนั้นผิดจริง ไม่แก้ตัวหรือปิดบังความผิดของตนเองโดยไม่แก้ไขเสียให้ถูก

พรรคันนี้เชื่อว่า ความสุจริตในไตรภวารเท่านั้นที่สร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้ สิ่งที่พรรคเราต้องการให้ปรากฏขึ้นเป็นสิ่งแรกในสังคมของเราช่วงต่อไปนี้ คือ สังคมที่ พร้อมที่จะวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง สังคมที่พร้อมจะทันหน้าเข้าหากันฉันท์มิตร เพื่ออภิปรายถกเถียง ประเด็นและนโยบายต่างๆ กันอย่างตรงไปตรงมาและเปิดเผย สังคมซึ่งหลักการต่างๆ ของระบบ ประชาธิปไตยจะได้รับการส่งเสริมเชิดชูอย่างสูงสุด ไม่เฉพาะแต่ในรัฐสภาเท่านั้น แต่เป็นสังคม ซึ่งนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องระบบถึงตัวเรา ในฐานะสมาชิกของสังคมจะได้รับการอภิปราย อย่างเปิดเผย กว้างขวาง และอย่างจริงใจ ทั้งในหนังสือพิมพ์ ในสถาบันการศึกษาทุกรอบดับ ตั้งแต่โรงเรียนไปจนถึงมหาวิทยาลัย ตามสมาคม ตามโรงงาน ตลอดจนทัวร์ไปในชนบท แม้แต่ใน บ้านของเราเอง

ดังนั้น จุดประสงค์ของการแกล่ใน การ วิศวกรรมสังคม ของ พรรคกิจสังคม จึงได้แก่ การเปลี่ยนสังคมไทยให้เป็นสังคมสุจริต มีสัจจะ สามารถพากษ์วิจารณ์ตนเองได้

● รัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ ●

การเปลี่ยนแปลงประการที่สองที่ พระครกิจสังคม ต้องการให้ปรากฏขึ้นในสังคมของเราก็คือ การมีรัฐบาลที่ดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีได้หมายเพียงการมีกลุ่มผู้นำที่ฉลาด สามารถกำหนดนโยบายที่เห็นการณ์ไกลเท่านั้น แต่หมายถึงรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพสามารถดำเนินกิจการต่างๆ ให้สำเร็จตามนัยบานันดา ได้รัฐบาลที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้น ย่อมไม่ประสบคนนโยบายที่เลื่อนลอย เพียงแต่จะหาความนิยมใส่ตัว แต่จะประกาศเสน่ห์อย่างชี้แจงแน่ใจแล้วว่าจะดำเนินการให้สำเร็จ ลุล่วงได้อย่างแน่นอน ภายใต้เวลาที่ได้กำหนดหมายไว้เท่านั้น

หากพระครกิจสังคมได้รับมอบหมายให้จัดตั้งรัฐบาล พระครก็จะได้จัดตั้งรัฐบาลซึ่งมี ลักษณะดังที่ได้กล่าวมานี้ และเมื่อพระคได้เป็นรัฐบาลแล้ว คำมั่นใดๆ ที่รัฐบาลของพระจะให้ แก่ประชาชน พระคงอสัญญาว่า จะปฏิบัติตามคำมั่นนั้นให้สำเร็จลงได้ภายในการอุปะษาที่ กำหนด

เพื่อให้บรรลุผลดังนี้ พระจะจัดตั้งรัฐบาลที่ประกอบด้วยรัฐมนตรีที่เข้มแข็งสุจริต และ ความเข้มแข็งนั้นอาจทำให้ต้องใช้มาตรการอันเด็ดขาดขึ้นได้ พระขอรับรองว่า หากรัฐบาลของ พระค มีความจำเป็นจะต้องใช้มาตรการรุนแรงอย่างเด็ดขาด พระจะทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เท่านั้น จะไม่ทำเพื่อกลุ่มอิทธิพลกลุ่มใดอย่างเด็ดขาด พระนี้ไม่ต้องการที่จะตอกย้ำให้อำนาจ หรือ อิทธิพลของกลุ่มอิทธิพลใดๆ ทั้งสิ้น

● ความยุติธรรมในสังคม ●

จุดหมายประการที่สามของ พระครกิจสังคม ในการปรับปรุงสังคมไทยก็คือ การก่อให้เกิด ความยุติธรรมในสังคมมากขึ้น เราได้กล่าวมาแล้วว่า ประการแรกที่เดียวเราต้องการความสุจริต

รองมาในประการที่สองเราต้องการรัฐบาลที่ดีและมีประสิทธิภาพ และเราลำดับความเสมอภาคในสังคมไว้เป็นประการที่สาม เหตุที่ลำดับไว้อย่างนี้ ก็ เพราะไม่ใช่อย่างที่บุคคลพากันอื่นๆ เขาเข้ากันว่า จุดหมายปลายทางจะเป็นการนำมานี้ซึ่งความยุติธรรมในสังคม เหตุที่เราไม่ใช่อย่างบุคคลพากันอื่น ก็ เพราะเรานิยมความเป็นจริง เราถูกว่าเป็นเรื่องเป็นไปไม่ได้ ที่จะสร้างสังคมให้มีความเป็นธรรมเพิ่มขึ้นได้โดยปราศจากรัฐบาลที่ดีและมีประสิทธิภาพและก่อนที่จะมีรัฐบาลที่ดีได้นั้น เรา ก็จะต้องเปลี่ยนลักษณะนิสัยที่เพาะอยู่ในตัวเราเองนานปีมาแล้วเสียก่อน นั่นคือการไม่ชื่อตงต่อตนเอง ด้วยเหตุนี้พรศคงจะได้ลำดับความยุติธรรมในสังคมให้มีความสำคัญเป็นอันดับสาม เพราะความยุติธรรมในสังคมนั้นจะสร้างให้สำเร็จได้ ก็ต่อเมื่อได้ก้าวผ่านข่าวแรกและข่าวสองของแผนวิศวกรรมสังคมของพรศแล้วเท่านั้น

โดยความหมายของคำ ความยุติธรรมในสังคม เราไม่ได้หมายว่าจะต้องมีการกระจายโภคทรัพย์ออกให้เท่าเทียมกันทั่วทุกคน เพราะเรายอมรับความเป็นจริงที่ว่า ในสังคมที่กำลังสร้างเนื้อสร้างตัวนั้น เป็นสังคมที่ขาดแคลนโภคทรัพย์ ฉะนั้น ลักษณะกระจายโภคทรัพย์ที่ยังขาดแคลนอยู่กันทันทีตั้งแต่เริ่มต้นก็เท่ากับกระจาย “ความยากจน” นั้นเอง เราเชื่อว่าการกระจายความยากจนถึงแม้จะเป็นไปอย่างเสมอภาค ก็คงจะไม่มีใครพอใจหรือยินดีที่จะได้รับเป็นแน่ แต่เราเชื่อว่าการกระจายโภคทรัพย์อย่างเสมอภาคจะทำได้ผลดี ทวิความพอใจได้ทั่ว ก็เมื่อสังคมแต่ละระดับได้รับการอนุนให้เขียนฐานะสูงขึ้นพร้อมกันได้อย่างเหมาะสม และด้วยความเดิบโตหรือขยายปริมาณของโภคทรัพย์ที่เกิดจากความพยายามของสมาชิกในสังคมทุกระดับ เราจึงจะมีโภคทรัพย์ให้กระจายต่อไปด้วยวิธีการทางภาษีอากร

แผนของ พรศกิจสังคม จึงมุ่งสร้างความยุติธรรมในสังคม โดยใช้ระบบเศรษฐกิจแบบผสมซึ่งวิสาหกิจเอกชนจะได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินกันอย่างอิสระเสรี แต่วิสาหกิจสำคัญและเป็นหลักบางประเภทอาจจะต้องริเริ่มดำเนินโดยรัฐ หรือโอนจากเอกชนมาเป็นของรัฐ หรือโอนให้แก่

องค์การได้ก็ได้ หากเราเชื่อมั่นว่ารู้หรือองค์การนั้น ๆ จะสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมดีกว่า

ที่รุคนะของพรครเกี่ยวกับความยุติธรรมในสังคม มิได้จำกัดอยู่แต่การกระจายโภคทรัพย์ อย่างเสมอภาคยิ่งขึ้นเท่านั้น พรครยังเชื่อถ้วนว่า ใน การสร้างสังคมที่มีความเป็นธรรมนั้น การกระจาย “โอกาส” อย่างเสมอภาคยิ่งขึ้น ก็มีความสำคัญพอๆ กันกับการกระจายโภคทรัพย์ โดยความหมาย ของคำ “โอกาสอันเสมอภาค” เรามายว่า สังคมของเราระยะมหานี้ให้เยาวชนทุกคนมีโอกาสเท่า เทียมกันในเวล特 โดยจะได้รับการศึกษาขั้นมูลฐานที่รู้จักเดริยมไว้ให้ และซึ่งเยาวชนแต่ละคน สามารถจะรับไว้ได้ตามสมรรถภาพแห่งตน เราเชื่อว่า การศึกษาขั้นมูลฐานที่เท่าเทียมกัน จะก่อให้ เกิดสังคมอันเสมอภาคยิ่งขึ้นเมื่อมองจากแง่ของโอกาส ที่รุคนะของเรามุ่งเน้นเรื่องโอกาสอันเสมอภาค จึงพุ่งสู่ความเสมอภาคในด้านการศึกษา เพราะว่า การศึกษาย่อมจะช่วยให้ความไม่เสมอภาคในทาง กำหนดของคน ได้รับการปัดเป่าให้เบาบางและเกิดความเป็นธรรมเพิ่มขึ้น

ความเป็นธรรมในสังคม จะต้องรวมความเสมอภาคภายใต้กฎหมายไว้ด้วย ความเสมอภาคในสังคมนั้นเรามักจะเข้าใจันเสมอว่า หมายถึงการกระจายโภคทรัพย์อย่างเป็นธรรมเท่านั้น แต่พรครเห็นว่า ที่รุคนะแคบๆ อย่างนี้ไม่พอ เพราะว่า หากมนุษย์มิได้มีความเท่าเทียมกันทาง กฎหมายแล้ว ก็ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่การต่างๆ ในสังคมจะดำเนินและทรงตัวอยู่ได้อย่างเป็นธรรม ความเป็นธรรมหรือความเสมอภาคจะมีความหมาย ก็ต่อเมื่อทั้งผู้ทรงอำนาจและบุคลากรแห่งนิติ และผู้ไม่ได้รับอำนาจนั้นต่างก็เสมอหน้า มีความเท่ากันทางกฎหมายและเสมอภาคกันในการ ปฏิบัติภาระผูกพันตามหน้าที่ที่ตนมีต่อรัฐ กฎหมายไม่ว่าจะเกี่ยวกับเรื่องใดก็ตาม ต้องใช้บังคับ คุณได้ถ้วนหน้าอย่างตัดติสิทธิ์และเสมอเหมือนกัน จึงจะบันดาลให้สังคมใหม่ของประเทศไทยมี ลักษณะเด่นขึ้นได้

● วินัย ●

ลักษณะประการที่สี่ ที่พระคิจสังคมต้องการให้ปรากฏขึ้นในประเทศไทย ก็คือสังคมที่เปลี่ยมด้วยอิสระเสรีและพรั่งพร้อมด้วยระบอบวินัย ความมีอิสระเสรีที่ประกอบด้วยความสำนึกร่วมกันนั้น ย่อมไม่หมายว่าใครคิดจะผลงานเมื่อใดก็ผละได้ตามใจนึก ย่อมไม่หมายว่าใครจะเดินขบวนประท้วงใครก็ทำได้ทันที โดยไม่ต้องคำนึงว่าจะกระทบต่อเสรีภาพของใครอื่นหรือไม่ ย่อมมิได้หมายว่าใครจะเขียนข้อความหมิ่นประมาทใส่ร้ายใครอย่างปราศจากความจริงในหน้าหนังสือพิมพ์ได้ ย่อมมิได้หมายว่าใครจะทำลายทรัพย์สินสาธารณะในขณะที่รวมกลุ่มเรียกร้องการได้การหนึ่งได้ตามใจชอบ หากข้อเรียกร้องนั้นมิได้รับการสนองตอบอย่างสมใจจากผู้ที่ถูกเรียกร้อง รัฐบาลที่บริหารงานตามความคาดเดันของมหาชนหรือสุดแท้ที่ความคิดของผู้คน ย่อมมิใช่รัฐบาลที่ดี พระคิจสังคมให้คำมั่นสัญญาว่าจะให้เสรีภาพแก่บุคคลในสังคมไทยอย่างกว้างขวาง แต่เราจะไม่ยอมฝ่อนหนนหรืออ่อนข้อให้กับผู้ที่ใช้สิทธิเสรีภาพอย่างเกินขอบเขต และขาดระบอบวินัยไม่เคารพต่อกฎหมายของบ้านเมืองโดยเด็ดขาด เราจะทำให้ประเทศไทยเป็นสังคมที่เคร่งต่อระบอบวินัย เป็นสังคมที่กฎหมายใช้บังคับได้อย่างศักดิ์สิทธิ์และยุติธรรมเสมอหน้ากันทุกคนไม่ว่าจะเป็นผู้มีอำนาจ หรือไร้อำนาจตาม

เราจำเป็นต้องสร้างสังคมที่มีระบอบวินัย หากสังคมไทยไม่เริ่มปรับตัวให้เคร่งต่อระบอบวินัย ไม่ใช่อำนาจและไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดแล้ว ความสงบความเจริญก็จะมิได้ด้วยเหตุนี้ พระคิจสังคม จึงเชื่อว่ารัฐบาลที่เข้มแข็งต้องมาจากพระคิจที่เคร่งต่อระบอบวินัย มีมูลเหตุคลใจอันบริสุทธิ์ และมีจุดหมายที่แน่นอนจริงใจ ความสะอาดบริสุทธิ์ของพระคิจที่จะมีอยู่ในสังคม จึงสามารถนำไปใช้ในสังคมของเราให้ร่วมใจกันสร้างสังคมที่สะอาดบริสุทธิ์ได้ เพื่อว่าชาติของเราจะได้รวมตัวกันอย่างมีวินัย และสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศได้ไม่ด้อยกว่าใครทั้งสิ้น

บุญชู ใจดี

เมื่อกล่าวถึงระเบียบวินัยภายในพระคร รวมทั้งความจำเป็นที่ชาติจะต้องรวมตัวกันอย่างมี ระเบียบวินัย เราจ่อมหมายถึงระเบียบวินัยที่ดีที่เหมาะสมกับสังคมของเรา เราจะไม่ขอร้องหรือ บังคับในสิ่งที่เราเหตุผลและเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของป้าเจกน้อยย่างแน่นอน แต่เมื่อได้ก็ตาม ที่การกระทำการของเอกชน หรือกลุ่มคนใดก่อความเดือดร้อน หรือความเสียหายในทรัพย์สิน หรือ กระบวนการต่อสิทธิเสรีภาพของสมาชิกอื่นในสังคม การกระทำนั้นจะต้องได้รับการระงับยับยั้งและปราบ ปราบจากรัฐอย่างการขันและเด็ดขาดทันที

สรุปแล้ว ปรัชญาประการที่สืบทอดจากพระครเรา จึงหมายถึงการสร้างพระครที่มีระเบียบวินัยอันดี แต่ในเวลาเดียวกันจะไม่กระทำการอันใดที่เป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล

พระคุณของเรา yang ให้คำมั่นสัญญาอีกด้วยว่า จะยึดมั่นและปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญโดยเคร่งครัดตลอดกาล

● ร่างรักษาสถาบันแห่งชาติ ●

เข่นเดียวกับคนไทยทั้งปวงสมาชิกพระครกิจสังคมมีความภูมิใจในชาติไทย ในความเป็นไทย และในประวัติศาสตร์อันยาวนานของคนไทย เรา มีความเชื่อถืออย่างมั่นคงว่า ชาติไทยก็ได้ ความเป็นไทยก็ได้ เกิดขึ้นได้สืบเนื่องกันต่อมา และจะยังมีชีวิตต่อไปอย่างรุ่งเรืองในอนาคต ก็ด้วย สถาบันแห่งชาติดังต่อไปนี้

สถาบันครอบครัว พระคุณมีความเคารพและเชื่อมั่นในสถาบันครอบครัวของไทยว่า เป็นสถาบันที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสังคมไทย และมีผลทำให้ชาติไทยนั้นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ประกอบด้วยคนไทย ซึ่งมีความรู้สึกว่าเป็นพี่น้องอยู่ในครอบครัวเดียวกัน มีความสัมพันธ์กันอย่าง ใกล้ชิดยิ่งกว่าคนในสังคมอื่นๆ เราจึงมีความเห็นว่าต้องช่วยรักษาไว้ซึ่งสถาบันครอบครัวของไทยนี้ ให้คงอยู่ตลอดไป กิจการใดๆ ที่อาจทำให้สถาบันนี้อ่อนแลงหรือเสื่อมสูญไปแล้ว พึงระวังเด็ดขาด

สถาบันครอบครัวนี้สำคัญเท่ากับความเป็นชาติไทย ซึ่งพระคนี้ตลอดจนคนไทยทั้งปวง จะต้องรักษาไว้ด้วยกำลังกายและกำลังใจ แม้ด้วยเลือดเนื้อและชีวิต

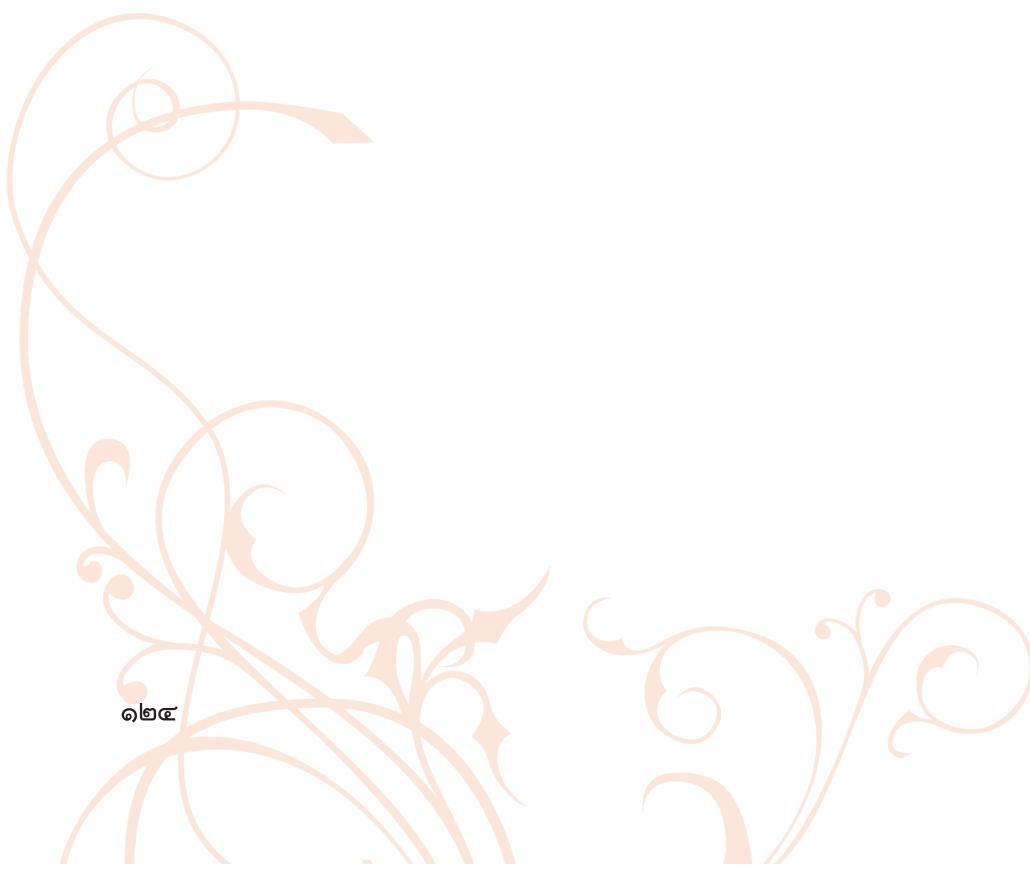
สถาบันศาสนา พระกิจสังคม จะทำนุบำรุง และรักษาพระพุทธศาสนาไว้ให้เป็นศาสนาของชาติตลอดไป ขณะเดียวกันพระคนี้เคารพในสิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนาของทุกคน และถือว่าสิทธิเสรีภาพนี้เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ซึ่งพระจะต้องเกิดทุนไว้ทุกเมื่อ

สถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันที่สำคัญที่สุดในการร่วมความเป็นชาติอันมีอิสริยปได้โดย ก็คือสถาบันพระมหากษัตริย์ พระกิจสังคมมีความเชื่อสัตย์เคารพเกิดทุน และจริงรักภักดีต่อองค์ พระมหากษัตริย์เป็นล้นพ้น พร้อมที่จะด้วยชีวิตเป็นราชพลีได้ทุกเมื่อ และมีความมุ่งมั่นที่จะร่วม รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ ให้คงอยู่เป็นศรีเป็นส่ง儿แก่ชาติไทยตลอดไป

ข้อเขียนที่ประมวลมาในบทนี้ทั้งหมด คือแก่นแغانของอุดมการณ์ทางการเมืองของ
“บุญชู ใจนเลสตีย์” คือภาพปฏิมาที่ยกย่องเป็นแบบอย่างได้

ในส่วนการทำงานการเมืองรูปธรรมระหว่างที่สังกัดพรรคการเมืองต่างๆ นั้น ก็เป็นอีกเรื่อง
หนึ่ง ซึ่งมีข้อจำกัดทางการเมืองมากมาย สังกัดกันมิให้ “บุญชู” ทำตามอุดมการณ์ของตนได้ดังใจ
ทั้งหมด

“สังจังลูกพูเบย์”

“คุณบุญชู ใจจนเสถียร ท่านมีคุณวิเศษอย่างน้อยสองประการ คือ

1. ท่านเข้าใจว่า มหาเศรษฐีย่อมมีความผูกพัน และความรับผิดชอบต่อสังคมทั่วไป ไข่ว่าท่านจะรับผิดชอบหรือบำรุงเฉพาะวงศ์ตระกูล หรือสมัครพรรคพวง

2. ท่านเข้าใจระบบบุญนิยมอย่างถูกต้องว่าไม่ได้หมายถึงการเก็บภาษี เอาทรัพย์ทั้งหมดเข้าบัญชีของภาครัฐนั่นเอง แต่หมายถึงการหมุนเวียนทรัพย์ระหว่างนายทุนและผู้บริโภค หากประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีรายได้เพียงพอแล้ว จะซื้อผลิตภัณฑ์ของนายทุนได้อย่างไร”

ไมเคิล ไรท์

(นายเมฆ มณีวิจาร)

๑๙๖

ເສັນກາງກາຣມເມືອງແລ້ວພລງຈານໃນຄວາມກຮງຈໍາ

● ເສັນກາງກາຣມເມືອງຂອງ “ບຸນຍູ ໂຮຈນເສດීຍර” ●

ເສັນທາງກາຣມເມືອງຂອງ “ບຸນຍູ ໂຮຈນເສດීຍර” ອຍ່າງໄປເປັນທາງການນັ້ນ ຂ້ອເຈີຍນບາງຈິນ ອາຈະມີມຸນອົງວ່າເຮັມຕັ້ງແຕ່ພລເກປະກາສ ຈາກສະເລື້ອງ ຂອກປຶກຂາບາງເຮືອງຈາກ “ບຸນຍູ” ຈຶ່ງເສັນວ່າ “ບຸນຍູ” ເຂົ້າສູ່ງກາຣມເມືອງຕັ້ງແຕ່ ພ.ສ.ເມຊີ່ວັດ ແຕ່ລ້າຈະນັບຍ່າງເປັນທາງກາຣ ຮຸມທັ້ງ ຄໍາຍົນຈຳລັກຂອງ “ບຸນຍູ” ເອງແລ້ວ ເສັນທາງກາຣມເມືອງຂອງ “ບຸນຍູ” ເຮັມດັນຈາກຕໍ່ແຫ່ງ “ສມາຊີກ ສການນິຕິບັນຫຼຸດ” (ພ.ສ.ເມຊີ່ວັດ) ດະນະປະວິວັດຕັ້ງສການນິຕິບັນຫຼຸດຂຶ້ນໃນປລາຍປີ ພ.ສ.ເມຊີ່ວັດ “ບຸນຍູ ໂຮຈນເສດීຍර” ເປັນທີ່ໃນພລເຮືອນໂຄງກາຣທີ່ມີອາຊີພອສະຫວຼອຍ໌ໃນການຄຽງຄຸງກິຈເກອຂນເພີ່ມ ໄນກີ່ຄົນທີ່ໄດ້ຮັບກາຣໂປຣດເກລ້າ ແຕ່ຕັ້ງໃຫ້ເປັນສມາຊີກສການນິຕິບັນຫຼຸດ

ກ່ອນໜ້ານັ້ນ ໃນໜ່ວງກ່ອນກາຣເລືອກຕັ້ງ ພ.ສ.ເມຊີ່ວັດ ນາຍຄວງ ອກຍົງວົງ ທ້າວໜ້າພຣະຄ ປະຊາທິປະຕິຍ (ໃນຂະນະນັ້ນ) ໄດ້ເຈົ້າທາບຖາມເຂີ໘ມ “ບຸນຍູ” ອອກຮ່ວມກາຮັບຜູ້ຈັດໃໝ່ ດັນທຸ່ມໜີ້ຂໍ້ອ ເສີ່ງທອນຫວລໄທ້ລົງສັມຄຣັບເລືອກຕັ້ງເປັນສມາຊີກສກາຟ້າແຫນວາຊ່າງວັງຈຸງທັງຫັດພຣະນຄຣ ໃນກາຣເລືອກ ຕັ້ງເດືອນກຸມພາພັນຮົດ ພ.ສ.ເມຊີ່ວັດ ແຕ່ “ບຸນຍູ” ເຫັນວ່າ “ຍັງໄມ້ໃໝ່ຈຳວັງເວລາສໍາຫັກເບົາ” !

“ບຸນຍູ” ເລົາວ່າ

“(ຄຸນຄວງ) ມາພູດຂັກຂວານພມ ໂດຍອ້າງສຽງຄຸນແລະຝຶກມີກາຣທຳການຂອງພມອ່າງໃນນັ້ນ ອຍ່າງນີ້ຫລາຍອ່າງ ແຕ່ພມເອງນັ້ນໄມ່ເຄຍຄິດຜົນວ່າຈະກະໂດດລົງສູ່ເວທີກາຣມືອງ ກໍລະຍຸຕອບຄຸນຄວງໄປວ່າ ຮະຫວ່າງນີ້ພົມຄິດວ່າຍັງໄມ້ໃໝ່ຈຳວັງເວລາສໍາຫັກເບົາ ເພຣະວ່າພມຕ້ອງກາຣທຳການດ້ານອນາຄາຣໃຫ້ສໍາເຮົາ ໄທ້ໄດ້ເສີ່ຍກ່ອນ

ผมยังมีเรื่องต้องทำให้กับธนาคารอีกมาก โดยเฉพาะเรื่องที่จะต้องเอาชนะธนาคารฟรังฯ ให้ได้ ผมก็เลยบอกคุณคงไปป่าว ยังไม่ใช่เวลาที่ผมจะทิ้งธนาคารไป"

จันกระทิ้งใน พ.ศ.๒๕๑๙ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด เจริญก้าวหน้าไปอีกมากมายแล้ว "บุญชู" จึงรับคำเชิญจากรัฐบาลจอมพลน้อม กิตติขจร เข้าเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติ

แม้ว่ารัฐบาลคนนะปฏิวัติจะเป็นผู้เลือก "บุญชู" เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติก็ตาม แต่ "บุญชู" ก็แสดงบทบาทที่เป็นอิสระอภิปรายแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลอย่างตรงไปตรงมาเสมอ เช่นได้พูดที่โนมสตรัฐสภาในนามของสมาชิกสภานิติบัญญัติ (๑๔ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๑๖) ว่า

".....ตั้งแต่เข้ามาย่างรายอยู่ในสถาบันรัฐสภา ผมได้ตั้งใจไว้ว่าจะพยายามทำหน้าที่ ข้ามมูลฐานให้ได้มากที่สุด ซึ่งก็มิใช่อะไรอื่น คิดแล้วพูดนั่นเอง แต่ก็กลับถูกเพื่อนฝูงที่หวังดีคืออยเดือนอยู่เรื่อยว่าให้พยายามยึดสุภาษิต 'พูดไปสองไฟเบี้ย' ไว้ดีกว่า ผมเองมีความเข้าใจว่าสภานี้ จะไม่เป็นสภารา หากสมาชิกทั้งหลายมัวรักนวนลสงวนคำ ต่างถือคติ 'นิ่งเสียต่ำลงทอง' กันไปหมด อีกประการหนึ่งผมจำได้ว่า กรุงโรมพินาศ เพราะความอ่อนแอกองพากขุนนางที่นั่งอยู่ในสภา.....
ผมจึงยังไม่ยอมปิดปากตามคำแนะนำของเพื่อนผู้ห่วงดีนั้น"

“นาวี รังสิราภรณ์” เกี่ยนไว้ในหนังสือ “บันถานสายการเมือง ของ บุญชู ใจดี”
บทที่ ๔ ว่า

ในสภานิติบัญญัติสมัยนั้น “นายบุญชู ใจดี” เป็นคนหนึ่งที่มีผลงานตรวจสอบ
รัฐบาลและคุ้มครองผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนมากเป็นพิเศษ ทั้งในรูปของ
การยื่นกระทุก อภิปรายให้ความเห็น และการร่วมเป็นกรรมการคณะกรรมการต่างๆ ทั้งนี้สำหรับขอบเขต
ความสนใจของนายบุญชู ใจดี กล่าวได้ว่ามีตั้งแต่เรื่องเล็กๆ ไปจนกระทั่งถึงเรื่องใหญ่ๆ
ที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนคนส่วนใหญ่เป็นวงกว้าง อาทิทั้งมีลักษณะครอบคลุมประเด็น
ปัญหาทั้งงานทางด้านสังคม และทางด้านเศรษฐกิจแบบทั่วหมู่ค คือบันถัังแต่เรื่องการศึกษา
คุณภาพ จนถึงเรื่องการเงินการคลัง”

สภานิติบัญญัติแห่งชาติชุดนี้ มีอายุอยู่เพียง ๑๑ เดือน ก็จบบทบาทไปหลังจากเหตุการณ์
๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖

วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๑๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
แต่งตั้งสมาชิกสมัชชาแห่งชาติ จากประชามติกลุ่มอาชีพต่างๆ จำนวน ๒,๓๔ คน จากนั้น
สมาชิกสมัชชาแห่งชาติดินส์ได้ลงคะแนนคัดเลือกบุคคลในสมัชชาแห่งชาติเข้าเป็นสมาชิกสภา
นิติบัญญัติแห่งชาติจำนวน ๒๙๐ คน “บุญชู ใจดี” ได้รับคะแนนเลือกให้เป็นสมาชิก
สภานิติบัญญัติด้วยคะแนนสูงลำดับที่ ๒๗

ในระหว่างนั้น “บุญชู” เห็นความจำเป็นว่า หากจะสร้างสรรค์ระบบประชาธิปไตย
ไทยให้เข้มแข็งได้ ก็มีแต่ต้องเริ่มด้วยการสร้างพระราชการเมืองใหม่ ที่มีจุดยืน แนวทาง นโยบาย
และอุดมการณ์ที่จะแก้ปัญหาต่างๆ ของประเทศและประชาชนได้อย่างดีและขัดเจน โดยเฉพาะ
นโยบายในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม สร้างสังคมที่เป็นธรรม จากแนวคิดเริ่มต้นนี้เอง ปรัชญา
และอุดมการณ์พระราชการเมืองตลอดจนระเบียบการของพระราชการเมืองก็เกิดขึ้น

ปัญหาข้อใหญ่ตามมาคือ จะทำไครมาเป็นหัวหน้าพรคร? เพราะ “บุญชู” ‘...รู้ตัวเองดีว่า เพิ่งกระโดดเข้ามานในวงการเมือง ยังไม่มีบางมีพรครพวก และฐานทางการเมืองอะไรเลย เท็นจะ ไม่ไหว ก็ต้องหาบุคคลที่พร้อมจริงๆ มาเป็นหัวหน้า’

คนแรกที่ “บุญชู” ไปพบตามคือ ดร.ป้าย อังภากรณ์ “เหตุที่ไปหาคุณป้าย ก็ เพราะ ความใกล้ชิด และความรู้สึกว่าคุณป้ายจะเป็นผู้นำของคนรุ่นใหม่ได้ เราคิดว่าคุณป้ายน่าจะทำ ได้ดีมาก แล้วคุณป้ายก็ยังเป็นขวัญใจของคนรุ่นใหม่และนักศึกษาทั่วไป”

แต่ ดร.ป้าย ไม่รับ

“เมื่อคุณป้ายไม่เอา เราจึงไปหาอาจารย์คึกฤทธิ์ ตัวผมเองไปเสนอพร้อมกับเอกสาร ให้ดู อาจารย์คึกฤทธิ์ที่แรกไม่สนใจจริงจังถึงขั้นจะมาเป็นหัวหน้า แต่เมื่อได้อ่านเอกสารและ แนวความคิด มอบให้คุณเกษม (ศิริสมพันธ์) ดูอีกทีหนึ่ง คุณเกษมคงจะเห็นว่าทำตามที่ได้ แสดงออกมากอย่างสมบูรณ์นั้น อาจารย์คึกฤทธิ์ท่านก็คงเอ็นดูที่จะสนับสนุนผมด้วยเหมือนกัน”

สุดท้ายก็ได้มีม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช มาเป็นหัวหน้าพรครกิจสังคม

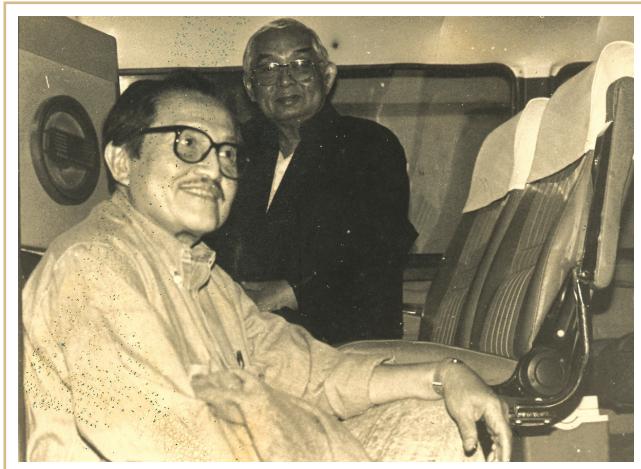

“บุญชู” ลงสมัครรับเลือกตั้งที่จังหวัดขอนแก่น และชนะการเลือกตั้ง ผลการเลือกตั้งในวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๘ พระคิจสังคมได้ ส.ส.เพียง ๑ คน แต่แล้วก็สามารถเป็นแกนนำ จัดตั้งรัฐบาลผสมขึ้นได้ มีหมู่บ้านชาววงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี “บุญชู ใจน眷เสถียร” เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐบาลดูดนี้แม้จะดำรงตำแหน่งอยู่ไม่นาน แต่ก็มีผลงาน ด้านเศรษฐกิจการเมืองมากมาย เช่น นโยบายเงินผัน นโยบายสภาพัฒนา ดังจะได้กล่าวถึงต่อไป “รัฐบาลคึกฤทธิ์” ต้องยุบสภา ในวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๑๙ แล้วจัดการเลือกตั้ง ในวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๙ “บุญชู” ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส.ขอนแก่น พระคิจสังคมได้ ส.ส.ถึง ๔๕ ที่นั่ง แต่หมู่บ้านชาววงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช หัวหน้าพรรคสอบตกขาดสิทธิ พรรคราษฎร์ปัตย์ ได้เป็นแกนนำรัฐบาล แล้วต่อมาก็เกิดกรณี ๖ ตุลา ๒๕๑๙ ทหารทำการปฏิวัติรัฐประหาร การปักธงกลับเป็นเผด็จการอีกครั้ง

ในระหว่างนั้น “บุญชู” กลับเข้ารับตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ตามคำเชิญของนายขัน โสภณพนิช เข้าทำงานธนาคารกรุงเทพอยู่จนถึง พ.ศ.๒๕๒๓ เมื่อพลเอก เปริญ ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เชิญให้ “บุญชู ใจน眷เสถียร” เข้ารับตำแหน่ง รองนายกรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจ ซึ่งในช่วงนั้นประเทศไทยมีปัญหาเศรษฐกิจรุนแรงหลายปัญหา “บุญชู” เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงคนสำคัญในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น

เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ เกิดปัญหา “การจัดหน้ามันจากประเทศชาติดือราเบีย” รัฐมนตรี จากพระคิจสังคมถูกโฉมตีมาก ต่อมาในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๒๔ “บุญชู” และรัฐมนตรีจาก พระคิจสังคมทั้งหมดยื่นใบลาออกจาก เป็นการสิ้นสุดการร่วมรัฐบาลปرم ๑

ต่อมาในวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๒๖ “บุญชู ใจน眷เสถียร” ลาออกจากพระคิจสังคม และ ประกาศไม่ลงสมัครรับเลือกตั้ง 望มีทางการเมืองระยะหนึ่ง หันไปทำงานในตำแหน่งประธาน กรรมการบริหารธนาคารกรุงหลวงไทย

“บุญชู” ย้อนความหลังซึ่งที่ทำงานการเมืองร่วมกับหน่อรามราชวงศ์คีกฤทธิ์ ปราโมช ว่า
“เมื่อต้องมาทำงานการเมืองร่วมกัน เรื่องกระบวนการทั้งระห่ำงและกับอาจารย์ในระยะ
นั้นก็เกิดขึ้นเป็นธรรมชาติ ด้วยว่าผู้เมืองเป็นคนที่มีความเป็นนักธุรกิจ นักบริหารอยู่ในตัว เมื่อต้อง^{กับ}
บริหารงานการเมืองในฐานะผู้ก่อตั้งพรรค ผูกมีความคิดที่จะสร้างองค์กรนี้ให้เป็นเรื่องเป็นราว
เพื่อเป็นฐานในการบริหารงานอย่างถาวรในอนาคต แต่อาจารย์ท่านบอกว่าเรื่องอย่างนั้นไม่
จำเป็นที่จะต้องเอกสารกันгал จะมั่วมาตั้งองค์กร ตั้งหม้อข้าวหม้อแกงคงจะไม่ทัน ท่านบอกเสนอ
ว่าทำงานการเมืองจะรอข้าไม่ได้ มีโอกาสต้องทำทันที นั่นคือการเป็นรัฐมนตรี อย่าได้รอ อย่าได้
กังวลว่าพร้อมไม่พร้อม ไม่ต้องกังวลว่าพระคราธรรมเมืองจะอยู่ได้นานแค่ไหน ให้ลงมือทำงาน
ท่านมองอย่างนักการเมืองที่ได้ประสบความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมาอย่างมากว่า
หากมัวเสียเวลาสร้างองค์กรก่อนลงมือทำนั้นไม่ทันกิน คือแทนที่จะเสียเวลาเตรียมหม้อข้าวหม้อแกง^{กับ}
ให้ออกรอบเลย อย่างอื่นค่อยไปหาเข้าข้างหน้า

อย่างไรก็ตาม ผมยังแนะนำความคิดของผมนั้น ใช้การได้ ถ้าหากมีการสร้างฐานไว้เรื่อยๆ ระบบบริหารจะแน่นแฟ้น สู้ศึกได้อย่างมั่นคง สามารถเดินหน้าไปได้เรื่อยๆ แทนที่จะสู้แล้วถอยมาตั้งหลักใหม่อีกที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ เลยไปไม่ถึงไหนอย่างบ้านเมืองอื่นเข้าเสียที่

มีคนพูดว่าหากทำความคิดของเราสองคนมารวมกันได้ก็คงจะดี แต่ในความเป็นจริง มันไม่เคยรวมกันได้ ผมจะเละกับท่านด้วยเรื่องเหล่านี้มากที่เดียว แต่ไม่เคยถึงขั้นโน้มไปเป็นปัจจัยอีกๆ แล้วก็คงรู้สึกต่างมีส่วนผิด จึงหันหน้าเข้าหากันได้เสมอตั้งที่เป็นอยู่ จนกระทั่งผลไปตั้ง พรรคการเมืองใหม่ ก็สามารถทำได้โดยไม่ต้องกังวลว่าจะโดนซัดโคนดี” (จากหนังสือ “คึกฤทธิ์ ๔๐”)

เวลาผ่านไปสามปี ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๒๘ “บุญชู” ก็ประกาศก่อตั้งพรรคกิจประชาติ ผลการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๘ พรรคกิจประชาติ ได้ ส.ส. ๑๓ ที่นั่ง “บุญชู” ลงสมัครที่จังหวัดนครสวรรค์ และได้รับเลือกเป็น ส.ส. พรรคกิจประชาติเป็นฝ่ายค้าน จนกระทั่งมีการรับสภาพฯ

เลือกตั้งทั่วไปครั้งใหม่ ในวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๓๑ พรรคกิจประชาติ ได้ ส.ส. มาเพียง ๙ ที่นั่ง “บุญชู” ยังคงได้เป็น ส.ส. นครสวรรค์ (เขต ๒) พรรคชาติไทยได้จำนวน ส.ส.มากที่สุด พลตรีชาติชาย ชุณหะวัณ หัวหน้าพรรคชาติไทยได้เป็นนายกรัฐมนตรี

ต่อมารัฐบาล “บุญชู” เป็นรองหัวหน้าพรรค พรรคก้าวหน้า พรรคประชาติ พรรครวมไทย ได้ยุบพรรค รวมตัวกันเข้าเป็น “พรรคเอกภาพ” นายณรงค์ วงศ์วรรณ เป็นหัวหน้าพรรค “บุญชู” เป็นรองหัวหน้าพรรค

พรรคเอกภาพได้รับเชิญเข้าร่วมรัฐบาลพลเอกชาติชาย และ “บุญชู” ไม่ยอมรับตำแหน่งใดๆ ในรัฐบาลนั้น

กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๓๔ รัฐบาลชาติชายถูกรัฐประหาร โดยคณะ รสช. นายณรงค์ วงศ์วรรณ หัวหน้าพรรคเอกภาพ ทึ้งพรรคไปตั้งพรรคใหม่ชื่อพรรคสามัคคีธรรม “บุญชู” ต้องเป็นหัวหน้า

บุรีรัมย์ จังหวัด

พรrocเอกภาคอยู่ช่วงสั้นๆ แล้วก็เกิดเหตุการณ์ “พฤษภาคมพิพ” ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๓๙ “บุญชู” ข้าราชการไปเข้าร่วมพรrocพลังธรรม ในตำแหน่งประธานที่ปรึกษาพรrocพลังธรรม และได้รับการเลือกตั้ง เป็น ส.ส.นครสวรรค์ ในการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๓๙ จากนั้นได้เข้าร่วมรัฐบาล ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีฝ่ายสังคม ในรัฐบาลชวน ๑ ซึ่งมี ส.ส.พรroc พลังธรรมได้เป็นรัฐมนตรี ๑๐ คน

“ประมวล สุวรรณวดนน” ที่ปรึกษาของ “บุญชู” เล่าไว้ ช่วง พ.ศ.๒๕๓๗ ตอนนั้น

“การเมืองนอกสถาเริมคึกคักขึ้นเป็นลำดับ มีการเรียกร้องให้ร่างรัฐธรรมนูญใหม่ พลตรีจำลอง ศรีเมือง หัวหน้าพรrocพลังธรรมซึ่งไม่ยอมรับตำแหน่งรัฐมนตรี ลาออกจากหัวหน้าพรrocไปร่วมต่อสู้นอกสถาเริมคึกคักขึ้นเป็นลำดับ มีการเรียกร้องให้ร่างรัฐธรรมนูญใหม่ พลตรีจำลอง ศรีเมือง หัวหน้าพรrocพลังธรรมซึ่งไม่ยอมรับตำแหน่งรัฐมนตรี ลาออกจากหัวหน้าพรrocไปร่วมต่อสู้นอกสถาเริมคึกคักขึ้นเป็นลำดับ ไม่ยอมรับตำแหน่งรัฐมนตรี ลาออกจากหัวหน้าพรroc ต้องการเป็นหัวหน้าพรrocและส่อเค้าว่าจะเกิดช่วงชิงกัน ในท่ามกลางความตึงเครียดทั้งนอกพรroc ในพรroc พลตรีจำลองได้ไปพบท่านรองบุญชูฯ ถึงบ้าน ขอให้รับตำแหน่งหัวหน้าพรroc อ้างว่า ถ้าท่านไม่รับ พรrocแตกแน่ ท่านรองบุญชูฯ จึงต้องรับตำแหน่งหัวหน้าพรrocพลังธรรม ความเรื่องนี้ แผนได้ทราบจากท่านขณะดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี”

ต่อมาไม่นาน “บุญชู” ก็พ้นจากตำแหน่งหัวหน้าพรrocพลังธรรม ในปี ๒๕๔๐ มีการเลือกตั้งครั้งใหม่ “บุญชู” ตัดสินใจเข้าสังกัดพรrocประชาธิปัตย์ เป็นที่ปรึกษาฝ่ายเศรษฐกิจ แต่ก็ไม่มีบทบาทอะไรนัก จนกระทั่งตัดสินใจวางแผนการเมืองในปี ๒๕๔๔

● พลงานโดดเด่นในความทรงจำ ●

เมื่อย้อนมองแนวคิดทางการเมืองของ “บุญชู ใจจันเสถียร” ที่สำคัญและโดดเด่นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาสังคม ได้แก่เรื่อง

ปราศรัยหาเสียงที่จังหวัดชลบุรี

(๑) สร้างผลงานทำให้ภาครัฐยอมรับบทบาทของເเอกสารີນ ລາຄາຮູ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບການປະສານຮ່ວມມືກັບການເອກະພານ

(๒) ເງິນຜັນ

(๓) ສກາຕຳບລ

(๔) ກາຮປະກັນຮາຄາພື້ນດຸ

(๕) ດົນຈົນຮັກໝາພວີ

(๖) ກາຮປະລຸງປົງທີ່ດິນ

(๗) ກາຮທຽບສອບແລະຕິດຕາມການໃຊ້ຈ່າຍເງິນນັບປະມານແຜ່ນດິນ ແລະກາຮຍກະດັບມາດຮູ້ນວິ່າຂໍ້ພັນງົງ

(๘) ຄຸນປາກາຮຕ່ອມທາວີທາລ້ຽນຮ່ວມສາສຕ່ງ

๑. สร้างผลงานทำให้ภาครัฐยอมรับบทบาทของเอกชน

“บุญชู ใจดี” เป็นผู้บริหารระดับสูงจากภาคเอกชนคนแรก ๆ ที่ผันตัวเองมาทำงานการเมืองโดยตรงเต็มตัว แล้วก็สามารถปรับปรุงการบริหารของภาคราชการ รวมทั้งเปลี่ยนแปลงให้ภาครัฐยอมรับบทบาทความสำคัญของภาคเอกชน เห็นความสำคัญของการประสานร่วมมือใกล้ชิดระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนมากขึ้น

“บุญชู” เล่าถึงตอนที่เข้ามาทำงานการเมืองว่า

“ผมเป็นคนนำ ตอนนั้นไม่มีใครกล้ามา เข้าบือกว่าหาเหาใส่หัว กระโดดเข้ามาทำไม่ผิดเป็นนายแบบ” โครงการฯ ก็นึกว่าสบายแล้ว ทำไมกระโดดเข้ามาหาทุกข์ใส่ตัว”

ผลงานชิ้นแรกและสำคัญมาก หลังจาก “บุญชู” ได้เป็นรัฐมนตรีครั้งแรก คือสร้างระบบการคลังใหม่ “บุญชู” กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า

“เริ่มต้นคุณคงจำได้ ได้ ๑๙ เสียง ยังทำอะไรไม่ได้ แต่ถึงอย่างนั้น ก็ได้เป็นรമว.คลังคนแรกที่เป็นเอกชนหรือประชาชน นอกนั้นเป็นเจ้านายทั้งนั้น ตอนนั้นเราสร้างระบบที่เรียกว่า การคลังเพื่อประชาชน ไม่ใช่การคลังเพื่อคลัง คลังเพื่อรวย นั่นคือลักษณะของแนวคิดและนโยบายของรัฐ คือตัวคลังต้องมีเงินมาก เก็บไว้มาก many แต่เราต้องการเอาส่วนที่เก็บไว้มาใช้ให้เป็นประโยชน์กับคนส่วนใหญ่ เรียกว่าคลังเพื่อประชาชน”

“บุญชู” เป็นผู้นำนักการเมืองคนแรกที่นำความรู้ทางบริหารจัดการจากภาคเอกชนไปใช้อย่างเข้มงวดจริงจังในระบบราชการ เป็นผู้ริเริ่มแนวคิดใหม่ที่เรียกว่า “การคลังเพื่อประชาชน” คือการจัดการการคลังที่มุ่งรับใช้ประชาชน มิใช่ “การคลังเพื่อคลัง” เป็นผู้ริเริ่ม “เงินผัน” (ต่อมาคือเงินกสช.) ซึ่งมีวิธีกระจายงบประมาณรายจ่ายให้ชาวบ้านในชนบทซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ ของประเทศไทยให้เงินปรับปรุงภาวะความเป็นอยู่ของแต่ละหมู่บ้านให้มีสภาพดีขึ้น กำหนดให้

ธนาคารพาณิชย์กระจายทุนให้เกษตรกรกู้ยืมตามสัดส่วนของเงินฝาก เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรได้เงินทุนจากสถาบันการเงินมาใช้ลงทุนเพาะปลูกเพิ่มขึ้น มีผลยกระดับรายได้ให้สูงขึ้น นอกจากนั้นยังดำเนินการกระจายเงินภาชนะอ้อมช่องเรียกเก็บจากประชาชนกลับไปให้ประชาชนที่ยากจนในรูปสวัสดิการต่างๆ

“บุญชู” นำเอาประสบการณ์จากภาคเอกชนไปใช้กับระบบราชการและรัฐวิสาหกิจ นับเป็นต้นตระกูลของเรื่อง “การบริหารภาครัฐกับการจัดการภาครัฐกิจ” (Public and Private Management) เป็นผู้ประสานงาน Asean Bankers เป็นผู้ริเริ่มให้รัฐวิสาหกิจทุกแห่งทำ “แผนวิสาหกิจ” ผลักดันส่งเสริมการสหกรณ์ ให้ราชการทำงานประมาณแผนงาน เป็นผู้ริเริ่ม ก่อตั้ง “เครือข่ายคิดบรรษัทรวมไทย” สร้างจิตสำนึกความประسانว่ามีอะไรห่วงภาครัฐกับภาคเอกชนให้มากขึ้น)

“บุญชู” สรุปเรื่องนี้ในคำให้สัมภาษณ์ รัฐกร อัสดรธีรยุทธ์ ว่า

“ความสำเร็จที่ผมทำมาในเรื่องเกี่ยวกับการนำเอาความคิดต่างๆ เข้ามาแก้ไขรูปแบบ การบริหารงานของทางราชการก็มี อย่างที่เปลี่ยนแปลงไปแล้วคือความสำเร็จในเรื่องที่ว่าจะให้รัฐบาลยอมรับว่าภาคเอกชนมีความสำคัญอย่างไร และก็ต้องเอาเอกชนมาร่วมบริการหรือใน การบริหาร

ก่อนจะเข้ามาในวงการเมืองมีอย่างนั้นไหม?

เห็นไหม? เดียวนี้ทำไมมีการยอมรับว่าภาคเอกชนมีบทบาทมากกว่า มีความสามารถ ในด้านบุคลากรดีกว่า ยอมรับกันแล้วใช่ไหม?

สมัยก่อน ก่อนที่ผมจะเข้ามาทางการเมืองมีการยอมรับกันแค่ไหน”

๒. เงินผัน

เงินผัน แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการเงินผันของ “บุญชู” นั้น เป็นแนวคิดที่เกิดจากการมองเห็นปัญหาของสังคมไทยอย่างทะลุปุ่นไปร่วม ทั้งปัญหาความยากไร้ของพื้นท้องประชาชนในชนบท ซึ่งว่าระหว่างคนมีกับคนจน หรือปัญหาการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรม และในอีกด้านหนึ่งก็เป็นเรื่องของการต้องการปลูกฝังการปักครองระบบเศรษฐกิจไทย ชนิดที่ให้ประชาชนได้รับรสัมผัสจากการปักครองนี้โดยตรง

“บุญชู” ได้พูดถึงที่มาของแนวคิดเงินผัน ในรายการ “คุยกับนายบุญชู ใจกลางเมือง” จัดโดยคณะกรรมการพัฒนาการอนุเคราะห์แห่งประเทศไทย ณ สถานสวัสดิสงเคราะห์ อนุเคราะห์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๗๔ ว่า

“.....การกระจายเงินผันในครั้งแรกที่รัฐบาล หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ เป็นหัวหน้ารัฐบาล เป็นการกระทำโดยมีจุดหมาย ๒ ประการ

คงจะจำได้ว่าเมื่อเข้าไปบริหารงานในช่วงนั้น ความวุ่นวายเกี่ยวกับเรื่องประชาชนในชนบทกำลังได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับค่าครองชีพอย่างรุนแรง รายได้ตกต่ำมาก การกระจายต่อน้ำน้ำก็ต้องการที่จะให้คนในชนบทมีรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อจะทรงตัวอยู่ เรียกว่าแจกเงินกันไปยังท้องที่ต่างๆ ให้ทั่วถึง ดังนั้นก็เป็นการกระจายอย่างขนาดเท่าเทียม กันทุกตำบล เจตนาภัยต้องการที่จะให้ แต่ไม่ใช่ไปยืนแจกกันคนละบาท แต่ต้องการที่จะให้เข้าใจ เงินนั้นเพื่อคนในท้องที่ โดยเอาเงินนั้นไปทำอะไรตามที่ชาวบ้านคิดว่าจะช่วยให้ความเป็นอยู่ของ เขาดีขึ้นอย่างหนึ่ง และสภาระในการทำกินดีขึ้นอีก คือมีน้ำมีท่า มีเชื่อม มีทำนบกันน้ำดีขึ้น นั่นคือวัตถุประสงค์ในประการแรก คือแจกจ่ายรายได้กลับไป เพราะว่าสูตรรายได้มาจากท้องถิ่นต่างๆ เข้ามาสู่ส่วนกลางนี้ตลอดเวลาในระหว่างที่ดำเนินการตามแผนพัฒนา

จุดหมายประการที่ ๒ ก็ต้องการที่จะให้ความสำนึกในทางการเมืองมีมากขึ้น เรากลับ

กันอยู่เสมอว่าเราสร้างระบบประชาธิปไตยไม่สำเร็จ จะสำเร็จได้อย่างไรมาสร้างอยู่ที่หัวท่าเดียว คือสร้างกันอยู่ที่ตัวรัฐสภา โดยเลือกผู้แทนแล้วก็มาพูดมาโต้เถียงกันอยู่ที่นี่ แต่ที่พื้นฐานแท้ๆ คือ ประชาชนนั้น ไม่ได้มีส่วนผูกพันหรือรู้สึกอะไรเลยว่าได้ประโยชน์ได้ผลจากความเป็นประชาธิปไตย คือไม่ได้สัมผัสกับราชอาทิตย์ของประชาธิปไตยเลย รู้และเข้าใจอยู่อย่างเดียวคือไปหยุดบัตรครั้งหนึ่งแล้วก็เสร็จกัน เมื่อประชาชนไม่ได้สัมผัส ไม่ได้รับราชอาทิตย์จากระบอบ ก็เลยทำให้ระบบของประชาธิปไตยไม่เจริญเติบโต เพราะคนส่วนมากไม่ได้สัมผัสกับราชอาทิตย์นั้น เงินแผ่นเป็นจุดที่ทำให้เริ่มสัมผัส สัมผัสว่าฉันมีสิทธิที่จะดูแล ว่าฉันจะจ่ายเงินทองเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไร จะต้องประชุมปรึกษาหารือกัน นำมาซึ่งการต่อว่าต่อขานมากมาย ว่านายคนนั้นเอาเงินไปใช้ไม่ดี ไอกำนัณคนนั้นบ้านไม่ได้ที่หลังอย่างไปเลือกมัน เพราะว่ามันเอาเงินไปทำถนนเข้าบ้านมัน เรื่องต่างๆ อย่างนี้ก็เกิดราชอาทิตย์ประชาธิปไตย ได้รับการสัมผัสในระดับของหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน....”

และในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคลัง “บุญญา” แตลงต่อสภាបัญญัติเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๑๘ เกี่ยวกับความมุ่งหมายของการผันเงิน ๒,๕๐๐ ล้านบาทว่า

“ความมุ่งหมายของรัฐบาลนั้น คือการลดช่องว่างระหว่างมีกับจน รัฐบาลทราบดีดีลดลงมาว่าประชาชนที่อยู่ในชนบทนั้น เป็นประชาชนกลุ่มซึ่งมีแต่ความยากจน และความยากจนเหล่านี้มีมาเป็นเวลานานกาลเวลาแล้ว รัฐบาลเห็นว่าความจนนี้เกิดขึ้นด้วยเหตุที่ว่าโอกาสที่จะใช้แรงงานเพื่อทำมาหากินมีน้อย ไม่ใช่เพราะขี้เกียจอย่างที่หลายต่อหลายคนเข้าใจ อย่างที่ผู้ปกครองในอดีตมักจะเอ่ยเสมอว่า ประชาชนเหล่านั้นชอบใช้เวลาตีไก่บ้าง ไม่ได้ทำอะไร ใช้เวลาว่างไปในทางเสียหาย เพราะว่าหลังจากไกร่นาแล้วไม่รู้จะทำอะไร ทางที่จะมีอยู่บ้างก็คือ เคลื่อนย้ายไปทำงานการที่อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือในเมือง แล้วก็สร้างปัญหาให้เกิดขึ้นในเมือง คือเมืองก็ไม่มีงานพอให้ทำ แล้วเมื่อเข้ามายังเมืองคนมากเกินกว่าจำนวนนายจ้างก็มีโอกาสที่จะເຂົ້າເປີ່ມບັນດາ อย่างค่าแรงงาน นี่ก็คือข้อสังยอย่างหนึ่ง

นอกจากนั้น ยังมีข้อเสียที่ว่าในเมืองก็ไม่มีที่ที่จะอยู่ ที่จะอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการอยู่กิน การขยายตัวของเมืองถึงจะมีก็ไม่ได้ขยายด้านบริการต่างๆ สาธารณูปโภคก็ขยายไม่ทันอย่างที่เห็นต่าตาอยู่ข้างนี้

ฉะนั้น รัฐบาลนี้จึงกำหนดว่าจะต้องกระจายเงินไปให้ชนบททั่วราชอาณาจักร ในระหว่างที่ประชาชนหมุดการงานจากไว้จากนา ประชาชนจะได้มีโอกาสได้ทำงานในช่วงนี้ด้วยเงินที่รัฐบาลส่งออกไปให้ แต่ไม่ใช่เอาไปเสียเปล่า เอาไปใช้เพื่อปรับปรุงความเป็นอยู่และภาวะในการทำกิน ซึ่งลักษณะมาดลอดเป็นเวลานานหลายสิบปีแล้ว เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงในชนบทเกิดขึ้นในทางที่น่าอยู่ขึ้นในทางที่จะทำมากหกินสะดวกขึ้นเมื่อดำเนินการไปแล้วในช่วงแรกด้วยเงินจำนวน ๒,๕๐๐ ล้านบาท

ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ทางสังคม ที่เราหวังไว้คือการกระจายเงินส่วนนี้ไปนั้น ได้มีผลในทางปลูกฝังการปกครองในระบบประชาธิปไตยได้อย่างดีเลิศ ประชาชนเริ่มตื่นตัวเริ่มเห็นประโยชน์ของระบบประชาธิปไตยเป็นครั้งแรก ได้สัมผัสกับสิทธิและอำนาจการปกครองในระบบประชาธิปไตยว่าขณะนี้ตนมีอำนาจที่จะตัดสินปัญหาต่างๆ ในสิ่งที่อยู่ของตัวเองได้ และนี่แหลกคือการนำมาซึ่งการทะเลขากัน ทะเลขากันว่าจันต้องการนั้น จันต้องการนี่ มีการโต้เถียงกันอย่างที่ได้เดียงกันอยู่ในที่นี้เป็นธรรมชาติ

ในที่สุด โครงการผันเงินสู่ชนบทจำนวน ๒,๕๐๐ ล้านบาท ตามแนวคิดของ “บุญชู โภจนเสถียร” รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังขณะนั้น ก็สามารถดำเนินไปได้และมีผลสรุปคือ

- มีสภาพตำบลได้รับเงินอุดหนุน จำนวน ๕,๐๒๖ ตำบล มีโครงการทั้งสิ้น ๔๑,๗๙๗ โครงการ เป็นจำนวนเงินที่สภาพตำบลได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทั้งสิ้น ๒,๔๑๐,๕๒๓,๘๐๔ บาท จำแนกโครงการเป็น

- ชุดคุคูลอง ทำนบ ฝายกันน้ำ ๙,๑๒๖ แห่ง สร้างถนน ๖,๕๕๙ สาย เป็นความยาว ๑๙,๔๓๑ กิโลเมตร สร้างถังเก็บน้ำ อาจเก็บน้ำ ๔,๔๗๑ แห่ง สร้างสะพาน ๕,๕๕๙ แห่ง

- สำหรับการปรับปรุงช่องแซม ได้ซ่อมปรับปรุงถนน ๒๙.๒๖๐ กิโลเมตร ช่องโงนเรียน ๓,๘๗๐ แห่ง ช่องสถานีอนามัย ๑๖ แห่ง และซ่อมที่ทำการตำบล ๕๐ แห่ง
- ในส่วนที่เกี่ยวกับการไฟฟ้า ได้จัดไฟฟ้าให้แก่ประชาชน ๓๕๔ แห่ง และยังมีรายการอื่นๆ ไม่เข้าประเภทข้างต้น ๗,๓๑๒ รายการ

ทั่วถ้วนความพอใจของประชาชนจำนวนมากทั่วประเทศ

ซึ่งมีตัวเลขสถิติยืนยันจากการสำรวจประเมินผล “แสดงว่าประชาชนประมาณ ๘๙% รู้สึกพอใจในการที่รัฐบาลผันเงิน ๒,๕๐๐ ล้านบาท และเห็นว่างานที่ทำไปแล้วส่วนใหญ่ตรงกับความต้องการของประชาชนในชนบท โดยเฉพาะประชาชนในภาคเหนือมีความพอใจมากที่สุด”

แนวคิดเรื่องนโยบายเงินแผ่นของ “บุญชู” นับเป็นเครื่องดึงดูดทางการเมืองที่สำคัญของเขามาก เพราะปรากฏว่าหลายรัฐบาลที่ผ่านมาได้นำโครงการเงินแผ่นมาใช้อย่างต่อเนื่อง เพียงแต่เปลี่ยนชื่อ เปลี่ยนเสียงเป็นเช่นอื่นๆ ที่ไม่ใช่ “เงินแผ่น” และมีการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติให้เหมาะสมรักดูแลกับบุคคลสัญญาณี้ใน

๓. สถาบันฯ

สถาบันฯ ในความเป็นจริงสถาบันนี้มิได้เป็นแนวคิดใหม่ เพราะสถาบันฯ ได้มีการจัดตั้งขึ้นในประเทศไทยครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.๒๔๘๘ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากภารกิจ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้นได้เดินทางไปเยี่ยมเยือนประเทศไทยเมริกา และประเทศไทยต่างๆ ในทวีปยุโรป ในปี พ.ศ.๒๔๘๘ และได้พบว่าการปกครองท้องถิ่นของประเทศไทย หลากหลายประเทศต่างๆ เหล่านั้น ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครอง ไม่โดยทางตรงโดยทางอ้อมทุกแห่ง

“เมื่อจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้เดินทางกลับมาจึงได้วางระเบียบบริหารราชการส่วนตัวขึ้น โดยมอบให้กระทรวงมหาดไทยออกคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๒๒๒/๒๔๘๘

ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๗ เรื่องจะเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้านให้จัดตั้งสภาพำบลขึ้น เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตำบล อันมีผลจะทำให้การบริหารงานของตำบล ได้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน เมื่อมีนักบุญศรีประเทศในรายประเทศทั้งหลายที่ได้ถือ ปฏิบัติกัน”

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้เคยเขียนถึงเรื่องนี้ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ประจำวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๒๐ ว่า “แต่เมื่อตั้งขึ้นแล้วก็เรื่อรังไปไม่มีครุณใจ เพราะไม่มีงานทำ เงินอุดหนุนที่ทางราชการให้นั้น ในตอนท้ายดูเหมือนจะมีอยู่สภาพำบลละ ๑๐,๐๐๐ บาท หรือ ๕,๐๐๐ บาทต่อปี ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่ทำอะไรไม่ได้”

แนวคิดเรื่องสภาพำบลของ “บุญชู ใจจนเต็ยร้า” มุ่งเน้นที่เนื้อหา จะต้องทำให้สภาพำบล มีอำนาจมีความเป็นอิสระในระดับหนึ่ง คือให้สภาพำบลเป็นนิติบุคคลที่สามารถดำเนินการ ตัดสินใจจัดบริหารกิจการต่างๆ ในท้องถิ่นที่สภาพำบลตั้งอยู่ได้ พร้อมทั้งให้มีเงินมีท่องที่จะใช้ บริหารกิจการได้ด้วย

การดำเนินการเรื่องโครงการเงินผันในอีกด้านหนึ่ง นอกเหนือจากช่วยให้ ประชาชนมีรายได้เป็นการแก้ปัญหาความยากไร้เฉพาะหน้าแล้ว “บุญชู” ก็ประณบที่ จะทำให้สภาพำบลสามารถดิกระเดียวได้หลังจากที่หลับไหลหรือเป็นอัมพาตมาตั้ง แต่ยุคสมัยjoined พ. พิบูลสงคราม

“บุญชู” มีความเชื่อมั่นว่าหากไม่มีการกระจายอำนาจไปสู่ตำบล และตำบลไร้ชีงบทบาท ที่จะปกครองดูแลจัดการที่เกี่ยวกับปัญหาของตำบลเองแล้ว การที่ประชาชนจะมีโอกาสล้มรัฐ สัมผัสสัมพันธ์รักษาทางแห่งต่อความเป็นประชาธิปไตยย่อมเป็นไปได้ยาก

ในรายการคุยกับนายบุญชู โรงพยาบาล จัดโดยคณะผู้แทนพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย ณ สถานสวัสดิสิงเคราะห์ ธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๒๔ เข้าได้พุดถึงแนวคิดเรื่องสภาพำบลว่า

“ถ้าไม่มีการสร้างองค์กรทางการปกครองในระดับนั้นแล้ว การพัฒนาบ้านเมืองจะไม่มีทางสำเร็จ เพราะว่าการพัฒนาจะต้องเกิดขึ้นในระดับนั้น การเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่การทำกินต้องเริ่มที่ระดับนั้น บ้านเมืองถึงจะเจริญครับ มีชันนั้นจะมาเจริญอยู่แค่บางขุนพรมอะไร แทนนี้เท่านั้น เพราะเราเริ่มอาประโยชน์มาร่วมอยู่ที่นี่หมด การตัดสินใจก็มาร่วมอยู่ที่ส่วนกลางทั้งนั้น โครงการไปมองเห็นว่าต่ำบลเด็กๆ อะไรต่ำบลหนึ่งอยู่ห่างไกลออกไปตั้งเป็นร้อยๆ กิโล มีสภาพเป็นอย่างไร นอกจากคนที่อยู่ที่นั่นจะสามารถบอกได้ว่าควรจะปรับគรจะแก้ไขอย่างไร สภาตำบลคือองค์กรสำคัญของความสำเร็จในการบริหารงาน และการปกครองในลักษณะกระจายอำนาจออกไบอย่างนี้ เป็นการสร้างระบบประชาธิปไตยจากเท้า ไม่ใช่สร้างแต่ที่หัวเป็นระบบประชาธิปไตยที่แท้จริง เมื่อประชาชนทั่วไปสมัผัสสชาติของประชาธิปไตยได้อย่างนั้นแล้ว มีสิทธิมีอำนาจที่จะปกครองดูแลกิจการภายในท้องถิ่นของตัวเองได้ด้วยการเลือกตั้งคนขึ้นมาทำงาน มีเงินมีทองที่จะใช้ในการพัฒนาบ้านเมือง ซึ่งมาจากโดยเงินงบประมาณไปถึงเขา มาถึงขันนั้นก็จะไม่ใช่เงินผันแผล เพระจะได้รับในรูปงบประมาณที่ได้รับอนุมัติให้ใช้เพื่อโครงการที่แต่ละตำบลเสนอ”

และในการแสดงปาฐกถาเรื่อง “ปัญหาเศรษฐกิจและปัญหาประชาธิปไตย” ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๔ “บุญชู” ได้พุดถึงเรื่องนี้ว่า

“....ในความเห็นของผม สาเหตุที่แท้จริงอยู่ที่การสร้างระบบประชาธิปไตยของเรามีถูกต้องมากแต่เริ่มแรก คือเราสร้างประชาธิปไตยจากยอดลงมา ไม่ได้สร้างจากประชาชนระดับล่างขึ้นไป ประชาธิปไตยของเรางี้ไม่มีรากแก้วหยั่งลึกถึงประชาชนในระดับตำบล ทำเงื่อน และเรื่อยขึ้นมาถึงระดับจังหวัดเลย

ฉะนั้น เราเห็นจะต้องเริ่มกันให้ถูกทางเสียที่ เราต้องรีบอนุให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลขึ้นในปีต่อไปนี้ให้ได้ เราต้องช่วยกันมอบอำนาจให้องค์กรปกครองของสภาตำบลซึ่ง

ใกล้ชิดกับประชาชนที่สุด ทำหน้าที่จัดการพัฒนาเศรษฐกิจ จัดการพัฒนาการศึกษา สาธารณสุข และการรักษาความสงบ ความปลอดภัยภายในตำบลของเข้าเอง โดยมีหน้าที่เริ่มเสนอโครงการใช้จ่ายเงินงบประมาณและบริหารงบประมาณเอง ถ้าเริ่มอย่างนี้ออกจากจะทำให้ประชาชนเข้าใจความหมาย และได้ล้มรสประชาธิปไตยแล้ว ระบบการบริหารก็จะได้รับการปรับปรุงใหม่ประสิทธิภาพไปพร้อมกันด้วย

ผมเชื่อว่า การเริ่มปลูกฝังประชาธิปไตยกันในระดับตำบลอย่างนี้ อุดมการณ์ของประชาธิปไตยจะบรรลุผล และก่อประโยชน์ที่แท้จริงแก่ประชาชน ทำให้ประชาชนผูกพัน และห่วงเห็นสิทธิในการปกครองตนเอง มีความรักในระบอบประชาธิปไตย และจะไม่ยอมให้ใครมาล้มมาลัง นายอำเภอແย়েเปเมืองก่อนๆ อีกแน่

เมื่ออุดมการณ์ของประชาธิปไตย ได้เป็นที่ช้าบซึ่งในหมู่ประชาชน จนหยั่งรากลึกอยู่ทั่วทุกตำบลแล้ว พระราชการเมืองก็คงจะมีโอกาสเป็นพระราชการเมืองที่มีประชาชนเป็นฐาน แผ่กราวยอยู่ทั่วทุกหมู่บ้าน ไม่เป็นพระราชการเมืองที่มีแต่ ส.ส.ไม่คุณเป็นสมาชิก อย่างที่เห็น กันอยู่ทุกวันนี้อีกต่อไป และความอยู่รอดและเติบโตของพระราชการเมือง ก็จะขึ้นอยู่กับแนวความคิดนิยม้ายและวิธีการแก้ไขภาระการณ์ของบ้านเมืองให้ดีขึ้น ตลอดจนความสามารถของพระราชการเมืองนั้น ในการที่จะนำความคิดและวิธีการไปปฏิบัติให้บังเกิดผลดี เป็นที่พอใจของประชาชนเป็นสำคัญ ไม่ใช่ขึ้นอยู่กับฤทธิเดชของเงินทองหรืออำนาจราชศักดิ์ หรือบุญญาภินิหารของกลุ่ม หรือของรุ่นอีกต่อไป...."

"บุญชู ใจสเดียร์" คือบุคคลที่ได้ปลูกให้ "สภาราษฎร" ตื่นขึ้นมาในบทบาทมีความหมายอีกครั้ง หลังจากที่ได้ถือกำเนิดขึ้นมาในปี ๒๕๓๙ และก็ถูกหลงลืมมาตั้งแต่ปัจจุบัน และจากพื้นฐานของสภาราษฎร บัดนี้ก็ได้เกิดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ระดับต่างๆ ขึ้นทั่วประเทศ

๔. การประกันราคาพืชผล

การประกันราคาพืชผล เป็นที่ยอมรับกันว่าหนึ่งในบรรดาแนวคิดที่สำคัญของ “บุญชู” ก็คือเข้าพรรษาที่จะเห็นความเป็นธรรมในสังคม และหนึ่งในบรรดาความเป็นธรรมในสังคมที่มีความหมายที่สุดก็คือ การทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชน คนในชาติใกล้เคียงกันหรือไม่ห่างกันจนเกินไป ซึ่งการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ “บุญชู” มุ่งสู่ ปัญหาของเกษตรกรเป็นลำดับแรก เพราะในบรรดากลุ่มอาชีพต่างๆ ในสังคมไทย เกษตรกร ชาวนา ชาวไร่ เป็นกลุ่มอาชีพที่ลำบากยากจนไม่ได้รับความเป็นธรรม

ในการบรรยายเรื่อง “ระบบและปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทย” ณ หอประชุมโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ “บุญชู” ได้พุดถึงปัญหาของเกษตรกรว่า

“เรารู้กันดีแล้วว่า ประเทศไทยมีการเกษตรเป็นฐานสำคัญทางเศรษฐกิจ ประชาราทที่ทำมาหากินทางเกษตรมีจำนวนถึงร้อยละ ๙๐ ของประชากรทั้งหมด แต่ว่าผลได้ทางเกษตร เมื่อคิดเทียบเป็นอัตราส่วนกับรายได้ประชาชาติแล้ว เท่ากับร้อยละ ๓๐ ของรายได้ประชาชาติเท่านั้น รายได้ประชาชนที่เหลืออีกร้อยละ ๗๐ นั้น มาจากกิจกรรมด้านอื่น ซึ่งได้แก่ อุตสาหกรรมบ้าง พานิชยกรรมบ้าง รวมทั้งงานหรือบริการอื่นๆ และรายได้ส่วนหลังนี้ก็เป็นของประชาราทจำนวนเพียงร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งประเทศ

เพียงข้อมูลข้อนี้ข้อเดียว ก็พอทำให้เห็นแล้วว่า ความจนในภาคเกษตรนั้นrunแรงสาหัส แค่ไหน ความจนอย่างสาหัสก็เกิดจากเหตุใหญ่ ๒ ประการ คือ จำนวนคนในภาคนี้ล้นตลาดมากมาย ทำให้ต้องเนลี่ยรายได้ที่น้อยอยู่แล้วในจำนวนคนยากจนเหลือแต่ละคนนิดเดียว อีกประการหนึ่ง ก็เพราะความไม่แน่นอนของภาวะอากาศทำให้ผลิตผลเปลี่ยนแปลงได้ง่าย แล้วยังมีการขึ้นลงอย่าง ช้าบช้าของราคាលิดผลเข้ามาช้ำเติมเป็นครั้งคราวอีกด้วย ด้วยเหตุสำคัญ ๒ ประการนี้นี่แหละ ประชารที่หากินทางเกษตรจึงตกอยู่ในภาวะยากจนขึ้นแคนตลดลงมา เพราะเมื่อฝนฟ้าดีผลิตผลมาก

ก็มักจะขายผลิตผลได้ราคาค่าตัว เมื่อแล่งหรือเกิดอุทกภัย ผลิตผลได้น้อยเพราะเสียหายจากภัยแล้ง หรือภัยน้ำท่วม ถึงราคากำดีขึ้นก็มีขายน้อย ไม่ทำให้รายได้เพิ่มอีก แต่ไม่ว่าฝนฟ้าจะดีหรือไม่ดี ข้าวของที่ประชาราตนภาคเกษตรต้องกินต้องใช้ล้วนแพงขึ้นเรื่อยมาทั้งนั้น ไม่เคยหยุดนิ่งเลย เฉพาะอย่างยิ่งเมื่อตอนที่น้ำมันแพงขึ้นเป็นสิบเท่าตัว รายจ่ายของข้าวราไร่พุ่งขึ้นสูงลิบ รายได้ที่ได้จากการขายพืชผลเกษตรไม่มีทางจะตามได้ทัน ฐานะของคนในภาคนี้จึงมีแต่ติดลบเสีย เป็นส่วนใหญ่ตลอดมา ทำให้ตกอยู่ในฐานะมีหนี้สินพะรุงพระรัง เมื่อถูกเจ้าหนี้บังคับหนักด้วย สูญเสียที่ดินและอุปกรณ์ทำกิน สูญเสียที่อยู่ให้แก่เจ้าหนี้ กลายเป็นคนไร้เครื่องมือทำกิน ต้องตก เป็นลูกจ้าง หรือไม่ก็ต้องเช่าที่เข้าทำกิน ต้องแบ่งผลประโยชน์ให้กับเจ้าของที่ มีความลำบาก ยากแเดนยิ่งขึ้น เกษตรกรที่ตกอยู่ในสภาวะเช่นที่กล่าวมานี้มากขึ้นทุกช่วงเวลาที่ผ่านมา”

ด้วยความรู้ความเข้าใจอันเกิดจากการพยายามศึกษาติดตามปัญหาของชาวไร่ ชาวนา ชาวสวน หรือพื้นท้องเกษตรกรไทยมาตลอด เมื่อ “บุญชู” มีโอกาสเป็นรัฐบาลบริหารประเทศ จึงรับผลักดันมาตรการการประกันราคาพืชผลทันที

โดยในขั้นแรกได้ประกันราคาอ้อยตันละ ๓๐๐ บาท และเพื่อแบ่งเบาภาระในด้านต้นทุน ของโรงงานน้ำตาล เพื่อให้ความร่วมมือในการประกันราคาอ้อยได้สำเร็จ รัฐบาลในสมัยนั้นจึงลง မติให้โรงงานน้ำตาลเพิ่มราคาขายส่งจากกิโลกรัมละ ๔.๓๐ บาท เป็นกิโลกรัมละ ๕.๕๐ บาท และได้นำเงินจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรประมาณ ๔๐๐ ล้านบาท มาจ่ายขาดเยียเป็นค่าต้นทุน การผลิตที่เพิ่มขึ้นของโรงงานน้ำตาล กระสอบละ ๙๒ บาท เพื่อให้รายได้ของโรงงานสมดุลกับ ต้นทุนที่สูงขึ้น และไม่ให้ประชาชนผู้บริโภคเดือดร้อนมากขึ้น ทั้งนี้ทางโรงงานน้ำตาลต้องทำ สัญญาไว้ว่าจะต้องสำรองน้ำตาลไว้ไม่ต่ำกว่า ๕๐,๐๐๐ ตัน ตลอดเวลาเพื่อป้องกันการขาดแคลน นอกจากนี้ยังปรับปรุงพรีเมียมน้ำตาลส่งออก กล่าวคือ ถ้าราคาน้ำตาลทรายดิบส่งออกมีราคา ต่ำกว่าตันละ ๖,๐๐๐ บาท ไม่ต้องเสียค่าพรีเมียม ถ้าราคาน้ำตาลทรายดิบส่งออกมีราคาเกิน

ตันละ ๖,๐๐๐ บาท รัฐจะเก็บค่าพรีเมี่ยมจากส่วนที่เกิน ๑๐๐% ซึ่งผลจากนโยบายประกันราคา รับซื้อข้าวขันต่อในครั้งนั้น ได้ทำให้ระบบการค้านำ้ตาลตั้งแต่ปลายปี ๒๕๓๙ ได้เริ่มคลื่นลายตลอดมา

นอกจากประกันราคาข้ออยแล้ว รัฐบาลคึกฤทธิ์ โดยแนวคิดของ “บุญชู” ก็ได้เริ่มต้น ประกันราคารับซื้อข้าวเปลือก ได้มีการทำราคารับซื้อขันต่อของข้าวเปลือกเจ้าและข้าวเปลือก เหนียวชนิดต่างๆ จากเกษตรกร รวมทั้งได้กำหนดราคาจำหน่ายข้าวสารเจ้า ข้าวสารเหนียวด้วย เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ชาวนา พ่อค้าข้าว โรงสี และประชาชนผู้บริโภค

การรับซื้อข้าวเปลือกราคาประกัน ได้เริ่มต้นในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๙ โดยกำหนดราคาประกันคือ ข้าวเปลือก ๕% ราคานั้นต่ำสุด ๒,๕๐๐ บาท/เกวียน ณ โรงสีที่ใกล้ที่สุด สำหรับราคاخ้าวเปลือกที่มีคุณภาพต่ำกว่าหรือสูงกว่าที่กำหนดให้เพิ่มขึ้นหรือลดลงในอัตรา ๑๐๐บาท/เกวียน ทุกๆ คุณภาพที่ต่างกัน ๕%

การเริ่มประกันราคาข้าวดังกล่าวนี้ นับเป็นการช่วยเหลือชาวนาโดยตรง เพราะก่อนหน้านี้ราคาก็ถูกกำหนดโดยพ่อค้าคนกลาง เจ้าของโรงสี ซึ่งเป็นราคาน้ำที่ไม่แน่นอน แต่เมื่อ รัฐบาลเป็นผู้กำหนดราคาซื้อขันต่อเอง ซึ่งเป็นราคาน้ำที่แน่นอน ทำให้ชาวไร่ชาวนาสามารถรู้ด้วย เองว่าจะมีรายได้อย่างแน่นอนและเป็นรายได้ที่ดีกว่าแต่ก่อนด้วย

ส่วนประชาชนผู้บริโภคข้าวสาร รัฐบาลได้ยืนมือเข้ามาช่วยเหลือ โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย ประมาณ ๒,๐๐๐ บาทต่อเดือนลงมา จะได้แสตมป์ช่วยถังละ ๑๕ บาท เเงิน ชื้อข้าวสาร ๑ ถัง ราคาร้านนัก ๖๕ บาท ก็ออกเงินเพียง ๕๐ บาท และเวลาแสตมป์ที่รับมาจากทางราชการมอบให้เจ้าของร้าน เพื่อนำไปติดบิล ทางร้านจะได้นำไปรับเงินจากทางราชการ นอกจากนี้ยังมีการช่วยเหลือ โดยการให้ร้านในความควบคุมของกรมการค้าภายใน จำหน่ายข้าวสารราคาถูกถังละประมาณ ๕๐ บาท แก่ประชาชนทั่วไปด้วย

การประกันราคาข้าวหรือพืชผลเกษตรชนิดอื่นๆ ที่ “บุญชู” เป็นผู้เริ่มขึ้นในสมัย

บุรา โรงพยาบาล

รัฐบาลคึกคัก ใน พ.ศ.๒๕๖๘ นั้น นับได้ว่ามีส่วนในการช่วยเหลือกอบกู้ฐานะความยากไร้ของ เกษตรกรได้ระดับหนึ่ง และรัฐบาลยุคต่อๆ มาๆ ได้สืบทอดนโยบายนี้มาจนถึงทุกวันนี้

๔. คนจนรักษาฟรี

คนจนรักษาฟรี นอกจากรายได้เกี่ยวกับเงินผัน ประกันราคาพืชผล สภาพด้ำบลแล้ว แนวคิดที่สำคัญและโดดเด่นเป็นอย่างมากของ “บุรา” ก็คือนโยบายเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยหรือที่นิยมเรียกวันสันๆ ง่ายๆ และติดปากว่า “คนจนรักษาฟรี” ซึ่งในความเป็นจริงนโยบายทางด้านนี้ มิได้นเน้นเฉพาะด้านการรักษาพยาบาลฟรี แต่ยังรวมถึงการสร้างอาคารสังเคราะห์ จัดรถเมล์ฟรี เป็นต้น

โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ รัฐบาลได้ตั้งงบประมาณไว้ ๕๐๙ ล้านบาท สำหรับจัดบริการรถเมล์ฟรีให้แก่ผู้มีรายได้น้อย และรถรับส่งนักเรียนซึ่งในระยะแรกจะจัดให้บริการในเขตกรุงเทพมหานครก่อน และมีโครงการจะขยายไปสู่หัวเมืองอื่นๆ อีก ส่วนในด้านการรักษาพยาบาล รัฐบาลคึกคักได้ตั้งงบประมาณด้านสาธารณสุขเพิ่มสูงกว่าในปี ๒๕๖๗ เป็นเงินถึง ๑๓๗.๙ ล้านบาท ในจำนวนนี้ได้สร้างสถานอนามัยเพิ่มขึ้น และได้กันงบประมาณจำนวนถึง ๖๕๐ ล้านบาท เพื่อเตรียมให้การรักษาพยาบาลฟรีแก่ประชาชนที่ยากจน สำหรับในด้านการสร้างอาคารสังเคราะห์เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยนั้นเล่า รัฐบาลได้จัดงบประมาณไว้สร้างอาคารสังเคราะห์ถึง ๒๐,๐๐๐ หน่วยในปี ๒๕๖๘

นโยบายที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยดังกล่าว โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับรถเมล์ฟรี นับเป็นเรื่องใหม่ และค่อนข้างแปลกในความคิดความรู้สึกของผู้แทนราษฎรในยุคนี้ อย่างไรก็ตาม ยังไม่ทันที่เรื่องทั้งหมดจะดำเนินการไปครบถ้วนบริบูรณ์ตามแนวคิดของ “บุรา” รัฐบาลคึกคักที่ ก็พันหน้าที่ไปก่อน กระบวนการนักออกแบบแนวคิดสวัสดิการสังคมให้ ‘คนจนรักษาฟรี’ ที่ “บุรา” วิเริ่มไว้

ก็ยังมีบุคลากรทางการแพทย์จำนวนหนึ่งเคลื่อนไหวผลักดันต่อมา รวมทั้งสร้างเสริมแนวคิดแนวทางการปฏิบัติให้สมบูรณ์ขึ้น จนกระทั่งพระครองไทยได้รับเอกสารแนวคิดนี้ไปเป็นนโยบายพระองค์ นำไปปฏิบัติในโครงการ “๓๐ บำเพ็ญพระราชธรรม” จนมีผลข่าวyle ให้ประชาชนได้เป็นจำนวนมาก

๙. การปฏิรูปที่ดิน

การปฏิรูปที่ดิน แนวคิดของ “บุญชู” ที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ต้องการพิสูจน์หรือแสดงให้ประชาชนเห็นว่าคุณค่าของระบบประชาริปไตยนั้น คือการที่ทำให้ประชาชนสามารถลีบมาอ้าปากได้ หรือสามารถเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตไปสู่สิ่งที่ดีกว่าได้ ดังนั้นเมื่อมีโอกาสเป็นรัฐบาลครั้งแรกในปี พ.ศ.๒๕๑๘ หนึ่งในนโยบายสำคัญที่ “บุญชู” พยายามผลักดันก็คือ โครงการปฏิรูปที่ดินซึ่งจะเน้นที่เกษตรกรที่เป็นชาวนาเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เขามีความคิดเห็นต่อเรื่องนี้ในขลับนั้นว่า

(๑) ชาวนาเป็นพลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศไทยแต่ยากจน ในจำนวนครอบครัวชาวนาทั้งหมดกว่า ๕ ล้านครอบครัวนั้น มีชาวนามากกว่า ๒.๕ ล้านครอบครัวที่ไม่มีทรัพย์และคนที่ดินทำกิน

(๒) ความยากจนของชาวนา เป็นเหตุให้เกษตรกรรมล้าหลัง เพราะชาวนาไม่มีเงินทุนซื้อเครื่องมือทำกิน ไม่มีเงินซื้อปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืช ไม่มีเงินซื้อพันธุ์ข้าวดี และไม่มีกำลังใจทำการผลิต

(๓) ความยากจนของชาวนา เป็นเหตุให้อุตสาหกรรมไม่เจริญ เพราะชาวนาขาดกำลังซื้อทำให้ผลิตผลอุตสาหกรรมภายในประเทศขายไม่ได้ ตลาดแคบ

(๔) ความยากจนของชาวนา เป็นเหตุให้ประเทศไทยและอ่อนแอ เพราะชาวนาเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศไทย เมื่อก่อนส่วนใหญ่ของประเทศไทยยากจน รายได้ประชาชาติก็ดี รายได้ของรัฐบาลก็ดี ก็ยอมต่ำไปด้วย ทำให้กำลังเศรษฐกิจของชาติและกำลังป้องกันประเทศอ่อนแอ

(๕) ความยากจนของข้าวนา เป็นเหตุสำคัญที่ทำให้สังคมไม่สงบ เกิดปัญหาโซกร้ายชุกชุม กิจการหลักในแหล่งคนชนบทเข้าสู่ตัวเมือง และเกิดปัญหานานาประการในเมืองติดตามมา

ในการประชุมสภาพแทนราชภรา เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๑๙ “บุญชู” ในฐานะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้อภิปรายข้อเจงในข้อสงสัยของสมาชิกสภาพแทนราชภราบางท่าน ถึงนโยบายและแนวทางปฏิบัติของการปฏิรูปที่ดินว่า

“.....ถ้าท่านเข้าใจว่าการปฏิรูปที่ดินคงจะกระทำการในจุดซึ่งท่านเห็นในรายจ่ายที่ตั้งไว้ในบประมาณส่วนที่เกี่ยวกับปฏิรูปที่ดินอย่างเดียว ก็ยอมจะทำให้ท่านไปเวลากลับเข้าใจว่างานนี้คงเป็นเรื่องเล็กน้อย

ผมขอเรียนว่าทางรัฐบาลได้กำหนดหมายไว้ว่า การปฏิรูปที่ดินนั้น เราจะต้องทำ ประธานกันหลายทางด้วยกัน ความหมายของการปฏิรูปที่ดินนั้น ก็คือว่าเราจะต้องจัดที่ดินให้ผู้ที่ไม่มีที่ทำกินเป็นของตนเองในขณะนี้ มีที่ทำกินเป็นของตัวเองให้มากที่สุดเท่าที่พึงกระทำได้ เป้าหมายที่กำหนดไว้นั้นจะเริ่มต้นอีกว่าเป็นเรื่องสำคัญที่สุดสำหรับในเขตภาคกลางก็คือที่ดินทำนา เพราะว่าประชาชนในเขตภาคกลางได้สูญเสียกรรมสิทธิ์ที่ดินไปมากในช่วงระยะเวลา ๓๐ ปี ที่ผ่านมา หน่วยงานที่ทางรัฐบาลกำหนดหมายให้ดำเนินงานในเรื่องนี้มีด้วยกันหลายหน่วย หน่วยที่สำคัญก็คือกรมประชาสงเคราะห์ กรมที่ดิน กรมป่าไม้ และกิจการที่ได้ทำกันไว้ยังด้างอยู่ เป็นต้น เช่น หน่วยที่เกี่ยวกับการจัดรูปที่ดิน หน่วยพัฒนาที่ดิน หลายหน่วยงานนี้ความจริงมีเรื่องที่ทำข้าช้อนกันอยุ่หลายจุดด้วยกันหลายขั้นตอน เพื่อความประหยดอย่างที่ท่านทั้งหลายเอง ก็ต้องการให้ทางรัฐบาลดำเนินการ เพื่อให้เงินทองของรัฐบาลได้ถูกใช้ไปในทางที่เป็นประโยชน์มากที่สุด รัฐบาลถึงได้กำหนดหมายไว้ว่า การที่จะดำเนินการให้ได้ผลจริงๆ นั้น เราจะต้องให้หน่วยงานต่างๆ เหล่านี้ประสานกันให้ได้ แล้วอุดมการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับปฏิรูปที่ดินนั้น เห็นจะต้องประกอบด้วยลักษณะดังนี้ ที่ดินที่จะแบ่งสรรไปให้ประชาชนนั้นจะต้องมีขนาดพอเหมาะสมที่จะใช้ทำกินได้ โดยมีรายได้ที่จะครอบเชื้อพอยได้ ในลักษณะที่มีมาตรฐานไม่ต่ำเกินไป และที่ดินที่มี

ความอุดมสมบูรณ์เพื่อที่จะใช้ในการเพาะปลูกได้ตลอดทั้งปี เพื่อบาบัดที่ดินขนาดเล็กจะสามารถให้รายได้แก่เจ้าของมากที่สุด เพราะถ้าหากว่าที่ดินนั้นไม่สามารถจะเพาะปลูกให้ได้ผลผลิตสูง คือผลผลิตยังต่ำกว่าค่าต้นทุนไม่มีทางที่จะทำให้รายได้สูงได้ เพียงแต่แบ่งที่ดินให้น้อยจะไม่เกิดประโยชน์อะไร

ถ้าหากที่ดินนั้นเป็นที่ดินไม่อุดมสมบูรณ์แล้ว ถ้าหากว่าที่ดินนั้นไม่มีองค์ประกอบในด้านที่เกี่ยวกับการขันส่งผลิตภัณฑ์ที่จะมาสู่ตลาด ค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปก็มีอยู่ คือสูญเสียไปในด้านที่เกี่ยวกับการตลาดจะเป็นผลทำให้เป็นประโยชน์กับคนกลางมากขึ้น ลึ่งแม้การผลิตมากขึ้นโดยมีรายได้ส่วนที่จะต้องตกหล่นไปให้คนกลางมากนั้นเป็นเรื่องที่รู้ๆ ไม่ประสบให้เกิดงานปฏิรูปที่ดินในส่วนหนึ่งที่สำนักงานปฏิรูปที่ดินจะดำเนินการในช่วงต้นนี้ ก็คือ การหาทางที่จะให้การประสานงานของหน่วยงานต่างๆ นี้ได้ดำเนินการให้สำเร็จผล นั่นคือ การพัฒนาที่ดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ การจัดที่ดินเท่าที่ได้พิสูจน์ไว้ว่า วิธีจัดระดับที่ดินเพื่อให้การชลประทานเข้าไป มีน้ำท่าอุดมสมบูรณ์ได้ตลอดปี ซึ่งหน่วยงานทางด้านจัดที่ดินกำลังทำอยู่ จะต้องใช้ความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ที่เกิดขึ้นมาช่วยให้การปฏิรูปเป็นสำเร็จลง

กรมประชาสงเคราะห์ที่มีที่ดินอยู่ในครอบครองแล้วยังไม่ได้พัฒนา ยังไม่ได้ดำเนินการจะต้องพยายามดำเนินการให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ กรมประชาสงเคราะห์ที่มีเครื่องไม้เครื่องมืออะไรก็จะได้นำมาใช้ร่วม กรมป่าไม้ก็เหมือนกัน ในจุดซึ่งสภาพของป่าไม้ได้แปรไปแล้ว เป็นที่ทำกินแล้วไม่มีลักษณะเป็นป่าไม้อย่างที่ว่าเป็นป่าสงวนนั้นก็จะได้เริ่มพัฒนาเริ่มแก้ไขที่จะพยายามแบ่งปันให้ เฉพาะภาคกลางนี้ให้กำหนดหมายไว้ว่าในช่วงปีงบประมาณ ๒๕๑๙ จะทำให้ครบ ๕๐๐,๐๐๐ ไร่ คำว่า ๕๐๐,๐๐๐ ไร่ ในที่นี้อย่าได้เข้าใจว่ามันจะสมบูรณ์ตามอุดมการณ์ที่ผูกกล่าวแต่เวลาทำหนดไว้แน่นอนว่าจะแบ่งอย่างไร จัดอย่างไร และวิธีการปรับปรุงให้ที่ดินนี้มีความอุดมสมบูรณ์อย่างไร เมื่อแบ่งสรรแล้วประชาชนเข้าไปครอบครองจะทำมาหากินได้ตลอดปี มีน้ำท่าบริบูรณ์ มีการคมนาคมได้ครบถ้วน โครงการเข่นนั้นจะต้องใช้เวลาถึง ๒ ปี

นี้เป็นเรื่องจริงครับ จีดขันในการทำงานนั้นมีอยู่ เพราะเหตุที่สภาพของที่นาของเรานั้น มีลักษณะที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข มาตัดแปลงให้มันเป็นรูปสี่เหลี่ยมซึ่งจะมีคุณลักษณะเข้าไปได้ตลอดนั้น ไม่ได้ทำได้ช้ารำระยะเวลาสั้น ถ้าลำพังจะเอาที่ดินมาแบ่งกันแล้วให้เข้าไปทำแล้วไม่เกิดประโยชน์ ในด้านที่จะเพิ่มผลผลิต ไม่สามารถจะใช่ที่ทำกินนั้นให้ทรงอยู่ได้ในลักษณะซึ่งเราต้องการ ก็ไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย

ผมขอเรียนให้ทราบว่า ด้วยเหตุนี้แหล่ครับ อย่าได้เข้าใจว่าให้เงินมาก ๆ แล้วทุกอย่าง มันจะเสร็จ เงินอย่างเดียวไม่ได้ทำอะไรให้เกิดผลแน่นอนเสมอไป มันยังมีเรื่องอื่นที่จะต้องทำอีก หลายต่อหลายประการครับ กำลังคน เครื่องไม้เครื่องมือ แม้กระทั้งแผนของงานที่จะต้องทำ เป็นขั้นเป็นตอนก็จะต้องมีการทำหนด ขอให้โปรดเข้าใจว่า ไม่ใช่พูดว่าจะทำอย่างไร แล้วไม่คิด จะทำ อย่าได้เข้าใจว่ารู้บาลีมากจากความเห็นชอบหรือการรับรองจากท่าน จะมาพูดลอย ๆ แล้วไม่ได้ทำ แล้วจะอยู่ได้ อยู่ไม่ได้หราครับ

ฉะนั้น เรื่องนี้เป็นเรื่องที่บีบบังคับรู้บาลอยู่ในตัว คิดอยู่เสมอว่าท่านในคณะรู้บาลนี้ รวมทั้งกรรมมด้วย ต้องทำแน่ แล้วจะทำเป็นขั้นเป็นตอน เป้าหมายคือความสำเร็จ ๕๐๐,๐๐๐ ไกรนี้ ในภาคกลาง แต่ไม่ใช่เฉพาะ ๕๐๐,๐๐๐ ไกรเท่านั้น มันจะต้องเกิดผลในจุดอื่นๆ

แม้กระทั้งจุดที่กรรมประชาชนเคราะห์กำลังดำเนินการ จุดที่พัฒนาที่ดินกำลังดำเนินการ เกี่ยวกับการปรับปรุงที่ดินให้มันมีทางที่จะเพิ่มผลผลิตได้ตลอดไป ถึงจุดที่เป็นป้าไม้ซึ่งประสบภัย เป็นที่ทำกินไปแล้วหมดสภาพป้าแล้ว ก็จะต้องปล่อยให้ประชาชนได้มีกรรมสิทธิ์และดำเนินการทำมาหากิน"

ในเรื่องการปฏิรูปที่ดินนี้ เสมือนจะเป็นบัญญาဏของรู้บาลคึกฤทธิ์ เพราะหลังจากที่ มีการแตลงนโยบายเรื่องนี้ไปแล้ว รู้บาลคึกฤทธิ์ ก็มีความพยายามเหลือเกินที่จะหาที่ดินมา ทำการปฏิรูป แต่ก็ไม่ใช่เรื่องง่ายๆ เลยที่จะหาที่ดินจำนวนมาก ๆ มาดำเนินการปฏิรูป รู้บาล

จึงประับปัญหาความยุ่งยากในเรื่องนี้พอสมควร ต่อมาความทราบถึงพระกรรณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

“เมื่อความดีทราบถึงพระกรรณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อรัฐบาลของพระองค์ทันที

นั้นคือ ได้มีพระราชระแสรับสั่งต่อนายพูนเพิ่ม ไกรฤทธิ์ รองราชเลนาธิการให้แจ้ง ต่อนายกรัฐมนตรี หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ให้ทราบว่าพระองค์มีพระราชประสงค์ ที่จะมีพระบรมราชานุญาตให้ที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ซึ่งมีที่ดินอยู่ในต่างจังหวัดหลายจังหวัด ขายให้กับรัฐบาลคึกฤทธิ์เพื่อนำไปดำเนินนโยบายปฏิรูปที่ดินให้คล่องไประਸมตามนโยบายของรัฐบาล และสมความประสงค์ของประชาชน

พระราชระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีผ่านรองราชเลนาธิการนั้น นายพูนเพิ่ม ไกรฤทธิ์ ได้นำพระราชระแสรับสั่งมาแจ้งให้ หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรีทราบ เมื่อคืนวันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๑๙”

ที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ที่ทรงมีพระบรมราชานุญาตให้ขายแก่รัฐบาล แทนการให้เปล่าเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมายนั้น มีอยู่ด้วยกันทั้งหมด ๕๓,๖๘๖ ไร่ ๑๐ ตารางวา เป็นโฉนดที่ดินรวมทั้งสิ้น ๒๗๖ โฉนด แบ่งเป็นที่ดินในจังหวัดต่างๆ ดังนี้

๑. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓,๖๐๐ ไร่ ๓๖ ตารางวา
๒. จังหวัดฉะเชิงเทรา ๑๔,๙๖๙ ไร่ ๑๒ ตารางวา
๓. จังหวัดนครปฐม ๓,๓๓๐ ไร่ ๒ งาน ๓๙ ตารางวา
๔. จังหวัดเพชรบุรี ๖๐๗ ไร่ ๕๖ ตารางวา
๕. จังหวัดสุพรรณบุรี ๑๙ ไร่ ๑ งาน ๔๐ ตารางวา
๖. จังหวัดปทุมธานี ๑๖,๙๒๐ ไร่ ๔๙ ตารางวา

๗. จังหวัดสระบุรี ๑,๒๐๐ ไร่ ๒ งาน ๙๕ ตารางวา

๘. จังหวัดนครนายก ๓,๑๗๑ ไร่ ๒ งาน ๙ ตารางวา

พระบรมราชปрабสก์ที่สำคัญต่อมาภิคือให้รัฐบาลคึกฤทธิ์รับเร่งในการปฏิรูปที่ดินโดยใช้ที่ดินที่ทรงพระราชทานดังกล่าวจัดสรรเป็นส่วนให้กับเกษตรกร ชาวไร่ ชาวนาที่ยากจน ไม่มีที่ดินจะอาศัยและทำกิน นอกจากนี้พระบรมราชปрабสก์ดังกล่าวทรงมีเงื่อนไขว่า รัฐบาลคึกฤทธิ์จะต้องจ่ายเงินสดหรือพันธบัตรให้กับสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์เป็นค่าที่ดินตามกฎหมาย ซึ่งเงินจำนวนนี้สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ในการบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี จะนำเงินดังกล่าวไปใช้จ่ายในกรณีใดๆ ไม่ได้จะต้องเก็บเงินนั้นไว้เป็นกองทุนสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือชาวไร่ชาวนาต่อไป

รัฐบาลคึกฤทธิ์จึงได้เริ่มต้นการปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายทันที โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับการจัดสรรที่ดินพระราชทานนี้ไว้ว่า ได้แก่ผู้เช่าที่ดินทำมาหากินประกอบอาชีพเกษตรกร จะเป็นผู้มีสิทธิได้รับการจัดสรรให้เป็นอันดับแรก โดยจะจัดสรรให้ครอบครัวละประมาณ ๒๕ ไร่ โดยสำนักปฏิรูปที่ดินจะเป็นผู้ดำเนินการในการจัดสรรและลงทุนออกค่าใช้จ่ายต่างๆ ให้ในบริเวณที่ดินจัดสรร เช่น การขุดคล่องสัน้ำ สร้างแหล่งเก็บน้ำ การทำถนนเข้าสู่บริเวณที่ดินจัดสรร จัดหาอุปกรณ์เครื่องทุนแรง พืชพันธุ์สำหรับเพาะปลูก ตลอดถึงยาปesticide น้ำ ตลอดจนค่าก่อสร้างบ้านพักอาศัย

นอกจากนี้ เกษตรกรผู้ได้รับการปฏิรูปที่ดินยังมีฝ่ายสวัสดิการที่จัดตั้งขึ้นด้วยเงินค่าที่ดินซึ่งได้ทรงมีพระบรมราชปрабสก์ให้นำเงินเหล่านั้น จัดเป็นกองกลางไว้ส่งเคราะห์แก่เกษตรกรที่ได้รับการปฏิรูปที่ดินนั้นด้วย

แต่ยังไม่ทันที่งานการปฏิรูปที่ดินตามแนวคิดของ “บุญชู” ในสมัยรัฐบาลคึกฤทธิ์จะบรรลุผลสำเร็จตามที่ได้กำหนดด้วยการไว้ รัฐบาลก็ต้องพ้นจากหน้าที่ เมื่อทรงราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ตัดสินใจแก้ปัญหาภัยคุกคามการณ์ทางการเมืองในขณะนั้น ด้วยการประกาศยุบสภา

ต่อมาใน พ.ศ.๒๕๓๖ “บุญชู ใจดี” เป็นหัวหน้าพรรคพลังธรรม และรองนายก
รัฐมนตรี งานการปฏิรูปที่ดินก็ถูกกำหนดให้เป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลชุดนี้อีกรึ โดยมี
เป้าหมายที่จะดำเนินการให้ได้ปละไม่ต่ำกว่า ๔ ล้านไร่

๗. งานติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดิน และการยกระดับ มาตรฐานวิชาชีพบัญชี

“บุญชู ใจดี” เป็นนักบัญชีระดับยอดเยี่ยมของประเทศไทยคนหนึ่ง และที่ได้เดิน
นอกเหนือไปจากความรู้ความสามารถทางการบัญชีแล้วก็คือ

1. ประสานความรู้ด้านการบัญชีกับการบริหารจัดการ จนเป็นนักบริหารชั้นยอดทั้งใน
ภาคการธนาคาร และภาคการบริหารธุรกิจ
2. บุกเบิกงานด้านการตรวจสอบบัญชี โดยบริษัทของคนไทยเอง
3. ผลักดันการยกระดับและวางแผนมาตรฐานวิชาชีพบัญชี
4. ตั้ง “มูลนิธิบุญชู ใจดี” ช่วยสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพบัญชี และให้ทุนการ
ศึกษาค้นคว้า
5. วางรากฐานและสร้างระบบการตรวจสอบและติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณ
ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ จะได้กล่าวถึงในบทต่อไป

๘. คุณภาพการต้อมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“บุญชู” มีคุณภาพการต้อมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มากมาย เป็นผู้ร่วมก่อตั้งสมาคม
ธรรมศาสตร์ในพระบรมราชูปถัมป์ เพื่อเป็น “ศูนย์สันนิบาตของข้าราชการศาสตร์” และเป็น
“สัมภัติชั้น” ของธรรมศาสตร์ในการสืบทอดอนโยบายและเจตนารมน์ในการศึกษา

วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๒ “บุญชู โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์” ได้รับแต่งตั้งจากที่ประชุมใหญ่ของสมาคม ธรรมศาสตร์ฯ ให้ดำรงตำแหน่งนายสมาคมธรรมศาสตร์ในพระบรมราชูปถัมป์ ต่อมาได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำผู้ทรงคุณวุฒิ

พ.ศ.๒๕๖๒ ได้รับเงินเกียรติยศจากการมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ.๒๕๖๗ ได้รับการยกย่องเป็นศิษย์เก่าดีเด่น ๗๐ ปี ธรรมศาสตร์

“บุญชู” ให้ความช่วยเหลือในการกิจการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และหน่วยงานต่างๆ อาทิ สนับสนุนการจัดอบรมให้ความรู้ทางด้านการบัญชีแก่สาธารณะทั่วไป จัดตั้ง “มูลนิธิบุญชู โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์” เพื่อการศึกษาทางด้านบัญชีของคณะพาณิชศาสตร์และการบัญชี ร่วมกิจกรรมจัดตั้งหอเกียรติศมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เพื่อบอกเล่าเรื่องราวและความเป็นมาของมหาวิทยาลัย โดยทำการสนับสนุนด้านงบประมาณในการสร้างหอเกียรติศมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน ๔ หลังบาท นอกจากนี้ยังให้การสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดสร้างสถานจำเพาะประวัติศาสตร์ฯ รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆ อีกมากมาย

เพื่อเชิดชูเกียรติ “บุญชู โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์” มติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๐ วันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ.๒๕๖๐ ให้ตั้งชื่อห้องประชุมหรือห้องบรรยายขนาดความจุ ๑๐๐ ที่นั่ง ที่ชั้นสาม อาคารเอนกประสงค์ ๑ ว่า “ห้องประชุมบุญชู โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์”

“สังฆะลูกพูเบย์”

รายชื่อหนังสือ (บางส่วน) ที่เขียนโดย “บุญชู ใจนวลเสถียร”

๑. สัจจะลูกผู้ชาย	พ.ศ.๒๕๑๗, พ.ศ.๒๕๑๘
๒. เข้าพูด เข้าทำ ประมวลผลงานของ บุญชู ใจนวลเสถียร	พ.ศ.๒๕๑๙
๓. ข้าคิด ข้าทำ ข้าพูด	
๔. ทุนนิยม สังคมนิยม ประชาธิปไตย (๒๕๑๔-๒๕๑๙)	พ.ศ.๒๕๒๒
๕. ความคิดทางการเมืองของบุญชู ใจนวลเสถียร	พ.ศ.๒๕๒๕
๖. แนวทางแก้ปัญหาเศรษฐกิจและ การเมืองไทย	พ.ศ.๒๕๒๕
๗. เรากำฟื้นฟูเศรษฐกิจอย่างไร	พ.ศ.๒๕๒๖
๘. ไขปัญหาเศรษฐกิจไทย	พ.ศ.๒๕๒๗
๙. ปัญหาพื้นฐานของชาติ ต้องแก้ไข	พ.ศ.๒๕๓๕, พ.ศ.๒๕๑๙
๑๐. ครัวโลก	พ.ศ.๒๕๒๖
๑๑. พิชิตความยากจน	พ.ศ.๒๕๒๖

หนังสือสำคัญ (บางส่วน) ที่จัดทำโดย “บุญชู ใจนวลเสถียร”

- ชุด “ลักษณะไทย” ๔ เล่ม
ชุด “สถาปัตยกรรมไทย” ๒ เล่ม

๑๕๘

● “บุญชู” ประเมินผลงานบุณฑ์ ●

รัฐกร อัสดรธีรยุทธ์ สัมภาษณ์ “บุญชู” ในหัวเรื่อง “ความในใจ” ตอนหนึ่งว่า
* ที่แบงก์กรุงเทพ กล่าวได้ว่าท่านมีดำแผนงสูงสุด คิดว่างานขึ้นใหม่ที่ภูมิใจ

มากที่สุด *

“บอกที่สุดตรงไหนยังไงไม่ได้หรือ กอยู่ที่ว่างงานแต่ละอย่างนั้นก็มีความพอใจของมันแต่ละอย่างไป ไม่ใช่แต่ละเรื่องที่เราทำจะไม่มีความสำเร็จ แม้กระทั่งการเมืองมีความสำเร็จแต่ละขั้นๆ ความสำเร็จนั้นอยู่ที่สายตาของคนนั้นว่าเขามองมุมไหนมองอย่างไร ความสำเร็จที่ผมทำมาในเรื่องเกี่ยวกับการนำเอาความคิดต่างๆ เข้ามาแก้ไขรูปแบบการบริหารงานของทางราชการมีอย่างที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว คือความสำเร็จในเรื่องที่ว่าจะให้ฐานะยอมรับว่าภาคเอกชนมีความสำคัญอย่างไร และก็ต้องเอาเอกชนมาร่วมปรึกษาหารือในการบริหาร ก่อนที่ผมจะเข้ามายังการเมืองมืออย่างนั้นใหม่ เท็นใหม่ เดียวเนี้ยทำไม่มีการยอมรับว่าภาคเอกชนมีบทบาทมากกว่ามีความสามารถในด้านบุคลากรดีกว่า ยอมรับกันแล้วใช่ไหม สมัยก่อน ก่อนที่ผมจะเข้ามายังการเมืองมีการยอมรับกันแค่ไหน เดียวเนี้ยมีใครเข้ามาทางการเมืองบ้าง นักธุรกิจก็ส่งลูกหลานเข้ามาแล้ว เพราะว่าอยู่แล้วว่าการเมืองนั้นเป็นตัวปัจจัยสำคัญในการที่จะทำให้ธุรกิจมีความสำเร็จ ความก้าวหน้า ถ้าหากว่าการเมืองไม่ดีหรือว่าการปฏิบัติงานของข้าราชการเป็นอุปสรรคในการทำงานากิน ความก้าวหน้าก็มิได้ยกไว้ใหม่ เมื่อตอนที่ผมอยู่แบงก์กรุงเทพ ผมต้องต่อสู้กับข้าราชการ ทั้งหลายที่มีแนวความคิดว่าที่เข้าทำอย่างนั้น ออกกฎหมายอย่างนั้น ออกระเบียบอย่างนี้ มันผิด ไม่ควร เรายังต่อสู้มาตลอด กว่าที่เราจะผ่านความสำเร็จแต่ละขั้นมาได้ ก็ต้องต่อสู้กับอุปสรรคเหล่านี้ทั้งสิ้น”

* ในฐานะที่เป็นทั้งนักการเงิน นักธุรกิจ นักการเมือง นักการธนาคาร ทุกอย่าง รู้สึกว่าจะสมบูรณ์พร้อมไปหมดในคนๆเดียว จึงอยากให้พูดถึงประวัติการทำงานของท่าน *

“อันนั้น.....เกี่ยวกับหลักการในการทำงานของเรา ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะอะไรตาม จะถือปรัชญาในการบริหารงานเป็นเรื่องสำคัญ การเข้ามามีบทบาทในการทำอะไรก็ตาม จะต้องยึดกฎเกณฑ์เป็นหลักไว้ ไม่ว่าเราจะอยู่ในฐานะนายธนาคาร เป็นนักวิชาการ ซึ่งประกอบวิชาชีพทางด้านการบัญชีแล้วก็เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจศาสตร์ เกี่ยวกับธุรกิจต่างๆ มาถึงการเป็นนักการเมือง ทั้งหมดนี้จะต้องใช้เป็นหลักการในการปฏิบัติหน้าที่แต่ละด้าน ก็อยู่ที่ว่า หนึ่งจะต้องยึดมั่น ซึ่งสัดย์ในหลักการและในวิชาการ แล้วก็พยายามจะให้วิชาการหรือหลักการในการทำงานในทางซึ่งไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะอะไร

ถ้าหากเราเป็นนักธุรกิจ ถ้าทำธุรกิจโดยขาดหลักการ ขาดคุณธรรม ขาดความชอบธรรม ก็ไม่ถูกต้อง อย่างเช่นว่าเป็นนายธนาคาร ก็ไม่คิดที่จะใช้ประโยชน์ในฐานะที่เป็นนายธนาคารไปทำธุรกิจแข่งขันกับลูกค้า อย่างนี้เป็นต้น นี่ก็เป็นหลักการสำคัญที่จะต้องยึด นั่นก็หมายความว่า เราปฏิบัติตามทั้งหมดโดยถือหลักการที่ว่า ผลสำเร็จของงานนั้น เป็นความสำเร็จซึ่งเกิดขึ้นจากองค์กรนั้นเป็นสำคัญ ก็อาศัยหลักเกณฑ์นี้ใช้ปฏิบัติเพื่อให้ธุรกิจมีความหมายที่ถูกต้อง ทำงานธนาคารก็หมายความว่าทำหน้าที่ทำการเงินเพื่อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของส่วนรวม ไม่ใช่เศรษฐกิจของส่วนตัว ทำทุกอย่างโดยหลักการนั้น การที่เห็นคนอื่นเขาได้เงินได้ทองจากแบงก์ ทำมาหากินแล้วมีกำไร เราก็ไปอิจฉาริษยาเขาไม่ได้ใช่ไหม เราก็ยอมรับว่าตนนั้นเป็นความภูมิใจที่เราช่วยให้เขามีความสำเร็จได้ เป็นผลงานของเรา ในวิชาชีพที่เราประกอบอยู่ก็เหมือนกัน ต้องยึดมั่นในวิชาชีพนั้นว่าที่ถูกหลักกฎเกณฑ์นั้นเป็นอย่างไร ถึงจะทำให้วิชาชีพไปช่วยธุรกิจเขาให้ได้รับประโยชน์จากวิชาชีพของเรา ทำให้วิชาชีพของเราเป็นผล ทำให้ธุรกิจของเขาก้าวหน้า เรายังคงมีความรู้ความสามารถที่จะไปช่วยแก้ปัญหาให้เขาได้ นั่นคือหน้าที่หลักที่เราต้องทำให้บรรลุ ความสำเร็จตามเป้าหมายสำคัญของวิชาชีพนั้น

ทางการเมืองก็เหมือนกัน เรายังยอมรับว่าเมื่อเข้าไปสู่การเมือง ผลประโยชน์ส่วนรวม ผลประโยชน์ของประชาชนในระบบประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่เราจะต้องรักษา ต้องยึดมั่น ไม่ใช่ประโยชน์ส่วนตัวอีก ไม่ใช่ว่าเราจะต้องทำอย่างที่เข้าว่าเป็นนักการเมืองต้องการที่จะไปเป็นใหญ่ ให้คำนาวรู้แล้วก็กล่าวให้เกิดประโยชน์แก่ตัว ถ้าอย่างนั้นก็เป็นลักษณะที่ไม่ถูกต้อง เป็นการเมืองที่ขาดคุณธรรม ขาดจริยธรรม ซึ่งเรารับไม่ได้ เพราะยึดหลักการมาแล้วในเรื่องอย่างอื่น ในงานการเมืองก็ต้องทำแบบเดียวกัน การที่จะบรรลุเป้าหมายนี้จะมีคุณธรรมอย่างไรหรือจะไร้คุณธรรม เราออกแวกับบันไม่ได้ ถ้าจะไปบอกว่า ไม่รู้ล่ะ เมื่อเข้าสู่การเมืองแล้วแก้ต้องเป็นใหญ่ให้ได้ เป็นนายกรัฐมนตรีให้ได้ โดยไม่คำนึงว่าเป็นในทางที่ถูก ในทางที่ชอบธรรมหรือเปล่า ใช้ไม่ได้ เงินทองที่คุณหมาได้ถึงจะได้มามากยังไง ถ้าได้มามาในทางไม่ชอบแล้ว คุณก็ไม่มีทางที่จะสนับใจ หรอกใช่ไหม คุณไปโงเงามา คุณรวยยังไงก็ตาม คุณไม่สนับใจเลย สิ่งเหล่านี้เป็นปรัชญาของการทำงานของแต่ละคนที่จะต้องยึด ถ้าหากว่าเราถือว่าความสำเร็จคือการไปสู่เป้าหมายในทางที่ถูกต้อง แล้วก็เป็นเป้าหมายที่เขายอมรับกันโดยทั่วไป ถ้าหากว่าเราถ้าไปในทางนั้นตลอด ถึงแม้จะไม่ถึงจุดก็ตาม แต่งานที่เราทำไปแต่ละจุดแต่ละขั้นตอนนั้น ยอมเป็นที่ยอมรับของคนเราทั้งนั้น แล้วความสำเร็จก็อยู่ตรงที่ว่าเราไม่ออกແກງ เราไม่เคยทำให้คนเข้าใจดี ไม่เคยทำให้คนเข้าเห็นว่า เราเป็นคนที่เชื่อใจไม่ได้ ต้องทำให้คนเข้าใจยอมรับได้ว่า “คนนี้เชื่อได้” อย่างนี้เป็นคุณสมบัติสำคัญในการทำงานไม่ว่าจะอยู่ในฐานะอะไร

WHO'S WHO OF THE MONTH
H.E. MR. BOONCHU ROJANASTIEN
THE "CAN DO" SOCIAL ENGINEER

Present Positions:

Minister of Finance.

Deputy Leader, Social Action Party.

Nationality:

Thai.

Age:

54 years.

Born:

20 January, 1922, in Chonburi.

Education:

M.S. degree, Higher Diploma of Accountancy, Thammasat University.

Career:

Clerk at the Central Bank Bureau, which later became the Bank of Thailand. After 2 years, he left the Bank of Thailand to start his own accounting firm. Hired on a six-month contract basis to audit the Bangkok Bank's accounts, he was to join the Bank on a permanent basis and left in 1975 after becoming a Director and Executive Vice President. In 1975, he won a seat in the general elections and became Member of Parliament for Chonburi. March 1975 – Minister of Finance.

Other Activities:

Member, National Economic Development Board. Member, University Council, Thammasat University. Member, Auditors' Profession Control Committee, Ministry of Economic Affairs. Chairman, Fund Raising Committee, Planned Parenthood Association of Thailand. Chairman, Sithiporn Krisdakorn Foundation. Advisor, Bhirasri Art Foundation.

Marital Status:

Married to Khun Renoo, with 2 children – a son and daughter.

Decorations/Awards:

Knight Grand Cross (First Class) of the Most Exalted Order of the White Elephant. Ordine "Al Merito Della Repubblica Italiana". Honorary Doctor of Philosophy, Thammasat University.

Published Works:

Many articles in newspapers, magazines and journals.

Hobbies:

Writing, music, golf, fencing, basketball, tennis, swimming, jogging, and gardening.

Present Home Address:

96 Soi Thonglor (55), Sukhumvit Road, Bangkok.

Present Office Address:

Office of the Minister, Ministry of Finance, Grand Palace, Bangkok. Tel.: 214161.

In the 1976 budget, he again showed his strong reformist tendencies by using a totally new concept in working out the budget. Instead of merely juggling about with figures, he used the budget as an effective vehicle with which to implement his Social Action Party's most cherished objective, namely, the bridging of the economic and social gap.

Through the budget, he was able to substantially reduce the role of indirect taxation and to collect more direct taxes, a move which displeased many of the rich.

At the present time people in the know are watching Minister Boonchu with great interest. As the closest associate of the Prime Minister and through his awesome ability, he has already carved for himself a role which no Finance Minister in Thailand has ever achieved.

Not only does he look upon finance as one of the key ministries, but he sees himself as coordinator of national economic and social programmes. Enjoying the trust of the Prime Minister, he is able to implement these economic policies into actual programmes.

Those who know him superficially say that Minister Boonchu is more task-oriented than people-oriented. This, however, does not mean that his relationship with those around him is cold. He is, in fact, very personable and charming by all accounts.

What he does not tolerate is inefficiency and time wasted on small talk. He seldom attends cocktail parties and is not the type of politician who goes around kissing babies.

Rather, part of his appeal to both intellectuals and to the masses stems from his confidence in his

own ability and from his strong conviction that what he wants to do is right for the country. But most of all, his popularity is based on his ability to get things done quickly.

It is perhaps because he is so strongly action-oriented that people who do not know him well consider him to be very un-Thai in his mannerisms as a politician, since politicians in Thailand are supposed to spend a lot of time drinking with friends and engaging in a lot of small talk.

Minister Boonchu, because of his hard working background and his strong urge to bring about results, often does not seem to fit into the typical world of Thai politics, and he is quite often criticized for this.

What does the future hold for this remarkable man? Many informed sources see him as the heir apparent to M.R. Kukrit Pramoj. His staff at the Ministry, many of whom were initially disturbed by the internal changes in attitude that he brought about, look upon him as having all the attributes of a successful prime minister because of his effectiveness, strong leadership qualities, devotion to work and dedication to the country.

He himself has never expressed any desire to be a future prime minister, for the time being concentrating on the job at hand at the Ministry. Perhaps this is the kind of premier that the country needs — a person who can really get things done.

Whether or not the country will get him depends on the forthcoming elections for which he is expected to run in his former constituency of Chonburi. ♣

● สมญานาม ●

๑. ชาร์เตอร์ชูลูกิจ

“บุญชู โรมนีสเดียร์” เล่าให้ “ทองแฉม นาถจำนำง” พังว่า ประธานาธิบดี เฟอร์ดินานด์ มาร์คอส แห่งฟิลิปปินส์ เป็นผู้ตั้งสมญานามเรียกว่า “ชาร์เตอร์ชูลูกิจ” เมื่อคราวเป็นรองนายกรัฐมนตรี ไปร่วมประชุมที่ฟิลิปปินส์ “บุญชู” ได้แนะนำแนวทางปฏิวัติที่ดินของเข้าให้ประธานาธิบดีมาร์คอสฟัง ประธานาธิบดีมาร์คอสขึ้นชื่อมาก เรียก “บุญชู” ว่าชาร์เตอร์ชูลูกิจ

“บุญชู” ให้สัมภาษณ์ รัฐกร อัสดรธีรยุทธ์ ว่า

“คนอื่นเขาเป็นคนตั้งขึ้นมา คำว่าชาร์ในที่นี้มาจากต่างประเทศ คนที่อยู่ในภูมิภาคนี้ และอยู่ในการดูแลจากการเมืองช่วงที่ผมเป็นรองนายกรัฐมนตรีอยู่ เขาเกียรติมรับในผลงานที่ผม ทำมาตั้งแต่เป็นรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง แล้วผลงานที่ผมทำมาในวงการธนาคารด้วย ผมมีบทบาทในการไปร่วมสร้างสมาคมธนาคารในภูมิภาค เป็นการริเริ่มที่จะร่วมมือกันในทางการเงินของภาคเอกชน (ธนาคาร) ได้มีการร่วมมือหารือกันในการพัฒนาสถาบันการเงินไทยในส่วนภูมิภาคนี้ให้มีบทบาทในสังคมมากขึ้น แนวความคิดในเรื่องเกี่ยวกับการที่จะแก้สถานภาพของเศรษฐกิจในภูมิภาคนี้ ซึ่งยังล้าหลังอยู่ เรามีแนวความคิดหลากหลายต่อหลายอย่างที่พยายามรับว่าเป็นแนวความคิดดี ใหม่ แล้วนั่นแหล่คือสาเหตุของข้อนั้น เรียกันมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๒-๒๓ เขาเกียรติมรับว่าเป็นแนวความคิดดี ใหม่.....เรียกันติดปาก คำนี้หมายความถึงผู้ที่มีแนวความคิดที่นำ มีความคิดที่ใหม่ในทางเศรษฐกิจ .....หมายความว่ามีแนวความคิดที่ขยายมรับกัน เป็นความคิดใหม่ เป็นคนที่มีลักษณะของการเข้ามามีบทบาทในทางเศรษฐกิจในระดับชั้นขยายมรับกันว่ามีบทบาทสูง”

“สังจะลูกพูเป้าย”

๒. อาจารย์ไหญ

“คงจำ สันติวงศ์” อธีตคุณบดี คณบดีพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มศ. ให้ทัศนะว่า “...ข้าราชการและนักการเมืองจะนิยมเรียกท่านว่า ‘อาจารย์ไหญ’ ในความที่ท่านเป็นผู้นำนักการเมืองคนแรกที่ขอบน้ำเอาความรู้ทางบริหารจัดการจากภาคเอกชนไปใช้อย่างเข้มงวด จริงจังในระบบราชการ โดยเฉพาะในวาระการซักถามให้ต้องตอบอย่างละเอียด และมีหลักการ กับตรงหลักวิชาการในทุกครั้งของการพิจารณางบประมาณแผ่นดิน จนใช้คำว่า ‘อาจารย์ไหญ’ เพื่อสะท้อนถึงภาพลักษณ์อันเป็นบุคลิกการทำงานของท่าน ที่พิถีพิถันหวังผลให้ข้าราชการ และนักการเมืองทำงานอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น คล้ายกับที่ท่านได้ทำมาแล้วแสนนานในอนาคต”

บุญชู ใจดี

“คุณบุญชูใช้ชีวิตอย่างคุ้มค่า ตอบแทนแผ่นดินและสังคม เล่น การเมืองเพื่อคนจน ช่วยเหลือประเทศชาติและเป็นรัฐบาลแม้มีคุกพรากแค่ ๑๙ คน ก็เถอะ

คนดีแม้ลืมปราณสู่สัมประยภาพ แต่คุณงามความดีที่เคยทำมา ย่อมเป็นเหมือนอนุสรณ์ให้อนุชนคนรุ่นหลังกล่าวถึงและสร้างสืบต่อไป”

ขัยสิริ สมุทwanix

“น่าเสียดายที่ประเทศไทยมีนักการเมืองแบบบุญชูและมีคนที่สนใจแนวคิดนี้อยู่ในเชิงปฏิรูปทางเศรษฐกิจของคุณบุญชูอย่างมาก ทำให้เราไม่มีกำลังพลที่จะร่วมมือกันเปลี่ยนแปลงปฏิรูปเศรษฐกิจจากการเมืองให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนมากกว่านี้ได้ ส่วนหนึ่งเพราะประเทศไทยไม่ได้พัฒนาฐานล่าง คือการจัดการศึกษาให้ประชาชนอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง เพียงพอ”

วิทยากร เจียงกู

๑๖๘

กิจบัณฑ์

● นักบัณฑ์พูดเรียงໄກ ●

ภาพลักษณ์เด่นที่สุดของ “บุญชู ใจดี” ในหัวข้อ “นักบัณฑ์” ไป น่าจะเป็น “นายธนาคารใหญ่” และ “นักการเมืองใหญ่”

นั่นก็ถูกต้อง เป็นภาพที่เด่นชัดสำหรับคนทั่วไป

แต่สำหรับคนใกล้ชิด ผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา จะเห็นภาพอีกภาพหนึ่งซึ่งเด่น นั่นคือ ความเป็น “นักบัญชี”

“บุญชู ใจดี” เป็นนักศึกษารุ่นแรก ของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง

ทำงานช่วยทำงานสอบบัญชีที่สำนักงานของอาจารย์หลวงดำริอิสรานุวรรต

ตั้งสำนักงาน “บัญชีกิจ” เป็นบริษัทสอบบัญชีของเอกชนรายแรก ๆ ของประเทศไทย

เข้าช่วยตรวจสอบบัญชี และเสนอแนะมาตรการแก้ไขปรับปรุงปัญหาของธนาคารกรุงเทพ จำกัด ในช่วงที่มีปัญหา (ช่วง พ.ศ.๒๕๔๔-๒๕๔๕)

เข้าทำงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด เดิมตัว เริ่มจากตำแหน่งผู้ตรวจสอบการทั่วไป ใช้ความรู้ ด้านบัญชีและบริหารช่วยพัฒนาธนาคารกรุงเทพ จำกัดให้เจริญก้าวหน้า กระทั่งได้ตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ (พ.ศ.๒๕๔๐-๒๕๔๓) ร่วมสร้างให้ธนาคารกรุงเทพ จำกัด เติบโตใหญ่เป็นธนาคาร ระดับหน้าขอนโยบาย

ตั้งพรrocการเมือง ทำการเมือง เป็น ส.ส. ๙ สมัย ได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวง การคลัง รองนายกรัฐมนตรี มีผลงานเด่นเมื่อเป็นรัฐบาลมากมาย งานในรัฐสภาที่สำคัญที่สุดก็ คืองานด้านวางแผนการจัดตั้งตามตรวจสอบการใช้งบประมาณ และผลงานอื่นๆ อีกมากมาย ปัจจัยหนึ่งแห่งความสำเร็จของการงานเหล่านั้นคือ ความเป็นนักวิชาชีพบัญชี ความเป็นนักบริหาร “ผู้รู้จักใช้บัญชี” !

อาจารย์ลงชี้ สันติวงศ์ อธิศคณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ บันทึกไว้ว่า

“คุณบุญชู ใจดี ใจดี คือผู้มีความรู้ทางการบัญชีอย่างดี โดยขณะเดียวกัน ท่านยังมีความรู้ในทางบริหารจัดการอย่างดีเยี่ยม ทั้งการวางแผนและลีกซึ่งในทางวิชาการบริหารจัดการ กับที่สำคัญคือเป็นนักปฏิบัติดินิยมที่ไม่ใช่พูดเพ้อฝันหรือเจ้อจ่ายเงิน ฯ

นั่นคือเป็นผู้ที่สามารถนำเอาวิชาการมาใช้ให้เกิดผลได้จริง และสามารถใช้วิชาการมาประยุกต์กับการบริหารอย่างแนวโน้มและมีบุณนาการอย่างดี ความรู้ทั้งทางการบัญชี เศรษฐศาสตร์ การเงินการคลัง การธนาคาร และการจัดการ อย่างมาถึงไหนก็จะสามารถเรียนรู้และเรื่องบริหารคน จะถูกนำมาใช้อย่างครบเครื่อง สไตล์การจัดการของคุณบุญชู โดยพื้นฐานที่เป็นนักบัญชีซึ่งน่าจะลงรายละเอียด ท่านกลับเก่งบัญชีบริหารด้วย ที่ก้าวนำไปใช้กับการวางแผนกลยุทธ์ และการควบคุมในทางการจัดการได้อย่างมีสาระและแก่นสาร.....

ผมอยากรายยกคุณบุญชู ใจดี ใจดี ในฐานะศิษย์จากสถาบันการศึกษาเดียวกันและอยู่ในวิชาชีพเดียวกันว่า “คุณบุญชูคือนักบัญชีผู้เกรียงไกร” เป็นคนเก่งที่มีเอกลักษณ์พิเศษสองด้าน คือเป็น “นักบัญชีผู้บริหาร” ที่สามารถพัฒนาและแปลงตนเองยกระดับจนก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งบริหารระดับสูง กับเป็น “นักบริหารผู้ (รู้จัก) ใช้บัญชี” เพื่อสร้างความเป็นนักบริหารที่สูงเด่นที่มีความแตกต่าง ที่นักบัญชีทั้งหลายควรดีอีกเป็นตัวอย่าง”

● ပဉာဏ် ●

ในวัยหนุ่ม “บุญชู ใจจันเสถียร” ไฟฝันที่จะทำกิจการ “ตรวจสอบบัญชี” และเมื่อลาออกจากสำนักงานธนาคารชาติ ก็ได้ทำตามความไฟฝันนั้น โดยตั้ง “สำนักงานบัญชีกิจ” ขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๕๔๘ สำนักงานอยู่ชั้นบนของบริษัทไทยภูมิพานิชย์ จำกัด ใกล้ๆ หัวถนนราชวงศ์ มีห้องทำงานเพียงสองห้องเล็กๆ มีพนักงานประจำรวมทั้ง “บุญชู” ด้วยรวมสามคน

นอกจากสำนักงานบัญชีกิจจะเป็นสำนักงานทำงานตามฝันของเขาแล้ว “บุญชู” ยังมีปณิธานลำดับถัดไปคือ ต้องการให้ “บัญชีกิจ” เป็นสำนักของนักบัญชีไทย และเป็นแหล่งผลิต อบรมบ่มเพาะนักบัญชีไทยให้มีมาตรฐาน มีความเป็นอิสระ รักษาจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อสร้างสังคมให้เป็นรวม ซึ่งนับตั้งแต่ก่อตั้งมาจนถึงปัจจุบัน “บัญชีกิจ” ก็มีนักศึกษาบัญชีรวมศาสตร์มาฝึกงานที่สำนักงานแล้ว ถ้าบันถึงปัจจุบัน “บัญชีกิจ” ก็ผลิตนักบัญชีออกมาบันพันราย

เมื่อกิจการขยายขึ้น สำนักงานบัญชีกิจย้ายจากหัวถนนราชวงศ์ ไปอยู่ตึกแกรนด์สามัคคี หัวถนนเสือป่า ตรงข้ามโรงพยาบาลกลาง และเมื่อธนาคารกรุงเทพ จำกัด จะขยายกิจการอีก จึงขอเชื้อตึกนั้น “บัญชีกิจ” ได้ย้ายไปตั้งสำนักงานแห่งใหม่ที่ตึกสามัคคีหนึ่งคูหา ที่ถนนสุรุวงค์ ใกล้กับหัวมุมถนนเรศ

สำนักงานบัญชีกิจย้ายที่อีกครั้ง เมื่อ พ.ศ.๒๕๕๗ โดยเข้าพื้นที่หนึ่งชั้น ในอาคารวานิช ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ แล้วเปลี่ยนสำนักงานเป็นรูปบริษัทจำกัด ใช้ชื่อว่า “บริษัท บัญชีกิจ จำกัด” มีทุนจดทะเบียน ๕ แสนบาท โดย “บุญชู ใจจันเสถียร” เป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ถือหุ้น ๓๕ % คาดหมายเป็นบริษัทจำกัดเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อยกระดับให้เป็นสถาบันบริการวิชาชีพระหว่างประเทศ “บัญชีกิจ” ได้เข้าร่วมเป็น สมาชิกของ Horwath and Horwath International (HHI) HHI เป็นบริษัทที่ให้บริการด้านบัญชีและที่ปรึกษาจัดการที่ใหญ่เป็นอันดับที่ ๙ ของโลก และใหญ่เป็นอันดับที่ ๕ ของเอเชียแปซิฟิก

ที่นำไปทั่วโลก ในช่วงต้นเมือง “บุญชู” เข้าทำงานในธนาคารกรุงเทพแล้ว เขายังเป็นผู้ลงลายมือชื่อในฐานะผู้สอบบัญชีของลูกค้าทั้งหมดของสำนักงานบัญชีกิจ และแม้เมื่อดำรงตำแหน่งรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ของธนาคารกรุงเทพแล้ว ก็ยังคงลายมือในฐานะผู้สอบบัญชีของลูกค้าส่วนใหญ่ มีบางส่วนเท่านั้นที่มอบหมายให้ผู้สอบบัญชีอื่นลงลายมือชื่อรับรอง

พ.ศ.๒๕๓๔ บริษัทบัญชีกิจ ได้ขยายกิจการจัดตั้งบริษัท บัญชีกิจบริหาร จำกัด เพื่อขยายงานด้านบริการที่ปรึกษาจัดการให้กับว่างขาวออกไป ปัจจุบันบัญชีกิจได้ให้บริการทางวิชาชีพแก่ธุรกิจเกือบทุกแขนง ทั้งธุรกิจของคนไทยและต่างชาติ ซึ่งมีทั้งธุรกิจขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่มาก ส่วนที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงเลยก็คือ หลักการของ “บัญชีกิจ” ในการสร้างนักบัญชีที่มีมาตรฐานระดับนานาชาติ เพื่อสร้างความเป็นรวมให้กับสังคม

● บังบัญชีสร้างความเป็นธรรมในสังคม ●

“บุญชู โรงเรียนสเดียร” มีอุดมคติ และเชื่อมั่นอย่างหนักแน่นว่า วิชาชีพบัญชีสามารถช่วยชาติได้ สามารถสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมได้

“การบัญชี” ในความหมายว่าคือ “วงจรบัญชี” ที่ประกอบด้วย การทำบัญชีและรายงานผลตามมาตรฐานการบัญชี การตรวจสอบบัญชี และการรายงานผลตามมาตรฐานการสอบบัญชี จะเป็นเครื่องมือที่ดีของผู้บริหารหรือไม่ ขึ้นอยู่กับบุคลากรในวงจรการบัญชีว่ามีธรรมาภิบาลหรือไม่

ถ้ามีธรรมาภิบาลแล้ว การบัญชีก็จะเป็นเครื่องมือที่ดี ที่ผู้บริหารสามารถนำไปใช้บริหารให้เกิดธรรมาภิบาลได้ แต่นั่นต้องขึ้นอยู่กับตัวผู้บริหารเองว่าต้องการให้มีธรรมาภิบาลหรือไม่ด้วย

ถ้าผู้บริหารไม่สนใจว่าจะให้มีธรรมาภิบาลจะไม่สนใจที่จะนำเครื่องมือไปใช้ แม้ว่าจะเป็นเครื่องมือที่ดีก็ตาม

และยิ่งถ้าบุคลากรในวงจรการบัญชีขาดธรรมาภิบาลด้วยแล้ว การบัญชีจะกลายเป็นเครื่องมือที่เลว ซึ่งทำให้ผู้บริหารหงุดหงิดหรือมีเจตนานำไปใช้ในทางที่ผิด จนเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ห้องคரหาดธรรมาภิบาลได้

การบัญชีต้องมีธรรมาภิบาล ต้องเขื่อถือได้ ถ้าบัญชีเป็นธรรมาภิบาล ก็จะป้องกันความฉ้อฉลต่างๆ มิให้เกิดขึ้นได้

ข้อมูลทางบัญชีจะเขื่อถือได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับมาตรฐานการบัญชีที่ใช้จัดทำ (มาตรฐานการบัญชี หมายถึง แนวทางที่แนะนำให้นักบัญชีใช้ยึดถือเป็นหลักปฏิบัติในการรวบรวม จดบันทึก จำแนก สรุปผล และรายงานเหตุการณ์เกี่ยวกับการเงิน) มาตรฐานการบัญชีส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพของข้อมูลทางบัญชีและมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการจัดสรรทรัพยากรในระบบเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุดังกล่าว “บุญชู ใจจันเสถียร” จึงผลักดันทั้งในภาคเอกชนและภาครัฐบาล จนมีผลสำเร็จมากราย

ในส่วนภาคเอกชน “บุญชู ใจจันเสถียร” ได้เป็นนายกสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย คนที่ ๕ (ระหว่างปี พ.ศ.๒๕๓๘-๒๕๔๐ และ พ.ศ.๒๕๔๒-๒๕๔๓) ผลักดันให้นักบัญชีรวมตัวกันเป็นเอกภาพภายใต้กฎหมายฉบับเดียวกันคือ พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี และผลักดันให้ผู้ทำบัญชีและผู้สอบบัญชีของประเทศไทยปฏิบัติงานโดยมีคุณภาพมาตรฐานที่เป็นสากล และผลักดันให้เกิด “สาขาวิชาชีพบัญชี” จนเป็นผลสำเร็จใน พ.ศ.๒๕๔๗ ในส่วนภาครัฐ แนวคิด “บุญชู” ที่ได้รับการถ่ายทอดและวิพากษ์วิจารณ์ว่า เป็นแนวคิดที่จะทำให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณของประเทศไทย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการรั่วไหลได้ยาก ก็คือแนวคิด

และวิธีการเกี่ยวกับการตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน ซึ่ง “บุญชู” ได้เสนอ
วิธีการไว้ดังนี้คือ

(๑) กำหนดให้หน่วยราชการทุกหน่วยวางแผนในการทำงานของโครงการทุกโครงการที่
ได้รับงบประมาณ ซึ่งจะต้องมีการกำหนดขั้นตอนในการทำงานไว้อย่างชัดเจน และผ่านการตรวจ
สอบรับรองจากหน่วยงานตรวจสอบภายในที่แต่ละหน่วยราชการมีอยู่ แล้วรายงานให้รัฐบาลทราบ

(๒) การติดตาม ประเมินผล ให้สำนักงานตรวจสอบเงินแผ่นดินเป็นหน่วยงานคอยติดตาม
ตรวจสอบการทำงานแต่ละขั้นตอนของโครงการว่า เป็นไปตามขั้นตอนแผนงานที่หน่วยราชการตั้งๆ
ได้กำหนดมาหรือไม่ และเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการประเมินผลด้วย

(๓) ให้มีการปรับปรุงบทบาท อำนาจหน้าที่ของสำนักงานตรวจสอบเงินแผ่นดินเสียใหม่
ในทางที่จะทำให้การปฏิบัติมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และให้โอนสังกัดสำนักงานตรวจสอบเงินแผ่นดิน
จากฝ่ายบริหารไปสังกัดรัฐสภาเพื่อให่องค์กรนี้สามารถปฏิบัติงานตรวจสอบ ในฐานะผู้ตรวจสอบ
ภายนอกได้อย่างเป็นอิสระ และเที่ยงธรรมอย่างแท้จริง ซึ่งต่อมาก็ได้มีการออกกฎหมายและปฏิรูป
หน่วยงานสำนักงานตรวจสอบเงินแผ่นดินจนสำเร็จ

ในการให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับวันจันทร์ที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ.๒๕๓๖
“บุญชู” ได้พูดถึงเรื่องนี้ว่า

“ถ้าหากว่าเราใช้กลไกของรัฐที่มีอยู่แล้ว คือในการบริหารงาน กลไกอันหนึ่งมันมีคือ
กลไกทางด้านการควบคุม การตรวจสอบ มันต้องมีอยู่ แล้วเราต้องใช้สิ่งเหล่านี้ให้เต็มที่ แล้วใช้
ในทางที่ถูกต้อง คือใช้ในลักษณะที่เป็นไปตามวิชาการตามวิชาชีพนั้นให้เต็มที่ คือวิชาชีพในด้าน
ที่เกี่ยวกับการตรวจสอบก็คือ วิชาชีพในการที่จะวาระระบบควบคุมก็คือ วิชาชีพเหล่านี้เขาร่วมเรียนกันมา
เขามีวิชาการมาให้ เขาใช้วิชาการเหล่านั้นให้เต็มที่อย่างสุจริตใจจริงๆ มันได้ผลแน่ ไม่อย่างนั้น
งานของเอกชนก็คงจะละเทาเหมือนกันหมดสิ

“สังจะลูกพูเบย์”

การควบคุมงบประมาณที่สำคัญคือ การประเมินผล คือการตรวจสอบผลของการปฏิบัติ หรือวิธีการปฏิบัติได้ผลอย่างไร ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ตอนเสนอไว้ หรือไม่ เขาเอาไปเทียบกันเลย

การตรวจสอบประเมินผลนี้ไม่ได้ทำกันเลยเดียวนี้ เราลองมาดูว่าจริงไหมที่เราผ่านไปเรื่อยๆ ไม่รู้หรอกว่าเงินที่ใช้ไปนี่มันได้ผลครบหรือไม่ เป็นจริงหรือเปล่าใครเคยมาอ่าเรบ้าง ประชาชน เคยรับรู้ไหม ทำถนนสายนี้ไปได้ผลคุ้มไหม แล้วก็ปีพัง"

การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการทำงานของหน่วยราชการ มีความสำคัญมาก

สมัยที่ “บุญชู” มีบทบาทในรัฐบาลและรัฐสภา เขากำลังตรวจสอบการจัดทำงบประมาณแผ่นดินเป็นพิเศษ เมื่อจับงานได้ก็จะศึกษาข้อมูลอย่างละเอียด เมื่อตรวจสอบเรื่องใดก็จะซักถามผู้เกี่ยวข้องอย่างละเอียด ซึ่งจุดนี้น่าจะเป็นที่มาของฉายาว่า “อาจารย์ใหญ่” เพราะเขาซักถามอย่างละเอียด และลึกด้วยท่าทีจริงจัง

งานตรวจสอบส่วนสำคัญมาก คือ ด้านบัญชี

“บุญชู” มีความเชื่อว่า ‘วิชาชีพบัญชี’ มีความสำคัญต่อสังคม ถ้าระบบบัญชีและการตรวจสอบบัญชีเป็นไปอย่างโปร่งใส เที่ยงตรง ก็จะช่วยกำกับให้การทำงานขององค์กรต่างๆ ในสังคมมีความบริสุทธิ์ โปร่งใสมากขึ้น

“บุญชู” เป็นผู้มีความรู้ทางการบัญชีอย่างดี โดยในขณะเดียวกันยังมีความรู้ในทางบริหารจัดการอย่างดีเยี่ยม ทั้งกว้างและลึกในทางวิชาการบริหารจัดการ และเป็นนักปฏิบัตินิยมคือเป็นผู้ที่สามารถนำเอาวิชาการมาประยุกต์ใช้กับการบริหารได้อย่างบูรณาการ เห็นได้จากเมื่อครั้งที่เป็นผู้บริหารงานในธนาคารกรุงเทพโดยเป็นผู้ริเริ่มสร้างระบบงานที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูงให้กับวงการธนาคารไทยจนเป็นที่ยอมรับและปฏิบัติกันมาจนถึงทุกวันนี้ เป็นผู้นำในการจัดตั้งสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย รวมทั้งได้ริเริ่มสร้างนักบัญชีไทยให้มีมาตรฐานสากลจนเป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ ซึ่งต่อมาใน พ.ศ.๒๕๔๗ รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชีขึ้น เป็นผลให้มี “สภาพัฒนาวิชาชีพบัญชี” มีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย

นอกจากนั้น “บุญชู” ยังได้ก่อตั้ง “มูลนิธิบุญชู จังหวัดนนทบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อ “สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้านค่าวิจัยทางด้านการบัญชี รวมทั้งการจัดทำตำรา สื่อการสอน การศึกษาด้านค่าวิจัยด้านวิชาการ การฝึกอบรม รวมรวมและกระจายข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบัญชีต่อสาธารณะ และเพื่อจัดหา มอบทุนการศึกษาให้คณาจารย์ คณบดี อาจารย์ศาสตร์และการบัญชี

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อศึกษาในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก หรือหลักสูตร พิเศษใด ๆ ที่เกี่ยวกับด้านการบัญชี ทั้งในสถาบันศึกษาภายในประเทศและต่างประเทศ โดยไม่ จำกัดจำนวน”

ในบัน្តปลายชีวิต แม้เข้าใจว่ามีจากการเมืองแล้วแต่ก็ยังห่วงใยจากการบริหารงานราชการ ยังคงพยายามติดตามตรวจสอบงาน

เข้าเห็นว่าองค์ประกอบของงานบริหารราชการ ที่ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ประการแรกคือ ยังขาดระบบติดตามตรวจสอบงานที่ละเอียดถี่งขั้นแสดงผลงานระดับหน่วยอ้อย (หมู่บ้าน) ได้ ประการต่อมาคือ การใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ไม่สามารถเชื่อมงานของผู้ว่าราชการจังหวัด

“บุญชู” ให้สัมภาษณ์ท่องແນ นาดจำนง เมื่อ ๑๓ กันຍายน ๒๕๖๗ ว่า

“เครื่องมือในการวัดผล ต้องเป็นเครื่องมือที่เป็นอิสระ เป็นกลาง ผูกกันแน่นว่า คนที่ จะวัดผลงานอย่างเป็นอิสระคือ สตง. (สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน)

เพรware สตง. เข้าต้องวางแผนในการที่จะควบคุมงานการต่างๆ

ต้องใช้งานเครื่องคอมพิวเตอร์ที่จะทำหน้าที่ในการวัดผล เพราะถ้าเข้าใจเป็นคนวัดผลเขาก็ต้อง วางแผนในการติดตามดูว่างานในแต่ละจุด ๆ ที่เข้าเข้าไปตรวจสอบนั้น เข้าใจว่ามีจุดที่ต้องตามสืบ ผลงานของงานด้านที่เป็นนโยบายของรัฐบาลได้อย่างไร แนวทางในการที่จะทำรายงานต่อรัฐบาล ก็ต้อง เป็นรายงานในรูปแบบที่รัฐบาลต้องการถ้ารัฐบาลมีความจริงใจที่จะแก้ปัญหาให้กับประชาชนทุกๆ โดยต้องการให้ทุกคนได้รับผลกระทบนโยบายนี้ทั่ว ๆ กัน ..... งานนี้เป็นงานที่ต้องยอมรับว่าเป็นงาน ที่เกี่ยวกับวิธีการใช้คน วิธีการควบคุมคน วิธีการที่จะวัดผลงานของคนที่ตัวใช้ ที่สำคัญคือ ทำอย่างไรให้การรับให้เหมือนกันที่สุด เพราะทั้งหมดที่กำลังดำเนินการอยู่ มันเป็นการกระจาย ทรัพยากรไปให้ เช่น เรื่องทุนรอบต่างๆ จัดสรรงบประมาณลงไปใช้ ถ้าหากว่ามีการรับให้ ผลงาน ก็จะขาดตกบกพร่องไป

และที่เราเกรงกลัวกันมากที่สุด คือ แทนที่การคอร์รับปั้นจะลดลง มันกลับขยายตัวอย่างที่มีคนมองว่ารัฐบาลนี้ไม่จริงใจที่จะปราบคอร์รับปั้น?...

การแก้ปัญหาความยากจน ต้องแก้ด้วยวิธีการกระจายอำนาจ ลงไปสู่จุดล่างที่สุด เพราะเรากำลังจะแก้ไขปัญหาของคนส่วนใหญ่ของประเทศ คนที่เข้ามายุ่ง เรายังต้องไปยุ่งกับเข้าหารือกับผู้คนที่ยากจนที่มีอยุ่กามากมายนี้ คือ เป้าหมายที่เราต้องช่วยให้เข้าพ้นจากความยากจนให้ได้ภายในระยะเวลาหนึ่ง วิธีการคือการกระจายอำนาจไปมอบหมายให้ผู้ที่ได้รับมอบหน้าที่ไปทำงานในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ตั้งแต่ระดับจังหวัดซึ่งหมายถึง ผู้อำนวยการจังหวัดที่เป็นหัวเรือ ต้องทำงานเป็น ต้องรู้จักที่จะติดตามผลของงานตั้งแต่ระดับหมู่บ้านขึ้นมา

เราเคยพูดกันถึงเรื่องที่เราไปดูแผนงานของแต่ละจังหวัดว่ามีแผนอะไร และถึงเวลาทำกันจริงๆ ได้เป็นไปตามแผนนั้นหรือไม่ หรือว่าพอถึงเวลาที่จะจัดบประมาณลงไปให้เพื่อทำตามแผนกลยุทธ์ไม่ได้เป็นไปตามแผนอีกแล้ว คือ ไม่ได้ให้จังหวัดที่ควรจะได้

แน่นอน บางครั้งอาจจะเป็นไปได้ เพราะงบประมาณที่มีอยู่ไม่เพียงพอที่จะแจกจ่ายแต่ถ้าหากว่ายังขาดทุนพร่องอย่างไร ก็ต้องคิดว่าแต่ละปี จะหาทางชดเชยให้ได้ครบถ้วนอย่างไร มันต้องทำตามแผนไว้"

“สังจังลูกพูเบย์”

“นักบัญชีต้องตระหนักรถึงความสำคัญในการติดตามความเคลื่อนไหวของวิชาชีพเพื่อให้เป็นผู้ทันสมัยและสามารถปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องและได้มาตรฐาน นักบัญชีควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีในรายละเอียดอย่างเพียงพอให้สามารถปฏิบัติงานได้จริง

นอกจากนี้ นักบัญชีต้องตระหนักรถึงหน้าที่ที่ตัวเองมีต่อสังคม โดยการรักษาไว้ซึ่งความมีจรรยาบรรณและจริยธรรม และไม่ยอมตกเป็นเครื่องมือของผู้อื่นในการบิดเบือนข้อมูลทางการเงิน ซึ่งถือเป็นการหลอกหลวงผู้ใช้บริการเงินให้เข้าใจผิด”

ดร.ภาพร เอกอรรถพร
ภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี มธ.

๑๙๗๐

แนวคิดกี่ล้ำหน้า : บรรษัทรวมไทย

การเข้าร่วมรัฐบาลเปรเม ๑ ของ “บุญชู ใจดี” ในตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ หรือหัวหน้าทีมเศรษฐกิจ ที่เป็นผู้กำหนดแนวคิดและนโยบายการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวในหลากหลายรูปแบบวิธีการนั้น มีแนวคิดหนึ่งที่เมื่อเวลาผ่านไปแสดงให้สาธารณชนทราบ ปรากฏว่าได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์และถูกใจโดยอย่างรุนแรงจากทั้งสื่อมวลชนและนักวิชาการค่ายต่างๆ

แนวคิดเรื่องนี้ก็คือ “บรรษัทรวมไทย” ที่ต้องการเห็นความร่วมมืออย่างแท้จริงระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน เพื่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็งในการผลิตสินค้า และส่งสินค้าออกไปแข่งขันในตลาดโลก ซึ่งแนวคิดดังกล่าวได้เคยสร้างความสำเร็จให้กับประเทศไทยในอดีต เช่น ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และเกาหลีมาก่อนแล้ว

“บุญชู” ได้เสนอแนวคิดเรื่องนี้เป็นครั้งแรก ในการกล่าวสุนทรพจน์เปิดการสัมมนาประจำปีของหอการค้าและอุตสาหกรรมไทย-อสเตรเลีย เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๓ หลักการมูลฐานของบรรษัทรวมไทย ๑๐ ประการ ที่ “บุญชู” ได้นำเสนอในวันดังกล่าวมีดังนี้

๑. บรรษัทรวมไทย ได้ผนวกเอาแนวคิดเรื่อง “เอกสารของชาติ” ไว้ด้วย ทำนองเดียว กับบริษัทเป็นสมบัติของผู้ถือหุ้น ซึ่งจะได้ประโยชน์จากการความสำเร็จของบริษัทนั้น “บรรษัทรวมไทย” มีประชาชนชาวไทยทุกคนเป็นเจ้าของ จึงเป็นการถูกต้องที่สมาชิกผู้ถือหุ้นของ “บรรษัทรวมไทย” ทั้ง ๔๗ ล้านคน พึงถือว่าตนร่วมอยู่ในทีมเดียวกัน ในบริษัทด้วยกัน เมื่อเพียงกับประเทศไทยทั่วโลก

๒. หลักการด้านระเบียบวินัย บริษัทจำกัดมีหนังสือบอกรับคิดอย่างกับฉบับ “บรรษัท รวมไทย” ก็มีกฎบัตรแห่งรัฐธรรมนูญปักครองฉบับนั้น ดังนั้น สมาชิกของบริษัท หรืออื่นๆ ยังคงมีอำนาจของชาติแต่ละคน ย่อมต้องเคร่งวินัยของบรรษัท ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามกฎนี้ ย่อมจะถูกบรรษัทลงโทษฐานละเมิดวินัย แนวคิดนี้หมายถึงว่ากลุ่มพลังต่างๆ ย่อมไม่ควรที่จะมาบางการวางแผนเช่นนี้บังคับเอาไว้กับรัฐบาลที่กำลังอยู่ในอำนาจ รัฐบาลทุกคนจะได้มีโอกาสพิสูจน์ความสามารถของตนเอง อย่างน้อยก็ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

๓. บริษัททั่วไป ย่อมจะต้องมีการแข่งขันในภาวะแวดล้อมแบบธุรกิจฉบับ “บรรษัท รวมไทย” ก็จะต้องลงสนามแข่งขันในภาวะแวดล้อมทั่วโลกด้วยฉบับนั้น พนักงานของเราหรืออีกนัยหนึ่งประชานาชาวไทยจะต้องสามัคคีเป็นหนึ่งใจเดียวกันดำเนินการโดยมีเป้าประสงค์ร่วมกัน เพื่อให้สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ทั่วโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายความว่าภาครัฐบาลจักต้องไม่รุกสึกอับอายที่จะคำนวน หรือแม้กระทั่งให้ความสนใจสนับสนุนทางการเงินแก่ภาคเอกชน เช่น ในการอนุมัติของการส่งออก เป็นต้น

๔. “บรรษัทรวมไทย” พึงมีนโยบายในการวางแผนระยะยาว เช่นเดียวกับบริษัทที่ประสบความสำเร็จ จักต้องมีความเข้าใจถึงแนวทางการปฏิบัติงานของตน “บรรษัทรวมไทย” ก็จะต้องเข้าใจโครงสร้าง ตัวเข่นกัน “บรรษัทรวมไทย” จะต้องมีแผนระยะยาว สำหรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจของตน ทำนองเดียวกับบริษัทที่ต้องวางแผนล่วงหน้าเป็นเวลาหลายๆ ปี “บรรษัท รวมไทย” ก็ต้องมีแผนระยะยาวที่จะดำเนินการตามแผนนั้น เพื่อให้สามารถควบคุมชะตากรรมในอนาคตของตนได้ แทนที่จะปล่อยให้ภาระนั้นมาเป็นผู้กำหนดเงื่อนไข

๕. “บรรษัทรวมไทย” หมายถึง ความเขี่ยวขัญทางวิชาชีพ เงื่อนไขประการแรกของบริษัท ธุรกิจที่จะประสบความสำเร็จอยู่ที่พนักงานผู้มีความชำนาญทางวิชาชีพเป็นอย่างดีฉบับ “บรรษัท รวมไทย” ก็จะใช้ผู้เชี่ยวขัญทางวิชาชีพมาบริหารกิจการของบรรษัทฉบับนั้น เราจะใช้ระบบที่ว่าผู้ชำนาญในแต่ละอาชีพจะเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในแขนงอาชีพของตนเป็นพิเศษ อาทิเช่น

ทหารหาญของเราจะเป็นผู้ดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ นักวิชาการจะดูแลด้านบริหารงานปกครอง ฝ่ายนักธุรกิจจะดูแลธุรกิจของภาคเอกชน หลายทศวรรษแล้วที่ประเทศไทยไม่มีอสมัครเล่นมาทำงานที่ต้องใช้ความรู้ความชำนาญทางวิชาชีพอย่างแท้จริง ผลก็คือการบริหารราชการเป็นไปในลักษณะที่สับสนอลเวงพอสมควร จะปล่อยให้เป็นเช่นนี้ต่อไปไม่ได้อีกแล้ว

๖. “บรรษัทรวมไทย” หมายถึง การจัดการให้บ้านเมืองดำเนินไปตามหลักแห่งประสิทธิภาพ บริษัทธุรกิจที่มีประสิทธิภาพเท่านั้นที่จะดำรงอยู่ได้ในช่วงเวลาอันยาวนานฉันใด ประเทศไทยที่พึงถือว่าเราเป็นเสมือนบริษัทหนึ่งในประชาคมนานาชาติฉันนั้น เราจะต้องจัดการให้ทุกสิ่งอยู่ในสภาพที่แข็งแกร่งกับคนอื่นๆได้ในตลาดโลก ภาระนี้จะเป็นจริงขึ้นมาได้ก็ต่อเมื่อเราทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะเป็นองค์กรแห่งชาติ

๗. “บรรษัทรวมไทย” จะต้องขึ้นนำให้มุ่งสู่ภาคเอกชนมากกว่าภาครัฐบาล ชาติที่ยิ่งใหญ่นั้น ในยามสงบรวมจัดต่องมีเครื่องมือเครื่องใช้ในการต่อสู้ ตลอดจนแผนยุทธศาสตร์ที่ดีที่สุดเท่าที่จะจัดทำมาได้ แต่ในยามสงบความยิ่งใหญ่ของชาติอยู่ที่ขั้นเชิงการแข่งขันที่เหนือกว่า ทั้งด้านการค้าและการผลิต ดังนั้นในยามสงบ “บรรษัทรวมไทย” จะต้องรู้จักเตรียมเครื่องไม้เครื่องมือในการต่อสู้ให้พร้อม เพื่อให้สามารถแข่งขันกับชาติอื่นได้อย่างเต็มที่ในด้านการค้าและการผลิต ซึ่งหมายถึงต้องสร้างคนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดทางเศรษฐกิจให้สำเร็จ ทั้งจะต้องจัดความยืดหยุ่นของระบบราชการให้หมดไป เพื่อให้สามารถตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วฉับพลัน

๘. “บรรษัทรวมไทย” หมายถึง การประสานมืออย่างสนิทแน่นระหว่างภาคเอกชนและภาครัฐบาล เพื่อให้การส่งออกของเรืออยู่ในฐานที่จะสู้เข้าได้ในตลาดโลก และเมื่อเรารอกสินค้าประเภทใดก็ตาม สินค้าประเภทนั้นจะต้องมีค่าครุமารยา และมีคุณภาพดีเท่า หรือดีกว่าสินค้าประเภทเดียวกันในตลาดโลก รัฐบาลเพียงปฏิบัติการอย่างเข้มแข็งในอันที่จะส่งเสริมภาคเอกชนของเรา ให้อยู่ในสภาพที่จะแข่งขันกับนานาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

๙. “บรรษัทรวมไทย” ต้องทราบด้วยว่า เมื่อฝ่ายบริหารระดับยอด ไม่สามารถทำงานให้เกิดประสิทธิผล การเปลี่ยนตัวผู้บริหารงานของบ้านเมืองต้องมีได้ตามครรลองแห่งระบบ การปกคล้อง ทำนองเดียวกับผู้ถือหุ้นของบริษัทธุรกิจ ซึ่งมีสิทธิเปลี่ยนตัวผู้จัดการของบริษัทได้ เมื่อผู้จัดการไร้สมรรถภาพ คงจะรู้จนตรีเป็นฝ่ายบริหารระดับสูงของชาติ ถ้าไม่สามารถทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปตามเป้าประสงค์ ก็ควรให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนตัวได้ เพื่อให้ผู้บริหารอื่นเข้ามาทำงานแทน

๑๐. “บรรษัทรวมไทย” จะต้องก่อประด้วยคุณลักษณ์แห่ง “ชาตินิยม” แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องไม่ปล่อยให้คติชาตินิยม กล้ายเป็นอุปสรรคขัดขวางกระบวนการพัฒนาของเราระดับเพื่อประโยชน์แห่งการพัฒนา เราจะซักจุ่งชนชาติต่างๆ ให้เข้ามาร่วมกับเรา บนพื้นฐาน และหลักการแห่งความเสมอภาคและยุติธรรม เราตระหนักรู้ว่า เราเป็นชาติเอกราษฎร์ที่สมบูรณ์ด้วยอำนาจอธิปไตย เราจึงกล้าที่จะเอื้อเชิญให้ทุกชาติ เข้ามาร่วมกับเราภายใต้หลักการดังกล่าว ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า หลังจากที่แนวคิดเรื่องนี้ของ “บุญชู ใจสุข” เสนอออกสู่สาธารณะ ปรากฏว่าได้มีการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างหนัก ทั้งจากนักวิชาการและสื่อมวลชนค่ายต่างๆ มีความเข้าใจสับสนໄน้ำใจ เนื่องจากมีคำว่า “บรรษัท” จึงถูกมองว่าเป็นชื่อของธุรกิจ บางคนเข้าใจผิดไปใหญ่โดยว่า เป็นเรื่องที่จะตั้งบริษัทเอกชนอะไรขึ้นมากครอบงำสังคม

“บุญชู” ได้พยายามอธิบายให้กระชับขัดแจ้งยิ่งขึ้นว่า หลักการของบรรษัทรวมไทยที่เป็นแก่นจริงๆ ก็คือ มุ่งทำให้ภาครัฐรู้สึกภาคเอกชนประสบร่วมมือกันให้ใกล้ชิดยิ่งกว่าเดิม เพราะในช่วงนี้เริ่มมีปัญหาภาครัฐรู้สึกภาคเอกชนต่างคนต่างเดิน ไม่ประสบกัน

นอกจากในรายการ “คุยกับนายบุญชู ใจสุข” จัดโดยคณะกรรมการพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย ณ สถานสวัสดิสงเคราะห์ ธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ว่า “... เรื่องเกี่ยวกับบรรษัทรวมไทยหรือรวมไทยนี้ ต้นเหตุมันมาจากว่า การดำเนินงานทาง

ด้านเศรษฐกิจของเรา นี้ มีผู้ที่ดำเนินการอยู่ ๒ ภาคด้วยกันคือ ภาครัฐบาล ซึ่งเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ วางแผนหรือเป็นผู้สร้างโอกาส สร้างภาวะ แต่กลุ่มคนที่ปฏิบัติที่จัดให้เกิดงานการหรือการกระทำต่างๆ ก็คือภาคเอกชน เช่น เศรษฐกิจในด้านการผลิต ความสำเร็จอยู่ที่เอกชนนั้นเองว่าจะผลิตได้มากได้น้อย อยู่ที่ความพยายาม ความสามารถของเอกชนเป็นสำคัญ แต่ก็มีอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้จากภาครัฐ ทำให้การผลิตนั้นเกิดมีปัญหาลูกขลัก ไม่สามารถขยายไปได้ รวมไปถึงการแจกจ่ายหรือการเคลื่อนไหวของผลิตผล ก็อาจมีอุปสรรคที่เกิดจาก การกระทำการของรัฐ อุปสรรคเหล่านี้มีผลกระทบไปถึงราคาหรือต้นทุนการผลิต

เมื่อเราอยู่ในโลกที่จะต้องแข่งขันกับคนอื่นๆ เพราะว่าเราไม่ได้อยู่โดยเดียวได้เหมือนอย่างก่อนๆ ก่อนนี้เราอยู่อย่างสบายมีเวลาไปค้าขายนานๆ สถาลาม่องลำเท่านั้น ความจริงถ้าเราอยู่ด้วยตัวของเรางอย่างเดิม เราคงไม่มีปัญหอะไรมากนัก ที่จะต้องปรับตัวให้อยู่ในฐานะที่พร้อมจะแข่งขันกับคนอื่นๆ แต่โลกสมัยนี้ประเทศแต่ละประเทศไม่สามารถที่จะอยู่อย่างโดยเดียว ต้องสัมพันธ์ต้องแข่งขัน ไม่แพ้ประเทศอื่นๆ ถึงจะอยู่รอดทุกแขนง ขณะนี้ทางภาครัฐและเอกชนต่างคนต่างทำคนละไม้คนละมือ ไม่ประสานกันและมักสร้างอุปสรรคต่างๆ เพิ่มขึ้นเรื่อย คือเอกชนทำอะไรรัฐก็ไม่ค่อยจะรู้ รัฐบาลทำอะไรเอกชนก็ไม่ค่อยจะเข้าใจว่าทำอย่างนั้นอย่างนี้ เพราะอะไร ต่างคนต่างทำมันก็เลยสู้เขาไม่ได้ จะแข่งขันจะค้าขายก็มักจะแพ้เข้าหมด มีคนชาติหนึ่ง ซึ่งไม่ทำอย่างเราคือญี่ปุ่น เขายากันโดยร่วมมือทั้งรัฐและราษฎรอย่างจริงจัง สู้ไปหมดทั่วทุกมุมโลก เอกชนจะในเชิงการตลาดไปทุกแขนง ไม่ว่าจะอะไรทั้งนั้น จนทุกคนยอมแพ้ และยอมแพ้พร้อมด้วยความอิจฉา จึงพากันตั้งฉายาญี่ปุ่นว่าเป็นสัตว์เศรษฐกิจ ที่มุ่งแต่เอาประโยชน์ตนเป็นใหญ่ ใช้วิธีการที่เรียกว่า JAPAN INC.-JAPAN INC. นี้ ก็เป็นคำพังเพยที่เขาใช้ว่าพวกญี่ปุ่นว่า เป็นมนุษย์พากที่เอารัดเอาเปรียบในเชิงการค้าไม่มีขอบเขต แต่ผมเห็นว่าความสำเร็จของญี่ปุ่นมีความหมายที่เราควรจะเรียนรู้

๑๙๗

ประการหนึ่งคือทำไม่เข้าถึงสามารถรวมตัวกันได้ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยไม่จำเป็นจะต้องต่างคนต่างทำ หรือถือว่าเป็นคนละพวกกันอย่างที่เป็นอยู่ในสังคมของเรา เข้าไม่มีความอิจฉาวิชยาต่อ กันและกัน เอกลับช่วยกันดี ส่วนเราทำไม่เจิงเกิดอิจฉากัน สมัยก่อนถ้าเป็นข้าราชการ ก็รู้สึกภาคภูมิมาก เดี่ยวตนความรู้สึกนี้ก็จะลดน้อยลงไป สุภาพดีเข้าไม่ได้ หรือว่าสูญเสียอนาคต เข้าไม่ได้ เพราะว่าเขากินดีอยู่ดีกว่า ฐานะความเป็นอยู่ดีกว่า ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ได้สร้างความรู้สึกอิจฉาและอาจก่อให้เป็นอธิกัน ซึ่งมีผลเสียมากกว่า ทำให้เราเสียเปรียบในการแข่งขัน เพราะว่าเศรษฐกิจของเรามีขึ้นอยู่กับการขายไปต่างประเทศมาก ด้วยความรู้สึกว่าเรื่องนี้เป็นผลเสีย ผสมผสานความคิดที่ว่าเราระร่วมมือกันระหว่างรัฐกับราชภัฏในแบบเดียวกับ JAPAN INC. มาใช้ในบ้านเราระยกว่า THAILAND INC. หรือ THAILAND INCORPORATED ไม่ได้คิดจะสร้างบริษัทมาค้าบ้านค้าเมืองอย่างที่เขาว่า

ความจริงคือแนวความคิด ที่จะประสานมือกันทั้งภาครัฐและเอกชนให้แน่นแฟ้น แนวความคิดนี้จะปฏิบัติได้อย่างไร ทำได้โดยฝ่ายรัฐและฝ่ายเอกชนต้องวางแผนต่างๆ ร่วมกัน ต่างฝ่ายต่างมีความรับผิดชอบในส่วนที่ตนจะต้องปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายของแผนนั้น แนวคิดนี้ได้ใส่ไว้ในแผนที่ ๕ ด้วยคือ เราจะร่วมมือกันทุกแขนง เพื่อจะให้เราสามารถนำเอาทรัพยากรต่างๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์เต็มที่โดยรวมกำลังความคิดความสามารถของทั้งสองภาคมาร่วมกันเข้า เสมือนเป็นคนในบริษัทเดียวกัน มุ่งหมายว่า เราจะต้องประสานงานให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน นี้คือความหมายและความประสงค์ที่สำคัญของ THAILAND INCORPORATED เป็นภาษาไทยคือ บรรษัทรวมไทย”

หลังจากการพูดที่ธนาคารแห่งประเทศไทยไม่นาน “บุญชู ใจจนเสถียร” ก็กล่าวขึ้นว่า “เรื่องที่เป็นจุดยืนเดียวกันนี้อีกครั้ง ในเดือนตุลาคม ๒๕๑๔ โดยให้สัมภาษณ์นิตยสารฉบับหนึ่งที่ถามเขาว่าในความเห็นส่วนตัวของเขา คิดว่าวิธีแก้ปัญหาของประเทศที่ดีที่สุดควรจะเป็นอย่างไร

“บุญชู” ตอบว่า

“ผมเห็นว่า วิธีแก้ที่ดีที่สุดขณะนี้ก็คือ จำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องทำให้การประสานงานภายในสังคมของเรา บ้านเมืองของเรา เป็นไปในทางที่ดีและสามารถที่จะสร้างพลังในการที่จะแก้ปัญหาได้ คือไม่ใช่ต่างคนต่างทำ เดียวันนี้เป็นเรื่องของภาครัฐกับเอกชนเดินกันคนละทาง หรือเดินกันในลักษณะที่ไม่รู้กันว่าจะไปที่ไหน ต่างคนต่างทำ แล้วแต่โอกาส แล้วแต่ความคิดเห็นของตัวเรื่องนี้เป็นเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะต้องแก้ไขให้ได้”

ซึ่งการให้สัมภาษณ์ของ “บุญชู” ดังกล่าว นอกจากจะเป็นการเน้นย้ำถึงแนวคิดของเขาว่าในเรื่องที่ต้องการเห็นความร่วมมือ หรือประสานความร่วมมืออย่างสนิทแน่น ระหว่างภาครัฐ และเอกชนแล้ว ในอีกด้านหนึ่งก็คือ การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลเพرم ๒ ที่ “บุญชู” เห็นว่า ภาครัฐ และเอกชนต่างกำลังเดินไปคนละทาง หรือต่างคนต่างเดินนั่นเอง

ในส่วนแรกที่ “บุญชู” เสนอแนวคิดอ่อนมา กระแสร้งคุมไม่รับ แต่อย่างไรก็ตาม ภายหลังต่อมาสีห้าปี รัฐบาลก็ได้นำแนวทางเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ เช่น การก่อตั้ง กรอ. (คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน) เป็นต้น

ในบัน្ត平原ของชีวิต (พ.ศ.๒๕๕๘) เมื่อถูกสื่อมวลชนถามว่า “ไทยแลนด์อิงก์ในวันนี้ล้าสมัยไปหรือยัง” “บุญชู” ให้ทัศนะว่า

“ไม่ล้าสมัย ในเมื่อเราจะต้องแข่งขันกับประเทศอื่นๆแล้ว เราจะต้องผนึกกำลังภายในของเราให้แน่น ถึงจะไปสู่กับเราได้ นั่นหมายความว่าจะต้องผนึกระหว่างเอกชนกับรัฐ วางแผนที่จะปฏิบัติร่วมกันที่เรียกว่า “ไทยแลนด์อิงก์”

(เนื้อความส่วนใหญ่ เรียบเรียงจาก บทที่ ๑๗ ของหนังสือเรื่อง “บันดาลนส่ายการเมืองของ บุญชู ใจนesteiyar” โดย นาวี รังสิราภรณ์)

“สังจะลูกพูเบย์”

“ผมโชคดีที่ได้มีโอกาสสร้างสรรค์งานมาเป็นเวลาเกือบ ๑๐ ปี ได้เห็น
ความตั้งใจ ความบริสุทธิ์ใจ วิธีการทำงาน และความเป็นผู้นำที่ดีมาตลอด
กับทั้งยังได้เห็นความอดทน ความแน่วแน่ และความใฝ่ฝันที่จะให้เมืองไทย
เป็นสังคมที่ให้โอกาสกับทุกคนอย่างทัดเทียมกัน มีความยุติธรรมมากขึ้น
และเจริญก้าวหน้าเพื่อความผาสุกของเพื่อนร่วมชาติโดยทั่วไป”

อาณันท์ ปันยารชุน

๑๙๐

ណາມີຕກຣມ “ຊົວຄຣມ”

ຄວາມສໍາເລົງສູງສຸດໃນໜ່ວຍທ້າຍຂອງ ຂືວິຕ “ບຸນູ້ງ”
ໂຮງແຈ້ວຢ່າງ” ດີອຄູນຍື່ນສຸກພາພ “ຊົວຄຣມ” ຜຶ່ງເຮີມຕັ້ນຕັ້ງແຕ່
ປີ ພ.ສ.ເຂດຕະລະ ກ່ອນທີ່ເຂົາຈະວາງນີ້ຈາກການເມືອງເສື່ອເຖິງ

“ຊົວຄຣມ” ດີອນດຸມີຕກຣມ ທີ່ປະສານພනວາເຂົາ lifestyle ຂອງ “ບຸນູ້ງ” ກັບ
ມຽດກປ່ອງສູງ ທີ່ຄຸກຕ້ອງດີ່ງມາຂອງມກພາຫະນູ່ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນກາຮບວທາຮ
ຈັດກາຮະດັບຍອດເຍື່ນຂອງ “ບຸນູ້ງ” ເຂົ້າດ້ວຍກັນຍ່າງມີເສັ່ນທີ່ປະທັບໃຈຜູ້ຄົນໄປທົ່ວໂລກ

“ຊົວຄຣມ” ໄດ້ຮັບກາຍຄ່ອງໃນໜູນ້ຳກ່ອງທ່ອງເທິງວະດັບສູງໃຫ້ເປັນສັດຖາທີ່ຍ່ອນໃຈແລະ
ຮັກໝາສຸກພັນນຳ ແລະ ໄດ້ຮັບກາຮັດເລືອກໂດຍນິຕຍສາຮີ່ອດັບສາກລາໃຫ້ເປັນ Spa ຍອດນິຍມ
ດິດຕໍ່ອັກນຳນັບ ១០ ປີ ເປັນຕັ້ນວ່າ Conde Nast Traveller ຜຶ່ງປະກາສີໃຫ້ “ຊົວຄຣມ” ເປັນ
Top 5 Overseas Retreat ອຍ່າງຕ່ອນເນື່ອງມາຕັ້ງແຕ່ປີ ພ.ສ.ເຂດຕະລະ ແລະ ລ່າສຸດ Luxury Travel &
Style Magazine ໃນປີ ພ.ສ.ເຂດຕະລະ ກີ່ໄດ້ຮັດເລືອກ “ຊົວຄຣມ” ເປັນ Best Overseas Spa
ໜຶ່ງລ່ວນແຕ່ປ່ອງບອກລົງຄວາມເປັນຜູ້ນໍາດ້ານຄວາມຮູ້ ແລະ ຄຸນພາພບວິກາຮຂອງຄູ່ກົງຈິທີ່ “ບຸນູ້ງ” ໄດ້
ສ້າງສຽງຕື່ນນາ

ບັງຈຸບັນ “ຊົວຄຣມ” ໄດ້ກາລຍເປັນ Brand ທີ່ສ່າງເສີມກິດຕິສັພທົງມີປັນຍາໄທ ໂດຍກາຮ
ຍອມຮັບຂອງຂາວໂລກວ່າແພັງໄວ້ດ້ວຍສາສຕ່ຣ ແລະ ສີລປະປໍາບັດສຸກພາທີ່ລໍາລືກ ຜຶ່ງທາສັມຜັສແລະຈິ່ນໝາມ
ທີ່ອື່ນໄມ່ໄດ້ນອກຈາກທີ່ຫົວໜີ ຈຶ່ງຕ້ອງເດີນທາງກັນມາຈາກທຸກທີ່ສີເພື່ອພັກພິງແລະ ພື້ນຸ່ດຸນເອງຕາມສູ່ຕຽບ
ເລີພາະຕັ້ງທີ່ “ຊົວຄຣມ” ກໍານັດໄທ ຈຶ່ງດີ້ອໄດ້ວ່າ “ຊົວຄຣມ” ດີອັນດານຫົ້ນໂບວົງແດງງານສຸດທ້າຍທີ່
“ບຸນູ້ງ” ມອບໃຫ້ປະເທດຫາຕີ ແລະ ສັງຄນກ່ອນທີ່ຈະຈາກໄປ

● ჩევิตประจำวัน||และการพักผ่อน ●

หลังจากเริ่มทำธุรกิจ “สำนักงานบัญชีกิจ” และ “บุญชู” มีบ้านที่กลางซอยทองหล่อ เป็นที่รู้กันว่า “บุญชู” เป็นคนจริงจังกับการงาน ทำงานหนักมากตลอดตั้งแต่วัยเด็ก แม้ในบ้านปลายชีวิตก็ทุ่มเทเวลาให้กับการทำงานตลอด “บุญชู” ไม่ค่อยเจ็บไข้ได้ป่วย เนื่องจากเป็นคนแข็งแรง ชอบเล่นกีฬาเป็นประจำ

เรื่อง “บาสเกตบอล” “ปิงปอง” และ “แบดมินตัน” นั้น เป็นกีฬาที่หุ่มสาวลูกเจนชื่นชอบกันเป็นพิเศษ “บุญชู” ก็เข้าเดียวกัน ช่วงที่ทำงานใน “บัญชีกิจ” ป้ายันอาทิตย์หลังจากตรวจบัญชีตามบริษัทต่างๆ และ “บุญชู” มักชวนน้องๆ นักศึกษาที่มาฝึกงานในสำนักงานบัญชีกิจไปพักผ่อนและเล่นปิงปองที่บ้านซอยทองหล่อ ส่วนบาสเกตบอลและแบดมินตันนั้น แม้จะมีอายุเป็นผู้ใหญ่มากแล้ว “บุญชู” ก็ยังนิยมเล่นเสมอๆ ยกเว้นที่ไปพักผ่อนที่ “บ้านอยุ่สบายน” หัวหิน

ที่สำคัญคือ “บุญชู” ฝึกหัดโดย lokale และทำโยคะนับสิบท่าทุกวันหลังตื่นนอน ต่อเนื่องตลอดมาตั้งแต่วัยสามสิบปลายๆ รวมทั้งสุดมนต์และทำสมาธิก่อนนอนด้วย “นาวี รังสิราภรณ์” เจียนถึงชีวิตประจำวันของ “บุญชู” ไว้ในหนังสือ “ฝันและหวังของบุญชู ใจจนเสด็จยิ่ร” ว่า

ชีวิตการทำงานของ “บุญชู” ในแต่ละวัน จะเริ่มตั้งแต่ตื่นนอนเวลา ๖ โมงเช้า แล้วเริ่มปฏิบัติจิตวัตรประจำวันที่ทำติดต่อกันมาไม่น้อยกว่า ๓๕ ปี คือการทำโยคะ ซึ่ง “บุญชู” เชื่อว่าการออกกำลังกายโดยวิธีนี้จะทำให้เลือดลมในร่างกายไหลเวียนดี ทำให้ร่างกายสดชื่นแข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ โดยเฉพาะโรคของคนมีเงินหรือนักบริหารขอบเป็นกัน เป็นโรคความดันโลหิต โรคหัวใจ เพราะทำฝึกโยคะจำนวนนับสิบท่าน นอกจากจะมีท่าพื้นๆ ดัดแปลง ดัดขาแล้วยังมีท่าที่สูงขึ้น เป็นท่าเกี่ยวกับการทำหนดควบคุมลมหายใจ ซึ่งจะทำให้ได้ในเรื่องของสมานิค เป็นการพักผ่อนทั้งสมองและจิตใจด้วย

การฝึกโยคะนี้จึงนับเป็นยาอายุวัฒนะสำหรับ “บุญชู” โดยแท้ เพราะนับตั้งแต่วัยหนุ่มจนถึงวัยชรา ไม่ปรากฏว่า “บุญชู” เคยเป็นโรคร้ายแรงอะไร แม้แต่โรคภัยไข้เจ็บอย่างชรรดาๆ เช่น ปวดหัว ตัวร้อน เป็นไข้หวัด ก็ดูเหมือนแทบจะไม่มาแพร่พาณเลย

หรือเมื่อมองในด้านความปราดเปรื่องในการทำงาน สถิติปัจจุบัน ความจำ ผู้ใกล้ชิดของ “บุญชู” ให้ข้อสังเกตว่า ‘..เมื่อยังเป็นเด็กอ่อนท่านเป็นอย่างไร เดียวเนี้ยเป็นอย่างนั้น’

หลังฝึกโยคะแล้ว ก็จะเป็นช่วงที่ “บุญชู” ใช้เวลาในช่วงเช้าอ่านหนังสือเอกสารต่างๆ เป็นต้นว่า ข่าวสารทั่วไป สถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทย เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานประจำอยู่ๆ และที่ขาดไม่ได้ก็คือ “สเปเชียลลีพอร์ท” เอกสารของสถาบันค้นคว้าวิจัยของต่างประเทศที่ “บุญชู” เป็นสมาชิกอยู่ ซึ่งเอกสารรายงานนี้จะมีการวิเคราะห์เศรษฐกิจจากการเมืองของโลกว่ากันเป็นรายประเทศ แม้จะมีตราช่าค่าสมาชิกสูงถึงปีลักษณะมีนาท แต่ “บุญชู” เห็นว่าได้ประโยชน์คุ้มค่า เพราะเป็นเอกสารวิเคราะห์ที่ทำได้ใกล้เคียงความจริงมากที่เดียว

ขณะเดียวกัน ช่วงเวลาอีกหนึ่งจะเป็นช่วงเวลาที่รับประทานอาหารเข้า จำพวกกาแฟ ข้าวมันปัง แผ่นสองแผ่น เสร์วแล้วก็จะแต่งตัวไปทำงาน ซึ่งจะใช้เวลาทำงานไปจนเม็ดคำ ไม่กว่าในช่วงที่ทำงานเป็นผู้บริหารธนาคารกรุงเทพ หรือในตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี

● การพักผ่อน พูดคุย “บุญชู” กับ “หัวหิน” ●

สถานที่พักผ่อนที่ประทับใจ “บุญชู” มากที่สุดคือ “หัวหิน” สถานที่ซึ่งเขา มีความผูกพันตั้งแต่สมัยเป็นเด็ก ได้ติดตามพ่อสันต์ปีระหว่างที่คุณพ่อสันต์รับเหมา去做สร้างพระราชวังไอลกังวลอยู่

นาวี รังสิตราภรณ์ เจียนเล่าถึงเรื่องการพักผ่อนของ “บุญชู” ไว้ว่า ในช่วงทำงานที่ธนาคารกรุงเทพนั้น ส่วนใหญ่จะไปพักผ่อนที่หัวหิน

ไปหัวหินสมัยแรก ๆ ก็จะพักที่โรงแรมรถไฟหัวหิน และใช้เวลาอยู่ที่นั่นไม่ต่ำกว่าครึ่งละสัปดาห์ หรือบางครั้งก็หนึ่งเดือน วิธีพักผ่อนของ “บุญชู” ที่ทำเป็นประจำคือ เดิน วิ่ง รับลมทะเลไปเรื่อยๆ

“บุญชู” บอกว่าการทำเข่นนี้จะช่วยให้ความคิดอะไรต่างๆ ดีขึ้น โดยเฉพาะเมื่อมีเรื่องต้องคิด

‘....เมื่ออยู่รัฐบาล เราจะรู้สึกว่าตัวเรา nidเดียว เมื่อเทียบกับความกว้างใหญ่ของประเทศไทยแล้ว เราเป็นองค์ประกอบส่วนย่อยๆ ของครอบชาติเท่านั้น ทำให้เห็นและเข้าใจปัญหาต่างๆ เป็นส่วนเล็กส่วนย่อย คิดง่ายขึ้น มีความกังวล มีความหนักใจน้อยลง....’

นอกจากนี้ “บุญชู” จะใช้เวลาส่วนใหญ่พักผ่อนไปกับการเล่นกอล์ฟ โดยใช้สนาม กอล์ฟของการรถไฟเป็นที่ประลองฝีมือ เล่นมันตั้งแต่เช้า สาย บ่าย เย็น อย่างเขาเป็นมาต่าย ตามบุคลิกที่ทำอะไรทำจริง

แต่ระยะหลังเมื่อตัดสินใจลงเล่นการเมือง ได้เลิกเล่นกอล์ฟอย่างเด็ดขาด โดยให้เหตุผลว่า

‘....กีฬากอล์ฟไม่เหมาะสมกับคนที่เป็นนักการเมือง ทำงานให้กับสังคม... เพราะค่อนข้าง พุ่มเฟือย และคุ้ดครีบมากเกินไป....’

บุญชู โรงพยาบาล

เลิกเล่นกอล์ฟ “บุญชู” ก็หันมาใช้เวลาพักผ่อนด้วยการเล่นกีฬาประเภทอื่นๆ แทน โดยเฉพาะเมื่อบ้านพักผ่อนตากอากาศ “บ้านอยู่สบายน” สร้างเสร็จ กีฬาที่ขึ้นโปรแกรมในแต่ละวันก็จะเป็นแบบมินตัน และบาสเกตบอล

และมีบ่อยๆ ที่ทีมแบดมินตันหรือทีมบาสเกตบอลที่มาร่วมพักผ่อนออกกำลังกายกับ “บุญชู” นั้นเป็นทีมระดับชาติ เช่นทีมของสไมสรอนนาการกรุงเทพ กระหั่งทีมชาติ

การพักผ่อนอีกอย่างหนึ่งที่ “บุญชู” โปรดปรานเป็นพิเศษคือการดูหนัง เพราะภายในโรงยิมสำหรับตีแบดมินตันของบ้านพักนั้น สามารถติดแปลงเป็นโรงภาพยนตร์ขนาดย่อมได้ทันที ที่ต้องการ

นั้นเป็นเรื่องของการพักผ่อนในอดีตที่ “บุญชู” ยังหุ่มยังแన่อยู่ นอกจากนี้ในแต่ละปี “บุญชู” จะหาโอกาสเดินทางไปต่างประเทศอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อการพักผ่อน พนပقاتเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักวิชาการ ผู้รู้ในแขนงวิชาต่างๆ โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจ การเมือง เพื่อความเป็นผู้ทันโลกทันเหตุการณ์อยู่เสมอ

ไม่เพียงแต่การพักผ่อนทางกายเท่านั้น “บุญชู” ยังให้ความสำคัญกับการพักผ่อนทางใจ ด้วยการทำสมาธิและสวดมนต์ให้พระประจำอิกด้วย

“ถ้ามีเวลา ก็นั่งสมาธิประมาณ ๒๐ นาที แต่ถ้าจะทำให้จิตสงบ ผนจะสวดมนต์ ปกติ สวดมนต์บุชาพระเป็นประจำอยู่แล้ว ทำให้จิตเรางง หมายความว่าเป็นช่วงเวลาที่เราจะได้มีโอกาสสืบสิ่งเรื่องราวที่ได้ทำมาตลอดวันนั้น ว่ามีความผิดถูกอย่างไร ทำให้มีเวลาจะลึกซึ้งเรื่องราวที่ควรจำไว้จากพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ได้สารภาพในความรู้สึกที่เกิดขึ้น ไม่เชิงเหมือนคริสเตียนสารภาพบำบัด แต่เป็นเรื่องของการระลึก ระหว่างนักในการกระทำการของตัวว่าถูก-ช้ำ อย่างไร....”

และนี่คือภารกิจการงานอย่างสุดท้ายในแต่ละวันของ “บุญชู โรงพยาบาล”

● กว่าจะเป็น Chiva-Som International Health Resort ●

ถ้าจะให้คำจำกัดความของ “มนุษย์ที่ไม่ธรรมชาติ” หรือพูดง่ายๆ ว่า “คนเก่ง” เท็นจะไม่พ้นความสามารถหนึ่งเดียวคือความสามารถเลึงเห็นอนาคต เห็นร่างๆ หรือเห็นขัดเจนก์สุดแท้แต่และความสามารถนี้ต้องได้มาจากการรู้จักสังเกต จดจำ ประมวลเหตุการณ์ทั้งอดีตและปัจจุบัน เท่านั้น มิใช่อาศัยภูมิพิเศษ

“บุญชู ใจวนเสถียร” เป็นหนึ่งในมนุษย์ที่ไม่ธรรมชาติ ความสำเร็จในหน้าที่การงาน หรือแม้แต่การเมืองอันเป็นที่ประจักษ์แก่คนทั่วไป ยืนยันได้จริงแท้แน่นอน “จีวารม” ก็เป็นอีกขั้นหนึ่งที่ “บุญชู” ดูแลด้วยใจจนสำเร็จ โดยอาศัยความสามารถที่ไม่ธรรมชาติดังกล่าว

“บุญชู” แม้จะเป็นนักบัญชีตลอดชีวิต เป็นนักการเมืองที่นิยมการปฏิรูปสังคมเพื่อให้ได้มาซึ่งสังคมที่มีความเป็นธรรม แต่อีกส่วนหนึ่งที่ไม่ค่อยมีใครรู้ คือ “บุญชู” เป็นผู้ฝึกaiseenใจองค์ความรู้เชิงการแพทย์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่-สมัย古軒นิดที่เกี่ยวข้องกับการจราจรlong ให้สมบูรณ์ เยาร์วัย หรืออีกด้วยให้นานที่สุด

ในระหว่างที่เป็นนายธนาคารใหญ่ “บุญชู” มีโอกาสพักผ่อน ปลีกตัวจากความเคร่งปีลະหนึ่งเดือน “บุญชู” มักจะเสาะแสวงหาสถานพยาบาลและสถานพักฟื้นสุขภาพ ที่เรียกว่า “บุญชู” เป็นต้องไปลองให้รู้แน่

การดำเนินชีวิตประจำวันของ “บุญชู” มีหลักการ ๓ ประการที่ยึดปฏิบัติตลอดอายุขัย คือ

๑. รับประทานอาหารอย่างถูกต้องตามส่วนเพียงพอ “บุญชู” มิใช่มังสวิรัติดังที่หลาย คนเข้าใจ เขายังคงรับประทานทุกอย่าง แต่จะระวังปริมาณน้ำตาลและไขมันในอาหาร ไม่รับประทานอาหารเก็บค้าง เก็บ อาหารบรรจุแห้งและอาหารระป่องทุกชนิด ไม่รับประทานอาหารร้อน-เย็น ที่บรรจุในถุงพลาสติก อันนี้ถือเป็นเด็ดขาด

๒. ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ในวัยหนุ่ม “บุญชู” เล่นกีฬาแทนทุกประเภท แต่เมื่อเข้าวัยทอง ก็หันมาสนใจการออกกำลังกายในห้องยิมหรือฟิตเนส รวมทั้งการทำโยคะ และPilates ความสนใจต้นแบบอย่างเรื่องการออกกำลังกายนี้ ทุกคนใน “ชีวารม” ทราบกันดี “บุญชู” ทำสม่ำเสมอจน ๖ เดือนสุดท้ายของชีวิต

๓. การสร้างสมรรถภาพ เพื่อให้เกิดสติตลอดเวลาที่ดีอยู่

ด้วยความที่มีความคิดความอ่านเป็นผู้นำหน้าสังคมอยู่เสมอ เมื่อ “บุญชู” เลิ่งเห็นว่า บทบาททางการเมืองของตนคงจะต้องปิดฉากลงในระยะอันใกล้ จึงดำริว่าแทนที่จะต้องเดินทางไกลๆ ไปสถานที่ท่องเที่ยวต่างประเทศ ถ้าหากสร้าง “สถานบำบัดความว้าวุ่นภายใน” ขึ้นเองในประเทศไทย เพื่อเพื่อนพ้องจะได้รับประโยชน์ร่วมกันด้วยจะดีกว่ามาก แต่ความฝันของเขามิใช่เรื่องจะ “ตามกัน” ฝรั่ง “บุญชู” เดຍประราภว่า

“การแพทย์แผนปัจจุบันที่มีแพทย์เป็นผู้กำหนดทิศทางการรักษาพยาบาลและดำเนินกิจการไม่น่าจะเพียงพอ กับความต้องการของผู้คนที่ประสงค์จะมีวิถอยู่อย่างสมบูรณ์ มิใช่อยู่ไปกับโรค หรือแค่หายจากโรค”

นอกจากนั้นก็ยังเคยประหาณภาระ ถึงความเสื่อมลงของวงการแพทย์ อันเนื่องจาก การมี “แพทย์พานิชย์” ผู้สนใจสินจ้างมากกว่าความเดือดร้อนของผู้ป่วยและญาติจำนวนมาก ขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับแพทย์หลายท่านมีอัตตาตัวตนสูงเกินความจำเป็น ก่อให้เกิดกันระหว่าง คนไข้และตนเอง มีได้เสียสละเวลาอธิบายรายละเอียดและความคาดหวังจากการรักษาเป็นระยะเป็นขั้นเป็นตอน ก่อให้เกิดความท่าห์เหลี่ยมและรอยร้าวลึกขึ้นเรื่อยๆ ระหว่างแพทย์ ผู้ป่วยไข้ และญาติ

ด้วยเหตุและปัจจัยดังกล่าวข้างต้นนี้เอง ทำให้ “บุญชู” เห็นช่องทางของครุภัจสตาน ประกอบการขึ้นดิใหม่ โรงพยาบาลก็ไม่ใช่ โรงแรมก็ไม่ใช่ สถานพักริมชายฝั่งไม่ใช่ ใหญ่ สถานลดความอ้วนก็แคบไปในเชิงความครอบคลุมการบริการ มันคือสถานบำบัด ภายใน ใจ และจิตวิญญาณของมนุษย์

สถานพักพิงแห่งชีวิตที่สมบูรณ์ในฝันควรจะอยู่ที่ไหน?

“หัวหิน” ช่างเหมาะสมมาก หัวหินเป็นเมืองที่มีศักยภาพสูง “บุญชู” กล่าวขึ้นขณะหาดหัวหินครั้งที่ไปต่างประเทศเห็นหาดในบ้านเมืองอื่น ๆ

“ผมไปมาหลายแห่งแล้ว ไม่เคยเห็นชายหาดชาติเมืองใดจะสวย บรรยากาศสะอาด ละเอียด ทะเลเรียบนา่อลื่น ซ้ายยังมีหาดกว้างขวางเท่าหัวหินของเรานะ”

นอกจากนี้ หัวหินยังมีประวัติความเป็นมาของตัวเอง ทั้งในเชิงการเมือง การปฏิริวติ ปฏิรูป ความเส่น่ห่าอย่างรุกเกิดและจบที่หัวหิน ทั้งหัวหินยังอยู่ไม่ห่างไกลจากกรุงเทพฯ มากนัก เดินทางด้วยรถยนต์เพียง ๒ ชั่วโมงก็ถึง เมื่อประมวลเหตุและปัจจัยดังกล่าวแล้ว “บุญชู” จึงลงทุนทำสถานที่พักพิงแห่งชีวิตระดับยอดเยี่ยมของโลก โดยใช้อណานิษฐ์ “บ้านอยู่สบาย” สร้าง “ชีวารม” ขึ้นใหม่ทั้งหมด “บ้านอยู่สบาย” ที่เคยมีต้น “อากาศเงา” ประดับมากมาย ถูกแปรเปลี่ยนไปจากสภาพเดิมทั้งหมด “บุญชู” วางแผนปรัชญาและบัญญัติสิบประการของชีวารม กำกับดูแลโครงการทั้งหมด โดย “บุญชู” ผสมผสานปรัชญาพุทธศาสนา กับแนวทางการดำเนินชีวิตและประสบการณ์จากการเดินทางไปทั่วโลกของเขาก่อนกลมกลืน “บุญชู” เล่าว่า อันที่จริง “ชีวารม”

ได้เริ่มขึ้น... ด้วยการที่เพื่อนฝูงทั้งหลายได้เข้ามาใช้พื้นที่อันเป็นบ้านพักเดิมนี้เป็นสถานที่พักผ่อน และออกกำลังกาย รวมทั้งการล้มร索อาหารสุขภาพที่ “บุญชู” ปรุงเอง

กำเนิดของ “ชีวารม” ตั้งอยู่บนความเชื่อที่ว่า สุขภาพและความสุขในระยะยาว เป็นผลพวงของความเจริญอย่างสอดรับเป็นเอกภาพกันระหว่าง จิตใจ (Mind) ร่างกาย (Body) และ วิญญาณ (Spirit) ทุกเนื้อหาสาระของแบบแผน การบำบัดเยียวยา และการบริการทุกประเททของ “ชีวารม” จึงล้วนมีจุดมุ่งหมายที่จะสร้าง “ที่พักพิงแห่งชีวิต” ที่พัฒนาไว้ทางกายและจิตวิญญาณ ดังกล่าวให้เจริญก่องามขึ้น ชื่อ “ชีวารม” เป็นชื่อที่หมายความที่สุดแก่ลักษณะและเป้าประสงค์ ดังกล่าว เพาะสั่นกระหัดรัด ออกแบบง่ายสำหรับทุกชาติทุกภาษา สำหรับชื่อ “ชีวารม” นั้น “เนาวัตตน์ พงษ์เพบูลร์” ศิลปินแห่งชาติเป็นผู้คิดชื่อ ล้วนแผนกเสริมความงามและฟื้นฟูเยาวภาพ ซึ่งเขาได้พัฒนาขึ้นในปี ๒๕๑๘ นั้น “ทองแรม นาถจำنج” เสนอชื่อว่า “นิรันดร์ลดา”

“สังจะลูกพูเบย”

เพื่อผลักดันคุณภาพบริการและมาตรฐานการทำงานขององค์กร “ชีวาศรอม” อย่างต่อเนื่อง “บัญญัติสิบประการ” (The 10 Pillars of Chiva-Som) ไว้ดังนี้

1. Lifestyle transformation under a full range of health and wellness programmes

การปรับเปลี่ยนวิถีการใช้ชีวิตภายในได้แนวทางการบำรุงรักษาสุขภาพที่สมมูลน์แบบ

▲ We offer guests a total lifestyle change to achieve wellness and longevity with a full range of health and wellness programmes.

▲ เรานำเสนอแนวทางการบำรุงรักษาสุขภาพที่สมมูลน์แบบ ซึ่งแยกที่มาพัสดุมาราธอนนำไปปฏิบัติเพื่อสร้างสรรค์ชีวิตที่สดชื่นและยืนยาวได้โดยการปรับเปลี่ยนวิถีการใช้ชีวิตของตนเอง

2. Focus on Mind, Body and Spirit

การให้ความสำคัญแก่สภาพจิต ร่างกายและวิญญาณ

▲ The focus of our health and wellness programmes is firmly on balancing as well as rejuvenating the Mind, Body and Spirit.

▲ แนวทางการบำรุงรักษาสุขภาพของชีวาศรอมตั้งอยู่บนพื้นฐานของการแสวงหาความสมมูลน์และดุลยภาพของจิต ร่างกายและวิญญาณ

3. Customise and personalise programmes for guests.

การสร้างสรรค์แนวทางการบำรุงรักษาสุขภาพเฉพาะตัว

▲ Health and wellness programmes are designed to meet each guest's specific requirements. In other words, Chiva-Som's programmes are essentially customised for each individual's lifestyle improvement.

▲ ชีวาศรอมเชื่อว่าไม่มีสูตรสำเร็จสำหรับการบำรุงรักษาสุขภาพสำหรับคนทั่วไป จึงมุ่งเน้นการสร้างสรรค์สูตรสำเร็จสำหรับแขกแต่ละคนโดยเฉพาะ

4. Integration of naturopathic and conventional medicines

การผสมผสานภูมิปัญญาแพทย์ทางเลือกและแพทย์แผนปัจจุบัน

▲ We are committed to the total integration of complementary and conventional medicines with the aim of delivering a comprehensive one-stop healthcare service.

▲ ในการสร้างสรรค์แนวทางการบริการรักษาสุขภาพชีวารมยาศัลยภูมิปัญญาของแพทย์ทางเลือกและแพทย์แผนปัจจุบันควบคู่กันไป เพื่อความสมมูลน์และครอบคลุมของบริการที่ดีเยี่ยม

5. Uniqueness of Thai hospitality

โดดเด่นด้วยเอกลักษณ์ของการต้อนรับแบบไทย

▲ Our core strength in service delivery lies in the uniqueness of Thai hospitality, which subtly combines the virtues of pride and humility.

▲ บริการของชีวารมยาศัลย์ที่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ผสมผสานความภาคภูมิใจและเป็นมิตรอย่างลงตัว

6. Blend of Eastern philosophies (The Middle Way) and Western diagnostic skills

การผสมผสานปรัชญาตะวันออกกับทักษะการวินิจฉัยโรคของตะวันตก

▲ Blending the wisdom of Eastern philosophies and Western diagnostic skills is our core competency and a key driver of our worldwide success.

▲ ชีวารมยาศัลย์ที่มีความเชี่ยวชาญในการดัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าจากภูมิปัญญาของตะวันออก เช่น ปรัชญา “ทางสายกลาง” และความรู้ด้านการวินิจฉัยและบำบัดโรคภัยไข้เจ็บของตะวันตกมาผสมผสาน

กันรองรับแนวทางการบำรุงรักษาสุขภาพที่นำเสนอต่อแขกนั้น เป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพบริการให้เหนือคู่แข่ง

7. Teamwork and human resource development are key to our continued success.

การทำงานเป็นทีมและการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องเป็นหัวใจของความสำเร็จ

❖ Teamwork and ongoing human resource development are top priorities in Chiva-Som's forward drive and foremost in the minds of team members.

❖ ชีวารมจะคงความเป็นหนึ่งอยู่ได้ก็ต่อเมื่อทีมงานมีความแน่นแฟ้น เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีการพัฒนาความรู้ความสามารถของลูกทีมแต่ละคนอย่างไม่หยุดยั่ง

8. Continuous development and innovation

การปรับปรุงและค้นคิดนวัตกรรมใหม่อย่างต่อเนื่อง

❖ Chiva-Som is deeply committed to continuous development of the expertise in lifestyle change and remaining on the cutting edge of the health and wellness industry.

❖ ชีวารมถือว่าการปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานบริการเป็นสิ่งที่ต้องทำตลอดเวลาควบคู่ไปกับนวัตกรรมความรู้และระบบงาน เพื่อคงไว้ซึ่งวิสัยทัศน์และความเจียบคุณขององค์กร

9. Placing quality above scale in growing the business

เติบโตด้วยคุณภาพมากกว่าปริมาณ

❖ In growing the business, quality is placed above scale. In other words, Chiva-Som would rather be small but exceeding expectations than large and only meeting expectations.

❖ เราเลือกจะเป็นผู้ให้บริการขนาดย่อมที่ส่งมอบบริการได้เกินความคาดหมาย แทนการเป็นผู้ให้บริการขนาดใหญ่ที่เพียงแต่ส่งมอบบริการได้ตามความคาดหมาย

10. Environmental care under the Preserve Hua Hin movement

ทบทวนรุ่งสิ่งแวดล้อมภายในโครงการพิทักษ์หัวหิน

❖ It is our core value to partner with state agencies in nurturing the environment and thus give back to the community the benefits derived from it. Hence, the championing of the Preserve Hua Hin movement and all of its activities.

❖ หนึ่งในนโยบายหลักของชีวاصรมคือ การสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการทบทวนรุ่งสิ่งแวดล้อมภายในโครงการพิทักษ์หัวหิน ซึ่งถือเป็นการคืนประโยชน์ที่ได้รับให้ห้องที่อึกด้วย

ทุนเริ่มต้นในการสร้างชีวاصรม “บุณย์” ที่มุ่งกำลังทรัพย์ของตนและครอบครัวทั้งหมด โดยผนวกเข้ากับทรัพย์ของกัลยาณมิตร คือ คุณประศิทธิ์ ทรัพย์สาคร ผู้ล่วงลับ และคุณเจริญ สิริวัฒน์ภักดี ทั้งสองท่านมอบความไว้วางใจต่อ กัน ให้ “บุณย์” บริหารจัดการแต่ผู้เดียว นอกเหนือนี้ บุตร-ธิดาของเข้า ทั้งสะไภ้และหลานชายซึ่งขณะนี้มีอายุเพียง ๔ ขวบ ต่างต้องปรับวิวัฒนาการ เพื่อสนับสนุนการลงทุนทำสถานประกอบการดังกล่าว และยังต้องปรับตัวต่อเนื่องในช่วงที่ชีวاصรมอยู่ในระยะ “ถามไม่รู้จักเต็ม”

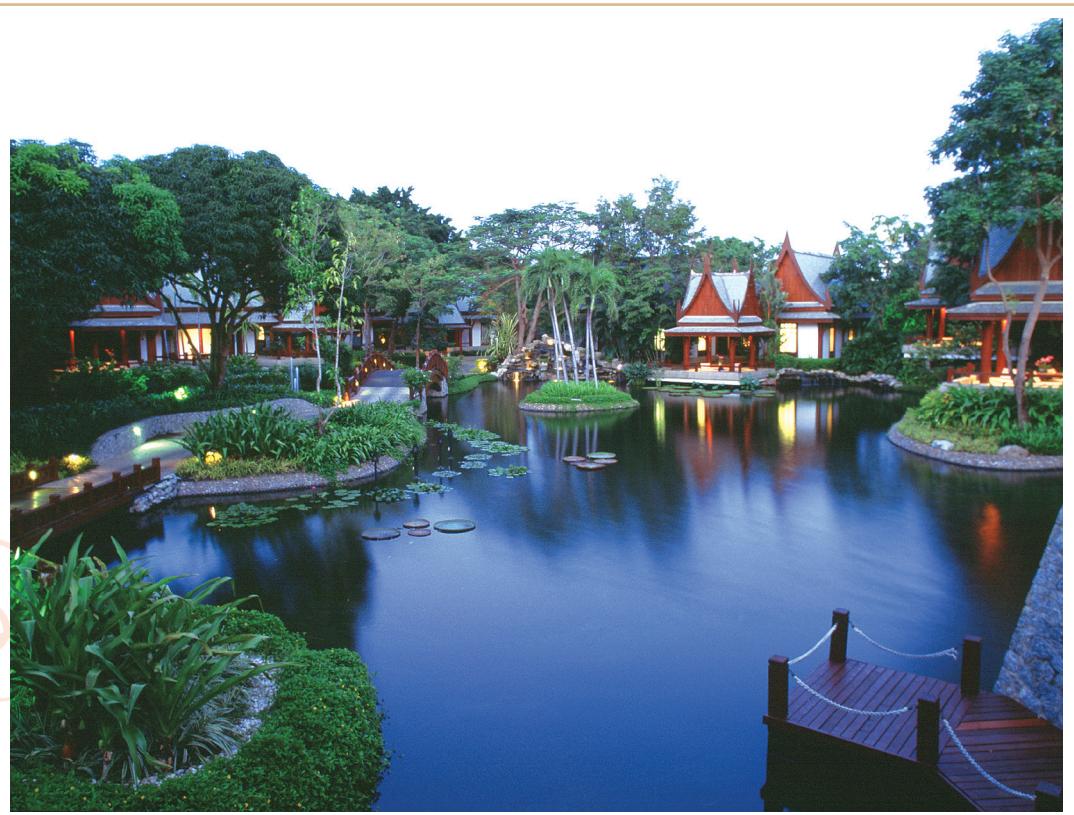
เมื่อดีกิจดำเนินแล้ว “ชีวاصรม” จดทะเบียนเป็นสถานพยาบาล เนื่องจากเป็นของใหม่ ไม่มีใครเข้าใจแก่นแนวคิดที่แท้จริง แม่สมาชิกรุ่นก่อตั้ง ๓๐๐ ท่านแรกก็ไม่เข้าใจประโยชน์ จึงมีสมาชิกคนไทยน้อยมากที่จะมาใช้บริการตามสิทธิของตน ชีวاصรมตอกย้ำในที่นั่งลำบาก ปัญหา

ทุนรอนในการดำเนินการสถาปัตยกรรมเข้ามาเดือนแล้วเดือนเล่า “บุญชู” เข้าใจปัญหาดีและเข้ามายปรับการตลาดและการขายด้วยตนเอง ในปีที่สองของการดำเนินกิจการ มิไยที่พรrocพากจะหัวงดิงให้เบนเข็ม ปรับปีวารุณเสียใหม่ “บุญชู” ปราดเสมอว่า “ชีวารุณไม่ใช่โรงเรียน เราจะนำสู่ตราสารดำเนินงานของโรงเรียนมาจับไม่ได้” มีระยะหนึ่งที่ “บุญชู” ห้ามพนักงานเรียกสถานประกอบการว่าโรงเรียนให้ได้ยินเป็นอันขาด โดยคาดโทษถึงขั้นปลดออกจากงาน

สิ่งหนึ่งที่ “บุญชู” กำหนดไว้แต่แรกดำเนินการคือ แผนกบุคคลต้องรับคนพื้นที่หัวหิน และคนใกล้เคียงเข้าประจำการก่อนคนนอกพื้นที่ หลายครั้งชีวารุณได้บุคลากรที่ไม่มีคุณภาพพอ “บุญชู” กล่าวเสมอว่า “คนเรารesonให้รู้ทันกันหมด แต่ความรักท้องถิ่นของตน สอนกันไม่ได้” การใช้พนักงานท้องถิ่น โอกาสสัยยังงานจะน้อยกว่าใช้พนักงานต่างถิ่น และยังเป็นการสร้างงานให้คนหัวหินอีกด้วย

การเรียนการสอนของพนักงานรุ่นแรก มีทุกรูปแบบ ครูที่สอนจ้างผู้รู้ชำนาญกุญแจเป็นส่วนใหญ่ เจ้าหน้าที่สปาจะได้รับการเน้นสอนเป็นพิเศษ จากพุดภารชาอังกฤษไม่ได้เลย จนกลายมาเป็นพูดได้เจริญได้ หลายคนสามารถไปทำงานต่างประเทศได้อย่างสะดวกสบาย

ตลอดระยะเวลาสามปีแรกของการ “สร้างคน” เป็นช่วงเวลาที่ “บุญชู” สร้างสายสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับพนักงานทุกระดับชั้น เข้าไว้เวลาสัปดาห์ละสามวันที่ชีวารุณ นอกจากการดูแลตนเองแล้ว เข้าเข้มงวดกับระบบบัญชีและการตลาดอย่างมาก เมื่อยามเสร็จภารกิจการงาน ก็จะเดินสำรวจต้นไม้ใบหญ้าทั่วทุกตารางเมตรของชีวารุณ มีต้นไม้หลายต้นที่ “บุญชู” เป็นผู้ปลูกเองตั้งแต่ ๓๐ ปีก่อน เมื่อเปลี่ยน “บ้านอยู่สบายน” มาเป็น “ชีวารุณ” จำต้องขุดขึ้นอนุบาลแล้วจึงนำมาลงปลูกใหม่ “บุญชู” ผูกพัน ฝ่าดู จนมั่นใจว่า “รอดตาย” แน่ ผลพวงของความอาทรอันี้ ทำให้เราได้เห็นความรุ่มรื่นเย็นสงบของชีวารุณในปัจจุบัน

กิจการชีวाचรมแม้จะมีช้าต่างชาติเป็นผู้บริหารระดับสูง และเป็นหัวหน้าทุกแผนก บริหารงานตามนโยบายของ “บุญชู” แต่ “บุญชู” ก็ประภาสมอว่า “ต้องการให้คนไทยเข้มแข็ง ร่วมกันของเราก็ยังไม่พร้อมเสียที” การมีพนักงานต่างเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และความเชื่อ ทำให้เกิดความผิดพ้องหมองใจกันบ้าง หาก “ความ” มาถึง “บุญชู” จะเรียกคู่กรณีพุดคุยทำความเข้าใจ ด้วยตัวเองโดยอาศัยธรรมานิบาลเสนอมา

ตลอดระยะเวลา ๑๒ ปี แห่งการบ่มเพาะชีวाचรม “บุญชู” ไม่เคยรับค่าตอบแทนใดๆ ไม่ว่าจะเป็นเบี้ยประชุม เงินเดือน แม้กระทั่งเมื่อชีวाचรมเดิบใหญ่จนสามารถปันผลกำไรได้แล้ว “บุญชู” ก็ยังชี้แนะผู้ถือหุ้นทุกคนให้หอดเปรี้ยวไว้กินหวาน นำเงินกำไรทั้งหมดปรับปรุงความรู้ ศุลกากรบริการ และช่วยเหลือพนักงานที่ยากไร้ มีครั้งหนึ่งฝ่ายบริหารต่างชาติขอมีรถประจำตำแหน่ง “บุญชู” ตอบว่า “ผมยังไม่มีเลย และคุณมีความจำเป็นอะไร” เพียงเท่านี้เรื่องรถประจำตำแหน่งก็ตกไป และไม่เคยรือพื้นเข็นมาจนปัจจุบันนี้

ด้วยเหตุทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้ทำให้พนักงานชีวाचรมทุกคนมีความจริงจังภักดีต่องค์กร หลายครั้งที่มีพนักงานหลายคน หลายรุ่น ทนต่อแรงเร้าค่าตอบแทนจากภายนอกที่สูงกว่าชีวाचรมมากไม่ไหว มาก grub ขอลาออกจาก แม้จะเสียดายคนที่เลี้ยงดูประสิทธิ์ประสาทความรุ้มra แต่ “บุญชู” ไม่เคยทวงถาม ประโ-yic ที่เอ่ยคือ “อยู่ไม่ได้ก็กลับมาหาเรา” แล้วก็เป็นเงินนั้น พนักงานที่ลาออกจำนวนไม่น้อย สุดท้ายไม่ข้าก็เร็วจะกลับคืนรัง “ชีวाचรม”

“ชีวाचรม” ได้สร้างนานวัตกรรมทางการแพทย์ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น และนำมาให้บริการลูกค้าอย่างต่อเนื่อง ดังเช่นการเปิดแผนกเสริมความงามและฟื้นฟูเยาวภาพ “นิรันดร์ลดा” ขึ้น นำโดยทีมแพทย์ชั้น “บุญชู” สนับสนุนให้ไปศึกษาเพิ่มเติมที่มหานครนิวยอร์กเป็นเวลาถึง ๑ ปีเต็ม

วิสัยทัศน์ที่ว่า “โลกของเรากำลังเปลี่ยนไป มนุษย์จะให้ความสำคัญกับชีวิตและสุขภาพของตนมากขึ้น ความต้องการการบริการแบบชีวารมจะเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ และไม่มีสิ้นสุด” เป็นต้นกำเนิดของการดำเนินการด้วยภารกิจการออกใบอนุญาต แต่ในการขยายตัวดังกล่าว “บุญชู” ก็ได้กำหนดไว้ว่า ต้องยึดถือ “คุณภาพ” เหนือสิ่งอื่นใด

“บุญชู” ไม่เคยแบ่งแยกการแพทย์แผนปัจจุบันออกจากแพทย์ทางเลือก “มันเป็นเพียงเครื่องมือ ทุกอย่างเป็นเครื่องมือให้คุณเลือกใช้ตามข้อวินิจฉัยและปัจจัยของคุณ”

ชีวารมยังมีทางเดินอีกยาวไกล ในอันที่จะผนวกการบริการทั้งสองแบบเข้าด้วยกันกับงานบริการศูนย์สุขภาพอย่างแยกยลาคลุมกัน เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่คนไขยานาชาติ

“ชีวารม” เชื่อมั่นว่า โดยการสร้างสรรค์สภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม ก่อปรัชญาบริการและการบำบัดแนวรวมชาติอันบริบูรณ์ควบคู่กัน อีกทั้งจากการสมมัติฐานวิญญาณดังเดิมเข้ากับความคิดริเริ่มใหม่กลมกลืนเป็นเนื้อเดียว ชีวารมได้ดำรงความเป็นผู้นำการพัฒนาเพื่อรังสรรค์สัญลักษณ์อันเที่ยงแท้ ที่มุ่งมั่นเสริมสร้างเอกภาพทางจิตใจ ร่างกาย และวิญญาณแก่ผู้รับบริการ

“ชีวารม” เป็นผลงานเพื่อสังคม และเป็นอนุสรณ์แด่คนรุ่นหลังอีกสิ่งหนึ่งของลูกผู้ชาย ชื่อ “บุญชู โรงพยาบาล”

“สังจ:cลูกพูเบย”

“ความผิดพลาดอันยิ่งใหญ่ในปรัชญาการรักษาสุขภาพของคนเรา
ทุกวันนี้คือการแบ่งแยกเรื่องของจิตใจและวิญญาณออกจากเสียจากเรื่องร่างกาย”

พลาเตo Plato

๒๑๐

ปัจฉิมบท

จากกล้าไม้ต้นน้อยที่เติบโตอย่างแข็งแกร่ง เป็นพญาไม้ที่ยิ่งใหญ่ในแคนดิน หยังราก
ผงาดต้น ผลิดอกออกผล กระジャยให้สรพชีวิตที่อยู่ร่วมแคนดินอย่างมากมายสุดบรรยาย ขี้ทาง
เป็นแบบอย่างนำทาง เพาะบ่มให้กล้าไม้มื่นๆ เนื้อแข็งขึ้น

พญาไม้เมเพียงเสียสละ อุทิศพลังทุกอย่างให้กับสรพชีวิตในแคนดินเท่านั้น แต่ยังต้อง^๑
เผชิญกับพายุอันโหดร้ายที่มุ่งคล่ำทลายพญาไม้เนื้อ

ความเสียสละประโยชน์ส่วนตน ความเป็นผู้นำหน้า ความอดทนต่อสู้กับปัญหาต่างๆ
ของพญาไม้ต้นนี้ ยิ่งใหญ่เป็นแบบอย่างของอนุชน เป็นอนุสาวรีย์ริรูปที่จะคงอยู่ในจิตใจของ
นรชนนรันดร

เส้นทางนี้เดินที่ยังไม่มี “คน” เดินผ่าน

ถ้าไม่มีคนเดินนำหน้า เส้นทางย่อมไม่เกิดขึ้น

“บุญชู ใจนเรสียร” คือพญาไม้ คือผู้เดินนำมาก่อน

เส้นทางเพื่อสังคมที่ดีงาม ค่อยๆ ใหญ่ขึ้น กว้างขึ้น

แม้ว่าพญาไม่นี้จะสรุปไว้ว่า

ดอกไม้ที่สวยที่สุดในโลก	ยังไม่บาน
บทกวีที่พระราชนิรันดร์ที่สุดในโลก	ยังไม่ได้เขียน
ภาพเขียนที่งามที่สุดในโลก	ยังไม่ได้วัด
รัฐบาลที่ดีที่สุดในโลก	ยังไม่เกิด
สังคมที่มีความชอบธรรมที่น่าอยู่ที่สุดในโลก	ยังไม่ปรากฏ

แต่ชีวิตของพญาไม้ตันนี้ก็ได้ขึ้นทาง สร้างภาพอนาคตอันงดงามนั้นไว้ให้เราแล้ว
ขอให้เรามุ่งตามอุดมคติอันงดงามนั้น
เรางามมี....ความรัก ความเสียสละ บุกเบิกเส้นทางนั้นต่อไป

Let no trouble overcome you,
Heart, my heart - but bear your pain
Spring shall come, and bring again
All that winter's take from you.

And how great is your treasure !
And the world, how fair a place !
And, my heart, you may embrace
All on earth that gives you pleasure,

(ไยนริช ไยน์ : กวีนักปฏิประชาธิปไตยชาวเยอรมัน)

จิตใจที่ยิ่งใหญ่ ปราวนาจะสร้างความผาสุกให้กับมวลมนุษยชาติ
จิตใจที่ยิ่งใหญ่เข่นนั้น เป็นอมตะภาพ

แต่สังขารมิอาจเป็นอมตะ

แม้พญาไม่จะยืนต้นยิ่งใหญ่ยืนยงเพียงใดก็ตาม กว้างแห่งอนิจจลักษณ์คือ “ธรรม”
ซึ่งสรรพสิ่งไม่อาจเลี้ยงพัน พ.ศ.๒๕๔๙ “บุญชู ใจนเนสตีเยอร์” เริ่มป่วย ต้องเข้านอนพักรักษาตัวใน
โรงพยาบาลหลายครั้ง กระหั้นถึงแก่อนิจกรรม เมื่อเข้าตู้ของวันที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๐

กล้าไม่เติบใหญ่เป็นพญาไม่เพราะทุ่มเทให้กับการศึกษา เมื่อถึงวาระสุดท้ายเขาสละให้
แก่การบ่มเพาะกล้าไม้ มอบกายเป็น “อาจารย์ใหญ่” ของวงการแพทย์ อุทิศตนให้กับการศึกษา
ตลอดชีวิตแม่หลังหมดลมหายใจ.....

“ท่านลูกว่างใหญ่ไพศาล ทำให้เรารู้สึกด้วยนิดเดียว เท่าเม็ดทราย เม็ดทรายที่เป็นส่วนหนึ่ง
ของท่าน”

“บุญชู” เทียบตัวเองเท่าเม็ดทราย แต่ผลงานและความคิดสร้างสรรค์ของเขายิ่งใหญ่
และยืนยงเหมือนทะเล

อุดมคติและความดีงามของ “บุญชู” ยังอยู่ในใจของพวกราษฎรคน

๑๓

๑๓๓

๒๑๔

Do not stand at my grave and weep

Do not stand at my grave and weep;

I am not there, I do not sleep.

I am a thousand winds that blow.

I am the diamond glints on snow.

I am the sunlight on ripened grain.

I am the gentle autumn rain.

When you awaken in the morning's hush

I am the swift uplifting rush,

of quiet birds in circled flight.

I am the soft stars that shine at night.

Do not stand at my grave and cry,

I am not there.

I did not die.

“Anonymous”

ฉันคือลม

คือลม - พ้ำ

คืออ้อมอก

อย่าร้องไห้

โอบอุ่น

ฟูมฟัก

อาทิตย์

จอมขวัญ

ให้อรัก

ปลูกไฟฝัน

ทุกชีวัน

ฉันไม่ได้ตาย

(ทองแกรม นาถจำรง ผู้ประพันธ์)

